

N° 99 A

1765 — 1774

—
Instructions
& Appointments

~~1767 — 1769~~

GUINEA. No. 242.

1765.	Jan. 7th.	Instruction.	APOLONIA.
1766.	July. 3rd.	Appointment.	ANTA.
"	Sept. 21st.	Instruction.	APOLONIA.
1767.	June. 17th.	Appointment.	POHO.
"	Sept. 28th.	Instruction.	ASSINEE.
1768.	May. 19th.	Instruction.) Amplificon.)	APOLONIA.
1770.	Jan. 25th.	Appointment.	ANTA.
"	June. 26th.	Appointment.	POQUESOE.
"	Aug. 22nd.	Instruction.	AXIM.
1774.	Feb. 2nd.	Order. (Land.)	ELMINA.
"	Feb. 4th.	Appointment.)	ACCRA.

Afschriften uit het Register van instructiën, commissiën, paspoorten, vrijbrieven, grandbrieven, endr., afgegeven door den Directeur-generaal, 1764 Juni 10 - 1775 December 30, bewindende in het archief van de Nederland, sche berispingen ter Kuste van Quinea n° 242, berustende in het Algemeen Rijksarchief te 's Gravenhage.

p. 17-19.

Jan. 7. 1765

Apdonia

Instructie voor den WelEdele Gestr. Heer W^m. Tulyard van Leeftaal Raad-Fiscaal dezer Kuste, waar na zij zal gedragen in zijne commissie, heru bij Resolutie van den WelEd: Groot Agtb. Gestr. Heer Directeur General, en Edele Agtbare Heeren Raaden in dato 5 December des voorleeden jaars 1764 opgedragen.

Eerstelijk.

Dat zijn WelEdle Gestr. van hier naa de boven kust vertrekken, en zoo veel spoed maaken als mogelijk is.

2.

Op alle de forten, daar nog bediendens zijn, die den veed van getrouweheid, bij de laatste verandering der Directie niet hebben (afgelegt,

afgelegd, zal zijn Wel Edele Gestr. hun de-
selve volgens annex formulier afneemen,
waartoe wij zijn Ed. Gestr. bij deese qualificieeren.

3.

Aan Azië gekomen zijnde zal zijn Wel-
Edele Gestr. met en beneeven den Wel Edele
Gheer Tennetol Gouverneur aldaar naar
we informatie neemen van den staat der
saaken aldaar, raakende den Caap. Apol-
lonischen oorlog, en hoe de gemoederen dien
aangaande bij de Keizer Opperhoofden ge-
steld zijn.

4.

Om deese informatie te neemen zal
het noodig zijn, deselve alle te vergaderen
en wel byzonder de Equiraschen en Azië-
schen, waarbij gevoegt dienen te werden
Frende van Paks, de makelaars van Bsu-
tij Accoda en Gbollandia, als meeden Ama-
seon, en bovenal Psoa.

5.

Voorts zullen den Wel Edele Gestr. Gheer
Discaal, en Wel Edele Gheer Gouverneur Ten-
neet te werk gaan volgens de resolutie in
den Raad gesoomen op den 5 December
des voorleeden jaars, blyken dewelke haar
Edelens, niet zullen vermogen te treden.

6.

Van alles zullen haar Wel Edele ons
naauwkeurig, en omstandig berigt geeven, en
niets

Translated from the copydocument, entered in the Book,
Guinea, No. 242.

We, Jan Theodoor Huydecoper, Director-General over the North & South Coast of Africa, &c &c, hereby certify that to-day appeared before us, in the presence of the Chief Captain (Upper Vaandrager) JACON, and the Caboceers and Elders of the village D'Elmina, the Caboceer BOA, who alleged that he had a claim on the Family and Heirs of the deceased HANTA King, ENTIER, of some serfs (lijfeigene), to the number of about thirty, and among them, one by name AUSSI, residing at Boutry, and descendant of the natives MONGA ASSERRE, and BODOE BONSA, cousin (neef) of the aforementioned King ENTIER. Wherefore, we have caused the aforementioned AUSSI and the aforesaid Family of ENTIER, to appear before us, and, after strict enquiry, found the demand and claim of the aforementioned BOA was not unfounded; but AUSSI, and the rest of the Family of the King ENTIER, demonstrating to us, - and alleged the manifold injuries which they had suffered by the continuous help which they had shown to BOA, both in wars and otherwise - that they, on their other hand, could also formulate a claim against BOA, which being affirmed, this dispute has been settled by us, amicably, by way of arrangement, with the consent of either side. He, BOA, declared the native AUSSI and his family to be free, and exempt from all servile service; and the remainder shall be handed over to him, except (behalve) those who were procreated by ENTIER or his free people, by slave-women of BOA, for whom he should receive payment of 25 ounces, gold.

Whereupon, according to the manner of the country, a Conte Terre being broken, they have, under oath, mutually waived all further claim; and AUSSI has requested a document hereof, which we have granted him, and ratified this with our own signature, and the Honourable Company's small seal.

Thus done and granted in the Honourable Company's Chief Castle, St George D'Elmina, this 1 July 1766.

(sgd) J. P. T. Huydecoper.

By order of the same.

(sgd) C. Verhagen.

Secretary.

(L.S.)

[This appears to be copy
of the document referred
to in Welman's monograph
on Abanta, p 68]

niets belooven off besluiten, zonder onse toestemming, en die van den geheelen Raad te hebben verkreegen.

7.
Eindelijk zullen haar Welldelens reem-
schap gebruiken, en voor al zorgen, dat de eer
en het gezag der Welldede Maatschappij, en
de Ryksaardheid van den Hollandsche Inzam
gehandhaafd werde.

Aldus gegeven in s Edele Compagnies Hoofd
Castel St. George D'Elmina deeser 7^{en} Januarij
1765.

July 3 1766

Anta

p. 49. 50.

Wij Mr. Jan Pieter Theodoor Ruij-
decapier wijt naam ende van wegens
Haare Hoog Mogende de Heeren Staaten Gene-
raad der Verdenigde Nederlanden, en depret.
ver Generale Gedetrayeerde West Indische
Maatschappij, Directeur Generaal, over de
Noord en Ruijd Custe van Africa etc. etc. etc.

Allen den geene die deere zullen sien
ofte hooren leken, Salwijt, doen te weeten,
dat alroo Entier Koning over het Anteesche
land is koomen te overlijden, en zijne naeste
erfgenaam Rouissi Usson zig bij ons heeft
verweyd om de Welldede Maatschappij meen-
we hulde te doen en der eed van getrouwig-
heid in onre handen afteleggen, met loof,
moedige beede, dat wij hem in plaats van
den overleedene Koning Entier tot Koning
over het Anteesche land voornoemd wille,
Jaan.

aanstellen en doen erkennen, zoo is 't dat
wij, ons verlaatende op zijne trouw, waar
op hij den eed in onzen handen heeft af-
gelegd, hem zijn verzoek wel hebben willen
toestaan, en hem Aniasi Usson aanstel-
len, gelijk wij hem aanstellen mids de-
re Hof Keuning over het geheele Anteesche
land, gelastende alle ende een ijgelyk,
hem daar voor te houden, en te bespee-
seeren, wyl wij zulke ten meesten dienste
der Edelle Maatschappij noodig geoordeeld
hebben.

Ende op dat niemand hier van eenige
ignorantie zouden praetendeeren gelasten
wij alle Commandanten der forpressen in
het voornoemde Anteesche land geleege
deese aan alle Caboceers en volkeren on-
der hun forseerende te doen afkandigen
en bekend maaken, en te zorgen dat hij
Aniasi Usson als Keuning werde erkend,
en alle de protexiën genigte, die een ge-
trouwd onderhoorig der Edelle Maatschap-
pij niet reeden, mag verlangen.

Aldus gegeven te verleen, en met
s Edelle Comd^{ts} groot seegel en onse hand-
teekening bekrachtigd, Sint Hoofd Casteel
St George d'Emiba dezes 3 Julij 1766.

p. 57-59.

Sept 21. 1766

Apollonia.

Instructie voor Capteijn
Pieter Kraamer om te daar
naar te reguleeren op zijne
reyze naar Caap Apollonia.
(Art. 1.)

Art. 1.

Met de eerste goede wind, die God verleenen zal, zal hij zijn anker lichten, en zoo spoedig doenlijk vopreijlen, tot op de hoogte van Caap Apolonial.

Art. 2.

Voor het Brom van den Cabacier Amerschia getoomen zal hij het anker laate vallen, en sien eenige canoos aan boord te krijgen onder schijn van negotie met hant te drijven, en zij in den beginnen voor een vrijhandel schip ruytgeeven.

Art. 3.

De neegers aan boord kaamende, zal hij deselve vriendelyk onthaalen, en zij met hun over den oorlog in laaten, hun vraagende om welke vreedenen zij met onse Natie geen vrede maken.

Art. 4.

Ingeralle zij voorgeeven, dat de Hollanders onvrasenelyk zijn, en dat zij / gelijk wij meer maalen gehoort hebben, de Engelsche verzoegt hebbe, thumne Palabber met ons te maken, dog dat de Engelsche hun telkens hadden gezegt, dat wij na geen vrede hooren wilde zal hij hun van het tegendeel verreekeren, en bekent maken, dat zij door de Engelschen zijn misleyd, wyl die ons woijt van eenige vrede gesprooken hebben, en dat wij om hun tijd van beraad te geven, zoo langt hebbe verfoect nieuwe krijgstoerustinge te maken. (Art.

Art. 5.

Zoo zij hier na luijsteren, zal hij zij denijdelijker openen en hun verklaaren, dat hij wijt onze naam derwaerds gesonden is, om hem voor ogen te stellen, dat onze maatschappij haare onderdaanen wel straft maar nocht haer ondergang als gedwongen soekt te bewerken, en dat de Engelschen hun hebben misleijd alleen om zelve meester van de Caap te werden.

Art. 6.

Zooral zal hij hun inprenten, dat de Engelschen eens van Caap Spolonia mees, toe zijnde, alle de negotie na hun zullen trekken, en geen andere natie toe staan, om met hun te negotieeren.

Art. 7.

Ook zal hij hun waarschouwen, dat in gevalle zij hardnekkig blijven, het verblijf der Engelschen aan de Caap hun niet zal helpen, wijl wij dan in tegendeel voort zullen vaaren, hun als vijanden te handelen, ende weegen voor hun te sluyten, het welk gemakkelijk te doen zal zijn, wijl de Equiraschereedert de dood van Aschrie Abampompa met de overige Wassasche surament hebben gedronken, en door deseloe geholpen zullen worden.

Art. 8.

Daar en tegen zal hij hun verzekeren, dat wij haer in gevalle zij zij nu onderwerpen, en
vrede

vreedde met ons roeken, weeder als voor heen
in vriendschap samsneemen zullen, het voor,
leedene vergeven, en hun tegen alle hun vijan-
den, beschermen.

Art. 9.

Woo zij hier na tuijstereen, zal hij hun
aanbieden hunne sfferanten naa herwaards
te brengen, hun verseekerende, dat hun geen
kwaak zal wederraaren, en dat woo zij liever
deselve over land kende, willen, hun meede
geen quaad zal geschieden.

Art. 10.

Woo zal hij hun niet onse naem belooft,
dat zij vreedde met ons makende, wij dan ook
hunne Pallaber met Amonteffe zullen
vereffenen.

Art. 11.

Dog ingevalle hij eenige daagen daar ge-
leegde hebbende, zal, dat geene canoes bij
hem naa boord koomen, zal hij ronder tijt
verruym naa herwaards retourneeren.

Art. 12.

Insgelyks zal hij woo hij met de neegers in
onderhandeling getreeden is, spoed maaken,
om ons van zijn wederraaren rapport te koomen
doen.

Art. 13.

Voor tolk zal hij onse, dienaar Ahin ge,
benuyten, welke hij jurament zal doen drinken.

tot reekkerheid van al het booven gezegde, in
gevalle de negers daar op staad.

Aldus gegeven, en verleend in 's Edele Com-
pagnies Hooft Casteel St. George delmina
deser, 21 September 1766.

June 17. 1761. Poha

p. 73. Wij M^r. Jan Pieter Theodoor Huyde,
copie, direct. Gener^l. over de Noord e,
Nuyd custe van Afrika etc. etc. wijt naam
en van wegem haer Hoog Mog. d' Heeren, Haate-
Generaal der Vereenigde Nederlanden mitoga-
ders derzelve Edele Generaalen Gesetr. Neder-
landse West. Ind. Comp^{te} etc.

Alle de geene die deese zullen sien, ofte
hooren leesen, salut, doen, te weeten:

dat Saboa ^(Saboa) opperste Cabocier van het land,
Schap Poha zig aldaar bij ons in dit Hooft,
Casteel hebbende verdedgd om zijne onder-
danigheid aan de Edele Maatschappij op
nieuws te bewijzen, en zijne gehoorzaam-
heid aan derzelve te beloven, wij hem als
onderdaan en vasal der Edele Maatschappij
hebben erkent, en aangenoomen, volgens
een opgemaakt contract deswegens met
hem aangegaan, en alhier ter Raad ka-
mer berustende, weshalven, wij alle onse
Commandanten, en andere bediendens die
het Rode mogen aangaan, en principaal
der Commandant van Boutrij gelasten, hem
daarvoor te houden, en te erkennen en hem de
noodige hulp, en bescherming welke een
trouwe onderdaan toekomt op zijn verzoek
(te

te verleenen, wijl wij zulks ten meesten dienste der Edele Maatschappij hebben bevonden te behooren.

Aldus gegeven en verleend, in 's Ed. Comp. Hoofdkasteel St. George d'Elmina en 's Ed. Comp. regul en onse handteekening bekrachtigd deese zeventiende Junij des jaars zeventien hondert seve, en zestig.

p. 77-78.

Sept 28. 1767.

Assinee.

Instructie voor de C. Assis- tenten Pieter Loh, en D. D. E. Scheffer, waar na zij zig hebben te gedragen op hunne weyde na Assinee.

Art. 1.

Op den ontfangst deser sullen zij zig be- geeven aan boord van de schoener Oeden, steijn en daar mede sonder tijkversnijm na boven reijlen zonder enige forten van d'Ed. Maatschappij aan te doen, off zij om enige reeden hoe genaamd ergens te mogen ophouden tot op de hoogte van Assinee alwaar zij sullen ankeren en vertoeven.

2.

Indra zij een voorlozspregat van den Staat van 36 stukken en voerends elc. Staates vlag en een witte vlag van de voort op sullen in het gezigt krijgen sullen zij ogenblikkelijk zig daar na toe begeeven, en vaar boord van het selve gaem om de missive die haar te gelijk met deese instructie werd ter hand gesteld aan (de

de Commandeerende Officier van opgemeld
oorlogsfregat te overhandigen.

3.

Wijders zullen zij agtervolgen en stipte-
lyk inakoomen alse het geen bovengemelde
Commandeerende officier niet wach van
zijn doorlugtigste Hoogheid den Heere
Prince van Orange, hun sal komen voor
te stellen.

4.

Alle schepen die zij van deese rheed
af tot op de hoogte van Assinee zullen in
het gerigt krijgen zullen zij prajen en zoo
ouder deselve mochten weesen het hier bo-
vengemelde oorlogsfregat zij gedragen na den
inhoud van het tweede artikel van deese
instructie.

Art. 5.

Op de hoogte van Assinee zullen zij blijven
leggen zo lange tot dat het meergemelde
oorlogsfregat aldaar sal gearriveerd zijn, dog
ten eynde van haere provisien gerakende
vermogen assistentie versocken van het een
of ander schip dat aldaar sal passeeren
en deselve krijgende een schuldbekentenis
aan de Commandeerende Officier van zoo
een schip behoorlijk door hun beyde gete-
kend overgeeven naar van den inhoud al-
hier binnen dit Hoofdkasteel aan den hou-
der sal werden betaald.

6.

hoo het egter kramen te gebeuren, dat hun voorraad opraaakte en zij geene scheepen in het gerigt kreegen door wel zij anderen konden bekoomen zal het hunn vrijstaen het anker te legten en na taim te sterven alwaar zij van het nodige in zoo een geval sullen voorzien werden moettende zij na het relve bekomen te hebben sonder het minste tijdersuym weder reijl maken na Assinee en aldaar gekoomen zijnde zij na het eerste en tweede articul van desel instructie gedraagen.

7.

Zij sullen van den bejinnen van deese togt af aan tot op hunne terugkomst een exact journaal houden en zodanig na waerheid zonder de minste dubbeltrommigheid opgesteld dat zij het relve sey alle tijde met solemnele eede moeten kunnen bekragtigen en zij wel wagten enige omstandigheden betrekkelijk tot deese togt niet het relve niet te laten maar de minsten en geringste in het breede en duijdelijk opschrijde.

8.

Eijndelijk sullen zij ten allerstipste en nauwkeurigste en alle de articulen van deese instructie en alle de bereelen niet waan van zijn doorlugtigste Hoogheid door den Com^{mande}rende Officier van 's Lands oorlogschip de Amaronne aan haar te geeren, observeeren en nakoomen op poene zoo het teegendeel
bleek

bleek ten strengste en, zonder de minste con-
venentie, als ongehoorsame te sullen werden
gestraft, en op gelijke poene ingevalle zij
direct of indirect, in het geheel of gedeel-
telijk dese bovenstaande articulen, en be-
veelen openbaar te maken.

Aldus gegeven en verleend in 's Ed.
Comp^t Hoofdkwartel Lt. George Delmina des-
sen 28 September 1767.

p. 82. 84.

May 19. 1768

Apollonia

Ampliatie op de Instructie
voor de Wel Edele Heer J. C.
Fennekol, Commies en Raad
en Gouverneur tot Aaim, om
trent het vereffenen van de
geschillen met Annidia.

Wij Pieter Woortman, President over de
Noord en Zuid Custe van Afrika etc. etc. etc. wijt
naam en van wegens etc. Reflectie gemaakt
hebbende op de voorlag ons gedaan door den
Edele Heer Jan Christiaan Fennekol Commies
en Raad over deese Custe, mitogaders Gouverneur
van het fortres tot Aaim ter presentie van d' Wel
Edele gestrenge Heer Willem May, capiteijn
ter hde en Commandant van 's Lands vollogzhip
d' Amazone en Willem Sylyard van Leeftael,
Raad fiscaal over deese Custe, mitogaders
d' Wel Ed. Heer C. Klock Oppercommies en Raad
en Gouverneur van Commarij behelsende of
het niet noodzakelyk soude weesen dat hij van
een onbepaalde magt als hem bij resolutie van
(den

den 13 Januarij Anno passato is gegeven
wierden voorsien ten eynde in staat te zijn
voor dra zij een gunstige gelegentheid aan,
bood om een veerlijk vrede met de Caab
Apolonische Cabotier Annidia te sluijten,
daar van te kunnen gebruik maken, hebbe
na ingensomen, advies van opgemelde Heer
Commandant Fiscaal en Gouverneur van
Commanij goedgevonden zijne instructie te
amplificeren in deese, volger

Dat hij Jan Christiaan Fennekol Com,
mies en Raad etc. geene gelegentheden sal
versuijmen en geent makijte nog poogingen
sal onbeproefd laten ten eynde der spoel,
dige eerlijke loffelijke en te welweesen van
d' Ed. Maatschappij voordaelige vrede met
Annidia te sluijten, en reddelive niet kon,
den werden overgehaald om aan de aan hem
voorgehouden voorwaarde te voldoen
dat het hem Heer Fennekol sal vrijstaen,
de ordres en bevelen, in zijne instructie
van den 13 Januarij 1767 vervat zodanig te
altereeren, als hij tot bereijking van sijn oog,
merk sal denken te behaoren, kennende
wij bij voorraad goed alle zijne te doene
oprigtingen, bevelende hem ondertuonken
op het vernijte d'een en het voordeel van
d' Ed. Maatschappij niet wijt het oog te
verliesen, en het een en ander zo veel doelrijck
te betragten.

Alaus gegeven en verleend in d' Ed.
Comp. Hoofd Kasteel St. George d'Elmina
den 19 Mey 1768.

p. 115-116.

Wij Pieter Voortman

lijkt naem ende van, wegens
Haar Hoog Moogende de Heere, Staaten
Generaal der Vereenigde Nederlanden
en derzelver Generaale Geachteerde
West-Indische Maatschappij Directeur
Generaal over de Noord en Zuid Kusten
van Africa etc. etc. etc.

Allen den gemenen die deze zullen
zien ofte hooren, Heeren, salut: dat, te
weete, dat aangerien de onderdaanen
van het Antheesche Land, billijke klagen
over wangedrag en onbehoorlijke mis-
handelingen gepleegd door haare Koo-
ning Assissi Asson aan ons hebben in-
gefragt, en het daar en booven aan ons,
ten vollen gebleeken is, dat wijle, onse voor-
zaat de Directeur Generaal Ghuydecoper,
hem Assissi Asson, op verkeerde en val-
sche rapporten hadde doen opvolgen aan
de Antheesche Koning Entier wij in
bovenzgemelde onse (qualiteite) hebben
goedgevonden en verstaan meergemelde
Assissi Asson van zijne waardigheid
van Koning van het Antheesche Land aff
te retten en te deporteren, en naar dien ons
bekend is, dat Asson Coffij, de rechte en
wettige opvolger moesten geweest hebben
van den overleedene Koning Entier, Zoo
is het dat wij ons verlastende op zijne
vrouw waar van hij den eed in onse hande
heeft affgelegd, hem zijn verroek wel
hebben willen toestaan en hem Asson Coffij
aanstellen; gelijk wij hem aanstellen mits
(deere)

mits deere tot Krooning over het geheele
Antheesche land, gelaastende alle, ende
een, igelyk hem daar voor te handlen, ende
te respecteeren, wyl wij zulx ten meesten
dienste der Edele Maatschappij noodig
geoordeelt hebben.

En opdat niemand hier van eenige igros,
rantie pretendeeren gelaste, wij aan alle
Commandanten der fortresses in het voor,
noemde Antheesche land, geleege, deere
aan alle de Caboccers en volkeren, onder hun
fortteerende te doen affkondigen, dat hij As,
son Coffij, als krooning werde erkend, en alle
de privilegie genietten die een, getrouw onder,
hoorige der Edele Maatschappij met reeden
may verlangen.

Aldus gegeven en verleend en met s' Ede,
le Compagnies groot zegel, en onse handtee,
kening bekragtigd in het Hoofd kasteel St.
George D'Elmirra deere vijff en twintigste
Januarij anno 1770.

June 26. 1770. Poquesoa

p. 118. 119.

Nij Pieter Woortman, nijt naem
endes van wegens Haar Hoog Mogende
de Keere, Staaten, Generaal der Verenigde Nee,
derlanden en derselver Generaale Gebtrajeerde
West Indische Compagnie; Directeur. generaal
over de Noord en Zuidclusten van Africa
etc. etc. etc.

Allen den geenen die deere zullen sien,
ofte hooren leeken, (salut) doen te weten, dat
laengerien de onderdaanen van Poquesoa tot
Hollandia, billijke klagten, over wangedrag
(en

en onbehoorelyke mishandelingen, gepleegd door haaren makelaar Etuan, als ons hebben ingebracht, en het daer en boven als ons, ten volk, is gebleeken, dat wijles, onzes voorsaat des Directeur Generaels David Pieter Erasmi, hem Etuan, op verkeerde en valsche raporten, hadden doen opvolgen, na des overleedener makelaar Intette; Wy in bovenzemelde onse qualiteijt hebben goedgeponder en verstaen, meergemelde Etuan van zijne waardigheid als makelaar van Hollandia tot Poqueshoe af te zetten en te deporteren, en naer dijn ons bekend is, dat Afoamin de regte en wetsige opvolger moesten geweest hebben van des overleedener makelaar Intette; [Intette]

Zoo is het dat wy ons verlaetende op zijne trouw waer van hij des eed heeft afgelegd hem zijn versoek wel hebben willen toelaten en hem Afoamin aanstellen, gelijk wy hem aanstellen, mitdeuren tot makelaar van Hollandia tot Poqueshoe; gelaetende alle en een ijgelyk hem daer voor te houden ende te respecteren, wyl wy sulst ten meesten dienste der Edele Maatschappij nodig geoordeelt hebben.

En opdat Intemand hier van eenige ignorantie pretendeeren gelasten wy allen Commandanten der fortresten Hollandia tot Poqueshoe deere Afoamin, als makelaar te erkennen, en alle protectie te verleenen, dit een getrouw onderhoorige der Edele Maatschappij met reeder mag verlangen.

Aldus gegeven, en verleend binnen d'Ed. Comp. Hoofdcasteel St. George d'Elmina deeren
26 Junij 1770.

Aug. 22. 1770

Acties.

Instructie voor den Welldelen
Heer Cornelis Blok, opperscommies
en Raed over deere Custer, mits,
zaders Gouverneur van 's Edele
Comp^s fortresse Redenburgh tot
Commanij, naer nae zijn Welldede,
te zij in zij in zijne Commissie,
doet ons, hem opgedragen, stipte,
lijc zal hebben te regulieren.

Articul 1.

Eerstelijc zal hij zij op den outfangst deerer
van hier begeeven na de bovencust, en wel na Aïm;
en in het voortrijzen zo veel spoed maeken, als
lenigints zal mogelijk wleren, aangerien de
omstandigheeden zijn spoedig aenwelen, aldaer
te, hoogsten vereijsehen.

2.

Bij zijne aankomst aen Aïm zal hij de
Welldelen Heer Opperscommies en Raed Jan
Christiaan Fennekol, gouverneur aldaer ter
handt stellen onse missive van credentie,
die hem benevens deere instructie wordt over,
handigt.

3.

Hij zal vervolgens onder tijd. verruijnen, aen
alle de Aïmische Grooten kennisse doet geeven,
van zijne aankomst en van de beweeg voraethe
van zijne reijse derwaerts; namentlijk, om de
gereesen verschillen tusschen de Gouverneur
Fennekol en de Aïmische onderhorigen, in der
minne te beslissen.

4.

Hij zal de Groten onder opgemelde onderforige doch, uytnodigen, om bij hem aen Azim te komen, ten dijnde uyt haeren mond te hooren, welke beswaardnisse rij ver, meener, tegens haeren Gouverneur te kunnen inbrengen, onder plegtige verzeeking van vrijgeleide. En dat hem niets kwaets nog opstaen genaems ontmoeten zal, welke plegtige verzeeking hij desnoods, met surament, kley, doen stapven. dog so rij overheespt, het rij uyt vreesse, het rij uyt eenige ander oofrae, ken, mogeten wijgeren binnen het fort te komen, zal het hem wijstaen, bujten het delre, met haer te confereren op Rodamig een plaect, als hij zal goetvinden.

5.

De vengemelde Groten, in het fort, off elders in sijne tegenwoordigheit gekomen, dijnde, zal hij hun mondeling, andermael de redenen van sijne sending bekend maecten, en hun nae waerheijd afvragen, welke reddenen rij gehad hebben, om haer dorp te verlaten, en welk be, swaer rij tegeer haer Gouverneur hebben in te brengen.

Art. 6.

Haere reddenen gehoord hebbende, rij moogen dan ook weeten, so rij willen, zal hij haer ten antwoord geeven, dat het billicht is voorer, aler hij enige uytpraek over deselve kan doen, met der Gouverneur Fennetol (die bij deeren, nog bij volgende conferentien niet / vermay

vermag tegenwoordig te zijn / daer over te
confereren, en dat hij Ronde tijd verzuijnen
hien andermael zal uijtkoofige, om haer
zijne gedagten, meede te deelen.

7.
Nadat hij van Weerstanten van de Raek,
van de voorraek van derelve, en van alle de om,
standigheeden, die eenigzints daer toe be,
trekkelijk zijn, grondig zal weeren, geïnfor,
meert, zal hij het daer heer bragten, te di,
rigeeren, dat tot een praeliminaire articul van
den volgend accomodement door de Aximsche
mishoegde Grooten, en onderhorige word toe,
gestemt, dat de Oppercommie en Raedat Ten,
netol aen Axim in zijne qualiteit als Jan,
verneur zal continueeren, en resideeren, onder
belofften dat men zo veel doenlijk haere
billyke bevoermissen, zo zij er hebben, ten
haeren gensegen, in billykheid zal uijt de
weg rijmen.

8.

Zo zij na deesen voorsley luysteren, en
derelve sijnang op haer heeft, zal hij bragten,
het in het vrujndelijke zo verre te brengen, dat
een ijder van de gvlugte onderdaen, op niemw
besitting van zijn, huys en dorp neemt; sullende
hij al sijn vermogens aanwenden om het boven,
staende te doen, werktellig maken.

9.

Aangeries, de vlderfflijke gevolgen, die er van
Ronde te dujten weeren, zal hij niet nalaten,
alle

alle zijne vermogens in te spannen, om de
Gouverneur Fernikel in de possessie van
zijn gouvernement te handhaven. En of
thoeh de Azimische onderhoorigen, zig op
eene verregaende wijze hebben te buijten ge-
gaen, met haeren eijgen regters te hebben willen
weeren, en voornamelijk met het sanjaeren
van des Gouverneurs Rimadoors die zijne par-
delingen zijn, en wijt dien hoofde billijke straf-
je verdiend hebben, zal hij hun de rechte van
onsent weegen, kwijde schelden, zo opgemelde
possessie van het Gouvernement langs die weg,
met genoegen kan worden te weeg gebracht.

Art. 10.

Hij zal de klagten, van de Gouverneur
Fernikel, tegen die van Azim / en de Azim-
sche tegen haeren Gouverneur inzagelijks
zonder eenig gevolg van weersakten tegen
elkander opweegen; Mits dat meergemelde
possessie van het Gouvernement daer voor
kan worden te weeg gebracht.

11.

En wijl wij zoo wijt de brieven van den op-
percommies en Raed Fernikel, als langs andere
weegen onderrigt zijn, dat de duurte van de
Blanderwijn der Azim wel de grootste beweeg
voorzaak is van de ontstaene moeijeligheden
zal hij trachten de Gouverneur Fernikel te doen
begrijpen, hoe billijk het is, als hij bij vervolg
(zo al niet zo veel, als door de andere Comman-
danten werdt gegeven) ten minste een ruijmer
mate geeft, dan hij voorheen gedaen heeft.

No onverhoopt, de wederkerige Sainsche
 Crom Grooten, en Regers naer geene goede ree-
 den, off billijke voorlagen, willen, luysteren,
 offte enige tijttemporijge deeden, strijdig tee-
 gens de eere en het gerag van de Edele Maats-
 chappij, sal hij in zo ten geval, hun aanregge,
 daerover niet in onderhandeling te kunnen
 treden, maer dat zij de vrijheid hebben, ge-
 ranten herwaerts af, ons te render, onder ver-
 reekering (des noodts onder bekrachtiging met
 jurament) dat zij vrij en onverhindert zullen
 passeeren, en reffasteren, zonder dat haer iets
 kwaedts sal ontmoeten in welk geval, hij en
 de Gouverneur Tennekol haer zullen voordeelen van
 een missive aan ons inhoudende haere voorla-
 gen, zo wel als beyder consideraties op deselve.

Art. 13.

Voorts sal hij bij alle geleegentheeden, zonder
 tijdsverruymt sijn schrifttelijk rapport doen,
 haer de saaken aen Sain geschapen staen,
 en in zijne eerste bijeenkomst met de Neegers
 haer dragten over te haalen, dat zij een
 vreyen doortogt verleenen aen de brieven, die
 van Sain, gedurende de geschillen, worden
 geschreeven.

14.

Bijndelijc sal hij in allen oprijt, doen, en hen-
 deken, zo als hij volgens eede en plegt, tot de meeste
 eere, en het meeste voordeel van de Edele Maatschap-
 pij sal vermeenen te behoren, vooral niet uyt het
 oog verliezen, haer noodwendig het is, dat de Gouver-
 neur

neur Tennekol aen, Heim blijft posthouden;
en zij zijne te rug komst ons schriftelijk rap-
port doen van zijne verrichtingen, overgeeven.

Aldus bij ons gegeven in 's Ed. Comp^s Hoofd
Casteel St. George d'Elmina deesen 22de Augustus
1770.

Feb. 2. 1774 Elmina

p. 164.

Wij Pieter Wootman,
President over de Noord en Thuydcusten,
nijt naamen ende van weegens haer Hoog
Hogende de Heeren Staaten Generaal der Ver,
eenigde Nederlanden, mitsgaders derselver
Edele Generale Gevoetrijerde Nederlandsche
West Indische Compagnie, allen den geenen die
deere Nullen hier ofte hooren Salut. Doen te
weeten; dat wij aen de Welddede gestrenge Heer
Willem Sulyard van Leeftdael Raad en Fiscaal
der ree-custen op zijn instantelijk en eerbiedig
verzoek vergund hebben, zoo als wij hem nullen
vergunningen bij deesen, reekere strook land, tot
het aanleggen van een molsthuyn, beginnende
even aan deere zijde van het thuyze van de Kolfbaan,
en strekkende de weg van Bekanstein af langs, tot
aan de Gemeene Weg, loopende na de slakte, te moegen
beritten, in erpacht, gedurende zijn verblijf hier ter Curte,
mits wyl het de grond is op de welke de Ed: Maat,
schappij voor lange jaeren, een thuyze gehad heeft, daar
voor jaerlijks te betaalen, in oude handlen, ofte in die
van onse opvolgers twaelf Engels liguide Goud, voor
rekening en ter behoeven van opgemelde Ed: Maat,
schappij, en ten eynde Welgemelde Heer Raad en Fiscaal,
hierin overhindert en belemmert het gebruik sel
(moegen

moogen genieten, hebben wij deere onse opene brief
aan hem verleend, en derselue ter secretarij doen
registreeren, en vorders deere met onse hand,
teekening en het seegel van de Edele Generale
Geoctrageerde Nederlandische West-Indische
Maatschappij bekrachtigd.

Actum in 's Edele Comp^s Hoofd Casteel
St. George d'Elmina deesen, 2° Februario anno
reventien, hondert vier en, seventig.

Feb. 4 1774. Accra

p. 165.

Wij Pieter Wootman,

Directeur Generaal van de Noord en Zuid
eusten van Africa; Nijt waem ende van we-
gens haare Hoog Mogende de Heeren Staaten
Generaal der Vereenigde Nederlanden mits,
raders derselver Edele Generaale Geoctrageerde
Nederlandische West-Indische Compagnie;
Allen den geenen die deere rien, ofte hooren
leesen (salut) doen, te weeten:

Dat wij ten dienste van opgemelde Com-
pagnie en, het bevordering van derselue negotie,
noodig geoordeelt hebben een maakelaer
aan het fortres Crevecoeur tot Accra aan te
stellen in plaatz van den overleedene, ge-
naemd Chijntje, en ons daar toezijnde
voorgedraegen den neeger Abie Kain,
zoet van wijlen opgemelde maakelaer
Chijntje, en gelast hebbende op de goede
rapporten, en getuigenisse zijner wigelan-
te; So is 't, dat wij denzelven Abie Kain,
aengesteld hebben, gelijk wij hem aanstellen,
mits deesen, als maakelaer aan het Comp^s
fortres Crevecoeur tot Accra voornemend, om,

(me

me derelve bediening na behooren waar
te neemen, en in die qualiteit voor de be-
vordering van de negotie; Tende het algemeer-
ne welzijn van de voorregde geotrafteerde
West-Indische Compagnie goede zorgen te
draagen, en voorts alles te doen, zijn Ampt
en bediening betreffende, dat den goed en
de getrouwd maakelaer gehouden is en be-
hoort te doen, op die voorwaerde van daar
voorwaerde van daar van te zullen genieten
tracief Engels Coopmanschappen kostgeld
is maands, en op den eed van getrouwsheid
bij hem in handen van ons Directeur Gene-
raal afgelegd.

Levende en bevelende, dierhalve een ijelijk
in dienst van meergemelde Compagnie zijnde
mitsgaders de onderdaanen van dat Land
of wie het verder mogte aangaen hem
Abie Kain, voornomd in qualiteit
als tweede maakelaer te erkennen, also
zulkts tot meeste nutte en dienst van de
Edele Compagnie aldus hebben geoordeelt
te behooren, zullende daer doer aen onse
ernstige meeningen werden voldaan.

Aldus gegeven en verleend in 's Ed. Comp.
Hoofdcastel S. George d'Elmina deren
4 February 1774

[301.]

1767.		Parents to the King of Ashanti.	1.
"	June 17.	Convention. God Saboa Calasser of Poho.	3.
"	Sept 1.	Declaration. Note Jan van Sprang.	6.
"	July 1.	Convention. Chiefs of Apam & Edjumason.	7.
"	"	Obligation.	11.
"	"	Appointment.	13.
1768.	May 23.	Certificate.	16.
"	June 9.	Asson King of Hanta.	16.
"	July 6.	Letter.	18.
"	Nov 7.	Instruction for Director-General & Council.	35.

[302.]

1769.	May 20.	Declaration.	21.
"	Aug 4.	Agreement.	23.
"	"	Appointments of Macklears.	26.
"	Sept 22.	Regulations.	27.
"	Nov 7.	Memorandum.	28.
"	Nov 17.	"Pro Memoria" on day.	65.
"	Dec 1.	Letter.	32.

Afschriften van enkele nummers
voorkomende in een band, 'Protocol
van originele stukken', bevattend
publieke akten (verklaringen, vol,
machten, contracten enz.), rekwes-
ten, adviezen van ambtenaren, circulaires
enz. 1767-1768, behoorend tot het
Archief van de Nederlandsche Besit-
tingen ter Kuste van Guinea, be-
rustende in het Algemeen Rijksar-
chief te is Gravenhage. (Inv. n° 301.)

N° 1. Geschenken aan d' Koning van Assian,
zijn in verdere Landsgrootten item aan
de Wassasche geronden.

4
Traaj, Een groene fluweele paan met goud
gefallonneerd.
Een dito goud laaken.
Een snaphaan met zilver gemanteerd.
Een dito hartsvanger.
Een stok met een zilvere knop.
Een groen fluweele muts met goud
gefallonneerd.
Een hoed met een goud gallon.
Een heel anker Franse brandewijn.
Een extra fijne Dost. Indische Chits.
Een kelderat fijne liqueuren.
Een gros heele cabaal pijpen.
Een rol Vaderlandsche Tabak.
Twee potten confituren.
Twee vatjes suiker.
Een groot fijn slaaplaaken van agt ellen.
Een

Een half pond peper.
Twaalf bottels roode wijn.
Twaalf bottels witte wijn.
Twaalf bottels bier.
Een Hollandsche slag.
Drie kaasen.

Quamboa, onderkoning.

Een reijde stoffe paan.
Een kelder Franse brandewijn.
Een rolletie Vaaderlandsche tabak.
Vier dorijn halve cabaal pijpen.
Een pot confituuren.
Een vatie suiker.

Amanqua, Hetzelfde als Quamboa.

Saffe Kutankam, Hetzelfde.

Adjeibia,	} ider.	Een Oost-Indische Chits.
Aaja,		Een kelder à 6 stoop.
Akwanoa,		Twee dorijn pijpen.
Essie Faubin		Een pot confituuren. Een vatie suiker. Een rolletie Vaaderlandsche tabak.

Essentiffer. Net als Quamboa.

Assensoutintin	} ider,	Een, gemeene Oost-Ind.
Bossumoer Quabim		dische chits.
Daevon pra,		Een kelder à 6 Kan.
		Twee dorijn pijpen. Een rolletie tabak. Een pot confituuren. Een vatie suiker.

Aan Emimerie. Een reijde paen.

Een helder brandewijn à 6 stoop.

Een pot confituuren.

Vier dorijn pijpen.

Een rol tabak.

Een vatie suiker.

Aan Loubin in 4 Juffen. Een woode lakense paen.

Een helder brandewijn à 6 kan.

Een vatie suiker.

Een potje confituuren.

Een rolletje tabak.

Twee dorijn pijpen.

Aan Enimeilon } Evenals aan Loubin.
Entjaeou } [Het is affen, te te incomplete]

N° 32. Acte van conventie tussehen den Cabocceer van Poho, Saboa en den Direct.-generael.

Op huijden der 17 Junij 1767 sijn wij Mr. Jan Pieter Theodoor Schuydecooper Directeur Generaal over de Noord en Zuid Cust van Africa etc. etc. etc. uijt naam ende van wegens Hun Hoog Mogende de Heeren Staaten generaal derl. Vereenigde Nederlanden en Idersel. ver Generaale Geocroyeerde Nederlandsche West Indische Compagnie: met Saboa opperste Cabocceer van het Landschap Poho overeengehaomen in maniere als volgt, en in tegenwoordighejd der Cabocceers en Lands-grooten van dit Elminasche Drom.

Art. 1.

Draagt hij Saboa sijn land op aen de Edele
(Maat,

Maatschappij, dewelke hij met zijne onder,
hoorige van nu voortaan aansleemt trouw
te dienen en te gehoorzamen. Gelyk alle
brouwe onderdaanen betaamt.

Art. 2.

Ingevalle hij off eenige de zijne verschil
krijgen met eenige weegers onder wose fortten
sorteerende zal hij niet gedoozen dat darom
eenige vijandelykheeden wedde gepleegt off
de weeger, door Janjaaren, geslooten, maar
zijne ^{Petunie} eerst te kenne geven, aan den Com,
mandant onder wien de schuldenaar sorteerd.

Art. 3.

De weeger zal hij voor onse onderhoorige
altoos vejlik houde, ende Mercadores die
door zijn land na het strand koomen zoo veel
moogelyk na onse Hollandse fortten adresseeren.

Art. 4.

Hij verbindt zig by deese ingeval de Maat,
schappij in vorlof gepraakte de selve trouw
met zijne magt by te staan en op het eerste
opontbod met zijn volk te verschijnen.

Art. 5.

Daar en tegen zal hij door eenige vyan,
den aengevalle werdende alle hulp en bescher,
ming van de Edele Maatschappij genieten die
zij altoos gewoon is, aan haare onderdaanen
te verleenden.

Art. 6.

Daar en boven zal hij nu na het teekene
deeses ontrangen een Broode scharlaaken paen,
een Hollandse vlag en haeld met een goud
broord en een lange stok met een silbere knop
beneffens een onse koopmanschappen ieder
/maand

maand het welk hem door den Commandant van Boutry zal werde niytgelevert en betaald.

Art 7.

Dog hij verbindt zig geene stokken off kost, geld, hve genaamt van geen andere natie aan te nemen op poene dat dit gemaakte contract geheel en al te niet zal zijn, en hij als elc ontrouw onderdaan door dus behandelt zal werdly.

Aldus te samen overeengekomen is is Edele Compagnies Hoofd Casteel St. George d'Almina datum ut supra.

(wg.) J. P. F. Huijdecoper.

Dit merk is + door de
gesteld oppervaandrij
[Jacon] Jacoux.

Dit is het merk
van + Sabaa.

Dit merk is + door de makelaar
gesteld + Grouwmeysang.

Dit merk is + door de
gesteld + secretaris Khin.

Dit bovenstaande contract, aan den gemelde Caboier Sabaa van woord tot woord voorgeleesen, zijnde heeft het selve met jurament volgens landswijze en met het leggen van de hand op den bijbel bekrachtigd.

Bij indispositie van zijn Hoogedelheid des Heer Directeur Generaal Mr. Jan Pieter Theodor Huijdecoper te overstaan van ons:

(wg.) A. Peling
Commiss. ter secretarij

(wg.) A. Thierens.
Laste clericy ter secretarij.

6.
N. 40.

Verklaring door den stuurman Jan van Spreng, e.s., overende het schip de Sang godinnen.

Geeden den 1ste September 1767 compareerde voor mij Adolph Thierens, eerste clericus ter Se, cretarij in het Hoofd Kasteel St. George d'Elmi, na den eersame Jan van Spreng, stuurman. commandant, en Martinus Ruse, stuurman. bescheijden op het vrijhandel schip de Sang, godin gevoerd geweest hebbende door capt^l Daniel Puy melaar, verklaare ter liefde van de waarheid en ter requisitie van D'Wel Edele Gestenghe Heer Fiscaal, hoe waar en waaragtig het is dat zij in de maand Julij laastleden met opgemelde schip ten anker leggende voor Caap Apolonie een canoë aan boord gekreegen hebben van den Cabocier aldaar die hun van zijnentweegen deed vertooven een papier geregelt met een segul waar in elc snans scheepje getekend den 7 Januarij aan Caap Apolonie, welkers inhoud behelsde dat de vrede tusschen d'Edele Maatschappij en Amnielien getroffen was, dat de negotie weder als voorheen vrij was, en dat alle Hollandse schepen soo afs van ouds hunne handel aldaar kosten drijven, welk papier aan Caap Apolonie was aangebragt door het Edele Compagnies schip Stad en Lande, en waar onderstond de naem van Pieter Kreamer, zijnde bereid sulks des noods met eede te bevestigen.

Aldus verklaard binnen 's Et. Comps.

Hoofdkasteel ten verstaan van G. van der
(Vondel

Vondel en S. Heijnenberg bijde assistenten,
ter secretarij als geschijzen.

(w.g.) Jan van Sprang.
Martijmus Cussee.

(w.g.) S. Heijnenberg.
Henz. van de Vondel.

Quod attestor:

(w.g.) A^h. Thierens.
eerste Clerg ter secretarij.

Deese bovenstaande certificaat ter presentie
van Pralsident en Raeden over de Noord en Zuid-
kusten van Afrika hun comparanten van woord
tot woord voorgelezen hebben, soo kwamen
zij het selve met solemnele eede te bevesten
Doo waarlijk moest hun God almachtig helpen.

Actum in s^o Ed. Comp^o Hoofd Raed^o voorn^o
den 3° Septembris 1767.

(w.g.) J. Woortman.
F. W. Sulyard van Leeftdael.
G. de Kort.
J. Fennetkol.

En Kennisse van mij
(w.g.) A. Thierens.
eerste Clerg ter secretarij.

N° 51. [Acte van conventie tusschen de Spemse
Commandant, Crom Grandes en Edjuma
conse grandes.]

[C94]

Op huijden den eersten Julij 1767, heb ik onder
geschreeven Gerardus de Kort, oppereommies
(en

en Raad dezer Kust en Gouverneur van is &c.
Compt fortres Lijdszaamheid tot Apam in
tegenwoordigheid en ter presentie van de
ondergeteckende getuijgen en de volgende
Landso Grooten, onder gem. fortres woonag,
tig en behaorende, niet naamen:

Essiakou, croum Paaj van Apam.

Adie, Grande en volderling van d^o.

Ponnie, ouderling en secretaris van d^o.

Coffie darrebo, ouderling en oppervaandrig vand^o
ter eene, met ende beneevens den Koning
en makelaar van het land Edjumacon
en verdere Cabociers, genaamt:

Edjiabba, Edjumaconse Koning,

Sekkic, ouderling.

Edoejjams, grande en opper vaandrig.

Attouij Egoche, principaale en boden vuyt het
Edjumacons quartier,

Appatoe Coffie, makelaar,

Oesoe, Assinise cabocier.

ter anderen tijde, met volle vergenoeging
eens voor al vafgemaakt reeter geschil
spruijvende uijt een voorgegeven protentie
van de neegers Ebiram (^{Maunwa}) en Kwansan,
voogenaamde vaandrijs van een Edjumacons
quartier nu circa twee jaaren aan Bercse
bij mijn commando aldaar, veroorzaakt over
ongehoorde brutaliteit en invollentie in 's Eed. Compt
fortres aldaar op de reaal door haer gepleegt en door
mij op de beste doenlykste wijze te heer gegaan
om haer uijt het fortres te krijgen, uijt tij daar
uijt niet wilde vertrekken daarna om moeyelijck
te leeden voor de Bercse te meijden met een afge,
randne Edjumacons quartier en twee a drie opper,
(ste

ste voor ses oncen coopmanschappen was afge-
 maakt; egter door dit quartier hier van, niets
 aan Ebiram, Mauwo en Guansan was gegeven
 maar onder haar lieden alleen verdellet zij
 lieden hier over verbitterd zijn geworden en
 reedert mijn verblijf alhier gelegendheid ge,
 rogt haar eigen recht te neemfen en te vorderen,
 waartoe zij ondershands het quartier (waaronde
 zij hooren) hebben omgekogt om is Comps. blanken
 of slaven te panjkaren konder voor afgaande
 kennis van haar ondergeteckende. Eijndelijk op
 den 16^{en} Junij deeses jaars den corporaal Jean de,
 tourneau (die ter jacht was gegaan) hebben ont-
 moet en met haar mede gevoerd na Edjuma,
 con om mij daar toe te noddraaken (ofschoon
 reeds aan Percoe was beslist) haar daarenboven
 ook te bevreedigen, zoo als ik dan heb moeten
 doen en tot lossing van deese corporaal haare
 onreedelijke eijse inwilligen en voor deese
 neegers Ebiram, Mauwo en Guansan haare
 bevreediging neegen oncen coopmans: heb
 moeten betaalen, welke ik aan Coffie de ma-
 kelaar en verdere ondergeteckende Edjumaonse
 heb uytgerijkt onder beloften dat van nu voortaan
 nimmermeer geen moeyelijkheden hoe ook ge-
 noamd door haar ofte de haare aan gees be-
 diendens van de Edele Maatschappij hier ontrend
 ral werden betoond ofte aangehaan, het zij
 bij mijn ondergeschreeven Commando ofte lande,
 vrent hier na; geene uytgeronderd maar veel
 eer haar lieden obei'dieren en onverhinderd
 hunne weg laten passeeren en vervorderen
 en vriendschap betoonen en noijt geen gewag
 meer van maaken, maar ons eens en stor af
 (vergenoejd

vergenoegd houden met deese bevreedinging.

Tot welkers nakoming wij laastgemelde na
islands wijre Becosé (d'arop hebben gedronken,
en alle weederwaardigheeden eens vooral af,
gemaakt, eigenhandig onderteekend en met
vijf canon schooten wij het Canon van dit
Fortres bekrachtigd en ook door de grooten
van Apam en makelaar Appattoe Coffie
en Cabocier Oesoe als mediateurs; Hier
van gemaakt en origineelen ter presentie
van den assistend Arnoldus Gijse en Etienne
Louis Joseph Dhanon, ondermeester. Ter
plaatse en dage wt supra.

Onderstond (en was get:)

Ter zijde (was get:)

G. de Kolt.

Ter presentie van onze
Spanse Koning en onder,
Lingen.

(en get:)

dit heeft 2 Essiakon
erom vast gesteld.
dit heeft 1 Addie
ouderling van Apam relos
gesteld.

dit heeft 1 Boonnie
Apam van Apam relos
gesteld.

dit merk 1 heeft ge-
steld Coffie d'aribo op,
per vaandrig.

De Edjumaonse Koning
Ekiabba (het dit)

merk eigenhandig gesteld.
Dit is eigenhandig bij de
neeger Edele yauw gesteld
1 grande en oppervaandrig.

Dit heeft Sekkie onder-
ling en grande relos 1
geteekend.

Principaale en Boden
wijt het quartier, heeft
dit gesteld 1 met name
Atton Egoere.

Lager stond: ten over,
staan van mij makelaar
en cabocier (en was geteekend).

1 Eigenhandig gesteld
door Appattoe Coffie
makelaar.

Eigenhandig 1 gesteld
door Cabocier Oesoe.

Lager stond:

Wij ondergeschreeven certificeeren voor de
rijpze waarheid present te zijn geweest bij het
voor leeren en teekenen van dit geschrift en
betuigen overeenkomstig met de waarheid
te zijn, als hebbende onder eenige dwang
maar niet vrije wille en volle vergenoeging
dit geteekend, des wij berijdt zijn (voor zerequin
reeds word) met eeden te bevestigen.

Actum, plaatse en dage ut supra et anno.
(was get.)

Arnoldus Gijse

E. L. J. Dhanon, Chirurgijn.

Gecoll:

In met het origineelen accoord berustende
bij mij

(Juz.) J. de Kort.

N° 52.

Obligatie ten behoeven van idem
door derelve etc.

Wij onderzeg. Koning en verdere Grandes
van het land Edjumboon met name Etjabba
Koning, Edoe yamo oppervaandrig en grande, Sek,
kie grande, Ter presentie en overstaen van den
makelaar Coffie Appattoe en Cabocier Oesoe,
Aramse Crom Paag, Essiakon, en sunderling Adie
benevens den secretaris Bonnie en vaandrig
Coffie darrebo;

Bekennen bij deese met volle vergenoeging
ontfangen te hebben twee onsen coopmannd.
en eer anker drank om de pen weg te neemen
welke wij hebben gesteld om onse, Commandant
Gerardus de Kort te noodsaeken onzen onreede,
(lyke

lyke eijfch in te willigen met voorgeewing
hij gem. Polver heeft willen verkoopen of
eijfgentlyk aan ons heeft willen borgen daar
luy van het contrair bewust zijn, alsoo een
van ons met naam Edse yant zijn Polver te
bewaaring tot heeden nog in het fortres is, om
met Millhuo te betaalen want alleen geweest is
om maar wat van hem te hebben, en ons te
vergenfegen, waar meede wij dan als nu te vree,
den tijd en ons meede vergenfezen belooven hier
ontrend noijt iets meer te zullen vorderen maar
zelvs alles vergeeten en aan dit fortres en Comp.
Bediendens daar onder hoorende alle behoortijke
bijftand verleenen en deselve obeiideeren.

Tot welkers nakoming wij onderger. na is
lands wijfe Accosi daarop hebben gebronten eijgen
handig onderteekend en met 5 canon fchooten wijt
het canon van dit fortres bekrachtigt, Beloovende
noijt meer zulke diergelyke valfe pretentie te
zullen maaken, in presentie van de ondergetee,
kende Koning en grote van Spanam op heder den
eerften Jullij 1767.

Onderftond: D'Edjumaconse
Koning Eljabba heeft
dit X merk eijgenhandig
gefteld.

Ter presentie van ons:

Dit heeft X Koning Essia,
kon gefteld.

Dit heeft X Addie gefteld.

leese kuttels heeft

Bonnie gefteld.

Dit merk X heeft gefteld

Coffie Barrabo.

Dit is eijgenhandig
gefteld X bij de
meeger Edoe yant opper
mandrij en grande.

Dit heeft X Sekkie
grandes eijgenhandig ge
fteld.

Ter overftaan van
(mij

13
mij makelaar en cabocier
Ossoe.

Dit is gesteld bij Coffie X Appattoe

Dit is gesteld bij X Ossoe cabocier.

Lager stond:

Wij onderzess. certificeeren voor de reijvere
waarheid present te zijn geweest bij het voorleesen,
en teekenen van dit geschrift en overeenkomstig
met de waarheid te zijn, zijnde bereid (geregtig)
reerd werdende) te beledigen. Actum, plaatse
en dage ut supra et anno. (En was geteekend:)
A. Gijzen en E. L. J. Dhanow, chirurgijn.
(Ganon?)

Geceleb.

Accoord met zijn origineel berustende
bij mij (wg.) G. de Kotte.

N° 125. Acte gepasseerd door de Cabocier Amatie
en die van 't Jabische landschap wegens
afgemaakte verschillen.

[ong]

Wij ondergeteekenden Cabociers en hoofd-
lieden van 't landschap Jabi van Chama
en Amatie met zijn volk zijn overeenge-
komen ten overstaan van de comies en
raad J. C. Fennetol, wegens volgende
artikelen:

Art^o 1.

Alle voorheen zijnde vijandschap zal
op deese kust een eynde hebben en de drie
partijen zullen met den ander in vrin-
schap en goede harmonie en tot assistentie
van den ander leeven onder dit fort.

(Art^o 2.

Art. 2.

Amatje zal zijne huizen in't Grom
weeder opbouwen en met zijn volk daarin
woonen en als ^{leiden} (lieden) als te vooren en als
onderhoorze van de Ed. Maatschappij.

3.

Indien een of ander de jonge volkeren het
zij van wat partij der drie volkeren het is
met de andere partij in woorden strijt
raakt en men voorsiet door groter ruzie
wijt zal kunnen ontstaan, zullen de
ouderlingen daar tusschen komen om
hun te scheiden en hun nae haare huij-
sen doen gaven.

4. Mauceros

Maar zoo de Mauceros niet willen
luijsteren, zullen zij ouderlingen deselve
in het fort brengen of brengen laten,
in de boeijen laten slapen en den Com.
mandant overgeven ter straffe niet in de
beurs maar op de huijt nae verdienste.

5.

Zoo wanneer het jonge volk rooverre mogte
gekomen zijn van nae stokken of steenen
te grijpen, zullen zij dat meede tey eersten
voorkomen en diegeene in het fort brengen
ter straffe.

6.

Wanneer zij tot het geweer mogten
grijpen en lossen, zal hult ter sere der
Commandant bekent gemaakt werden,
en zal dengeene die de eerste snaphaan
schieft op eerste halve of de eerste steen
werpt betalen tot boete twee man slaven
(tey

ten voordeele der Ed. Maatschappij.

Blijvende de andere Costuywen ombrent
overspel palabers als 1 ^{andere?} als vooren.

Aldus geaccordeert en door ons allen
ondertee kent, en op den bijbel geswooren
nula stipt nae te konen in is Ed. Comp.
forties Sh. Sebastiaan, tot Chama deese 23
May 1768.

is het merk + van
Coadja, Koning.

is het merk + van
Jaba, raandrig.

dit is het merk van
+ Coffy Agur.

is het merk van
+ Quassy Cumcomij.

is het merk + van
Prager Domine.
Chamase grote.

is het merk van + Amoiog
raandrig.

is het merk van + Quassy
Edae.

is het merk van + Sequim
Quanta.

is het merk van + Jentje
zit op Claas zijn stoel.

is het merk van + Becou
secretaris.
Jabisehe grote.

dit het + van Amatzje.

in presentie van mij:
(w.g.) J.C. Fennekol.

mij present.
(w.g.)

J.C. V.D. Puyje

dit is het + van Entjacon.

dit is het + van Bossumez

dit is het + van Qua,
mina Entam.

dit is het + van Edriaba.
Amatzje + Jentje grote.

N^o: 134.

Acte gepasseert door d' Koning Assou van Blantzen en de neger Jalla Skrebo wegens een afgemakt verschil.

Hij Pieter Wootman, praesident over de Noord en Noord Oost Custe van Afrika etc. etc. etc.

Certificieren mits deesen, dat voor ons verscheenen is den Blantzische Koning Assou ter eener zijde en de neger Jallé Skreboe bij Bouda woonende in het krom Guahoe kha bij Bantuy ter ander zijde ter afmaking van seker geschil of palabber dewelke nu reeds 46 jaaren had geduurt spruytende wijt een pretensie dewelke den Blantzische Koning Assou had wegens het terug brengen van vier negers wijt de beleegging van Jacoumij in den jaare 1722 waar voorgemelde Blantzische Koning de onkosten aan de remadoors om hem over te voeren betaald heeft sijnde 5 £ goud, het welk Jallé Skreboe hem niet wedergegeven, hebbende daarom sijne pretensie na mate de tijd verliet heeft vergroot, sodanig dat hij thans van de negers Jallé Skreboe daarvoor vordert de opgemelde vier negers als slaaven en daaren boven twee ounce en vier Engels goud, tot welke den meergemelde neger Jallé Skreboe gentsch ongenegen was, wijt hoopde gesentie sijt mate heeft gesteld en vergroot, terwijl de onkosten die hij ge-belooft.

Welk geschil door ons overzogen sijnde

en de eijch van gemelde Glantasche Koning
onreedelijk vindende soo hebben wij ten
overstaan van d'Elminasche herbergenden
en onderlingen deese Palabber afgemaakt
en beslist met toestemming en genvegen
tes wederrijden.

Dat wamentlijk de Glantasche Koning
Asson van sijne pretentie op de vier negers
naarvoor hij de outkosten tot haar overvoer
niet de belegering van Jacoumij heeft betaald
zal afstaan zo meder op alle verdere preten-
ties die hij wegens deese saaken konde moge
hebben, mits dat de neger Jalle Akreboe hem de
somma van twee ounce goud betaalde hetwelk
door Jalle Akreboe toegestemd en aangenoome-
rijnde, verbonden zij met den anderen zij om
nimmer deese palabber te opperen ofte enige
moeijelijkenheden hier over malkanderen aan
te doen, genvegen zijnde daar op jurement te
neemen, 't welk wij hun lieden ten overstaan
van de Elminase herbergenden en onderlingen
na 's lands wijse deede gebruikte, onderwerpen
de zij zij dat dit jurament den Dunker soude
doen sterwen zoo hij ooit tegens dit ge-
maakt verbond aarjing.

In verdrogte zij hier van een authentieke
copia om te kunnen dienen ingevalle een
van beyde teegens dit vergelijk sijn woord
kran te breeken, 't welk wij toegestaan hebben.

Actum in 's Es. Comps. Hoofd Raadseel St.
George d'Elmina den 9 Junij seeventien hondert
aght en stestig.

(wz.) J. Wootman.

In kennisse van mij
(wz.) A. Thibrens. Secretaris.

N° 136.

Origineele Engelse (sic!) brief door den
Hleer Petrie, gouverneur tot Caab Corb
geschreven aan d'Wel'Edele Hestenge
Hleer fiscaal De Leefdael op het ge,
draf van de vrijman Breuw.]

original

Monsieur,

J'ai recue l'honneur de la lettre que vous
avez eu la bonté de m'écrire hier, avec le
tabac pour lequel je vous ai credité cinq
écus d'or.

La branillerie que vous avez eu avec mon
bon ami, m'auroit fait rire, si je n'avois
eu égard au chapitre qu'il a fallu vous en,
ser tant de chicaneerie. Je ne m'étonne
pas au tour vilain que cet homme vous a
voulu faire; il est capable de tout, quelque
malhonnête et quelque honteux qu'il puisse
se être, et ne fait conscience de rien dans
ses tromperies. J'admire beaucoup la
fermeté de votre conduite, et je ne doute
que dans la suite, vous viendriez au bout,
et ferez abaisser la fierté de ce Fanfaron.
Vous deviez avoir entendu qu'il s'est fait
auteur, et vante qu'il va renverser l'éta-
blissement du Comité, et recevoir tous
leurs employés. Il est vrai qu'il a écrit
quelque méchante libelle, qui devoit être
brulé publiquement, mais que son entête-
ment lui fait croire digne de la conside-
ration des législateurs mêmes, et leur
ouvrira les yeux à nos malversations.
Mais cessons de nous entretenir d'un homme
(dant)

L'orgueil et la vanité ne sont égalés que par
sa sceleratesse.

Quant au Bâton, ne vous y mettez plus
en peine, je vous prie. Si le coquin d'offi-
vre ne veut pas travailler, renvoyez le bâton
par le porteur d'icelle sans vous en soucier
le moins.

Ci-jointe vous devez recevoir par une piro-
que, les marchandises que je vous dois, et
laissez choisir par mon garçon s'il vous
plait, autant des rouleaux de plus, que les
canotiers peuvent apporter. Vous avez incluse
une liste des marchandises, renvoyez chaque
pièce de laquelle vous n'approuvez pas.

Le désir que vous avez, a me servir, ne vous
permet pas a voir que je suis accablé tous les
jours avec mes commissions tandis que
je n'ai d'autre moyen de vous faire voir
mes sentimens que celui de me dire

tout le votre
(w.g.) Gilbert Petie.

Cap Corse, ce 6me Juillet 1768.

11.

Afschriften van eenige nummers voorkomende in een band, "Protocoll van originele stukken," berassend publieke akten (verklaringen, volmachten, contracten enz.), rekwisten, adviezen van ambtenaren, circulaires enz." 1769-1770, zich bevindende in het Archief van de Nederlandsche Presittingen ter Pluiste van Guinea, berustende in het Algemeen Rijksarchief te Gravenhage (n° 302.).

^{orig}
N° 33. Verklaring van de Hoofdelieden aan Axim, dat het Jumorensche land, behoort onder Kaap Apollonia, de dato 20 May 1769.

[Vide de l'Ann. Kunnikol. Axim: 23 May 1769.]

Verklaaren wij ondergeschreeven Bidjefie Coldja hoofdman van Gaira, Bba, Stipasseran en Adjefie beide, hoofdelieden te Axim ter liefde van de waarheid, en op de vraag aan ons gedaan, door den Opper Comies en Rabad J.C. Pennelol, Commandant van 't fort St. Anthony te Axim, hoe verre 't onbekend is, dat van oudden tijden herwaards, het landschap Jumore, zig hadden uytgestrekt en hoe verre de uytterste grensen westwaards nae booven gelegen waeren, dat wij van onse voorsaten, die gelieft hebben, hort nae dien tijd toen Axim en 'het ressort van dien door de Schollanders op de Portugeesen is gecanquesteert en van haar opvolgers, die voor ons geveest zijn hebbe verstaan, dat het opgemelde landschap Jumore zig heeft

22.
heeft uijtgestrect tot aan de rivier, tussehen
Caap Apolonia, en Assine. by ons genaamt ^{Ed.} Lud,
jun, leggende de hoofdplaats over Jumore ge,
naamt, circa een en een half a twee uur
gaans bewesten of booven Caap Apolonia, thans
genaamt Ekchambro, alwaar nu de steenen
gehaalt worden tot de opbouw van 't fort aan
voornoemde Caap.

Dat zij allen nu ijt beeter geweten hebben, en nog
weeten, dat d'opgemelde landstreeken zelfs Assine
aan de Hollanders toebehoort.

Hebbende de tweede onderteekenaar zijn over,
groot cousin genaamt Pinga ter plaatsse gewoont
die thans ^(MEMO) Moano genaamt werd, leggende bevoost
of beneeden de rivier Cacam half weg tussehen
Azim en Caap Apolonia ten tijde de Hollanders
het fort St. Anthony en de landen er onder reserteeren,
de top de Portugeesen hebben veroverd.

Gedaan in 't Ed. Comp^t forties St. Anthony
tot Azim deeren 20 Maj 1769.

Dit is 't merk $\times$ van Kijjefie Caedja. $\rightarrow$

Dit is 't merk $\dagger$ van Quassie Lunoe, als tolk
onder den eed.

Dit is 't merk $\dagger$ van Boa Etipaaperan. $\rightarrow$

Dit is 't merk $\dagger$ van Kijjefie. $\rightarrow$

Dit is 't merk $\dagger$ van Quassie Tetton. $\rightarrow$

als tolk onder den eed

Ten overstaan van mij
(wij) J.C. Fennelkol $\rightarrow$

Wij ondergeschreven Daniel Dirri, onder Comies
en Frans van den Velden adristent, bejide in dienst
van de Edele Generale Geoecri Nederlandsche West
Indise Comp^t verklare het bovenstaande waer
en waeraghtig te zijn, geevende voor reeden van weeten
schap

schap bij den opper Commies en Raad J. C. Fennekol,
 in de verhandeling te zijn present geweest en uijt
 monden van de Haalmanne hebben hooren vertaan,
 ten; welke benevens de comparanten alles met
 eede volgens lands gebruik hebben bevestight.
 Presenterende des noods hulke gerequirdend wer-
 dende nader met eede solemneel te bekrachtigen.
 P. S. V. F. Actum ter plaatse daagen en jaeren
 als vooren.

(w.g.) Daniel Diriz.
 (w.g.) Frans van der Velden.

N° 79. Contract van nadere verbintenis en onder-
 werping van gehoorzaamheid en getrouwheid
 aen des Edelen Maatschappij, door Cobben
 Apo, Koning van het eiland Shipou, Effina
 Beritter van het yland Essonna Shipou,
 en Jan Tin wohnende op het yland Shipou,
 ten overstaan van de Chamase Grooten,
 Amatje en de makelaer Quatus Mijssang.

Wij Pieter Woorstman, Directeur-Generaal
 over de Noord en Thuidcusten van Africa etc.
 etc. etc., ons thans bevindende in 's Edelen
 Compagnies fortres St. Sebastiaan tot Chama,
 en geassisteerd door den Opp. Commies en
 Raad Gerardus de Kort.

Certificeeren bij deere, dat voor ons zijn ver-
 scheenen Cobben Apo, Koning van het yland
 Shipou, de neegers Effina, Beritter van het yland
 Essonna Shipou, benevens Jan Tin, woonachtig
 op het yland Shipou, ten bijweeren en in phae-
 sentie van de Chamase Grooten, den neeger A.
 amatje en de Elminase makelaer Quatus Mijssang
 (welke

14

Welke hebben aangenomen en beloofd, de Edele
Maatschappij gehand en getrouwd te zullen blijven,
en zij nooit onder wat protekt het ook zoude
mogen zijn, elders of ergens onder de protecie
der Engelsen te begeven; haare waaren, van
Canada of andersints wat deese ijlanden mogt
opgeeven, aan geen andere, als onken natie te
verkopen; altes alhier aan Chama aan den
Gouverneur of Commandant in der tijd te
koop praesentieren, voor behoorlijke prijzen;
drie a vier maalen des jaars, zij alhier aan den
zelven vertoonen en haer opdracht te doen; bij
vooralende gelegendheeden, haer altijd ten
dienste van de Edelen Maatschappij berijdt
te laten vinden, en haaren verstrooyden volken
ten nader bij den anderen, en op deese ijlanden
te versamelen; de ene tegens den anderen,
geen valsche praetensien zullen roeken, veel
min tegens de inwoonders van het yland, en
in gevallen zij iets de een op den anderen te
vorderen hebben, zij alhier aan den Comman-
dant zullen aangeven; en daar geen behoore-
lijk regt bekompnde, aan het Hoofdcasteel
vervoegen, bij het regeerend opperhoofd al-
daar; dus hier ontrent, de eener den anderen
niet attaqueeren, nog sanjaaren, maar vrien
onverhinderd, in het besit, van haare plaatten
en goederen te laten.

Belovende Cobbeno Apo en Jan Tin, wijders
plechtiglijk dat zij het geschut op het yland
leggende, en waat toe zij bij deese de affuijten
bekemen alleen, tot bescherming van het yland
zullen employeeren, maar gefusints tegens
Effina nog tegens andere gebruiken, dan
(onder

zonder speciaal consent, van het regerend op,
 perhoofd in der tijd te hebben bekomen; dat
 eene van bejden, en wel principaalijk Cobbena
 Apo, verneemende; men deese articulen zonder
 willen overtreden, zij zig directelijk aan het
 opperhoofd van Elmind of Commandant al,
 hier, behoorlijk zullen moeten adresseeren,
 om na exigentie van naakte, te straffen.

Alle (dit boovenstaande, heeft Cobbena
 Apo, Effina en Jan Tin, plegtig beloofd, stipt
 te zullen onderhouden en doen nakomen,
 en hebben te samen en ieder in het bijzonder
 op den bijbel geswooren, en oversulks in onse
 handen met een eed bekrachtigd. Wij dan,
 haare bereidwilligheid volkomen ziende,
 en om haar lieden, aan ons des te vaster
 te verbinden, tegegens de onderkruipingen
 der Engelse, hebben wij tot encouragement
 toegelegd als:

Aan Cobbena Apo, twee engels verhoozing
 per maand op zijne gewoone kostgeld, als
 opperste;

En aan Effina en Jan Tin ieder zes engels per
 maand, in te gaan met primo deeser, beneeven
 aan hun bejden ieder een acte verleend als
 makelaar, een plaan, stob en hoed.

Aldus gedaan en gepasseerd ter praesentie
 als in den hoofde deeser vermeld staat, op heeder
 der vierden Augustus 1769.

Dit is het merk
 van Amatzje, woonachtig
 aan Chama en Caboeker.

Dit is het merk
 van Cobbena Apo
 koning van het ijland
 Chipou.

Dit is het merk van
 der meger Effina, besitter van t ijland
 Essonawa Shipou.

26
Dit is het merk van
de Elminase Makelaar
als getuigen.

Dit is het merk
van Jan Tin,
woonachtig op het
eijland Shipou.

(w.g.) P. Wootman.

In Kennisse van mij
Ghend^t. Grijp, ald secretaris.

Deur van afgeleverd een gros, om aan Chama
te blijven beruften. Chama deeren 7de Augustus 1769.

Quad Assessor,
(w.g.) Ghend^t. Grijp.
secretaris.

N°. 80. Copy commissie verleend aan de neeger
Effena als makelaar en een aan Jan Tin
in derelfde kwaliteit.

Wij Pieter Wootman, directeur-generaal over
de Noofd en Thujd custen van Africa etc. etc. etc.
nijt naam ende van wegens Haare Hoog Bloozende
de heeren Staaten Generaal der Vereenigte Nederlanden,
mitsgaders derzelver Generaale Geoevoijerde
Nederlandsche West Indische Compagnie,

Allen de geenen die deeren zullen sien ofte hooren
leeren (salutt) doen te weten; dat wij ten nutte
en meesten voordeelen, hebben goedgevonden en
verstaan, ten dienste van de Edelle Maatschappij
(na zij plegtiglijk te hebben verbonden) als ma-
kelaar aan te stellen den neeger Jan Tin, woon-
achtig op het yland ^{Chipou} Escana Shipou, gelijk wij hem
als makelaar aan stellen bij deeren in de cansa
handel, als andersints (besitter zijnde van ge-
melde

melde ijlant) van de Edele Maatschappij: waaromme
wij hem ^{Jan Fin} Effine toevoegen, een kostgeld van zes
Engels Coopmanschappen per maand.

Gelastende overzulks allen en een ijgelyk, diens
het mochte aangaan, en principalyk alle gouver-
neurs en commandanten, gemelde ^{Jan Fin} Effine als
makelaar van de Edele Maatschappij te respec-
teeren, en hem (des noods) alle behulpsaamheid te
bewyzen, waaraan onse ernstige meening kal ge-
schieden.

Aldus gegeven ende verleend, in 's Ed. Com.,
pagnies fortres St. Sebastiaan tot Chama deese
vierdent Augustus 1769.

(w.g.) P. Wootman.

Ter ordonnantie van derselue

(w.g.) Hendr. Grijp., als secretaris.

N: 91. Reglement op de tol der vis aan 't Hoofd
Casteel St. George d'Elmina.

Van een vis ..... is geen tol, maar derselve goed
rijnde, en men meende dat die dag
geen vis gevangen soude werde den
mag men die voor betaling uijt
des canoa neemen, voor degener tafel.

Van 2 vissen ..... is de tol 1/2 visch.

- 3 - ..... is de tol de geheele romp van
een der drie vissen, en de kop be-
neffens de twee andere vissen, aen
den visser weder gegeven.

- 4 - ..... is de tol een heele visch.

- 5 - ..... d^o

- 6 - ..... 1 1/2 vis.

van 7 dito — 1 heele vis, en de romp van een
andere, wordende de kop, beneffens
de overige 5 vissen, den vissen
weder ter hand gesteld.

— 8 dito — is tot 2 vissen.

— 9 dito — — — 2 d^o.

— 10 dito — — — 2½ d^o en alzo verders naer
evenredigheid.

Verders werd in 't geheel voor de Generaels tafel
gesteld en genomen, alle de bot, tong, Brasilse,
cabelauw, kreeften en krabben.

Van alle andere kleine soorten van vissen als
absejen en sardijnen en told men de geregte
vierde part.

Van de haijen ijs men geen tol.

Van de schildpad ijs men geen tol, dog werd
aengehaelt, en voor de grootste in betaling gegeven
volgens oud gebruik.

1 groot slaepplack, 1 stoep fles en brandewijn
½ of een heel vaem Portugese tabak en een
half douryn ordinaire pijpen.

St. George d'Elmina den 22 September 1769.

(w.g.) A. van Pueren Pruzman.

Commissie ter secretarij op approbatic.

N° 136.

Memorien van des magazijn-meester,
W^{rm} Credo Boicot, wegens Popo;

Aan des Welldelen Groot Aytbaaren
Heer Pieter Woodman, Directeur
Generaal derer Custe, mitsgaders
de Edele Emtfeste Heeren Raaden van
dien; om te strekken tot Memorie

Dat na eenigen tijd mijns verblyfs aan Kolijn
Popo

[Aylase
met
opzet]

Topo ten handel voor rekening van wijlen den Wel.
 Edelen G^{te} Aytbaaren Heer M^{te} J. P. F. Huydecoper ter
 dier tijd Directeur Generaal deser euste, een
 missive ontfang van zijn Welddede Aytb. in dato 22
 October 1766, met last, zoo als uijt de bijlaage kan
 gesien werde, dienende ter memorie.

Waarop mijn antwoord met kennisgeving mijner
 verrijting over dat chapiter in een missive ge,
 dateerd 30 November 1766 aan Zijn Welddede Aytba.
 re, heb afgevaardigt, ten gelijde van twee afge,
 tanten met last van Koning Achampon om
 mondeling uijt zijn waard de zaak voor te
 stellen zoo als breeder uijt copia bijlage van
 voorn: datum aantvoond als dienende tot memorie

Doz door dien dese afgesanten Krepese negero
 waaken, en dus geen andere als gebroken taal mag,
 sig waaken, daar bij niet gewoont zoo veel Euro.
 peaanen te zien, veel min eenige forten, heeft
 hun / doe zij in der illustren Raad groeppen
 wierden zoo danig / volgens hun eijge confessie /
 verbaast en met vrees bevangen, dat zij den
 last huns Konings niet hebben kunnen nakom,
 men of liever gesezt vergeeten; waarover ik een
 brief ontfang in dato 20 februari 1767, zoo als
 bijlage aantvoond dienende ter memorie.

Waarop door mij weder een togt is gedaan na
 het campement van Koning Achampon, om voorn:
 Koning van de domheijd sijner afgesanten te
 verwosttigen en om hem verder tot de belangen
 der Edelle Maatschappij over te haalen, dat
 van zoo een gold effect was dat voorn. Koning
 uijt eijge motive voorstelde een ander
 afgesant te zenden, die de Portugeesche taal
 magtig was, en veel met Europeaanen had
 omgegaan

30.
omgegaan, met last om op 't aller ernstigst
zijn belangen te kennen te geven, zoo als die
afgesant mede met een brief aan den Wel.
Edelen Gt. Aytb. Heer D.G. heb afgevaardigt
van diergelijke inhoud als die van zo voo.
hier voer gemeld.

Naz dient ter memorie ik intussen voorn.
Koning en Lands grooten altoos heb voorgesteld,
dat zoo bij aldien door de Hollandsche natie
zoo een raak ondernomen, wierd zij zij moesten
voorstellen die allen gehou en geprouwd te moe-
ten zijn en geen vreemde naties als Engelschen
te permitteeren, enige logie veel min een
fort aldaar te bouwen, dat zij gesamenlyk
beloofden na te zullen koopen, en geen andre
dan de Hollandsche vlag te zullen veldden. De
voorn. afgesanten zijn dan aan Elmina zoo
lang gebleef tot het overlijden van den Wel.
Gt. Aytb. Heer de Generaal na dat de laast
gesondene zijne commissie volbragt had. Dog
door voor afgegaane riekte van voorn. Aytb.
Heer D.G. opgehauden zijnde, wierd een der
afgesanten gemunicieert met een missive van
den Edelen Raad gedateerd 19 Augustus 1767
aan mij wederom gesonden volgens bylage
dienopde ter memorie.

Dus die raak bij hun in goede verwagting
is blijven berusten, tot den Wel.delen Groot
Aytbaaren Heer Pieter Woodman het presidium
is aanvaart als wanneer van zijn Wel.delen
Gt. Aytbaare een missive ontfing, met last
om na 't Hoofd Casteel op te komen, waar
van ik hun lieden verwittigde en na intus-
sen voorgevallen overlijden van Koning Schampr
(aan

aan zijn opvolger en broeder te kennen gaf dog tot antwoord bequam, zij mij niet zonder lasten vertrekken voor en alcer thonne afgesanten weder om waeren geretourneerd en een ander in mijn plaats wurd aangesteld om die zaak die door mij begonnen was, voor hun te helpen pousseeren.

Dog na een geruymen tijd quamen de overige twee afgesanten van Elmira te mij zonder brief, dog met een mandeling berigt aan hun lieden, als dat ik na t Hoofdcasteel moest opkaomen, en dat zoo dra mogelijk een ander in mijn plaats moest of soude komen, dog aangaende de sakte van hun versock sulks niet was afgeslaagen, maar zij lieden tot nader aanschrijvens uijt Europad moesten wagten; maar dat zijn Weldele Agtb. en Edele Heeren Raaden hun zoo zij in hun voornemen opregt bleven persistereren, in alles zoo veel mogelijk soude begunstigen tot een goeder uijtslag, gelyk zijn Weldele Agtb. en Edele Heeren Raaden hun te blyke van toegeneghendheijt dit nevens gaende present toonden, zoo als bylage notitie aantoonde.

Hierop hoewel niet zeer te vreden over mijn spoedig vertrek zijnde, om redens zij voorgaven over mijne behandeling harentweegen zeer vol, daar waeren en dus niet wisten, wie in mijn plaats weder soude komen, ontstoege zij mij, eger met veel moeyte, mij versockende, hun land en volk der Weldele J^r Agtb. Heer President P. Woodman voor te dragen, dat ik hun beloffte; zoo als ook by mijn komst aan Elmira heb nagetomen, en nog maals aanbereede, als een plaats daar zeer veel handel is, en ik mij vlijc zeer wel aan d' intensie van d' Edele Maatschappij zal voldoen.

Actum t^r George & Elmira den 7 November 1769.

(w.g.) W.C. Bacot.

31.
N° 156.

Missive van den Weldele Heer J.C. Femmekol,
de dato 1 December 1769, inhoudende de
gesteldheid der zaak met Amenichia.

Weldele Groot Achtbaare Heer

Mijnheer!

Zedert dat het uit voorlede jaar 1768 scheen,
dat den Cabo Apollonische Cabotier Amenichia, de
ouderhandelingen wilden afbreeken, die tot eene
vreede konden verstrecken heb ik naadien in deese
loopende jaare de eere gehad WelEdelheid te
melden hoe er zig nieuwe hoopes had opgedaan
om tot een vergelijk te koomen, gelijk mijne brieven
diekeren, onder 7 Maart, 18 desselver maand, 8
April en 10 October en wel voornamentlyk luyd
de laatste van den 12 October, dat ik by mijn komst
aan het HoofdCasteel weder verflag van het ver-
rigte zoudt doen.

Het gerantschap, so wel van Amenichia naa Wassa
gezonden als ook dat van den Wassasche Koning
Enimi zyn beyde aan keind geweest, en zig voor
een geruymen tyd opgehouden, onderwoyle ik
mijn jongens naa Amenichia zond, en hem zyne
belofte voorhield, die eijndelyk te rug quamen,
zeggende dat Amenichia zeer gaarnd wenschte
lygelyk by had laaten weten, mij te spreken,
dog dat den Engelschen Baas Trinder aboent was,
en nu niet wel konde koomen, seffens herhalende
den dat ik hem indien hij over de rivier van
Ancaber quam, zaurude in de boeyens doen
kleinsteren, en dat zij voor verdere onheylen, die
hem

hem konden overkomen, niet wilden instaan, etc.

Hierop liet ik rijne, en de Wassasche gesant, schappen aan Saime vertoeven, en zond ter spoedige hem onze deere korte boodschap: „ dat hij niets te vrezen had, maar dat hij konde mij beide de Saime dorpen, zoodanigd gijrelaars uit de vrij neegers verkiesen, die hij begeerde, en zelfs wijt mijne dienaers die geene die hij zoude verkiesen en indien hem iets overquam zijn broeder, Praapennin of zijn opvolger daar mede konden leeven zo als hij goed zoude vinden. ”

Hij liet mij weeten, dat ik het gesantschap wilde terug zenden, ter geleijde van mijne dienaers, en dat hij mij dat zoude laten weeten wanneer hij zoude kunnen koomen, en terwijl ik hem had laten zeggen, ik na Elmina ontboden was, ik mogelijk niet zo lang zoude kunnen vertoeven, zo zoud hij mij zijn dienaar en liet mij versoecken, nog een dag of vier te wagten en dit belovende, en niets nader horende zoud ik bij hem, om hem te kennen te geeven, ik verplicht was te vertrekken na Elmina. Mijn dienaar is voor mijn vertrek niet terug gekoomen.

Aan der eenes kant Welldede Groot hechtbaare Gheer merk ik aan, dat hij voor de Engelchen, bevreesd is, en dus de zamelkomst sleepende houdt, en aan der anderen kant dat hij van alle zijne vijtstaande schulden, die de oorlogs partij hem debet zijn roekt in te krijgen.

Verscheijde rijzen heb ik gedrijgd de communitie met hem af te breken, omdat het telkens uitkosten voor de Comp^{te} zijn en ook voor mij zelvevens veele moeilijkheeden, dog ik heb ook weder overlejd dat indien ik sulks ter zijnevoer
bragt

24.
bragt, America's nog meer door de Engelschen
zoude aangeblaren worden, om het overschot
der Equivase en de Asimse onderhorige, die
het meeste gedeelte aan hem geparenteert
zijn, zijne pretensien met geweld zien magtig
te werden, en wanneer onze Staatshappy ver-
plicht zoude zijn haare onderhorige te pro-
tekteeren, en in welk geval dan de Comp^te nog
meerdere onkosten, zoude moeten dragen, en dit
niet alleen, maar zoude dan ook te besien
staan, of er niets opvolgen zoude, dat niet
alleen het gemaakte bestant gebroten, maar lang-
zamerhand door de stokerijen der Engelschen
op 't nieuws eene Neger oorlog konde verwekken.

Dus is het Weldele Groot Achtbare Heer!
dat ik ingevolge mijne bovergemelde missive
van den 12° October a. e. hier van verslag doe,
en Weldeleheids en de Weldele Emtfeste Heeren
Raaden haare ordres verwagten, hoe ik mij in 't
vervolg daaramtrent zal hebben te gedraagen.

Ik heb de eere van met alle eerbied en submis-
sie te zijn,

Weldele Groot Achtbare Heer

Mijnheer

Wel Edelhéids Gehoorzaame
en Ootmoedige Dienaar
(w.g.) J. Fennekol.

Mina, den 1° December.
1769.

N° 158.

Instructiën voor den Directeur-Generaal
Pieter Woortman en Raaden.

Instructie voor Pieter Woortman, Direc-
teur-Generaal van wegens de Hoog Moo-
gende Gheeren Staaten Generaal der Veree-
nigde Nederlanden en de Gevoetrijerde
West Indische Compagnie; in deselve
landen, op de Kuste van Africa, be-
ginnende van Rio Sierra Liones aff,
de voornoemde kust langs, tot de hoog-
te van dertig graaden, besuijden de
linie Aquinoctiaal, ende over de eylan-
den onder het district der voorreijde
Kuste, ingesteld en beraamt bij de
heeren des Representant van Zijne Door-
lugtigste Hoogheid, als Gouverneur
Generaal en Opperbewindhebber van de
voorzegde Compagnie en Gecommitteer-
de Bewindhebbers van de respectieve
Kameren ter Vergadering van Thiemen,
waarna de gemelde Directeur-Generaal
en Raaden zig in alle getrouwig-
heid zullen hebben te reguleeren
de dienst van de Compagnie waarte-
neemen, ende in allen deelen te be-
vorderen.

Art. 1.

De Directeur-Generaal zal in den naame
als boven, zoo te waater als te landen, in alle poli-
tieke en militaire zaken, den dienst van de
Compagnie betreffende, het opperste gezag, ende
meevens zijne raaden, de volkoomen directie van
(dien

dien hebben, waarvoor een ijgelyk in dienst van de Compagnie weesende door de landen als meede op de scheepen, en vaartuijgen daar zijnde, ende van tyd tot tyd komende ge- houden zal zijn hem te erkennen ende alle deszelffs ordres en commandementen, te gehoorzaamen, nakomen ende executeeren.

2.

In alle verdere raaken, en specialijk over de regeeringe, en bestieringe van de koopmanschappen, ende verhandelingen van dien, voor sooverre die de Compagnie houden moogen concerneeren, zal des Directeur - Generaal meede het opperste bewind hebben, dog in deeren, zoo wel als in de raaken van Politie, als oorloges, gehouden zijn de raaden, bestaande in de Fiscaal (dog alleen in de raaken van Politie en negotie en zijne bedieninge als fiscaal niet betreffende) en verders de vier in rang volgende eerste Bediendens, namelijk de drie Oppercommissen, en des Commiss en Raad, in raaken van de wijtste importantie, en aangeleegentheid te convoceeren, dog zal hij Directeur in raaken van minder aangeleegentheid, vermoogen zijn Raadsvergadering te houden, met de presente leden, die zij saazelyk aan Elmina bevindende, om in derreeluck vergadering preideerende, de voortevallene raaken voor te draagen, en na voorgaande delibera- tien, daar over by pluraliteit van stemmen te doen resolveeren, en concludereen, en, in cas de stemmen komen te staken, zal des
(Directeur

Directeur Generaal een dubbelde stem hebben,
om de zaak tot een conclusie te brengen.

Art. 3.

Bij ieder bijeenkomst van het Opperhoofd
en Raaden zullen zij, bij hunne eerste sessie
uit hunne naast voorgaande notulen off reso-
lutien moeten nagaan, welke raaken ingevolge
deselve ten nijtover hebben moeten werden ge-
bragt, of er in hoeverre sulks is geschied, en
het geordonneerde geobserveerd werd, en in cas
van non executie off non observantie, also dan
in hunne nieuwe notulen van de waare
reedenen van dien circumstantieele melding
maken.

Art. 4.

Der Directeur Generaal en Raaden werd
ernstelijk aanbevolen sonderlinge zorg te
draagen, dat de Godadients door de publicque
authoriteit hier te landen aangenoomen, zoo
wel op het fort, als compagnies schepen met
goede en vordentelyke ordres, zoo veel mogelijk
werde onderhouden en alle middelen aange-
wend, om de inwoonders des lands en haare
kinderen tot de kennisse Gods en Christelyke
gereformeerde religie te brengen ter welken
leijnde zij de predicanten ende rieketroos.
Oers en haare ampten sulles doen respee-
teeren, ende deselve maintineeren.

Art. 5.

Bij indispositie van den Predicant, of vacan-
ture van de Predicants plaats, zal den Directeur
Generaal

Generaal zorgen, dat voor de, voorleerer, en
by vacature off indispositie van deselve, door
de, der anderen, daar toe bekwaam zijnde be,
diende off militaire des Zondags, en, Donder,
dags, op de gewoone kerktijd werden, voorge,
leesen, eenige capittelen, uit der Bybel, off
een predicatie over eenig gedeelte des Bybels,
ofte der Heijdelbergser, Catechismus, uit
eenig boek dat naar kerken order is uitge,
geefsen, met de voor, en na gebeden, in de,
beginnen van de Liturgie onrer kerke te
vonden, en sulks met het zingen van een
Psalm ofte een gedeelte van deselve te doen
besluiten.

Tot de deccente bijwooning van der, publicque
Godsdienst, t zij door een Predicant, het zij
door een bediende op order van het Oppers,
hoofd, als voors: staat, werdende verrijt,
zal hij alle de bediendens soo hooge als laaghe,
die zij aan, Unina of op de Rheebe bevinden,
en door geene goede reedene, werden verhin,
derd, soo veel mogelijk houden, ende daar
inne zelf met een goed exempel voorgaen.

Art. 6.

Der Directeur-Generaal en Raaden zullen
vooral zorgen, dat de forten en loges niet ver,
vallen, neen maar deselve telkens en aenstonds
daar sulks van nooden zal zijn, laater repa,
reerer, en van noodwendigheden voorsien, ende
voorts geduurig een waakend oog houden, op,
dat zij niet t' eeniger tijd vijandelijk
off onder pretext van vriendschap werden
overvallen.

(Art. 7

Art. 7.

Dat hij Directeur magten, niet alleen zelf wel te staan, in goede vriendschap en vaste vreedem, met de naturellen, maar ook zoo veel mogelijk directelyk en indirectelyk helpen voorkomen en weeren, de vorlogen, die tussehen deselve mogte ontstaan, en dat de passen en weegen, niet onweylich sijn, te, eynde daar door des handel niet en toegang tot deselve niet ver, hinderd werd.

Art. 8.

Om alle ongepermitteerde handel te kunnen ontdekken, zoo zullen, alle des Compagnies goederen, en koopmanschappen, van Guineea versonden, werdende, boven het gewoonlyk merk, nog door een ijzer op alle de kisten, kassen, en raatwerk gebrand worden, met dien verstande, dat alle de goederen, en koopmanschappen van wat natuur deselve ook zouden moogen sijn, die zonder zoodanig een teken, in is Compagnies, eijgen, of bevrachte schepen bevonden werden, door den Directeur Generaal en Raaden, te, behoeve van de gemelde Compagnie geconfisqueerd en ver, keurt verklaard zullen werden.

Art. 9.

Des Directeur Generaal en Raader werd by deesen, gelast, alle en een iegelyk die eenige handel off contraventie wegens den octroye, de reglementen, op de vrye waard in Compagnies orders ondernemen, thomen, te ontdekken, en aan haar bekent te maaken, te geeven, ende
(effective)

effective te doen genieten, en geregt te derde part,
in de confiscatie, daarover ende terzaak
van dien te vallen, en haare naamen te se-
creteeren, en daar en boven, restitueeren, indien
aan de contraventien melde vast moogen zijn
alle het gunt zij daar inne zoudes moogen
participeeren.

Art. 10.

Der Directeur Generaal en Raader, zullen
alle personen, onder hun gesteld, of nog te
stellen, in goede discipline en devoirs houden,
en door dezelve doen naakoomen en punctelijk
achtervolgen, der inhoud van het oetrij, en
reglement, op de vrije vaart en handel, voor
zoo veel haer is concerneerende, ende
generaale beswoom articul briefs, en wel
byzonder ook onse bevelen, instructien en
ordonnantien, gemaakt of nog te maken,
zonder int consideratie hoe het ook zoudes
moogen weesen, te gedoozen dat ymand teegen
dezelve off eenig articul van des komende
te pecceren, smet en werden gestraft in
conformite van het gunt daarentredt bij der
staat, ende Compagnie is gedisponeerd hoe
rigoureux de voors. dispositien ook zoudes
moogen leggen, in sanderheid indien sodanige
misdaden, de waare belangens en interessen
van de Compagnie zijn raakende.

Art. 11.

Der Directeur Generaal en Raader, zullen
ook delibereeren op alle zaken de handelingen
en trafique, de Compagnie betreffende, als
meede

meede nieuwe handelingen voor deselve op roe-
ken, zoo wel van goud, slaven, sand, als andere
negotie, zoo verre zulks voor Compagnies belangen
van nut zal kunnen zijn of zoudten mogen wer-
den gerequireerd.

12.

De Directeur-Generaal en Raaden zullen de
prijzen van des Compagnies goederen, in cas van
negotie ofte anderszints voor kostpenningen moe-
tende verstrekken, stellen, zoo als zij na uitwijzing
van de inkoop, mitogaders de onkosten, zoo thier
te lande als aldaar op de kuste vallende, be-
vinden zullen, de Compagnie de meeste winsten
te kunnen toebrengen.

En zal het dienvolgende voortaan ten haare las-
ten, ende verantwoordling staan, indien bevonden
werd des Compagnies Interessen in deesen niet
nabehooren waargenoomen te zijn, daar omtrent
bijzonderlijk in acht neemende dat is Compagnies
goederen op alle de forten en Comptoirs tot een
enderelve prijs werde gesteld, en zulks op het
andere, en voorts betragtende alles wat indeesen
van dienst of nut van is Compagnies belangen
zal kunnen zijn.

13.

De, Directeur-Generaal en Raaden zullen alle
de schepen van de Compagnie uit Patria komen-
de, doen lassen en de goederen van de Compagnie
in de pakhuysen en lozes binnen Elmina doen
opstaan omme ten meeste dienste van de Com-
pagnie daar meede te werde gehandelt en
gode acht neemen op de goederen die sonder met
Compagnies

Compagnies merk te weeren, gebrand daar
inne vouden moogly, gelaader, zijn alle de,
selve ten behoeven van de Compagnie confisqueer-
rende.

Art. 14.

Des Directeur Generaal en Raader, off haare
gecommitteerden, zoo der gelegenheid nullen
vereyscht nullen, zig transporteeren, na alle
handel plaatsen, salwaar eenige negocie voor
rekening van de Compagnie vouden, mogen
worden gedreeven, om te examineeren, hoe
het met de negocie gaat, en die goederen die
ergens vrugteloos moogly leggen, na elders
te doen transporteeren.

Art. 15.

Alle des Compagnies goederen, en koop,
manschappen van Elmina, naa eenige comp,
toeren off porten verbonnen werdende, nullen
Directeur. Generaal en Raaden, door een teeken
off merk kennelijk doen maaken.

Art. 16.

En indien iemand van des Compagnies be-
diendens bevonden mogten werden het voorar.
off eenig ander teeken off merk van de Compagnie
nagelootat, nagemaakt off door anderen, na,
gemaakt, off door anderen nagemaakt zijnde,
gebruikt te hebben, zoo nullen Directeur. Ge-
neraal en Raaden, de sadanige als crimen
falsie hebbende begaan, doen straffen, ingevolge
van het gunt dien aangaande by beschreeven
regten is geordonneert.

[Art. 17]

Art. 17.

De Directeur Generaal en Raaden zullen alle bediendens eenige opricht en directie over 's Compagnies goederen en koopmanschappen ende over het debiet ofte verhandelingen van deselve, op eenige sorten off comptoires, hebbende, daar toe te houden, dat zij hem Directeur, bij alle gelegenheid adviseeren, wat goederen, bij hen verhandelt off uitgeleeverd zijn, en welke nog resteren, mits, Nagaders wat quantiteit goud van de verhandelde goederen rouden moogen zijn geprovenieerd, ende onder haar berustet.

Art. 18.

Directeur Generaal en Raaden zullen vermogen de ondiensstige en onbekwaame oppercommissen, commissen, ondercommissen, en assistentes, en alle andere die zij verder in dienst van de Compagnie bevinden, na hunjs te senden met de eerste schepen ende derselver plaatses, met andere, bequaame personen, in den dienst van de Compagnie zijnde, vervullen, ende voorts alles te doen wat tot dienst en voordeel van de Compagnie zal vereijst werden, behoudens dat alle deselve alleen bij provisie gesuppleerd, en daarop onse nodere dispositie gevraagd en afgewagt zal moeten werden, en zullen zij zoo in voorsz. suppletie van de plaatsen den opgesondene als in alle andere provisioneële bevoordoring, gelijk ook in het despicieeren van de Commandementen, geene partijdigheid, of zij uit hoofden van recommendatie off om welke andere reedenen sulks ook zoudt moogen weesen, in eenigertij manere, vermoogen weesen te gebruiken, neen maar in alles de reedelijckheid

heid, billikheid en het interest van de
Compagnie betragten, en van hun lieder
schikkinge in dezer, ende reedener van dien,
aan de Vergadering van Thiener berigt geeven.

Art. 19.

De bediende die hun verbonden tijd, zijnde
vier jaaren, de uijt en thuis, niet mede ge,
reect, hebben uitgedient en hunne de,
missie komen te versoeken, zullen zij Direc,
teur Generaal en Raader moeten ontslaan,
ten waaren de nood anders quaamen te ver,
eijsschen, en zal der Directeur Generaal off
Oppperhooft hun met een behoorlyke afpreeke,
ning, en de militairen (denwelke het Oppperhooft
altes, zal mogen demitteeren) ook met een pas,
poort informa moeten voorien.

En zoo wanneer deselve met een particulier
schip repatrieeren, zal hij met der schipper
tragten te convenieeren, dat de militaire,
en trains personeen franco overgaan, en daer
van adviseeren aan de Kamer die het
concerneerd.

Art. 20.

Ook zal hij Directeur Generaal twee maal
des jaars, met de boeken, moeten oversenden
een extense ongedetailleerde lijst waar
uit ten klaarste blijkt, niet alleen op welke
comptoiren, forten, of plaatsen alle de bediendens
hoe genaamt zijn bescheijden en werden geemplot,
ijerd, maar ook reedert welke tijd ijder
van hun op de voorsz. plaatsen hebben gefun,
geerd.

(Art. 21.)

Art. 21.

Directeur Generaal en Raaden, zullen ook op het gedrag ende bequaamheid van alle Compagnies beddendens naamwkeurig agt geeven, en van hun alle zonder voorbijgaan van iemand, ten dien opzigten ten minsten eens in 't jaar omstandig be-
rigt zonder eenige dissimulatie aan de vergadering Thiener moeten doen toekomen.

Art. 22.

Indy het arriveeren van assistenten of andere bediendens, hier te lande reeds met een Commissie ende bylaagen van dien voorrien, zal hij deselve hunne commissie en bylaagen afvraagen, en zien off zij beëdeigt zijn, en zoo hem zulke niet blijkt, zal hij deselve onder den eed stellen, ende d'observantie van den terreur van dien seruienselyk recommandeeren, en doen observeeren.

Ook zal hij Directeur Generaal de door ons geavanceerde, en zig reeds ter Kuste bevindende bediende, het zy hooge off lagere altoorens aan hun hunne commissien en instructiën over te geeven, en nu hen deselve altoorens te hebben laten leesen, stellen onder den eed, en hun ook d'observantie van dien terreur van den eed even seruienselyk recommandeeren, en doen observeeren.

Art. 23.

Noz zal hij na het arrivement van eenig particulier, en niet in dienst van de Compagnie rynde persoon, die ter Kuste begeert te blijven, deselve afvraagen, off hij van een paspoort, door een der respectieve Kameren verleend, is
(voorsien

voorsien, en zoo niet ja hetzelve, indien na
behooren is geteekent respectceeren, doen regis-
treeren, en attacheeren, en van dat alles met toe-
sending van volledige copie van dat paspoort
aan de Kamer Amsterdam, en aan die Kamer
die het paspoort verleend heeft kennisse
geeven, dog alle particuliere persooenen, die met
zoo een paspoort niet zijn voorsien afwijzen,
en met hetzelve schip, daarmede gekomen
zijn wederom doen vertrekken.

Art. 24.

Het versorgen van de vivres voor de sol,
daaten, en ander land volk ende fortresses, en
logies word de discretie van Directeur
Generaal en Raaden aanbevoelen, om hetzelve
na gelegentheid van tijd, overeenkomstig
met het meeste belang der Compagnie na
wel gevallen te schikken, mits dat zij verzien
draagen, dat het Castell D'Elmina, teegens
een belegering off aanval van noodige vi-
vres, ten minsten voor den tijd van drie maanden
doer voorsien zij.

Art. 25.

Alle beschaadigde en verteerde 's Compagnies
goederen zullen moeten getoond werden aan
den Directeur Generaal en Raaden die daar
van visie en kennisse zullen moeten neemen
ende zal voorts ontrent het waarneemen en
conserveeren van alle goederen, een eenparige
voet in alle comptoiren, zoo veel doentlijk is
gehouden worden ende wijders goede zorg ge-
draagen, van 's Compagnies recognities tabak,
/ten

ten, zijnde deselve brijten, verdroogen, en verderff
gehouden, werden, en dat ook geen tabak in recog-
nitie voor de Compagnie gevoomen worden,
meerder als voordeselve kan worden gedebiteerd

Art. 26.

In cas van veroveren, en opbrengen, van prijzen op
den vijand, en van loendragers scheepen, en goede-
ren, zal den Directeur Generaal en Raaden, wel
besorgen dat alles perfectelijc werd geïnventari-
seerd, dat zoodanig inventaris door die geene
die voornoemde prijzen, off loendragers scheepen
gevoerd hebben, ondertekent werden, met een
behoorlijcke verklaring onder solemneele eede,
dat niet meerder off anders geweest is, en zijn
voorse. schip, en dat het selve alles zonder iets
agtergehouden te hebben ten goeden trouwe opge-
geven is, waarna hij Directeur Generaal en Ra-
den, alles sulle laaten taxeren, na de waarde al-
hier te lande, en het selve aldaar ten behoeven
van de Compagnie beneficeeren.

Art. 27.

De Directeur Generaal en Raaden sulle besor-
gen dat alle de oude alliantien, met de omleggen
de Koningen, werden onderhouden en vernieuwt,
en bij geleegentheijt nieuwe alliantien maaken,
zoodat mogelijk is tot verseeetering van deselve
ostagiens sien te bekomen, en onderstaan met de
Koningen, aldaar te tracteeren, dat zij met haare
ingesetenen, niemand eenige handelingen toe-
staan, als de onse, tot dien tijnde ook vermoogen
onze geconfedereerden te segen haare vijanden,
en maintien van haare forten nageleegendheid
(van

van zaaken, eenige assistentie te doen, wel
lettende daarvoor eenige notable beneficiën
en voordeelen voor de Compagnie te bedingen,
en haare contracten, noot te clauseeren, dat
de teneur van dien, niet en lijdt tegens de
geallieerde potentaten, van dezer landen,
ende speciaalijk indien, het mogelijk is daar
op te letten, dat de Compagnie het souveraine
gesag onder de naturellen, met welke gecon-
tracteerd werd moze verkrijgen.

Art. 28.

De, Directeur Generaal en Raaden zullen, bij
alle gelegentheden, aan de Vergadering van Thiens
adviseeren, alle hetgeene schrijvenwaardig en tot
die tijd voorgevallen is, en voornaamentlijk zo-
ten sprijtel van de goederen, en koopmanschappen,
zij tot betaalinge van kostpenninge, zij tot
eenige byzondere negotie voor de Compagnie
uitgesonden welke best, en welke alle de meeste
off. minste winningen geeven, als ook het geene
in zaaken van Reggeringe en oorlogen voor ge-
vallen is, ende gesteltnissen van de forten, loges
en gelegentheid der schepen en vaartuygen van
de Compagnie.

Art. 29.

Noch zullen zij zorgen draagen, dat nevens
de voorschreeve brieven, ook overgesonden wer-
den de dagregisters en berigten van alle het voor-
gevallene, de correspondentien, resolutiën, contrac-
ten, sententiën, journaalen van de Compagnies booten,
en vaartuygen, maandelijcke lijsten en alle zoodan-
nige verkeere papieren, die eenigskints tot informa-
(tie

die van den representant van zijne doorlugtigste
Hoogheijd, en Bewindhebberen zullen kunnen
strekken, gelyk ook van alle deselve zo by dit als
by het vorige artikel vermeld, by naaste gelee-
genheit dubbelde zullen moeten werden ver-
sonden, sonder nochtans is Compagnies scheepen,
hetzij gehuurde of eygen op haar vertrek staande,
onder pretext van dien te mogen ophouden.

Art. 30.

Directeur Generaal en Raaden, zullen moeten
zorgen draagen, dat de soldij en alle andere boeten,
twee maal des jaars werden geslooten en met
ultimo December, en met ultimo Junij, en ver-
volgens, telkens met de eerst vertrekkende schee-
pen uiterlijk binnen de drie maanden na yder
der voorsz. termijnen werden afgesonden.

Art. 31.

Ook zullen zij Directeur Generaal en Raaden
moeten zorgen draagen, dat ieder respect
ende boeten tot het comptoir generaal behoo-
rende, zoodat van de Cassa reekening als van
ander Compagnies koopmanschappen, trains
goederen, vires, ammunitie, etc. niet alleen
nabehooren en zoo als het met de waarheid
overeenkomt, zij gesteld, maar ook onderteekend
door alle de Raaden die present zijn, off by
absentie immers door den Directeur Generaal
en Fiscaal, met uitdrukkelijke verklaring:
, Dat het saldo offrest van yder daarboven
staande respect (en welk saldo in de voor-
schreeve verklaring is geschriften, en niet in
eyfers sal moeten werven geexpresseerd), inder,
(daad

daad bij cassa, off met relatie tot de goederen,
koopmanschappen, en verdere effecten in reijssa,
in Compagnies pakhuizen, jaarlijk en inder,
daad voorhande is.

Als meede dat ook in het groot boek een
rekening van ontvang en uitgaaff der consignatie
penningen werden gesteld, en zal bij yder post,
zoo wel van het ingekoomene, als van het weder
uitgegevene moeten werden gevoegt de tyd,
voorzaak, reedenen, en verdere omstandigheden,
wanneer, waarom, door welk dispositiff off
vonnis, en waartoe, in de consignatie cassa
zijn gebragt off uit deselve weder uitgegeven,
en dat ook onder de voorsz rekening der
consignatie penningen, werde gesteld, een
duidelijk declaratoir; „Dat deselve is na
waarheid, endat het saldo / meede in dat declara-
toir in geschriften te herhaalen, ende te expres-
seeren / jaarlijk en inderdaad in weesen is, en
bevonden werd“, en welk declaratoir almeede
zal moeten werden geteckend, als hier voore,
is geordonneerd.

Art. 32.

Alle cargasoenen die voortaan van hier
versonden werden, zullen geconsigneerd gaan
aan den Directeur Generaal, die onder behoortij-
ke factuur en inventaris deselve zal ontrangen,
doen brengen, versenden, verhandelen, en verticken
en na behooren.

Art. 33.

Werd meede wel expresselijk gelast, dat van
nu voortaan distinctelyk en appartelyk reeke-
(ning

ning zal moeten worden gehouden van alle soorten
van waaren, koopmanschappen, vires, ammunitie
en materiaalen, die van hierna de Kust zullen
worden gesonden, en dat daar bij duijdelijk, bij
credit, en debet, zal moeten blijken wanneer de
zelve zullen zijn ontfangen, en wanneer, waar,
tot welken eynde, en hoeveel van ieder zal zijn
uitgegeeven, en in cas men eenige derselver versend,
na de Kuste van Gabon, grijn, Kast, off elders,
dat men zodanigen handel plaatsen, zal debi-
teeren voor de rechte waarde van de derwaards
afgesondene goederen, en wederom creditceeren voor
het ruijveret provenue van dien, 't welk meede
geobserveerd zal werden ten oprigten van de ver-
overde prijzen, en aangehaalde goederen, opdat
klaarlijk mag blijken hoe alles rendeerd ende
yder cargahoer off specie van dien werd gebe-
neficeerd, 't welk meede verstaan werd te
moeten geschieden van de goederen die op zodanig
kusten, houden moogen werden, vermanneld in
waaren, welke waaren wij begeeren, dat in quali-
teit en quantiteit, werden gespecificceerd, houdende
daar van aparte reekening, op dat also volkomen
berigt werden betoomen van de negotie die voor
de Compagnies reekening in eenige quartieren
aldaar zouden moget geschieden.

Art. 34.

Enj interdiceren wel expresselijk en verbieden
op het aller ernstigste bij deeren, dat ijmand
wie hij ook zij van het opperhoofd af aan tot
den Vallermönste bediende toe, ietses van Com-
pagnies effecten, vaartuygen, goederen, ammu-
nitie, off materiaalen, hoe genaemt, soo min
/ als

min als eenige contante, off goud, uit des Compagnies cassa, off ook uit de consignatie cassa tot zijne eigen particuliere negotie off gebruik komen te employeeren, terwijl die geene die hier aan, contrarie moogten handelen met cassatie off anders na bevinding van raake rigouren, selyke zullen werden gestraft.

Art. 35.

Des zal het der Directeur Generaal en Raaden vrijstaan roodanige s Compagnies goederen, als by de Compagnie in goeder voorraad zyn, ten meer wel kunnen werden gemist, teegens kostprijs over te neemen, en ook aan de verdere bedienden over te doen, met dien verstaande egter, dat die overneeming niet anders zal moogen geschieden, dan voor liquide goud, in s Compagnies Cassa, teffens ende tegelyk by de overneeming teegens quitantie te Jouren, neeren, off ook teegens belasting op dtens soldij rekening, met klaarlijk blyke, dat op de rekening van der overneemer, zoo veel als overgenoomen word dadelijk kas werden afgeschreeven.

Art. 36.

En ten ijnden wij altoos moogen weeten welke goederen en effecten van de Compagnie, en waar derelue in weesen en berustende zyn, als meeden ten eynde de boeken dagelijks by geschreeven, en ten bepaalde tijden zullen kunnen werden gesloten, zoo zullen Directeur en Raaden, meesten sorge draagen, ende Commandanten der buyten comptoiren en Forten

forten, off die aldaar ad interim commandeeren,
daar toe houden dat een ieder van hen immediat
na het eynde van ieder maand, en dus twaalff
maalen, in 't jaar aan den Directeur Generaal off
President indertijd oversenden, met en behalven
eene maandelijksse opgave der door hem verhan-
delde slaaven, ook een accurate lijst off maan-
staat van alle des Compagnies constanten, goeder,
ren, effecten, slaaven, ammunitie, trains, ma-
teriaalen, vivres, en voorts alles niet het minste
uitgesonderd, het welke zij aan het fort off
plaats, daar hij het commando voert, bevindt,
welke lijst, off maandstaat door deselve com-
mandant, ende in rang volgende bediende off
assistent aldaar ondersceekt zal moeten zijn.

Art. 37.

En wat aantbehangt de magazijnen en pakhuizen
aan Elmina, zal hij Directeur Generaal zorgen, dat
meede roodanige, maandelijksse opgaven en lijsten
aan hem werde overgegeeven, ten eynde alle deselve
gesteld werden in handen van den boekhouder ten
Comptoire. generaal, omme daar van het noo-
dige gebruik te maaken, en sulken dien onvermin-
dend alle deselve lijsten, copieeljk aan de Kamer
Amsterdam, alle halff jaaren, teffens met de
boeken tot verificatie van deselve, moeten
worden overgezonden, alle welke lijsten off op-
gaven, wel kinnen korter, maar niet in lengere
termijnen, door den Directeur Generaal off
opperhoofd sulken moogen werden gerechtureerde,
werdende in tegendeel aan zijne roege wel ern-
stig bij deesen, aanbevoelen, om niet alleen
wel eens onverwagt zij roodanige opgave
te

te laten geeven, maar ook van tijd tot tijd, ten minsten eens in de drie maanden, de Comp, toeven en pakhuizen aan, Elmina, na te gaan en te examineeren, en zig van de vordering der raaken, op de schriff comptoires, en van den staat der magazijnen, en pakhuizen, wi, dentelijk doen, blyken, ende ordres en beveelens doen observeeren, en nakomen.

Art. 38.

En alsoo eenige bediende volgens order twee jaaren van hunne gagien, moeten laten staan, zoo zal den Directeur Generaal zorge moeten draagen, dat van die ordres op de reekeningen van zodanig een bediende aantekeninge geschiede Pro Memoria.

Gelyke aantekening zal ook moeten geschieden van de procuratie door een bediende 't zij hier te lande, 't zij ter kuste gepasseerd; alles opdat geene verpakkingen off afschrijvingen contrarie de voorsz. ordres, ten procurratien worden gedaan.

Art. 39.

Directeur Generaal en Raaden zullen besorgen, dat op het overlijden van een der bediendens op de kuste haare reekeningen, met het ge, procedeerde van derzelver plunje en verdere nalatenschap, zoo haast doentlijk werde geslooten, en met de eerste geleegentheid, benevents de inventarissen en hunne testamenter, off andere iusterste wille, hemwaert overgesonden, op dat men dienaangaande aan de kinderen, erfgenamen, off recht hebbende satisfactie, (ende

ende voldoeninge geeven mag, ter welker eynde de bediendens ten Soldijcomptoirer, tot het na. komen van haare instructiën en ordres daartoe relatiff strict zullen moeten werden gehouden.

Art. 40.

Woo wanneer er goede reedeneren moeten zijn waarom een boedel niet met het sluijten van het afgeronden werdende boek niet kan werden ge. effend, zoo zullen die reedeneren aan den voet van ieder reekening moeten werden uitgedrukt, en validelijc te kepen gegeven, en welke reedeneren ook in maniere, als vooren art. 31 geexpresseerd is, zullen moeten werden onderteekent en geverifieerd.

En zal dien onverminderd telkens en provisio. neel borderel, houdende ook volkome. mentie, van den staat des boedels om wettige reedeneren, nog niet vereffend, teffens dat niet, en gevoegt, after het soldij boek, en dus zonder eenig dilaj moeten werden gevoegt een schriftelijc declaratoir geteekent als vooren, maar bij ver. klaard werck:

Dat alle de reekeningen, poster, derzelver, en alle het geene daar bij vermeld is, zijn gesteld na waarheijd, ende zoo als daar bij vermeld staet.

Art. 41.

En op dat niemand zig verkeerdelijc als cre. ditour des boedels opgebaar hebbende daar van eenig voordeel komen te strekken, zoo zal door den Directeur Generaal en Raader, daarteegens ten nauwkeprigster werden gemaakt, en voor. sien, en aan niemand zijne spraekensie werden toegewezen, als die deselve met prewes, in
(rechten

rechter, volkomen, verstaanbaar komer, te be-
wijzen, en bij ontstentenis van dien, van de hand
geveesen, worden, met ontzegging van het gepretendeerde.

Art. 42.

En ingevalle des boedel niet kome aan het
soldij Comptoir, maar in handela, en beheering
van een, off meer bij uitterste wille gestelde
executeur, zoo zal des Directeur Generaal daar
van, met de, allereerster, aan de Kamer Amster-
dam, alsmeede aan die, op wiens repartitie
des overleedene gestaan heeft, moeten kennis
geeven, en zullen Directeur Generaal en Raaden,
de executeuren, soigneuselyk observeeren, en he-
lieden, tot alle spoedige redding des boedels
houden.

Wat zullen zoodanige executeuren, van stonden
aan, alle haare gages en kostpenningen, moeten
laaten staan, en niet mogen ontfangen, off
doen ontfangen, tot zoo lange dat hier te
lande sijde, zij denzelve boedel behoortlyk heb-
ben vereffend en verantwoord.

Art. 43.

Aenbelangende de sluikers, en loendragers,
dit op de kusten ronden mogen verschijnen, zal
de Directeur Generaal, zij in het vedoveren, aan-
halen en confisqueeren van derselue strictelyk
reguleeren, na de placaten van Haar Hoog Moo-
gende, daar teegens geemaneerd, tot introitus
van het octrooy, aan de Compagnie verleend,
ende reglementen op de vrije vaart gearresteerd,
en voorval niet ontrien alle schepen, onder het
gebied van des staat geequieerd, en direct

of over andere landen na de Kuste verhooken, 't zij
met wat Commissie (buijten die van Haer Hoog
Moogende) de zelve ook zoudes, mozes, weesen, voo'sien,
ende gemuniceerd, aantehalen ende te confiscueeren,
en zulle, zij Directeur Generaal en Raader, aan de
respectieve schippers, (dewelke sluijkers en loeren,
draijers, off ook niet vertalt hebbende, Portugee-
sche scheepers aantehalen, en op brengen, ingevalle
de zaakten bij afmaking werd gevonden, en het
provenue der betaald werdende gelden, off goe-
deren van afmaking doer genietes, een egaal aan-
deel als zij in cas van confiscatie zouden genootes hebben.

Art. 44.

Directeur Generaal en Raader, zullen alle
Compagnies Brieven, charters en boeken, en papieren,
ouder behoerlyke inventaris en receptisse overgenoo-
men hebbende, wel en in goede ordre conserveeren,
derelve gelijk ook alle andere minuten der
Brieven en papieren die door huns gesamentlyk
off door het Opperhoofd afsonderlyk, 't zij aan
de Vergadering van Thiener, 't zij aan een der
respectieve Kameren werden afzonden, nevens
alle de originele aanschryfingen, bij huns gesaa-
mentlyk off bij het Opperhoofd alken, 't zij mit
de Vergadering van Thiener, 't zij mit een der
Kameren ontfangen, in wel geschikte quothieren,
voorsien met suijseltyke klappers off registers,
brengen en houden, ten eynde geen der brieven,
minuten, off papieren, weggaaken, we maar
in een veylbaame orde ten geduuriger gebruyken
zyn en blijven geconservueerd' gelijk voo'ts alle
Directeuren Generaals in cas van demissie zulle
gehouden zyn alle de voorszende brieven, charters,
(boeken

boeken en papieren, van haare predecesseurs te
ontfangen, volgens inventaris weder over te
leveren, met bijvoeging van al die brieven, char-
tres, boeken en papieren, dewelke tot het einde
van haare Directie daar nog bygekomen zullen
zijn, zullende der nieuw aangestelden Directeur
Generaal gehouden zijn, een geauthenticeerd af-
schrift van zodanig een inventaris aan de
Kamer Amsterdam moeten toezenden.

Art. 45.

Ook zal der Directeur Generaal off President
immediaat na het aangaarden zijner charge
aan de voorsz. Kamer moeten overzenden, en de-
claratoir door hem en Raaden, zoo veel op dat
tijd stip aan Elmina present te zijn, geteekend:
„ dat hij het saldo zoo van s Compagnies als van
„ de consignatie cassa, gelijk ook alle de restanten
„ van s Compagnies goederen, ammunitie effecten
„ vivres, materialen, slaven, etc. volgens specifi-
„ que lijst daar aan annex en order heeft overge-
„ noomen, en zulkts onverminderd der inhoud
„ van Art. 31, 36 en 37.”

Ook zal de predecesseurs, ofte die het bestuur
ad interim heeft gehad, niet ontslagen, of ge-
dechargeerd weeten, nog ook ook hij Directeur
Generaal off president zijne charge moogen aan-
vaarden, voor en al eer die voorsz. overgave in
presentie van de voorsz. presente Raaden reëel
en in der daad, zal zijn geschied, ende afgaande
Directeur generaal off President met een de-
claratoir of acte van decharge zal zijn gemuniceerd
En zal ten oprigte van het oversenden van het
voorschreeve declaratoir, en bylaagen moeten werden
(geobserveerd)

geobserveerd, deselve precauties, die bij het over-
senden der boeken gebruikt worden, te zijnde de-
selve niet in s vijands off vreemde handen ko-
men te vervallen.

Art. 46.

De Directeur-Generaal en Raaden, op de Kuste van
Guinea zullen alle des Compagnies bedienden geene
uitsgezondert, uit de naam en van wegens de
Hoog Mogende Heeren Staater-Generaal der
Verenigde Nederlanden, Zijne Doorlugtigste
Hoogheijd, en Bewindhebbers van de West-Indi-
sche Compagnie, op nieuws in haare handen
doen afleggen, en presteeren den eedt, volgens
het geemplieerde formulier hier neevens gevoegt.

Art. 47.

De Directeur-Generaal en Raaden zullen bij
continuatie aan de Vergadering van Thiemen en de
Kamer Amsterdam toedienende alle zodanige
petitiën, van koopmanschappen, zoo ter betaalinge
der costpenningen, als andersints moettende strekken,
als meede van de vivres, trains, materiaalen, en am-
munitie van oorlog, als zij tot onderhoud van de
train, fortres en logies, van s Compagnies eijger
vaartuigen, ofte tot anderer s Compagnies dienst
zullen voordeelen, boven en behalven het geene
nog ter Kuste in voorraad is, absoluut noodig
ende onontbeerlijk te zijn, met byvoeging niet
alleen van copieën van de jongst voorgaande petitiën,
maar ook van een schriftelijke memorie, waar
inne gedetailleerd zijn, de distincte gebruiker
sier gepetitioneerde goederen, vivres, materiaalen
en ammunitieën.

(Art. 48

Art. 48.

En nog zullen zij Directeur Generaal en Raaden altoos in het oog houden, off, en welke voordeelen voor de Compagnie door het doen van eenige handel te behaalen zij, en in cas bevonden werd, zulks te kunnen geschieden, als dat daar toe de noodige petitie van de meest gesogte koopman, schappen met circumstantieele bijvoeging, van de wijze hoe, en waarderelven ten merkebijke voordeelen van de Compagnie te verhandelen, zul, le, weesen, aan de Vergadering van Thiemen, en Kamer voornoemd moeten toezenden, en zullen alle de voorsk. petitien, moeten werden geformeerd en geteekend door den Directeur Generaal en Raaden, dog met betrekking tot de bovengemel. de petitien van benooidigheden zal den Direc, teur Generaal off president derelven formieren, teekenen en gecommuniceerd als vooren geexpressieerd staet, met de eerste schelops occasie, doen afgaan.

Art. 49.

En zal hij Directeur Generaal ook gehouden zijn, aan de Vergadering van Thiemen, en aan zijder van de respectie Kameren in 't bijzonder die de affending gedaen heeft kennisse te geeven van de bevindinge van alle de ontfangene goederen en koopmanschap, pen, en wel bijzonder ook ten oprigten van een ende, gelve soorte ^{als} hier te landen van verscheijde persoos, nen off bij differenten Kameren gekogt, welke best van dengh zijn na haar prijs zijn bevonden ende voor anderen behoorden te werden geprefereerd, waarbij ook moet werden genoteerd, of er eenige defecten onder zijn gewelt, en waarinne derelven hebben

hebben bestaan, ende door wat Kamer gesonden, ten eynde representant en Bewindhebberes, in het koop en versenden der voorsch. koopmanschappen, daar na meede haare mesures moogen neemen.

Art. 50.

De Directeur Generaal en Raaden, zullen verder alle de stukken, brieven, chartres en papieren, die haer in handen mogte komen, en van eenige importentie sijn, moeten vidimeeren, en authenticiseren, ende copie authenticy, op 't Castleel d' Elmira laaten blyven, en bewaaren, en voorts alle de origineele aan ons razvuldizlyk adresseeren.

Art. 51.

Indies, eenige brieven, off andere importante papieren, de belangen van de Compagnie concern, neerende, off naar aan derelve eenigzints ronden kunnen geleze, legge, mogten, verder geintercipicerd, zullen, Directeur Generaal en Raaden, de personen, by welke derelve werden bevonden, pertinentelyk op interrogatoriën doen hooren, ende voornaamtlyk safar in agt neemen, van wier de brenzers sodanige brieven hebben gekreegen, ende op wat wyze, en voorts alle omstandigheden, dit eenigzints ronden kunnen dienen, als meede aan wien die ronden behaardigt werden, en wat verdre ordres van de schrijver van derelve ofte andere mogten sijn gegeeven, en op alles ten eed doen presteeren, en door onder teekening van den brenzer, 't zij schipper off commissen, doen authenticiseren.

Art. 52

Art. 52.

Daar alzo van der Directeur Generaal, der
fiscaal, en alle Commandanten der buiten
comptoiren, is toegestaan, de slaaverhandel
onder betaaling van eenige recognitie van
acht Engels per kop, te voldoen, in goud, tand
of bij hunne soldij reekeningen wanneer klaar,
lijck consteerde, dat zoo veel te goede hebben, dat
afgeschreeven kan worden, zoo zal der Directeur
Generaal, de voors. met relatie tot der vrije
slaaverhandel, gequalificeerde bediente, ter
minsten eens in 't jaar, in zijne handen doen
afleggen, de eed, van geene meerdere slaaver
in der voorig affeladpen termijn te hebben ver-
kocht, gelenverd, versander, off voor haare recke-
ning daer verkoopen, afleveren, off daer ver-
senden, aan een schip off scheep, persoon off
persoonen, als in hunne maand papieren heb-
ben opgegeven, en geene derselver versweegen
off doet verswijgen."

Hullende hij Directeur Generaal off opperhoofd,
door der fiscaal tegens de fraudateurs ten
rigourcusten doen procederen, en hem daar toe
zoo veel daenlijk in staat stellen.

Hes als ook hij Directeur Generaal of President
in der tijd verplicht zal weesen in handen van
der Raad, zijne gedreewe slaaverhandel als
voors. staat, met eede bevestigen; en zal van het
doen van deeren voorengemelde eed, geduurlijck
aan der voet van een lijst, der verhandelde slave,
authentiequelyk, onder de Kust papieren, over te
senden, moeten blyken, en consteeren.

Art. 53.

Ende sijndelyk sal hij Directeur Generaal zig
verder exactelyk reguleeren, na alle sodanige
ordres, als hem van tyd tot tyd, van ons Rulles
gegevel, werdel.

Aldus gedaan, ende gearresteerd
in onse Vergaadering gehouden
in Amsterdam den 9 November
1768.

(B. de Wilhem) ^{z. h.}

In kennisse van mij
(w.g.) Jan Jacob van Beaumont,
by absentie van den Advt.
van de generale Compagnie.

Pro Memoria

Door de ondergeteekende Directeur-Generaal en Raaden over de Noord en Zuidkusten van Africa, opgesteld, om te dienen ter referentie en ter aendruyding van bewaer over sommige articulen vooraf in de instructie, door des Keel Edele Groot Aytbaere Heeren, de Representant van Zijne Doorlugtigste Hoogheid, en heeren Bewindhebbers, aen opgemelde Directeur-Generaal en Raaden overgezonden, om daer op af te leggen, den behoorlyken eed.

De ondergeteekenden merken eerbiedig aen, op het tweede articul, dat, wijl alle de leden van den Raed geen sessie houden aen Elmina, den Directeur-Generaal of Opperhoofd in der tyd, by pressente voorkomende geleegenheeden, volstaen kan, de twee eerste gequalificeerde bediendens binnen dit hoofdkasteel in soortgelijke gevallen, tot leden te assumeeren, kennende de pluraliteit van stemmen plaats te vinden, wijl de fiscael altoos present zijn, de, de Directeur-Generaal, zo de stemmen staaken, eene prepondererende heevt.

Op het vierte articul moeten zij tot hun leedweeren aenmerken, dat, daer zij aen het eerste deel van het selve, met ijver letterlyk zullen gehoorsaemen, den inhoud van het tweede deel genceesam onmogelyk, kan worden ter uytvoer gebragt, aengesien de naturellen, wel verre van genceesam te zijn, tot

tot het Christelyke geloove over te gaen, eene
walge daer van hebben; en dee, die vry door
intrigten van eizen belang al in schijn
daer toe roudde laaten overhaalen, door een
ergerlyk en heydens leeven, meerder schande
en spot aan de Christelyke Godsdiensst roudde
toebrengeu, als eere en oprekkung voor ande,
ren, waer van onderscheidene exempel en voor,
handen rijn, zo onder de bediening van wijlen
d. Capitein, als wel onder die van den
laetst overleedene predicant Verbeet.

Ten eynde den inhoud van het vijfde ar,
tikel te deeter en met ernst te doen nako,
men, hebben de ondergeteekende, by publi,
catie en affictie een soete gestafueerd
tegens de nalaaftigen, in het behoorelyk
waerneemen van de Godsdiensst.

De inhoud van het zesde articul, kan
en zal worden nagekoomen, in zo verre, als
men van de noodige werklieden voorzien is, dog
hetrelve kan alleen betrekking hebben tot roba,
nige forten, loges of gebouwen, die in een goede
of redelyke staet rijn, maar geensints /pro,
visioneel / tot de rylke, die reedert veele jaeren
op eene verregaende wyse rijn vervallen, moestende
die alvorens, in een behoorelyke staet hersteld worden.

De observantie van den inhoud van het veer,
tiende articul kan geene plaetse vinden, wijf
de Edele Maetschappij niet voor haere reekening
negatieve, rjnde den inhoud van het veeren
tiende articul van gelyken aerd.

Op den inhoud van het neegentiende artikel hebben sommige van de ondertekenaers bedenting, of Directeur-Generaal en Raeden ook de magt hebben, om den fiseaal in der tijd, na dat hij vier jaeren effectieff hier ter Custen zal hebben gediend, hem op zijn versoek zijne demissie te kunnen verleenen.

De observantien van den inhoud van het vieren twintigste artikel, is ten uijtterste noodrakenlijk, jae zelfs behoord / onder verbeetering / is Comp^t Hoofd Casteel voor zes maenden, van vivres, ammunitie etc; te weesen voorsien, geevende de ondergeteckenden eerbiedig aen Haer Weldele Groot Hogbaerheeden in bekenking hoe noodrakenlijk het weesen zal, als zij sulden kunnen goedvinden, grooter voorraad, van tyd tot tyd uijt te zenden. Terwijl de bujten forten, insgelijks, voor drie of vier maenden behooren voorsien te zijn, en zullende de petitien, bij vervoly, ingevolge deese aenmesting werden ingereght: dog zij moeten Weldele Groot Hogbaerheeden onder het oog brengen, dat vivres, ammunitie e, volk niet alleen gerequireerd worden, maer ook waeter, en dat de reegenbakken binnen dit Hoofdcasteel en veeld op de bujten forten lek zijn, en door mangel aen bekwaeme werklieden, niet kunnen hersteld worden: Terwyle binnen deese laetste, veede te klyn zijn, jae sommige daer van in het geheel niet voorsien, voor het overige sulden de Commandanten van de bujten forten meerder dan ooit, daer toe gehouden worden, dat zij de uijtgeborgde milicis van de Compagnie die op haere restanten bekend staet, in vor,

/deren

deed, op dat men binnen dit Hoofd-casteel de
nodige voorraad van derselvé altoos hebben
of bekomén kan.

De observantie van den inhoud van het eerste
deel van het 25e artikel leijd geene tegenspraak
of aenmerking, dog de ondergeteekenden moeten
eerbiedig aen Welldede. Groot Agtbaerheids
deduceeren, de genoegsaeme onmogelykheit,
om den inhoud van het tweede deel ter execu-
tie te brengen, wyl de Brariliaanse schip-
pers, niets anders meede brengen, als tabak e,
geen goud gelyk voorheen, ja zelfs kunnen zij
in waerheid verreekenen, dat sommigen van hun
geen goud genoech meede brengen, tot het betael-
den van haere gewoone Costume aen den
Generael en Fiscael, die zij dikwoef wyl drie
hooftde, in tabak, in plaetse van in liquide, be-
talen, so wel als de canoas die zij hier inhau-
delen; wyl al het welke natuurlyk e, na
waerheid voortvloeyd, dat men van hun niets
anders in betaeling van haere recognitie kan
invorderen, als tabak; ofschoon men al van
te voren wist, dat de Edle Maetschappij meer-
der voorraet hadde, als zij in verstrekking of
andersints soude kunnen afretten.

Den inhoud van het 29^e artikel kan niet,
dan gedeeltelyk worden naegetomen, wyl de
meeste schippers of stuurlieden, die hier ter
Lusten op Comp^s vaertuijzen gebruikt worden,
niet kunnen schrijven, e, veete dikwils ka-
paejers sijn, die niet leere kunnen.

Ter

Ter uitvoering van het 31 en 32 articul zal alle
mogelijke moedigen worden aengewend, dog zij
deduceeren eerbiedig, haer hoog noodtaekelijk het
is, dat de Welldede Groot Aftbaerheids bij ver,
volg goede schrijvers, en klandige vlugge reete,
naech die ook het baekhouden verstaen, nae her,
waerds gelieven over te zenden, wijl zij derelve
niet bekamende, in weenwil van haere goede wil,
oplettendheid en waeksaeemheid, knijten staet
rauden blijven, so als zij het in waerheid thans
rijn, om 's Comp^t roeten, in de vereijste or,
ldre, en met die promptitude, so als haer Wel.
Edele Groot Aftbaere Rulx billijk vorderen, te
expedieeren.

Op den inhoud van het 36^e articul moeten de
ondertekenaers, voor so verre zij Commandanten van
knijten forter zijn, eerbiedig representeeren, de ge,
naegsaeme onnoogelijkheid, door de veel or, ruder,
heid van het work, om maendelijks de gerequireerde
papieren, na Elmina te zenden, dog zijn bereidwillig,
om van drie maenden tot drie maenden, even als
teen de Edele Maetschappij haere eijge negotie deede,
haere extracte, en papieren op te maeken en na
Elmina over te zenden.

Op den inhoud van het 41^e articul merken
zij aan, dat, so den creditur wel ter naem en
sfaem en als geschikt is zijne aenteekeninge
bekend staet, het herweeden van zijn boek, de
denydraemheid van zijn Credit aendruyd.

Op den inhoud van het 43^e articul verroeten
de ondertekenaers vortmaetig nader explicatie,
wijl

wijl Franse, Deensche en Engelsche schepen,
die hier ter euster vaaren, zekkerlyk door geen
passen van Haer Hoog Mogende voorsien sijn:
als meede met betrekking tot de Portugeesen,
of onder de niet vertold hebbende Portugeese
schepen de zulken gemeend worden, die
nog niet vertold hebbende, op de boover
tust handel drijven, of wel die zonder ver-
told te hebben, het HoofdCasteel sijn voor,
bij gereijkt.

Op den inhoud van het 50^e articul verzoeken
de ondertekensers vrbmoedig nader explicatie.

N.B. Alle de articulen in deese
met stilwijgen voorbijgegaan,
zullen letterlyk worden nagekomen.

Aldus geputeerd door ons ondergeschreeve,
nen Directeur Generael en Raader, blinnen d'Edel-
le Compagnies HoofdCasteel St. George d'El,
mina, deeren 17 november 1769.

(w.g.) P. Wootman.
" W. Sulyard van Leeftaelt.
" C. Klok.
" G. de Werh.
" J. Fennekol.
" J. van der Penyl / 194.
Puije

Afschriften van eenige stukken uit het dossier, Ingekomen stukken van- en minuten van uitgaande stukken naar Axim betreffende de negeronlusten aldaar. 1770 Augustus. December, zich bevindende in het archief van de Nederlandsche berispingen ter Kuste van Guinea, n° 193, berustende in het Algemeen Rijksarchief te 's Gravenhage.

Dag Register

gehouden by Willem Sulyard van Leefdael, Raed en Fiscael, over de noord- en ruijdcusten van Africa, A zeederd den 24 Septb. 1770.

24. Na mijne rijzen van Elmina, gedeeltelijk te waater door een holle en ongemakkelijke zee, gedeeltelijk te land, onder het verduuren van ruibaren stordvlaegen, tot aen Hollandia te hebben voortgeret, arriveerde ik, aen Axim den 24^{en} Septb. jongstleden, des avonds half zes uren. Ik werd door de Welddede Heer Fennetol, aen het hoofd van zijn Ed. quarnisoen, onder klinkend spel, staende trommels en het salut van de stukken, ingehaald en na broven begeleid, alwaer ik de Oppercommies en Raed Klok vond, die mij verwelkoomde; waer na ik mijne brief van ordentie, aen het adres van de heeren Raeden Klok en Fennetol, aen hun Edelens ter hand stelden. Na gedaene lectuura, gaf mij de eerste, ingevolge de ordres die hij ontfabryzen had, (de

de, voor zijn vertrek van Edmunda ontfangen, in-
structien over.

De opperdienaer van zijn Edelheijd Hin was
eenige uren voor mij, per canoa, alhier aengeko-
men. Ik vroeg hem na de gesteldheid der sae-
ken, van dewelke hij mij niets byzonders konde
mededeelen. Daar vermoedde van de reizen,
doz gerond en wel te pas, begaf ik mij vroeg
ter rust, onder invragting van de groote canoa,
met vires, in dewelke ook mijne opperdienaers
waren.

25. Hij lande des anderen daegs den 25^{en} des morgens
ten elf uren hier aan, en ik liet alle de opper-
dienaers bij mij roepen, ten overstaen van de eerste
clercq Grijps, sprak ik met hun in het breede,
over heft geene ik dacht dat mij thans te doen
stond, en besloot, hun des anderdaegs, na^{de}ge,
slugte Grooten van de Saimische Booven en Be-
needen Crommen, af te zenden; derselve van
mijne aankomst te doen kennis geeven, en hun
te beschenken met twee ankers Brandewijn.
Hij volvoerden des anderdaegs hunnen last.

26. en deden mij in des atermiddag rap-
port van hun weervoeren. Van het welke ik
27 in het breede den volgenden dag kennis
gaf, aan den heer Directeur Generael; vallende
hiyders deeren dag, niets aenmerkelyks voor.
Alzo min, als op de volgende.

28 Alleen versocht mij de Edele Heer Fennetkol,
tegens de middag by zijn Welddelen in zijn vertrek
te komen, alwaer hij mij seekere oude papieren,
onder het oog bracht, inhoudende, onderscheydene
overdrachten, en sessien, by de voorsaten van de thans
in leeven zijnde neezers, van het Saimoche en
andere

andere Landschappen, aan de Edele Maetschappij
zij gedaen; als meede eenige contracten bij op-
gemelde en de voorzaten, van de Edelen heer ge-
maekt. Zijn Weldele versocht mij, ik de neegers
over den inhoud van den eene en den andere wilde
onderhouden. Ik nam zulks voor communica-
tie aan, en beloofde van de gegevene visie te
zullen gebruik maeken, ingevalen ik zult noo-
dig oordeelde. Wyders repliseerde ik zijn Welde-
dele, dat, het mij, onder verbetering voorkwam,
de boven gementioneerde papieren, niet zonden
te passe koomen, wijl de Atimoche, de Edele
Maetschappij niet weigerde te erkennen, voor
hunnen Grandheer, maer dat zij, een ander
Commandant wilden hebben, wijl zijn Weldele,
zo zij voorgaeven, hun te hard behandelde, en
te veel beknibbelde. Nog vertoonde mij de Gouver-
neur Fennokol, de pent, die zijn Weldele in den
jaere 1765, ten zij possessie van Axim nam, met
de neegers gemackt hadde, doz deere was on-
geteckend, en door geen jurament bekragtigd. Ver-
volgens seide ik als meergemelde Oppercommies,
in vertrouwen, ik van getagten was, dat de zaeken
aan Axim, thans van zo een aard waeren, dat,
wilden men tot een vergelijk koomen, zijn Wel-
dele wat toe investte geeven. Zij stemden zult
toe, en ik deelde haer meede, langs welke wee-
gen ik voornemens was daer toe te geraaken;
zij approbeerden mijne voornemens insgelijks,
zijnde derelve gedetailleerd in de nevensgaende
blyaege onder L^e A.

29 Den 29^e zond ik de Opperdienaar van zijn Edel-
heid aan de Equirasehe Grooten, en beschook hem
met een anker brandewijn, het welke zij in dank
aennaemden

aennaemen, onder verzekering zij ijverig wensch-
ten een eynde te sien van de Igeschillen, in de,
welke zij egter geen deel hadden; willende zij
onrijdig, en geklegt aan de blanken blijven.

Des namiddags ten half drie uren kwam
hier een gezantschap van de Cabo Apolonische
Caboeer Amenichia, dewelke mij plegtig deed
verwelkomen, zo wel als zijn broeder Boa Fenin;
beschenkende zij mij ieder met vier Engels goud,
in plaats van een Cabriet, welke geschenken ik
aennam. Amenichia deed mij wyders bood-
schappen, hij wenschte ik de gereezene vershil-
len tusschen de Spinsche Gouverneur en zijne
onderhoorigen, soude mijs de waereld helpen,
waer na hij aennam, mij te zullen doen bedan-
ken; en voor het overige, zo ik zijne hulpe van
noden had, zij tot mijne dienst was.

De Opperdiemaers boodschaften mij des avonds,
vernoomen te hebben, dat Amo Tando, (altas Ton,
netje) met de Groeten van het boven Crom, wel
voorneemens waaren, ingevolge hun gegeven
woord, des anderen daags na herwaards te
koomen, dog dat die, van het beneden Crom, nog
niet in gereedheid waaren, en niet dagten te ko-
men voor heeden over agt dagen.

30. Des anderen daegs is morgens, kwamen de
gezanten van Amenichia om te verneemen,
wat ik aan haer Meester te zeggen hadde. Ik gaf
hun, van die Caboeer, en van zijn broeder, twee
stukken Dost. Ind. Chits, ieder lang 2^o^m, mits,
gaders 2 kelders en 6 kant, en liet hen boodschap,
pen, ik dankbaer was, van het ontfangene ge-
schenk; dat ik waerlijk gekomen was om de ge-
schillen af te maecten, waer toe ik volmagt hadde,

en dat ik, op de eene of andere wijze er kans
toe zag, zonder iemands hulpe nodig te hebben,
en eijndelijk, dat ik hem beleefdelyk deede
bedanken voor zyne aangeboodene dienste, van
dewelke ik geen gebruik zoude of konde maaken.

Des middags ten vier uren kwam boovenge,
melde Amo Tando in het booven Crom, en zond mij
tot een geschenk een lange Prauw Cabriet; een varken
aen de Weldele Beer Elst, en een dito aen de Eerste
Clerog Grijs. Ik beschoupte de brenzers met twee flessen
brandewijn, dog zond hem, Amo Tando, geen geschenk,
terug, vindende ik raadzaam nult mij te stellen,
tot nadere gelegenheid. Ghy liet my boodschappen,
dat hy, om zyn woord te houden, gekomen was,
dog dat, wijl die van het beneden Crom niet waaren
koomen opdagen, hy met my, in geen onderling
konde treden, hetwelk hy epter niet zoudde na,
laaten te doen, zo dra de anderen in gereedheid wa-
ren. Ik deed hem bedanken voor de boodschap, en voor
het ontfangene geschenk, en aandreggen, hy moeste
de andere bragten te beweegen, om niet tot aen,
staende Saturday te draalen; dat het afmaken
van de geschillen van mij ahangt; dat ik er volmagt
toe hadde, zonder dat ik nadere bereeden behoefde
te vragen. En eijndelijk, wanneer alle de Grooten wil-
den optkamen en met my rontborstij voor de vrijst
en zonder omweegen te werk gaan, ik op deselve wijze
met haer zoude handelen, en veellijkt middel vinden
om op eenmaal en in eene vergadering de onlusten
te doen ophouden. Hij deed mij wechom weten, en
van het gebroodschapten ten eersten te zullen doen
kennit geven, daar het behoorden; en dat hy mij
genoezsaem deed verssekeren, zij allen, de volgende
Dinsdag of Woensdag zoude opdagen, te meer,
[wyl

wijl zij mij een Terre Boque (of Landraak) meede
te deelen hadden, die van aambelang was.

October 1. Der eersten dezer, schreef ik een
ampere missive aen mijn Edelheid en verzond
ze met een van mijne dienaers na Hollandia;
waerna de Opperdienaers mij kwamen rappor-
teeren, dat Amo Fando mij deede weten, alle
de Crom Grandes, van Bover en van Beneeder, de
volgende Donderdag na herwaards stonden te
komen, om met mij te spreken. Ik ging
vervolgens na de zaal, en de Edelen Fennickol
ontmoetende, vroeg ik mijn Edele, hoeveel voor-
raet van vires, en ammunitie zij wel in het
fort hadden? Zijn Edele begroefte het polver
op 20 vaten; verstrekking van het kostgeld, voor
het garnisoen, op meer dan voor een maand;
op elf duizend struijken milhis, waer van
men er 500 daegs zoude nodig hebben, als het
fort gesloten was, en men genoodsaekt, brood
in het selve te bakken of te koken, geevende
mij voorts te kennen, zij van kogels en kogel-
vormen voorzien was, voor de snaphanen,
insgelijks van een partij kogels voor de dubbel-
haeken dog van geene kogelvormen voor dersel-
ve, so wel als van lood in baeren, dit laetste,
so wel als het polver, behorende aen mijn Edelle
selve: de Edele heer Flok en de heer Grijs, waer-
den aanwezig bij het doen dezer opgaeven.

Ik besloot des anderendaegs, in naem van
mijn Edelheid een brief te schrijven, na de be-
neederen kust tot aen Saccandé inclusive;
om de Commandanten te gelasten alle de milhis
die zij konden missen na herwaards te zenden;
en ik vermeende reeden tot die voorzorg te
hebben

hebben, aengezien ik informatie bekamen had, dat de Cabo Apolanische Caboccer Amenickia, zijne residentie hadde verlaaten, en met dertien hondert gewapende neegers, aen de eerste rivier, boven die van Ancober, geleeget was, om op de eerste waerschuwing van de Edele Heer Fennekol op te staen, en die van Ancober te passeeren; door welke bondschap ik meerder vreese voelende voor de onderneeminge van de Krouw, loore afgevallene onderdaden van de Edele Maatschappij, als voor de rebelleerende Kaimische neegers: Ook gaf ik per een comp^{te} missive van deesen datum aen zijn Edelheid kennis, van de voorzorge die ik gebruikt had, en van mijne vreese.

2. Viel niets voor van aenbelang; dog den

3. Versoekt ik de WelEdelen Heeren Klok en Fennekol, des morgens ten neegen uren met mij te willen handlen confereren, wyl ik andermaal narijgt betomen had, dat de Kaimische Grooten des anderen dajgs na herwaerts stonden te komen om met mij te handelen. Opgemelde Heeren Raeden verwoezden rij bij mij en het gepasseerde in deese onre conferentie, so wel als het resultaat van de zelve is in het breede te zien, in een bejael instrument, onder de naem van conferentie, behoorelyk door alle drie onderteekend, en gecontrasigneerd, gaende copia authentieq van hetzelve hier neevens onder N° 3.

4. Was ik reeds ten des uren des morgens in gereedheid, om met de Kaimische te handelen, so dan rij zouden komen opdajgen. Die van het be- needen Crom kwamen slegt in de agtermiddag, dog die van het Boove, Crom waren reeds op de middag

middag aengekomen. Toen zij alle vergaderd waren dedden zij mij hulp door een Tietje aentonen, digen. Ik verbrak na brieven en ik gedroeg mij ontrent hem en zij jegens mij, zo als ik het in het breede hebbe uytgebreijt in mijnen Comp. brief onder den

5. Na het afsenden van die missive dedde ik mijn opperdienaers Quassie Bresta en Januw binnen roepen (die van zijn Edelheid was niet wel te pas) en kondigde hun aan dat, wijl de neegers aenstaande Maendag beloofd hadden wederom te komen, men ondertusschen wesen, ten rien of er geene moogelykheid was, haer van gedagten te doen veranderen en over te haalen, om de Edele heer Fennokol als haer Opperhoofd al, hier te blijven dulden; dat het mij voorkwam, zoo ik, behalve hetgeene ik reeds hadde aen, gebaoden, hun de leverantie van het brand, houd, aen de schepen overliet, zij veelligt op deere voorwaerden tot het blijven posthouden van de Gouverneur Fennokol zoude overgaen. Hij gingen na beneeden en spracken, ik in het breede over, met de onpasselyke dienaar van zijn Edelheid Ahin, die mijn voornemen, zo wel als zij beiden goedkeurde; dog mij liet aanraden, ik zoude de steinsche makelaer by mij ontbieden, hun die boodschap belasten, en er hem mede afsenden na de neegers van het Beneeden Crom. Terwijl zij, (de opper, dienaers) die van het Booven Crom de zaak zonden voorhouden. Ik keurde hulp goed op mijne beurd, met dit onderscheid alleen, dat ik wilde, dat een van hun met de makelaer, die een banger wijf is, en van wiens vrouwe ik mij niet ten volle verssekerd hielt, mede zoude gaen, terwijl de andere mijne boodschap

bootschap na booven ronde brengen, stellende ik die besending vast teegen de volgende dag, na dat ik alvorens de makelaer, ten bijwezen van de Heer Griep, en van mijn Opperdiensers, gesproken hadde, en hem de bootschap belast.

Deere morgen, ten half twaalf uren, zijt mijn vertrek op de zaal gekoomen zijnde, vond ik aldaer de heeren Raeden Klok en Fennetol, welke laetste mij ten aanwezen van de eerste, kennis gaf hoe de Cabo Apolanische Gezanten, na gewoonte bij hem gekoomen waaren, en hoe zij hem gesejd hadden, dat Amenichia, een neeger van rijnt weegen gezonden had om te verneemen, wat nieuws er gisteren was voorgevalen. Van den beginne van mijne komst alhier afaen, hadde ik mij steeds verwonderd over het aanwezen van een gezantschap van Amenichia, en thans konde ik niet arijn, mij ten hoogsten te verwonderen, hoe Amenichia de stoutheid hadde, mij zo eene vraeg te laaten doen. Doz de Edele Heer Fennetol repliceerde mij, dat Amenichia rijn vriend was, in aenmerking van al het goed, dat hij hem gedaen hadde. Dat hij hem wel wilde en dat hij (Amenichia) een waer belang nam, in het geene hem aanzing: Mijne verwondering verdubbelde, over deere replieq, niet wijnij, zo wel als die van de Oppercommis en Raed Klok; en wij beiden waeren van gevoelen dat hem de zaak in het geheel niet aanzing, en dat hij, die een afval, lige en verrader was er moeste blijven blijven, waer over wij ons in het breede wijthieten. Inmiddels kraamen de alhier resideerende Amenichiaase Opperanten op de zaal, gevolgt van een Donco slaef, die tot nieuws moeste overdragen; zij wierden mij aengemeld door Quassie Letton, diebaer van de Edele Heer Fennetol, en door noz een dienaar van die Edele (Heer.

Heer. Hij kondigde mij Amenichia's boodschap aan, en ik deed hem wederom zeggen, dat de zaak nog niet afgedaen was; dat de beslissing van deselve aan mij was overgelaten. Dat ik met de Raeden Blok en Fennekol er over sprak en raadpleegde, dog niet met niemand anders, en dat ik geen vrede had, van aen iemand, wie hij ook mogte weeren, veel minder aen Amenichia van de gescheldheid van deselve verslag te doen; dat voor het overige, ik haere Meester deed groeten, beschenkende ik hun wijders met een fles Bran, dewijn. De

6 Rond ik des morgens, ingevolge mijn besluit van gisteren mijn Opperdienaar Quassie Aretta na het Booven Crom, aen Amo Fando die van het Booven Crom de Grootste was; en de makelaer met mijn Dienaar Jannus, na Beneden, om aen de Koning en verdere Grooten mijne boodschap over te dragen.

Ten twee uren des namiddags kwam Quassie Aretta terug en deed mij verslag, hoe Amo Fando mij hadde laeten groeten; dog hoe hij hem de onmogelijkheid hadde aengedield, mij een antwoord te doen toekomen. Aengesien wijzig alle met jurament onder elkander verbonden hadden, so dat het hem niet doenslyk was, zig niet te laeten, voor en alee, alle de Grooten, te samen, over de gerandene boodschap geraedpleegd hadden. Ten vier uren kwam de makelaer met mijn Dienaar Jannus van Beneden terug, zij boodschapten mij, in naem van de Koning, dat hij mij liet dankzeggen voor de goede boodschap die ik hem hadde laeten doen; en dat hij over deselve, met alle sijne Grooten soude raadplegen.

[Wijders]

Wijders dat hij deese mijne nieuwe voorslag; in aan-
merking nam; en wyl hij er rijpelyk over denken
en spreken wilde, hij ten rijke Grooten niet volgens
beloften, des maendags, maer des Dingsdags,
Wensdags of Dondrtdags bij mij aan Aaitin route
kamen! De makelaer en Vrijn opvolger die meede
na beneeden was geweest, des wel als mijn dienaar
Janw, verseterten mij, dat mijne boodschap, den
Koning aengenaem geweest was, en dat zij
vastelyk vertrouwen, hadden, de onderlinge
beswoorene overeenkomst tusschen de neegers
geen plaet, zij zij verseebert hielden, hij / den Koning
mij een rijtslijtend voldoend antwoord
afde hebbe doen geeven. Van dit alles gaf ik am-
tel aen den Welldeden Groot Agbaeren Hker Directeur
Generaal, kennis, in eene Camp? missive, in dato
des 8^{en} deeser; terwijl er op den
7 niets aenteekens waardig voorviel, als alleen,
dat de Koning is middags ten kwalf uren hier
voorbij trok, ten mij dedde weten hij met Amo Jan,
de, Vrijn spreken en raatpleegen over het nieuwe
aentbed, dat ik hun allen hadde laaten doen; en
dat hij mij bij vervolg route doen kennis geeven
van Chaeten voorwekmens.

8 Versond ik bovengemelde missive. In den
agtermiddag kwamen de Opperdienaers bij mij,
verreld van de Equirassche Koning Ende Akka
en de Aeiinsche makelaer, geevende mij te ken-
nen, dat de Grooten mij dedden weten, zij be-
vreesd geworden waeren, om dan daegs na de
gehouden conferentie op den 4^{en} deeser, alle de
stukken op nieuws waeren gelaeden; dat het kreu-
pelboek op een seelere distantie voor dit fort
leggende, wierd gerosaard etc. hijs alle het
(welke

welke zij opmaakte, dat, zo zij weeder met mij in
conferentie traden, en de zaak wierd niet finaal
beslist, ik bij haare terugkomst gebruik soude
maaken van de stukken, ten haaren vorderen. Ik
debatteerde die, ten onregten, opgevatte vreesse, en
deed hun verreekeren, zij nietwels te duylen had,
den: dat de stukken op niemms gelaaden waren,
om de Edele Heer Blok te begroeten, bij zijn ver-
trek, en dat het geensints op hun gemunt was,
maer dat de voorzigtigheid mede bracht, men
in een versterkte plaats, altoos op zijn hoede moeste
zijn, om verweerder wijre te kunnen handelen;
en dat sulx te noodsaakelijker was, aengerien het
aen hun, zo wel bewust was, als aen mij, dat Anon-
nichia zijn Coort hadde verlaaten, en met een ge-
waspense hoop, agter de rivier elven voorbij die van
Ancober geleegeerd was: Hij scheenen genoegse te
neemen, in de reedenen die ik hadde bijgebracht,
en de Equirische Koning nam afscheid en vertrok;
doz waanwelijks was hij weg, en de deurs nog niet
gesloten, tver een nedger kwam binnen stuiven,
rijnde een kok van de Heer Divie, Commandant
van Hollandia: Deere gaf mij een brief over, doz
geen tijt om hem te zeggen, dat hij konde vertrek-
ken, wylt hij aen de Opperdienaers en de makelaer
een verhael begon te doen, het welk hun alle
ontressede. Na het selve geeindigd te hebben,
opende hij zijn rechterhand, en nam er met de
linker den gedeelte van het jurament sijt, dat
er in was, voortnemens rijnde het selve op de
makelaer en de verderen dienaers af te gooijen,
om hun allen op die wijre te verbindent, al
wat zij van de Palabber wisten aen de Grooten van
het Beneden Croom te kennen te geeven: Athin
greep

greep hem bij de eene, en Quassie Aretta, bij de
andere arm. Men ontweldigde hem het jurament
en schopte hem de kamer uit. Dit jurament
hadde hij gekreegen, op zijne herwaerts komste van
Hollandia, van de Bende der Orom neegers, die zig aan
Edjammara onthouden en die hem gedwongen hadden
om de geheele zaak te verbodden; want (ingevolge
de zijgeloofvichheid van de neegers) aan het jurament
hun waer op het lijf gepoofd, soude alle de Opper-
dienaers, welkers dienaten in aenweesendheit zo rood-
sakelyk zijn in het beslissen van neeger geschillen,
buijter staet geraekt hebben, om veerzige dienst
bij vervolg te kunnen presteeren.

Soj dedden mij dien dag de Grooten weeten,
zij bereesd waeren, wanneer de Rimadoors zig
weeder in dienst van de Gouverneur Fennekel
begaaven, zijn Edele hun kwalijk soude behande-
len, en bij het minste versuijm, verkopen of van
het Land zenden. Ik deed hun het tegendeel pleg-
tig verseeckeren; en op alle mijne gedaene ver-
seeckeringen, de bekraytiging, door het gebruiken
van jurament bij alle de Opperdienaers, aenbieden.
Amo Tanto berchont mij deeren dag met een
pot wijn de palm, en een douzijn hoenders eye-
ren; aan de brenger gaf ik een fles brandewijn.

9. Den neegerden, viel niets merkwaerdigs voor,
als alleen, dat Amemichia mij deeven hoenders
present stuurde. Also minn als

10. den tienden, dog den

11. kwamen al de Amemische Grooten, op drie
der voornaemste nae, by naemden Amo Tanto,
Queta en Adjefoe, ten half vijf uren in den thuyjn.
Het voorgevallene aldaer detailleerde ik egl en
breedvoerig, in een Comp^s brief aan zijn Edelheit,

en dato den

12 die ik 's middags om een uur per een dienaar van den Directeur-Generaal, die mij den 9^e des avonds brieven hadde aengebragt, versond; dog tot mijne groote verwondering en ergenis, kwam deese dienaar ten half drie uuren terug, en rapporteerden mij, hij in het Stout Crom, door het volk van de makelder was teengehouden; hetwelk hem gedwongen had, met de brieven terug te keeren, en gezegd, zij zonder aen niemant, wie hij ook mogte wezen, doortogt bij vervolgt verleenet, en alles aenhouden, en terug henden, so lange de Edele Heer Fennetol aen Absim was. Opgemelde dienaar deed mij dat verhael, ten overstaen van de heer Grijs, en de opperdienaers Ahin, Quassie en Jauw; welke alle ik na beneeden rond, en steegens half vijf weer booven bescheyden, om met hant te spreken, na dat ik mij zoude beraeden hebben, over hetgeene mij thans te doen stond. Ik sprak in het breede over dit nieuw en onverwagt geval, met Grijs, en besloot wijl de koppigheid van de neegers daagelijks toevand; en ik gien kans zag, so lange de Edele Heer Fennetol hier aanwezig, send was, iets ten goede wijl te richten, gebruik te maaken van de beblootene Comp^e missive, door zijn Edelheid, aen mij mede gegeven, houdende bevel, aen de Gouverneur Fennetol, om mij het Commando over te geeven, en zij te begeeven na Elmina; na dat ik epter alvorens stude hebben doen kennis geeven aen die, van de Booven en Beneeden Crommen, dat de Edele Heer verrekken zoude, so dra ik twee Impia's, een van het Booven, en een van het Beneeden Crom zoude in hant hebben, tot sekerheid, dat zij, en de haere, ongemol-
Phesteort,

lesteert, & zij te waater, & zij te land, vrije doortogt
ronde hebben. Ik deelde dit mijn voorneemen
aen de Opperdienaers mede, wiewe er haere gedagten
over, en te gelyk, of zij van meening waeren, dat
de neegers, wa het vertrieb van hyn Edele, onder het
poort zouden komen en met mij handelen. Zij
keurden mijn voorneemen goed, onder verzeekte-
ring, zo dra de Edele Fleet Eennekol ronde verbotte,
ken weeren, alle de Crom neegers, ten eersten na
herwaerds zouden komen, ten met mij in onder-
handeling treden. Ingevolge van dien, gaf ik
hun deel bootschap, ter byvegende, zodra de
Edele heer Hollandia ronde weeren gepasseerd,
ik de Impria's op vrije voeten ronde stellen, en
in haere handen wijtleeveren.

13. Met het openen van de poort, liet ik de opper-
dienaers andermael roepen, herhaellende de
bootschap van gisteren, en zoud se met deselve
weg. Ten tien uren kwam mijn dienaar Janw,
die met de zogenaemde opvolger van de waakelaer,
(deere ziek of te bang zijnde om op de lappen te
komen) na de Koning en de grooten van het Be-
needer Crom waeren geweest, en rapporteerde mij,
dat zij zij van mijnent weegen hadden beklaged
over het steng zenden van de dienaar van hyn
Edelheid op gisteren, over het wegneemen van
oesten, olyvooten en bramba's, die mij des daegs
te rooven van Hollandia gesonden waeren, en in
het algemeen, over hun gedrag & mijwaerds, die
personeel met haer geen moeyelijckheid en had.
De Koning had hun geandevord, bij het ooy niet
op alles konde hebben; dat het gepasseerde buyten,
rijn bewel, en beeyen sijne intentie geelied was.
En dat het een stukje was van het jonge volk, die

de heer Dixi (deese zijn dienaar was met de vlij-
noten, vesten en Bwamba's opgetakmen) nog als
een oud. bediende van Acissie (Fennetol) aen-
merkende, niet haat en niet tegeens deere laatste,
den dienaar geplonderd hadden; dog dat hij
zorge soude, mijne dienaers bij verholg altoos
vrij en onverhinderd konde passeeren en re-
passeeren. Dat hij wyders de dienaers van zijn
Edelheid, die ik mede hadde gezonden, zelfo
roude begeleiden, tot voorbij Eljammere, gelijk
hij gedaan heeft. Wyders zeyde hem mijn die-
naer, dat ik iets goeds aen hun had mede
te deelen, roudte te zeggen waer in het bestond,
en dat hij en de zijnen, na Baïm moesten opko-
men, om het mondeling van mij te hooren. Zij
namen rust aen dog zonder bepaaing van
tijd. Mijn dienaar Quassie Aretta, kwam ver-
volgens terug van Booven; alwaer hij even als Janus,
hadde bekend gemaekt, ik voornemens was
een nieuwe aannemelyke voorslag aen alle de
Grooten te doen. Anno Tanto, kwam oogenblik-
kelyk aen het hoofd van de zijne, na herwaerd;
dog wyl die van het Beneden Crom niet kwamen
opdagen, wierd er niets verrigt, alles breeder
te sien, in een ampele Comp^{te} missive in dato
den 14^e.

14. Op de middag versond ik opgemelde mis-
sive per mijn dienaar Mintu na Hollandia,
dog deese kwam ten half drie uren terug
en boodschapten mij, dat hij in het Crom van
Jammetje Coffie was tegeengehanden, dat
hij toe terug gezae was, tot aen recker Crom,
Uhoorende aen Quasse Dodo, en aen hem versocht
had, hij wilde hem behulpsaem sijn, om vrije
doortogt

doortogd te verkrijgen, en dat hij geene brieven
van de Edele Heer Fennekol, maar alleen van
mij bij zij had, dat gemelde Quacoë Dodo, het
jonge volk hadde geroepen en hun om vrije
passage gevraagd; dog dat zij geantwoord
hadten, von mij, Fennekol of Diti, niets
vermogte te passeeren, en dat zij om die reeden
aldaer de wacht hielden, het welke door Jammet
Coffi wierd geconfirmeerd; zeggende deese,
zo lange Fennekol een Heim was, zij niet zoudt
laaten passeeren nu beneeden, dog vals er brieven
na herwaerts kwamen van de Generaël, zij die
niet zoudten ophouden; onder bijweging zo zij
een canoa op zee gewaer wierden, die na het
waerds ging, of van hier van daen kwam, zij
er op los zoudt gaen, en derelve doen terugke-
ren. Dat hij, Mbenta, teegens die behandeling
protesteerende, zij hem hadden toegesmaand
als hij zijn mond niet hield, zij hem lam zoudt
klappen etc. Noj hadden zij hem gesejd, zij
geene boodschappen meer van Ambo Fando wilde
ontfangen; dat zij de rechte Groeten waeren, en
wanneer zij in gereedheid zoudt weeren, zij hem
dan zoudt doen roepen, om met hun na Ajim
te komen. Hij (mijn dienaar) deedde mij van
dit alles verslag, ten overstaen van Prijs, en
van de opperdienvaers. Ik was er niet weinig
over aengedaen en vond met gemeen overleg
goed, over dit voorval geen waater vuylt te
maeken, maar de komst van de Groeten af
te wagten, en hun dan, zo zij bij aenhoudend-
heid halsterig bleeven, dien boodschap te
laaten doen, die ik op den 12^{en} beraemd
hadde, dog die mijne dienaers slegts ten
halven

halven hadden uijtgevoerd. Hier op moet ik aenmerken dat ik mij verbeelde, de vrees wel oorzaak tot haere nalatigheid mag gegeven hebben, wijl de neeger toe ik op den 4^{en} dezer met hem hebbe geconferreert, absoluutelijk geweijerd had den, Impia's te geeven, von de sekerheid van de persoon van de Edele Heer Fennetot; en dat zij (mijne Dienaers) bij hem in de maten zijnde dit voorslag niet hebben durven opperen, wijl vrees van mishandelt te worden. Want een neeger is een laf en vernijft schepsel, als hij overmunt is, en kwaadaertig, brutaal en wraakzuchtig, als hij de magt in handen heeft.

De terug bekomene brieven, zoud ik des nagts per canoa na Accoda, alwaer zij wel zijn aengekomen; wijders viel dezeren dag niets voor, also min als den

15 alleen zoud ik, in aenmerking van den inhoud van seker missive des avonds te vooren bij de Edele Heer Fennetot, van de opper commissie en Raed Blok ontfangen, een kelder en 6 stoop, als Jammetje Coffi; en de reedenen die mij daer toe permoverden, hebbe ik uijtgebreyd in een Comp^{te} missive aen zijn Edelheid, in dato den 16^e

16 Op welken dag ik se per canoa na Accoda ver, zoud, vallende niets merkwaerdigs aen te tekenen, alleen verzeekerde mij de opperdienaers, so wel als de Makelaer, dat alle de Grooten des Donderdags na hernaerds stonden te komen. Den

17 leeverde niets nieuws op, en ik sag met on, geduld, ongemustheid en verlangen des 18^e te gemoed.

18 Kwam Amo Tando te, half twee uren met de zijne in den thuijn, doz na, tot zes uren na die van het beneeden Crom gewagt hebbende die niet kwamen
/ opdaegen

opdaegen, verbrok hij na zijn Broom. Na mij elvoo-
rens te hebben doen bootschappen, dat het zijn
schuld niet was, dat de Palabber niet wierde
afgemaekt, dat hij er ook van den beginnen afaen-
geer deel is hadde gehad, maer dat hij misleijd
was geworden. Hyl, toen de andere rij met juran-
ment onder elkanderen verbonden hadden, om
ter rijt over te brengen, hetgeene zij wederhand
gedaen hebben, hij toen in de matten was ge-
weest, alwaer zij bij hem waeren gekomen, en hem
genoodigd hadden, om met hun eenen lijw te
trekken, in een raek, die zij te zamen hadden
opgestemd; en dat zij hem genoezsaem gedwong,
en hadden, zij met jurament te verbinden,
hunne part bij te vullen voorstaen, zonder dat
hij toen nog iets, van den inhoud van haer be-
sluyt geweeten had; dat men wijders hem
ten onrecht beschuldigde, als men geloofde dat,
om dat de Edele Heer Fennekol, hem meer had,
de doler betaelen, als hij schuldig was, hij om
die reeden, teegen hem was opgestaen; dat
voor het overige hij, voor zij, geloof sloeg, aen al
wat ik hun had laten voordragen, en geweegen
roude blijven, een eynde te zien van de onlusten.
Deesen dag weer vringelooos weesende afgelooopen,
zag ik geen kans meer, om gedurende de aenwee-
rendheid van den Gouverneur Fennekol, iets we-
nigt te werken, waerom ik voornam den volgende
dag te handelen, zo als ik sulx gedetailleerd
hebbe, in een Comps. missive onder deesen datum,
des avonds half acht uren, die ik in den nacht
per canoa, als vooren, na Accoda verzond.

19. Liet ik, ingevolge mijn genoemen voornemen
op gisteren, mijne bootschap aen de neegers aenmelken

[Het

Het antwoord dat ik op deselve kreeg, zo well als de gevolgen; en de tusschenspraek van Amo Tando, zijn in het breede uytgebreyd in mijne Comp^s missive aan zijn Edelheit, die ik den

20 des avonds, met een Canoa die Milhio van Boutrij hadde aengebragt, denwaerds verzond, zooder dat er wyders op dien dag iets merkwaerdigs voorviel.

21. Deeden mijn Oppertieners rapport, dat die van het Beneden Crom des nagts een doode in hun Crom hadden komen begraven, en dat onder die lykstatie sommige geweest waeren, die varkens hadden willen steelen, en werkelijk gepanjaart hadden, dog dat op de aennadering van Hin, zij haer belijt hadden agtergelaten en doorgegaen waeren.

In den agtermiddag kwamen alle de grooten, successivelijk alhier in den thuyne, byeen, nadat ik van hun komst verwittigd was, ging ik met de eerste clerq Grijs, na buyten, en deed hun afvragen, welke eene bootschap zij voor mij meede buyten. En of zij niet konden goedvinden, tot haer eygen best, op de onderscheidene voorwaerden, die ik hun hadde aengeboden, de Edele Heer Fennekol te blijven erkennen en gehoorsaemen, als vootheen. Zij deeden mij, met verontwaerdiging antwoorden, absolutelyk gemelde Gouverneur hier niet langer te willen dulden. En zo lang zijn Ed. hier bleef, zij in de maten zonder blijven, ver byvoegende (hetgeene zij mij nog eens geseegd hadde) als men zig eens gewassen had, niet zig op niemant niet weer moesten besoedelen. Wat ik hier ook seegen deede inbrengen, zij gaaven geen gehoor, en zonges hun vanden rang. Hiende (dat

Secrete Notulen en geïnseerde
stukken zo van de Vergadering van
Tienen als Kamer eunsterdom. -

West. Indische comp^e :

8 Sept. 1663

4 Junij 1771 - 12 Oct. 1782

W. J. C. H i

Sabbathi, den 8^{en} September 1663.

Bij der handt sijnde genomen het painet van de beschrijvinge, nopende het desopienen van de Suedtsche pretentien, ende daerop gehoort het rapport vanden heere Ten Hove, alsdat sijn Ed. met den here Raedtpensionaris van Hollandt hebbende gesproocken, naer verscheijde serioüse reocommandatiën om de voorsch. questien eijndtlijck eens af te doen, sijt sijn Edt. hadde verstaen, dat de Sweden wel inclineerden, om ingevale van de comp^{te} enige redelycke voorlaegen van accoort sienden gedaen, alsdan aen haere sijde mede tot het accomodement presentatie te doen ende genegen vaeren te geen naer lof ende loth noch different wate ver-blijuen aenden heere Raedtpensionaris voorsch., sijn Exellen-tie den ambassadeur vanden coninc van Franckryck ende den heere ... Rodenburgh van Vlytrecht, om als dan daer in als goede mannen te disponeren, soo is naer ver-pleijde deliberatiën ende consideratiën daerover gehou-den, eijndtlijck goetgevonden ende eenpaerwyllyck verstaen, eerst ende voor al dat men voor als nog geen accoort en sal sluyten, ten sij dat de Sweden van alle haere pretentien, soo op het schip de Christina ende sijne ingelade goederen als op de kust van Africa tegelyck renuntieren, in forma ende manieren als volgens reso-lutie van de vergaderinge der XIX^{en} van dato den 11^{en} van Charlii 1663 voorgestelt is, ende dat men alsdan met alle decisien sal traecten de saeck en daerkenen te dirigeren, dat de Sweden onder de voorsch. renuntie contentement comen te nemen met een somme van 240 ende uijtkelijck 260 duijzent guldens, de eene helfte vandien te betaelen in drie termijnen ieder van een jaer in gelt, te vinden eensdeels uijt het geene van de restantten van het schip Christina als noch op de kust in veen is, waerover aen den Directeur gen^{te}, om het selve apart af te senden, sal werden geschreeven, ende voorts uijt het geene jaerlijcx boven de bodemeyge uijt de slaefsche negotie sal comen oocerte-slieten; Inllende de wederhelfte van de voorsch. 240 ende uijtkelijck 260 duijzent gulten betaelt ende geon-den worden uijt de pajementen door de Croone Portugal

belooft

belooft, zonder daertoe enige andere middelen uijt te vinden, in consideratie dat op hope van deselve dese resolutie tot soo hogen somme, wordt geextendeert, mits dat ingevalle de voorsch. pajementen voor het expireren van een van de Termijnen hier vooren gespecificceert ontfangen wierden, als dan de voorsch. somme van 240 à 260 duijent guldens statelijck naer het ontfangen van dien salverden betaelt, sonder naerde andere middelen, hier vooren gespecificceert te wachten, ende voorts dat ten respecte van de helfte van de voorsch. 240 ofte uijterlijck 260 duijent guldens, voor soo veel deselve onbetaelt sal sijn, intrest des noots sal mogen gepresenteert werden, tegens vier ten hondert in het jaer, tot naercominge van hetwelcke speciaal de restanten van de Christina ende't gene bovend de bodemerije op de slaefse negotie comt over te schieten, in cas eenich verbandt ende verseeckeringe geijscht wort sullen werden verbonden, ende dat de voorsch. presentatie in diervoegen sal worden gecommuniceert aen de heere Raedt pensionaris van Hollandt, om de breden van haere sijde mede een presentatie doende, het different alsdan te verblijven aen de arbitragie van sijn Excelentie den Ambassadeur van de coninc van Franckrijk, den heere Raedt pensionaris van Hollandt ende den heere Raedt pensionaris van Zelandt, die beyde daertoe van negens de comp^s sullen werden versoekt, sllende dienover mindert aenden Directeur Gen^e worden gerecommandeert, dat hij als noch sal traecten Cabo Louco in handen ende speciaal een opdracht van de naturellen met de exclusie van alle andere natien te vereijgen. —

Maertis den 11^{den} September 1663. post meridiem.
Met Francisco Venoni als last ende procuratie hebbende om een nieuw contract van slaeven voor de heeren Gillo ende Lommelino aen te gaen, op saturday conferentie sijnde gehouden, sonder dat men tot eenich accoort is geomen, soo is goetgevonden ende geresolveert de respectieve cameran te authoriseren ingevalle eenige slaefse contracten sich inden jaeren comen te presenteren, naer voorgaende communicatie met de camer van Amstendam, te slijften, ende voorts de camer van

Amsterdam, om met den voorsch. Veronij te tracteren te-
gens 112 à 110 stukken van 8e, recommerende deselve
te letten, dat alle de conditien in het voorgaende con-
tract met Alexandro Bosco voor deselve reckeninck ge-
sloten, soo veel als mogelijk is ten faesure vande comp^e
verandert mogen worden, versoekende de Cameren
van Zeelandt, chage ende 't Noorderquartier, dat in-
gevalle van accoort ropende de tourbeute in de
equipagien regardt genomen mocht werden. -

Veneris den 14^{en} September 1663. -

Bij presumptie vande secrete notulen vanden 8 deses
reflexie sijnde genomen, op het geene ropende de sub-
sidien op den 12^{en} deses is geresolveert, soo is goetge-
vonden ende verstaen, dat de subsidie vande f. 60000.
aldaer gementioneeret voor ende aler tot eenige on-
dere middelen te comen, mllen werden gepresenteert
om daer uijt voor soo veel het sal connen strecken, de
eene helfte vande tweemaal hondert ende 40 à 60 duij-
rent guldens te betaelen, die volgens de voorsch. secre-
te resolutie vanden 8^{en} deses aen Sueden, ten sijnde
als in deselve sal werden gepresenteert. -

Lunae den 17^{en} September 1663. -

Nedromme ter vergaderinge voorgebraecht sijnde het
point om met de gepretendeerde Suedtsche Africaen-
sche comp^e te accorderen, op middelen uijt de welke
deselve betaelinghe soude connen werden gedaen, en
de geconsidereert sijnde dat het middel van den
slaefden handel in de resolutie vanden 8^{en} deses
ten deele tot voldoeninge der voorsch. pretentie ge-
destineert, seer onsecker is, ende dat ingevalle de
betaelinghe vande subsidie van f. 60000. in de respec-
tieve resolutien vanden 12 ende 14 deses gementioneeret
con werden geobtineert, deselve gereeckent met de re-
stanten van het schip de Christina tot de helfte van
de somme in de voorsch. resolutie gementioneeret vej-
niel minder zal monteran, ende dat evenwel iets te
coort comende, mellen tijdt sich vel middelen mllen
openbaeren, uijt dewelcke het deficierende, sonder veel
smalrigheijt sal connen werden betaelt, soo is naer
dat alles rijpelyck was geexamineert, eyndtlyck goet

gevonden ende verstaen, dat men als noch ropende de
somme in de voorsch. resolutie gementioneert sal
persisteren, edoch dat de helfte van deselve sal moe-
ten werden gevonden ruyt de pajementen van Portu-
gal ende de andere helfte ruyt de voorsch. subsi-
die van f. 6000. - ende de effecten van de Christina
die alleen ende niet van de staefoche negotie sal mogen
worden verbonden, ende dat de heeren commissarissen
voor ende aler eenige andere middelen aen te bie-
den, communicatie onken moeten doen aen haere
principalen, blyvende verder tegeen op den 8^{den} deses se-
creet is geresolveert ten respecte van simul et semel
alle de pretentien af te doen de renuntiatie, arbitragie
als andere poincten by desen niet veruendert in
haer geheel. -

Chartis 4 Junij 1771. -

Is gelesen eene secrete missie van Haer Hoogchlo-
gende de heeren Staaten Generaal der Vereenigde Ne-
derlanden geschreeven in 's Hage den 29 der gepas-
seerde maand, van inhoudt zo als hierna volgende
is geinsereerd:

De Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden.
Edele, Erentfeste, Eersaame, vroome, lieve, getrouwe.
Op eene missie van den heere Graave van Welden, onsen
extra ordinairis Encoyè en Plenipotentiaris
aan het Hof van groot Brittanien, geschreeven te Londen
den 21 deses, makende de klachten gedaen tegens den
gouverneur van D'Elmina, hebben wij huyden goetge-
vonden N. B. aen te schijven hetgeen in onse nevens-
gaande resolutie is gemeld, waer toe ons gedragende
beveelen N. B. in godes heylige Protexie. -

In den Hage den 19 diej 1771 J. V. Hooytema
Ten ordonnantie van hooggemelde heeren Staaten Ge-
neraal F. Fagel. -

Extract uit het Register der Resolutien van de
Hoogchog. Heeren Staaten Generaal der Vereenigde
Nederlanden

Mercurius den 29 diej 1771. - Ontfangen een clissive
van den heere Graave van Welden, haer Hoogchog extra-

clanden Represen-
tantien levine
kelieren der N. J.
C. ten Praes. Kame
Amsterdam:

ordinair Envoÿé en Plenipotentiair aan het Hoff van
groot Britannien, geschreeven te London den 21 deses, ge-
adresseert aanden Griffier Fagel, houdende dat des
ochtents te voren zijne opwachting makende bij Lord Roche-
ford, denselve hem gecommuniceert hadde, dat de board
of trade een brief aan Lord Halifax geschreeven had, ra-
kende de klachten die gedaan waren tegens den gou-
verneur van d'Elmira, laatstelyk gedaan bij memo-
rie door den heere Yorcke, den 16 mey 1770; by welke
brief geinsteert viert, dat zijn Loraschap zoklanige
maatregelen wilde neemen, dat de Engelschen klag-
teloois gestelt wierden; dat hij gedurende de ziekte
van Lord Halifax de zaken van beide Departementen
waarnemende, die brief ten selven dage zoude senden
aan voorn^d heer Yorcke, met ordre, om zeer sterk te
insteeren, dat aan de gedaane verzoeken gedefaceerd
magte worden, om voort te komen de onaangename
gevolgen, die deese zaak anders na zig soude kon-
nen sleepen. -

Waarop gedelibereert zijnde, is
goedgevoonden en verstaan, dat aan den Representant
en Beatindebeberen van de West Indische Compagnie
ter Praesidiale kamer Amsterdam zal warden aan-
geschreeven, dat H. Hoogmog. op den 16 mey des voorle-
den jaars, en des nuyn een jaar geleden aan de
Praesidiale kamer hebben toegesonden copie van een
memorie (met de bylage) van den Heere Ridder Yorcke
extraordinair Ambassadeur en Plenipotentiair van
zijne majesteit den koning van groot Britanien,
rakende de belemmering door de bedienden van de
West Indische Compagnie aan den handel der Portu-
gelen met de onderdaanen van hoogstgedigte zij-
ne majesteit op de kust van Guinea toegebracht, son-
der dat H. Hoogmog. tot nog toe desselver berigten
consideration daarop gerequireert, hebben belomen,
dat sij als nog ten spoedigsten en zonder sernig uit-
stel aan H. Hoogmog. Resolutie vanden 16 mey
des voorleden jaars sullen voldoen, en desselver be-
rigten consideration op de voorsk. memorie aan H.
H. Mog. laten toelomen, en daarbij specialijk H. Hoog-
mog. informeeren, om wat reedenen de consentien

tuschen de Engelsche gouverneurs en directeurs van Cabo
Corso, ende Nederlandsoche gouverneurs en directeurs van
St. George d'Elmina in de jaren 1708, 1713 en 1728 tot
voorkoming van verschillen aangegaan, waarvan in
de bijlage, neevens de voorschr. memorie geoesgd, men-
tie word gemaakt, niet sijn agtervolgt en nageko-
men, alsmede, welke ordres tot deeze zaak betrek-
kelijk van tijd tot tijd, en laatstelijk zedert het praes-
entereen van de voorschr. memorie, doorden Represen-
tant en Gewindhebber van de West Indische Compag-
nie, aanden Directeur generaal op de kust van Africa
sijn gegeven, om onse gesien sijnde, daarop met kennis
van zaken en na bekoeren te kunnen worden gedis-
poneert. -

D. V. Hoytema -

Recorddeert met voorschr. Register: ² Fagel
Waarop gedelibereert, en tefens doorden Heeren
Representant de Petersen, Dedel, enden advocaat ter
lecture geexhibeert sijnde, eenige missives door den
Heere Geelvinck en Griffier Fagel vut s Hage aan hun
Ed. geschreeven omtrent het sijet in H. Hoog. chog. mis-
sive bevat (van inhoudt zo als deselve in de minute
deser notulen sijn geinsereert) is goedgewonden
en verstaen den advocaat te committeren, omme
nog heden na's Hage te vertrekken, omme aldaar
de Heeren Raad pensionaris en Griffier opte wagten
en van deseloe te vernemen, of haer Willd geste. ock
souden kunnen goedkeuren de aan den voet deser
notulen geoesgde project aanschrijving aan Directeur
generaal en Raden van Elmina, welke dese verga-
dering tot voorkoming, zo veel mogelijk, van alle
verdere disputer, provisioneel en tot nadere finale
dispositie van de vergadering van Nienen, nog met
het in Texel zijbrede leggende fregat van oorlog
de Dankbaarheid, gevoerd bij capiteyn Gideon Raad
derwaards soude laten afgaan; en het vaders
daarhenen ook dirigeren, dat doorden Engelschen
Ambassadeur Yorcke met deselue geseegen viende
genomen. - En warden voorschr. Heeren
Raden meesteren versogt en gecommiteerd voorschr. dis-
sive en Resolutie van Haer Hoogchog nader te
willen

willen examineeren, en dese vergadering dien aangaan-
de te dienen van haar Ed. consideration en advijs.
Aanden Di. Ger^e en Raaden van Elmina:
Eentfeste etc. Door het Ministerij van Engeland
aan Haar Hoogheghe, wederom klagten gedaan sijnde,
dat door 's Compagnies bedienders op de kust bij con-
tinuatie belemmering word toegebracht aan den
Handel der Engelschen met de Portugeezen of Brasi-
liaansche schepen; hebben wij goedgevonden N Ed.
bij provisie en tot nader ordre van de vergadering
van Nienen aan te schrijven om (tot voorkoming
van alle verwijding met de Engelse natie, en om
aan haar alle billijke redenen van klagten, ten dien
opzigte te benemen) de Portugeesche of Brasiliaan-
sche schepen, zodra deselve aan ons Hoofdcas teel-
d'Elmina kunne gewoonlijke recognitieën sullen heb-
ben voldaan, en met een paspoort op den ordi-
nairen voet van onsen Directeur generaal sullen sijn
voorsien, geen de minste hinderis toe te brengen in
hunnen handel met de Engelse natie ter kuste.

Waartoe ons verlatende... get. 9 Oct. 1771. Blaselaar
Amsterdam 11 Junij 1771. - J. Graafland Pietersz

Martis 11 Junij 1771. -

Den advocaat heeft ter vergadering gerapporteert, dat
sig op woorden dingsdag in voldoening aan
dese vergaderings resolutie ten selven dage genomen,
na 's Hage hadde begeuen; en 's anderen daags
morgens bij de heeren Raad pensionaris Steyn en
griffier Vagel verzoegt, en deselve onderhouden
over de project aanschrijving aan Directeur gene-
raal en Raaden van Elmina in de notulen van
leden vooragt dagen breder vermeld. - Dat ge-
melde heeren Raad pensionaris en griffier deselve
project aanschrijving volkomen hadden gegouteert,
en ook niet twiiffelden, of deselve zoude na genoegen
van het Engelsch ministerij sijn; dat intussen den
Heere griffier Vagel deselve copijelijk hadde overge-
nomen, om daarover zo spoedig doenlijc den En-
gelschen Ambassadeur Ridder Yorcke te spreken,

en hem advocaat hadde geappointeert tegens den
anderen dag om het resultaat daarvan te kunnen
vernemen. - Dat hij advocaat sig dienvolgens
's anderen daags bij gemelde heer Griffier hadde
verwoeft, en van zijn Wedgste. vernomen, dat den
Heere Ambassadeur Yorcke volkomen genoeg hadde
genomen met de te meermalen gemelde te doene
provisioneële aanschrijvinge, en dat zijne Excellentie
zoude tragten de zitting zorge te dragen, dat bij de
aanstaande zitting van het Parlement in Engeland,
als nu geene resolutie ten deesen opzichte vierden
genomen, die oorzaak tot oneenigheden tussen beide
de natien zouden kunnen geeven. - Dat hij
advocaat aan gemelde Heeren Raads-pensionaris
en Griffier ook hadde kennis gegeven van de redenen,
waaromme nog niet hadde kunnen voldaan wor-
den aan Haer Hoogellog. Resolutie van 16 d'leij
des voorleden jaars genomen op de klachten van
den Heere Yorcke vervat bij desselfs memorie ten
dien dage overgegeven, als namentlijk: dat de
contracten daarbij geallegueerd, en waar op de En-
gelsche natie sig beroept, in 's compagnies Chartres
hier te lande niet zijn gevonden; waaromme de
compagnie sig genootsaakt heeft geien deselve van
de kust te ontbeden, en zodra deselve zouden gekomen
zijn, ook terstond hun bericht op de voorschr. klachten
aan Haer Hoogellog. zouden doen toekomen. -
Dat inmiddels de Præsidiële Kamer niet zoude
ralaten ten aller spoedigsten deselve redenen van
dilaj in voldoening aan H. Hoogellog. bevelens ver-
vat bij hoogst derselver Resolutie van 29 d'leij
laatsleeden, Hoogst deselven onder het oog te brengen,
met bijvoeging van copie der provisioneële te doene
aanschrijving, terselver tijd hopende, dat hunne
verrigtingen in desen Haer Hoogellog. gunstige ap-
probatie zouden wegdragen. - Dat hij ad-
vocaat bij die gelegenheid aan den Heere Griffier
hadde voorgelesen seker concept contract vanden
jare 1707 tussen den Engelschen gouverneur Rich-
der d'elbij Thomas, en het Nederlands opperhoofd
ten

ter kuste Pieter Nuyts (tegen mogelijk Letseloe is
tegen linaal mit jaer 1708 is gesloten en alhier
manqueert) alsmede eenige bijgevoegde en ge-
elucidende articulen vanden jaer 1713 gevoegt bij
tcontract van 1708, waaruit quam te blijken,
dat de Engelsche selve merkelyk hadden aange-
gaan tegens die contracten, waarop sij sig als nu
komen te beroepen; Dat sijn Wldgste. van
begrip was, dat van deselve sekerlyk behoorde ge-
bruik gemaakt te worden in het berigt, tegen ter
reputatie vande klachten bij memorie vanden
Heere Yorke van 16 July 1770 sal dienen te ver-
den ingestelt. - Dat hij advocaat
van gemelde Heeren nyders afscheijdt hebbende geno-
men op vrijdag daar aan volgende was getrou-
neert. - Waerop gedelibereert sijnde,
is goedgevonden en verstaen, dat de gemelde pro-
visioneele concept aanschrijvinge terstond sal ver-
den in het net geschreeven, en nog heden desen avond
sonder afwaefing van de resumptie deser notulen,
met een missive ten geleijde vanden Heere capi-
teyn Braak verden versonden naar Texel aan
boord van het door gemelde Heer capiteyn gecom-
mandeert verdende Tregat van oorlog de Dank-
baarheij, omme door sijn Wldgste. na de kust
van Guinea te verden medegenomen. -

Chartis 4 Augustus 1772. -

Is gelesen een missive vanden Directeur generaal
ter kuste van Guinea P. Voortman, enden fiscaal
W. Sulyard van Leefdael geschreeven aan Elmina
den 26 chart deses jaers geaddressert van dese
vergadering, van inhoudt zo als deselve in origi-
nali hier tegens over is geïnserceert. - Waarom-
trant den Heere graafland ter vergadering heeft
gecommuniceert, dat de voorsz. missive heden
vooragt dagen bij sijn Ed. enden Heere Dedel
wel was geopend, dog dat op deselve, vermits
geene meerdere leden in de stad waren, geene
finale conclusie hadde kunnen vallen. -

Dat den

10
Dat den inhoud van deselve aan haar Ed. evenwel was toegeschenen te wesen van die consideratie, dat de overige leden daarvan zo speedig doenlijk kennisse diende te hebben, en haar Ed. daaromme den advocaat hadden versogt ende gecommittteert, omme sig nog dienselven avond te begeeven na 's Gravenhage, ende den inhoudt slier voorsz. Missive te brengen ter kennisse van den heer Lepraesentant, mits gaders de heeren Hopen Geelbrinck, die sig doenmaals in 's Hage bevonden, omme met overleg van deselve heeren voorsz. emissive verder te communicereen aan de heeren Raadpensionaris en griffier en haar Ed. gedagten daar op te vernemen. —

En heeft vervolgens den advocaat ter vergadering gerapporteert, dat hij sig van de voorsz. commissie, bij welgemelde heeren des datags daar aan volgende hadde geacquiteert; — Dat deselve waren geweest van advijse, dat de voorsz. Missive ook behoorde te werden gecommuniceert aan sijne Doorl. Hoogheijd, en vel met overgifte van copije van dien aan Hoogt. denselven, t welk de heeren Hopen Cliford (die sig mede in 's Hage bevond) nevens hem advocaat ook aanstonds hadden gedaen ende ten uitvoer gebracht; Dat welgemelde sijne Hoogheijd zo vel als alle de voorsz. heeren van oordeel waren geweest, dat also de voorsz. emissive niet was gemuniceert met eenige stukken en bijlagen, waaruit andersints de oorspronk en bijzondere toedragt van die zaken met volkomene precisheijd zoude hebben kunnen werden nagequar ende gesien, ook hier te lande voor als nog daarinne niets konde werden verriegt, maar nadere tijdinge behoorde te werden afgewagt, en deselve door dese vergadering speedigst doenlijk diende te werden gerequisiteert. —

Waarop gedelibereert ende heeren Graafland en Dedel voor de voorsz. directie, mits gaders den heere Graafland voor de gegevene communicatie wesende bedankt, is geedgewonden en verstaen, dat met den eersten en des sonder afvragting van de resumptie deser notulen aan den Directeur generaal P. Woortman ter kuste van Guinea sal werden
aan-

aangeschreven in maniere als aan den voet deser
notulen is geinsereent. — En sal van al het
voorenstaande gelijk ook van de hier navolgende mis-
sive/aan de respectie Kameren werden gegeven com-
municatie.

Aan den Directeur generaal W. Voortman aan Elmina:
Eentfeste etc. — Sedert W. Ed. missive van 7 Febru-
arij deses jaars, hebben wij geene nadere van W. Ed.
ontfangen dan die in dato 26 maart deses jaars,
waaruit met leedwesen zien de oneenigheden, die
op nieuw met de Engelschen zouden te weesen zijn;
dog also bij de voorsz. W. Ed. missive geen de minste
bijlagen zijn, waaruit wij eenigsints zouden kunnen
ontwaren t'geene daartoe aanleiding heeft kunnen
geven, zo kunnen wij daar inne voor alsnog niets
doen, nog ons des regens rijten, en sullen diehal-
ven alle papieren en bijlagen daartoe relatief,
met den aller eersten tegemoet zien, alsmede een
omstandig bericht van het geene aanleiding heeft
gegeven tot de bovengemelde oneenigheden. —
Intussen persisteeren wij bij onse secrete aanwij-
vinge van 11 Junij des vooreleden jaars, en ver-
trouwen, dat daar door alle twist met de Engel-
schen sal weesen geprevent. — Waarmede (get)
Amsterdam, den 4 Aug. 1772. — Jacob de Petersen
J. Graafland Pieterz

Aan de respectie Kameren:

Edele etc. — W. Ed. bekomen hier nevens co-
prie eener missive van den Directeur generaal en fis-
ciaal ter kuste van guinea geschreven aan Elmina den
26 maart deses jaars, aan ons geaddressseert, waarom-
toent wij hebben gedaen, zo als W. Ed. bij extract onser
secrete resolutie de dato 4 deser maand Augusti,
en bijlagen sullen kunnen sien. — Dog voegen wij
hierbij extract onser resolutie ten dage voorn^e ge-
nommen met relatie tot de uitvoering van de se-
crete resolutie van de vergadering van Kiener de
dato 24 Junij laatstleden ten opzichte der vervulling
van het fiscaal in geval den fiscaal W. Suljard
van Leeftaal sijne demissie mochte verkiezen, en aan

beijde

beijde dewelke wij ons gedragen, Waarmede (get.)
Amsterdam 25 Aug. 1772. - S. Dedel
Jan Fredrik Berenout (?)

26 March 1772. - Letter from J. Wootman and W. S. v. Leeftael

lect. verg. v. X. 11. cl. 1772. -

Wel Ed. G. d. g. H. Heeren! Uijne Heeren!
t Leederd onze laatste missive vanden 17^e dezer zijn 'er
verscheydene brieven ingekomen van Cabo Cox, dog in
een geheel andere frand als de eerste in dato den 16^e
dezer, wyl ze veel onvriendelyker, en op een drijgende
toon geschreeven zijn; insgelijks op een heel andere
wijze geteekend, en niet onderschreeven als na ge-
woonte U. E. dienaer of dienaeren, maer L^o Colling-
wood, Commandant en Chef van alle de oorlogschepen
gebruikt op de kust van Africa, met het cachet vanden
onder teekenaer 'er neevens: en David Mill gouverneur
en Chef van alle de Engelsche forten op de kust van Africa,
gebouwd of nog te bouwen. - Het groot zegel van
de Engelsche compagnie beneevens de teekening.

De laatste van die brieven was ongedateerd, dog de-
zelve is bij ons ontfangen den 23^e dezer des namid-
dags ten vijf uren; den inhoud van dezelve be-
helsde zene onvriendelyke en pressante tijck, om een
uylschuytend antwoord, wat wij voorneemens waeren
te doen op de requisitie bij de gouverneur Mill ge-
daen, in zijne missive vanden 16^e, eyndigende, dat
zij zulx verlangden te weeten, op dat zij mochten werden
in staet gesteld haer pligt ingevolge vanden waerte-
neemen.

In een van haer voorige missivens
hadden zij ons gemeld, dat ofchoon wij halsiteerden
in het voldoen van hun verlangten, tot het bekomen
van nadere ordres, zij de consentien tuschen Cruyts,
Glaring en Storé gemaakt, zouden aenmerken, als
of ze door ons gratificeert waeren; op alle die
brieven hebben wij koel en manlyk, dog met moderatie en
zonder aenstotelykheid geantwoord; egter, in navol-
ging van de Engelsche onze antwoorden tekenende, in
naem van Haer Hoog chogende de heeren Staten generaal
der Vereenigde Nederlanden, en dergeloev generaale
ge-

geoctroyeerde Nederlandische West Ind^e Maatschappij, en onder de onderteekening methet grootzeegel der Ed^e Maatschappij bekrachtigd. - De laatste Engelsehe brief zonder datum, by ons den 23^e dezer ontfangen, hebben wij beantwoord in dezer volgen, dat ofschoon er een advies van de Raeden manqueerden, de meerderheid van stemmen voor den inhoud van onze Missive van den 17^e dezer, in antwoord op de kenne vanden 16^e was, en dat wij uijt dien hoofde ons letterlijk gedroegen aen den inhoud van onze Missive van den 17^e, zonder eenige de minste verandering daerin te maken, nylt wij er by persisteerden. - Na de ontfangst van de laatste Engelsehe brief zonder datum, vaerdigde de eerste onderteekenaer onmiddelyk een circulaire af na alle de commandanten van de booven- en beneden kust, met zodanige ordres, waeruyt UWel Edele G^ealg^e overvolgens zullen zien, dat hy op dat tydstip niet verzuimd heeft, om alle goede en mogelijke voorzorge te gebueyken; insgelyks wierd'er een order en qualificatie afgevaerdigd aen de Heeren vander Peijje en Gallé, om ten spoedigsten een negotiatie te entameeren met de Flantische valkeren ten eynde een bende hulptroupen van duizend a twaelf honderd man aen de Edele Maatschappij over te laeten tot dekking van de boovenkust, en om dezelve te doen dienen tot geekerheid van het fort aen Chrim, hetwelk door gebrek van neegers, die meest verlopen zijn, niet wel in staet is, om een landing te beletten; zo wel als tot dekking van de forten daer beneden tot aen Sacondé toe; welke alle op goutrij nae, buyten staet van eenige defensie zijn, zo door hun verval als wel door de bezetting, die geen naem mag hebben. - Des anderen daegs met het openen van de poort wierden de vaendrijs van de Elminaske quar-tieren, 's comp^e makelaer en verdere cromgroeten binnen geroepen, en wij gaeven aen hun kennis, dat wij beduygd waeren, nylt de Engelsen onze nabuuren moeylykheeden zогten, zij veelligt zig zouden tragten meester te maken van een gedeelte van 's comp^e grondgebied, en van derselver vastigheeden; dat

hun

hun eigen belang, en dat van hun wijven en kinderen, behalven hetgeene zij als trouwe onderdaenen aan de Ed^e maatschappij verschuldigd waeren, mede bragt, zij daarin moesten voorzien. en dat zij uit dien hoofde, zonder uijtstel, zig moesten gereed maken, ommet aenvallender wijze, maer verweerende wijze, zig in de wapenen te begeeven en op te trekken tot beloud van dit hoofdcasteel; dat zij post moesten vatten aan de zoete rivier, om kragtdadig te beletten, dat 'er geene genapende Engelsche troepen, hetzij neegers, hetzij blanken, passeerden; en dat zij voor t overige van daer af tot aan Elmina toe, het strand moesten bezetten en bevaeken, om alle landing voor te komen. -

Na eenige voorwaarden bedongen te hebben, die wijzig van een belang waeren, toonden zij zig bereidwillig, en trokken vervolgens na beneeden, om het jonge volk in de wapenen te brengen. - Na hun vertrek ontbooden wij de vaendris van dit hoofdcasteel en gebaateden hem, de staat en gesteldheid van de batterije en stukken na te zien, en ons van hetzelve rapport te doen.

hier en daer mangelde het aan de affuyten, sommige stukken waeren onbruikbaar en onderscheidene loopen kogels, die op de batterijen laegen van een ander caliber als de stukken; in het eenen ander werd ten eersten voorzien, en 's comp^e hoofdcasteel is, voor zo verre gnlx dienen kan, in staat van defensie; waters zijn 'er, water is 'er, aan ammunitie mangeld het niet, dog het garnizoen is zwak en onder hetzelve zijn veele Tapoeyers; dus Wel Edg^e d'g^e H. Heeren! zo de neegers ons getrouw blijven, en het strand bevaeken en bevaeken zo als zij het alleen doen kunnen, dan is 's comp^e hoofdcasteel tot hier toe in zekerheid; dog buijten de neegers is het zo zeer niet, aengezien het gebruik van de stukken, welkers affuyten op steene batterijen en niet op loute beddingen leggen, van geen langen duur zoude wezen, zo men genoodzaakt werd, zig van dezelve, alleen tot defensie van het fort te moeten bedienen. -

's middags ten een uur trok het quartier van Cincobia uijt, en posteerden zig aan de zoete rivier, hebbende strikte bevelen, dezelve niet te

15
passeren, geene de minste hostiliteiten te pleegen, en
alleen verweerder wijze geweld met geweld te keer te
gaen. - Dinsdagavond vaendigde de eerste onder-
-leekenaar een brief af, aen den oppercommies en Raed
Fennekol, inhoudende amppele beueelen, wat hij zoude
hebben te doen bij de aankomst van de Hantasche help-
troepen, zo de negociatie zijn beslag kreeg, wijl de-
-zelve, ingevolgd de te makene capitulatie zullen staen
onder zijne ordres, tot dekking van Noember aftot
aen cxim toe; van het fort van cxim zelve, en van
daer na beneeden tot Etjammara toe; en verders om
vandie troepen zodanig een gebruik te maken, als
tijd en omstandigheden van zaaken zulx zullen
vereijschen. - dan Cabo bus tegten
Engelsch oorlogschip van 40 stukken, gecommandeerd
bij bovengemelde Collingwood; nog een dito klynder
en een is er veijnige dagen geleden aen cxim ge-
-weest, waer van de commandant is aen de val ge-
-komen, verzelt van eenige van zijne officieren, die
zich onder 's lands geïnformeerd heeft, waerde beste
landing plaets was; van daer is het vertrokken vol-
-gens voorgegeuen na Dixcore; dog een Frans handel-
-schip, het welk mit gezigt van de kust, meteen slappe
koelte is komen aandryuen en gisteren hier ter reede
geankert is, heeft ons gerapporteerd, geen Engelsch oor-
-logschip vernomen te hebben; waerom wij vast stellen,
dat het zelve met ordres en instructien van de comman-
-dant en chef Collingwood na Europa is onder zijt
gegaen; te meer wijl de Engelsehe captⁿ die aen
cxim is aen de val geweest, aldaer gezegd had, dat
hij direct na Europa moeste steeuenen, om teegens
july in Engeland te zijn, en in October weder op de
kust te konnen wezen. - De neegers blyuen nog
bereidwillig, en gisteren is het quartier van Anco-
-bia door een ander afgelost geworden, het welk ook
veer leeden door een derde zal vorden vervangen. -
Een comp^{te} bood, gemonteerd met acht draagbasen en
twee 2 ponders is gisteren voor de mond van de rivier
gebragt; op alles is zo veel goede ordre gesteld als
mogelyk is, om teegens overrompeling gedekt te we-

96
zen, en alle de beweelen zijn zodanig ingerigt, dat 'er
niet offensief, maer alleen defensief zal gehandeld
worden. - Zie daer W^e G^ot. Heeren! de ge-
schapen leid van de omstandigheden, in dewelke
haere bezittingen, en wij ons hier ter custe bevinden;
bijlaegen kunnen wij thans niet overzenden, maer wij
hebben nodig geoordeeld haer van al het boeven-
staende te moeten verwittigen; terwijl wij de Eere
hebben W^{id}tg. d'g^lb. te verzeeken, (de Engelsen hebben
tot hier toe nog geen de minste beweeging gemaakt)
dat wij alles zullen aenwenden, wat eenigzints die-
nen kan tot behoud van Haer hoofdeasteel en verdere
bezittingen, endat wij in alle voorvallende gelegend-
heden met 'er daad waerlijk zullen toonen te zijn

Martis 29 Junij 1773. -

De heer scheper Quaafland heeft ter vergadering kennis gegee-
ven, dat den heer pensionaris van Berckel zijn Ed. hadde
gecommuniceert, dat de Ridder Yorke eene conferentie
met leden van Haer Hoog ellog. versocht hebbende, in
deselve had voorgedragen, dat aan zijne Majesteijt
den Koning van groot Brittanien had toegesonden
Haar Hoog ellog. resolutie van 16 April laatstleden,
genomen op eene missie van den representant van
zijne Hoogheijt den keere Prins Erfstadhouder, en be-
wind hebben van de West Indische compagnie ter
vergadering van Thienen, en dienende tot antwoord
op eene memorie, die hij de Eer hadde gehad den 25
Maart daer te voren over te geven; dat hoogge-
dagte zijne Majesteijt hem uitdrukkelijk gelast
hadde, zijne surprize te betuigen over den inhoud
van de gemelde resolutie, waarmede hoogst deselve
nooit geen geneegen zoude kunnen neemen. -
Dat des Konings verwondering te groter was geweest,
omdat zijne Majesteijt doorgaans met geneegenheid
opgemerkt had de wijze en verlichte attentie van
Haar Hoog ellog. tot het aankweken van de goede
harmonie tussen de beyde natien, welke niet dan
verandering soude kunnen ondergaan door de
dilatoire uitsluitingen en verzoeken aande Kant
van

van de compagnie aan Haar Hoog Mogende, om haar nog meerder tijd te gunnen tot het uitstellen van de satisfactie aan des Konings onderdanen verschuldigt, en waerop zo menigmaal en met zo veel aandring door desselvs ministerie sedert een lange reeks van jaaren was geinsteert. - Dat hooggedagte sijne Majesteijt hem jegenswoordig hadde gelast, op de vriendelijkste dog teffens op de serieuste wijze aan Haar Hoog Mogende te declareren, dat hoogstedeselve nog wel een laatste tentamen wilde doen, om deese differenten in Africa op een voldoende en vriendelijke wijze te eyndigen. - Dat hooggedagte sijne Majesteijt met dat inzicht aan Haar Hoog Mog. voorstelde, om aanstonds eenige personen van hare kant en van de kant van de West Indische compagnie behoorlijk gemachtigd te benoemen, om sig na London te begeven, en aldaar met diegene die sijne Majesteijt soude goedvinden te benoemen, de verscheijde poincten in geschil tussen de beyde compagnien in Africa commercieerende, te discutieren, en een nieuw finaal arrangement vast te stellen. - Dat de Ridder Yorke seer geinsteert had, om hier op een spoedig antwoord van Haar Hoog Mog. te belomen. - Dat door de heeren gedeputeerden tot de buytenlandsche zaken hier van rapport gedaan sijnde ter tafel van Haar Hoog Mog. t selve was gemaakt commissoriaal. - Dat sijn Ed. over dese zaak met den heer pensionaris van Berckel hebbende gebesaigneert, deselve met sijn Ed. van gedagten was, dat de commissie uit bewindhebbers na London, buyten de sware kosten van de compagnie aan vele grote difficulteyten onderkevig was, en het te wenschen was, dat de heer Raadspensionaris op t voetspoor van den Raadspensionaris van Slingeland in vorige tijden in diergelijke zaken, oock over dese zaak met den Ridder Yorke wilde confereren, en het daarkeenen dirigeren, dat de Ridder Yorke van t zenden van eene commissie na London afzag, en te verschillen door de intercessie vanden heer Raadspensionaris in den Hage vier

-den afgedaan. - Dat de heer pensionaris van Berckel gedéclareert had, wel zo veel in zijn vermogen was syne goede officien te willen aanwenden, om den heer Raadpensionaris daar toe te persuadeeren, dog dat daartoe nodig had eene volledige informatie van den aart der verschillen. -

Dat om den heer pensionaris van Berckel daar toe in staat te stellen aan syn Ed. had opgegeven alle de argumenten en objecten, welke wederzijds gemaakt konden worden, voor zo verre omk syn Ed. uit de retrospectie als andersints was toegesleenen, en daar bij aan syn Ed. gesuppéditeert alle de papieren daartoe relatief. - Dat syn Ed. hoopte, dat syne verriygingen in desen de goedkeuring van dese vergadering, tot welkers kennis & voorgevallene doorde absentie van meest alle de leden, alvorens niet had kunnen brengen soude verdragen, en verder in overweeging meende te moeten geeven, of & niet nodig soude syn, dat vermits mogelijk & wel eenige nadere informatie sullen gerequireert worden, en bij het tegenwoordige seizoen seer difficiël is, om de leden deser vergadering so spoedig, als somtijds nodig soude kunnen sijn, alvorens bij den anderen te krijgen, een of twee leden vierden veruogt en gegualificeert, om over die zaak met de heeren ministere, welke in desen hare goede officien wel sullen willen aanwenden, en daar & verder sal verder gerequireert, te besigneeren en te correspondeeren, en zo veel doenlijk de nodige informatie te suppéditeeren. -

Naarop gedelibereert ender heere Graafland voor de gedane kennisgeving sijnde bedankt, is goedgewonden en verstaan, desselvs verriygingen in desen volkomen te approbeeren, en de heeren Dedel en Graafland te verweken en te gualificeeren, om over dese zaak met de heeren ministere, welke in desen hare goede officien wel sullen willen aanwenden, en daar & verder sal werden gerequireert, en haer Ed. nodig sullen oordeelen over deeze zaak te besigneeren, te correspondeeren,

en zo veel mogelijk de nodige informatie te supple-
diteeren. -

Chartis 2 Mei 1775. -

Den heer Berewout met en benevens verdere heeren
rekenmeesteren en commissarissen tot de saken van
Africa ter voldoening aan de resolutie commissi-
aal van 6 Dec. 1774 geexamineert hebbende den in-
houde der missies vanden Directeur generaal ter
Kuste van Guinea, P. Noortman en den fiscaal W.
Luljaard van Leefdael in datis 29 en 31 October
1773; en vaaromtrent dese vergadering bij resolu-
tie der vergadering van Thienen van 19 October
des gepasseerden jaar is versooft en gequalificeert
zodanige rescriptie na Guinea te laten afgaan
als deselve raadsaamst zoude vinden, heeft van
Hlaar Ed.² bevinding en consideratiën circumstan-
tiel rapport gedaan. -

Waarop gede-
libereert en welgemelde heeren rekenmeesteren en
commissarissen tot de saken van Africa voor
de genomene moeite en den heer Berewout voor
het gedaan rapport weende bedonkt, is gedge-
vonden en verstaan, dat aan den Directeur generaal
en Raden ter Kuste van Guinea bij secrete missie
sal worden aangeschreven, dat op instantie van
sijne majesteit van groot Brittanien door Hlaar
Hoog Mog. twee heeren bewindhebbers deser compag-
nie sijn gecommiteert geweest naar London, omme
met gecommiteerden door hoog gedachte sijne ma-
jesteit ten dien eynde beseemt in onderhandeling
te treden ter vereffening vande geschillen met de
Engelsen ter kuste, dog dat die commissie vrugte-
loos afgehoopen, en dat met de terugkomst van
gemelde heeren gecommiteerden over het point in
quaestie tussen de ministers vander republijc en
den Engelschen minister in 's Hage conferentien sijn
gehouden, dog tot nog toe niets is getermineert. -

Dat sij uit het rapport van heeren gecommiteerde
bewindhebbers aan Hlaar Hoog Mog. gedaan (en
tegen aan hem sal worden toegesonden) sullen ont-

20
-waar worden hoedonig de zaken doorgemelde leeren
sijn behandelt. - Dat dese vergadering in de om-
-standigheid, waarin thans de zaken geconstitueerd
zijn, best oordeelt, en dus haar scrievelijk recomman-
-deert alle vernijdering met de Engelschen ter kuste zo
veel doenlijk, sonder egter 's comp^s regten te bena-
-deelen, voor te komen, en speciaal te observeeren de
gegevene ordres omtrent den handel der Engelschen
met de Portugeesen made vertelling. - Dat zij
ten opzichte van het vorderen van recognitie van de
Portugeesche schepen niet met de uiterste strengheijd
moeten te werk gaan, maar haar door sagtheid en
minzaamheid moeten trachten te overreeden de be-
-talinge van hun verschuldigde recognitie te doen.

Dat bij aldien uit de passsen niet consteert, hoe-
veel tabak in hebben, alsdan wel het best zoude zijn
haar te doen betalen na mate van de grootte van
het schip, dog haar daartoe sonder nadere ordres
niet moeten dwingen, maar haar in't vriendelijke
trachten te persuadeeren. - Dat wijders des
vergadering ten opzichte van den handel der Portu-
-geesen op de kust en speciaal het moeten komen aan
het hoofdcasteel St George d'Elmina wel wenschte
geinformeert te worden hoe verre uit de zee brieven
of andere papieren, waarmede de Portugeesen voor-
-sien sijn, blijkt dat sulx is met goedkeuring van
het Hof van Portugal. - Dat sij dierhalven de
papieren, welke de Portugeesen op haar arrivement
overlandigen, en aan hen bij derselver vertrek te-
-rug gegeven worden, ten dien eynde moeten exami-
-neeren, ende zodanige, waar uit het gebuteerde
blijkt, laten copieeren, en geauthentiseert aan de
Praesidiale camer Amsterdam voersenden. -
Dat sij voorts den inhoud deses en het geene daar-
-omme sullen verrijten, met de uiterste secretesse
moeten behandelen. -

Chartes 30 Mey 1775. -

Den heer Testart met en beneaens verdere leeren
rekenmeesteren en commissarissen tot de zaken van
Africa

Africa ten voldoening aan dese vergaderings resolutie
van den 23 deser maand nader geexamineerd heb-
bende de missie van den Directeur generaal Noort-
man geschreeven aan Elmina den 13 October 1774,
betrekkelyk tot sekere doorden Caboecer dmenichia
geproponeerde onderhandeling, heeft van haar Ed.
bevinding en consideration eenumstantieel rapport
gedaan.

Waarop gedelibereert en velge-
melde heeren rekenmeesteren/ en commissarissen
voorde genomene moeite en den heer Testart voor
het gedaan rapport desende bedankt, is goedgevon-
den en verstaan, dat aan den Directeur generaal
en Raden ter kuste van Guinea sal worden aan-
geschreeven, dat zij uit dese vergaderings resolu-
tie van den 2 deij dese jaars sullen sien desel-
ver intentie ten opsichte van de Engelschen en Portu-
geesen, en de onderhandelingen, welke er geneest zijn,
die zedert niet weer zijn herhaalt, en waarschijnlijk geen
verderen voortgang sullen hebben, en dus t' different
voer Caab Apollonia ook onafgedaan blyven.

Dat ofschoon zo veel mogelijk alle verwijderingen of dis-
puten met de Engelsche natie moeten vermeijd worden,
'scomp^e Interest egter niet moet versuijmt werden, in
gevalle doorden afgevallene Caboecer dmenichia van
soek miend gedaan en met deseloe voorde compagnie
voordeelige arrangementen konden werden gemaakt.

Dat zij Directeur generaal en Raden egter nooyt
uit het oog sullen moeten verlieen, dat den Caboeci
dmenichia door de compagnie nooyt als opperkeer van
Caab Apollonia, maar in tegendeel als haar onder-
daan of versaal, vloen afvallig, is geconsidereert,
en uit dien hoofde ook aan de Engelsche betruist,
dat Caab Apollonia door dmenichia als de settige
bejitter van die landstreek aan haar zoude kunnen
afgestaan worden, gelijk sulx, zo wel als 'scomp^e
recht door den Directeur generaal Huydekoper en
Raden in haar antwoord aan den gouverneur van
Caab Cors op den 15 deij 1766 breedvoerig is aan-
getoont, en welke missie op 14 Junij 1766 met een
groot aantal bylagen aan Repräsentant en
be-

besindhebben is overgezonden, onder welke bijlagen
ook te vinden is een acte van onder werping
en gehoorsaamheid door de afgesanten van Am-
erichia op den 15 Februarij 1773 aan de West Indische
compagnie, ofte wel de Directeur generaal in der tijd
gedaan, alle welke stukken aan haar bekend sullen
zijn, en waareit zij genoech sullen pondereeren, dat
de compagnies Interest mede brengt, zo veel doenlijk
het daar eenen te dirigeren, dat Amierichia blijft
erkennen of op nieuws erkent, in dien in te effectu-
eeren is, een onderdaan of vasal vande Neder-
landsche geestroyerde West Indische compagnie te
zijn, en deselve voor sijne meesters erkent;
Dit dese vergadering kon dus reom mondeert na
deze derselver intentie zo veel doenlijk te werk te gaan,
dog met alle omsigtigheid en secretise voor de
Engelische Natie. -

Woensdag 2 September 1779. -

Den heer Pest art heeft ter vergadering gerapporteert,
dat sijn Ed. met en benevens de verdere heeren commissarissen
tot de saken van Africa, ter voldoening aan de reso-
lutie commissoriaal van den 31 der laatst afgelopen
maand hadden geexamineert de missie van de Edele
groot mogende heeren staten van Holland en Westfries-
land, waerby deselve bij gelegenheid van het in komen
der missies vanden secretaris vanden Envoijé Bol de
la Calmette aan het Hoff van Denemarken, en van den
commissaris van Deurs te Eleneur over het Deensche oor-
logschip Holsteijn, zo men meende na Guinea gezeyld,
hebben gelieven te requireren berigt van de laatst be-
komene informatie omtrent den toestand der saken
en byzonder met opzigt tot de Deenen ter kuste van
Guinea. Dat haar Ed. vervolgens hadden ge-
traagt na te gaan de origine van de differenten met
die van de Deensche Natie ende pretensie door hun
geformeert. - Dat met relatie tot het eerste haar
Ed. niets nader was voorgekomen, dan tgeen ver-
meld is in eene missie van den oppercommissaris en
raad van der Peijge geschreeven aan cleera den 2 elkej

1776, en geaddressseert aan den Directeur Generaal ter Kuste van Guinea, Pieter Woortman, waarin den oorsprong dier geschillen word geenarreert. - Dat de nadere van daar ingekomene missives niet anders behelsen dan een summier verhaal van den vorderen voortgang dier geschillen, en hoedonig door die regeering ter kuste een bestand is gesloten met die van de Deensche natie voor den tijd van twee jaaren, ingegaan 10 Februario 1778 ende expireren den 10 Februario 1780. -

Dat met betrekking tot het andere, namelijk de pretensie der Deenen aan haar Ed. tot hiertoe geene valabele bewijsen waeren te voren gekomen, in staart om de praetensie der Deenen na behoeren te erneueeren, en diehalven van oordeel waeren, dat alleenlijk omtrent de origine der hier voorgenomde geschillen voor zo verre alhier voorhanden zijn, aan haar Ed. Hoog Mog. zoude kunnen werden berigt, in maniere als in een concept-missive, welke haar Ed. ter deser tafel exhibeerden, is vervat. -

Dat haar Ed. ter deser gelegenheid ook hadden nagegaan, in hoe verre deze zaak reeds ter kennise was gebracht van haar Hoog Mog.; en bevonden, dat by deser vergaderings missive van 9 October 1777 aan Hoogst deseloe alleenlijk summiere kennise van deseloe was gegeven met bijvoeging, dat zodra eenige nadere berigten dien aangaande zouden sijn ingekomen, representant / en bewindhebbers niet zouden nalaten deseloe nader ter tafel van Hoogst deseloe te brengen. -

Dat egter hier aan niet na behoeren hadde kunnen werden voldaan, doordien sel het bestand selve op den 6 ynly deser jaars, maar geensints voldoende bewijsen van den staat des geschils en der geformeerde praetensien der Deenen, veel minder eenig bewijs tot staving van de sustenue van onse zijde, van Guinea sijn overgezonden ofte tot dus verre hier hebben kunnen bekomen, waaromme tot hiertoe was geuepercedeert aan haar Hoog Mogende nadere informatie van t vorenstaande te geven, weshalven haar Ed. in consideratie gaven, of alvorens aan haar Hoog Mogende van de laatst ingekomene

Berigten

berigten werde kennis gegeven, met best zoude zijn, dat een of ander der leden deser tafel wiede versogt sij na 's Hage te willen begeven, en vande Heeren Ministers informatie te versoeken, hoedemig het haer Ed. voorquam, dat dese zaak met de meeste secretesse ten kennis van Haer Hoogelovende wiede gebracht, ten ijnde dese vergadering sig daar na soude kunnen gedragen. —

Naarop gedelibereert en gemelde heeren voor de genomene malijs in den heer Pestoit voor het gedaen rapport zijnde bedankt, is gevonden en verstaan sig met deselver advies volkomen te conformeeren en dierhalven de door haer Ed. geproduceerde concept prescriptie aan haer Ed. grootmogende de heeren Staten van Holland en Westfriesland finaal te arresteeren gelijk geschied bij desen, en bij eerste gelegenheid aan hoopst deselve te verder geexpediteert. — En is deselve van inhoudt als hier navolgt:

Edele Grootmogende Heeren, (Wij hebben ons te sijner tijd vereent gevonden met Uw Ed. Grootmog. Missive van den 24 der laatst gepasseerde maand, ten geleijde van deselver resolutie ten selven dage genomen op de missies van den secretaris vanden Envoyé Rose de la Calmette en van den commissaris van Deurs voer het Deensche oorlogschip Holstein zo men meende na Guinea gezeyld, als mede vande copyen van gemelde missies; en versangende Uw Ed. Grootmog. hebben gelieven te requireren Bericht vande laatst alhier ingekomene informatie omtrent den toestand der zaken bijzonder met opzigt tot de Deenen ter Kuste van Guinea. —

Ten voldoening aan welke requisitie wij ons de Eere geven Uw Ed. Grootmog. te prescribereen, dat wij uit een brief vanden oppercommies en raad vander Peijje geschreven aan etcera den 2 deij 1776, geaddressent aander directeur Generaal ter kuste van Guinea Pieter Noortman geveien hebben, hoedemig die van de Deensche natie de negotianten aan en beneden Ningo door directe en indirecte wegen beletten haare reijse te vervoerden, en met 's compagnies onderhorige negotie te doen, en van 't geen door deselven oppercommies en raad vander Peijje in desen is verrijgt, en

ende gevolgen tgeen sulx heeft gehad, alles breder te sien in de voorsz. missive van den gemelden oppercommissie en raad aan den directeur generaal Voortman, en waaraan wij de vrijheid gebruiken ter praecise informatie ons te refereren, terwijl het ons is voorgekomen dat de gemelde missive den oorsprong der geschillen met die van de Deensche natie in 't Breede veroot. -

Dat wij verwolgens hebben gewagt, of er ock eenige andere tyding negens dese differenten zoude inkomen, dan te vergeefs, also het schip onverwagt, gevoert door schipper Christiaan Hart, waarmede de origineele kuitpapieren vanden jaare 1776 sijn voorgesonden, op de reyse is komen te verongelukken, waardoor men niets van dese zaak heeft vernomen, dan sedert den 6^{den} deses jaars, vanneer wij uit diverse missives van de regering ten kuste den verderen voortgang der voorsz. differenten sijn ontwaar geworden, en hoedanig door den fiscaal suljard van Leeftael, de oppercommissen en raden van der Peuje en Gallien commissie ter negotie Stadlander, als daar toe door directeur generaal en raden ten kuste van Guinea speciaal gegualificeert, een bestand met de Deensche opperhoofden ten kuste is gesloten voordien tyd van twee jaaren, ingegaan den 10^{den} Februarij 1778, en eyndigende met den 10^{den} Februarij 1780, welke tyd zo lange bepaalt is, opdat de nedersijdsche hoven in Europa de nodige informatie omtrent den staat der quaestie souden kunnen hebben, en daardoor gelegenheid bekomen, dese geschillen zo nadaelig voor bijde de natien in den beginne te vereffenen, zo als znel blijkt uit copije van 't bestand, tgeen wij de vrijheid gebruiken ten desen onder het oog van Ned. Oorlog te brengen. -

Zodra wij nu Edele Grootelovende leeren alle de missives concernerende de voorsz. geschillen hebben ontvangen, hebben wij getragt ab origine den staat der quaestie na te gaan, en waerop die van de Deensche natie kunne praetensien fundeeren, dog hebben in de chartres der nieuwe compagnie dienaangaande niets gevonden, tgeen ons eenigsints voldoende is voorgekomen, waan

omme wij te rade zijn geworden te onderzoeken, of er
ook bij de notulen der negentiener van de oude
compagnie daaromtrent iets voorkomden was. -
Dan de voorz. notulen bij onse Camer niet bevestigende,
hebben wij ons bij de Camer Zeeland geaddressceert, al-
waar wij geïnformeerd zijn, dat een volledig exemplaar
vandeelve sig bevindt, met verzoek ons deselve ten
eynde voornoemt ten allerspoedigsten te willen suppe-
diteeren, na ontvangst van deselve wij lopen in
staat te sullen werden gestelt, om met alle nauw-
keurigheid het point in quaestie te onderzoeken, en
na behoren te deduceeren. - Dan met heten
en ander veel tijd sullende verlopen, en de wapen-
schorsing tusschen de beyde natien in de maand Fe-
bruarij 1780 staande te expireeren, zoude het na-
onse gedagten best zijn, indien bij het loff van Dene-
marken konde werden bemerkte, dat de voorz. wa-
penschorsing nog voor den tijd van twee jaaren
viende gepronlongeent, en daar van aanschrijving
gedaan aan het Deensch gouvernement ten kuste
van Guinea en ryders buiten effect gesteld zoda-
nige ordres als gegist worden met het koninglyk
Deensch oorlogschip Halsteijn ter dadelijk soutien
van het gepaseerd regt vandie van de Deensche
natie te sijn afgevaardigt. - Waarmede etc.
Amsterdam den 3 Sept. 1779. - (get.) P. Q. Testart
J. Hope

En werden voorts de heeren Berewout en Lampsius
versoegt en geommittceerd, omme met en benevens den
advocaat der generale compagne sig op aan-
staande zondag na's Hage te willen begeeven, en
aldaar bij het Ministerij te informeeeren, hoedanig
dese zaak verder na behoren ende ten meesten
dienste van de compagne soude kunnen werden
behandelt. -

Martis 14 September 1779. -

Den heer Berewout heeft ten vergadering gerapporteert,
dat sijn Ed. met en benevens de heeren Lampsius en
advocaat der generale compagne, ten voldoening van

deser vergaderings resolutie commissoriaal van den 2
 deser maand, sig op den 5de daaraanvolgende na's
 Hage hadden begeen, en met voor dingsdag den 7
 derselver maand den heere raadspensionaris hadden
 kunnen aantreffen, als wanneer hun Ed. aan sijn
 Hoog Edgstr. opening van derselver commissie hadden
 gedaan, en van derselven tot informatie bekomen,
 dat sijn Hoog Ed. Gestr. volkomen gouteende, dat het
 gearresteerde berigt, omtrent de differenten met de
 Deenen ter kuste van Guinea aan haar Ed. Gr. Hog.
 bij derselver eerste bijeenkomst op den 23 deser maand
 wierde ingelevert, gelijk dan ook sijn Hoog Ed. Gestr.
 hetselver berigt ten fine voor noemt hadde overgenomen.

Dat sijn Hoog Ed. Gestr. vender van gedagten
 was, dat dese zaak als sijnde een vervolg op dees verga-
 derings missie van 9 October 1777 aan haar Hoog-
 elogende ter kennisse van hoogst deselver wierde ge-
 bragt, en wel terselver tijd als het berigt aan haar
 Ed. Gr. Hog. ter vergadering van Holland zoude in-
 komen.

Dat ook sijn Hoog Ed. Gestr. oordeelde van
 nut te kunnen sijn, dat haar Ed. sig mede tegens dien
 tijd in 's Hage lieten vinden, om me zo aan sijne Door-
 luytige Hoogheid als daar het verder zoude bekoren
 omtrent den toestand der geschillen met die van de
 Deensche Natie en 'tgeene daar omtrent zoude dienen
 te worden verigt zodanige informatien en eluci-
 datien te suppeditieeren als sollen verder gerequi-
 reerd.

Dat haar Ed. vervolgens des ande-
 ren daags alhier waren getouanceert en vermits
 geene spaedige voorsieninge in deen wierde ver-
 eyscht, gemeent hadden met derselver rapport tot
 dese ordinair vergadering, te kunnen supercedeeren.

Terwijl haar Ed. intussen hadden gelormeert zo-
 danig ene missie als haar Ed. dagten, dat op
 dit subject aan haar Hoog elogende behoorde te
 warden afgewaardigt, en welke haar Ed. ter verga-
 dering exhibeerden, zijnde van inhoud als volgt:

Hoog elogende Heeren, Op den 9 October
 des jaars 1777 hebben wij de vrijheid gebruykt
 aan Uw Hoog elogende ter obedientie aan hoogst-

derselver bevelens, een summier detail te geven vande onlusten tussen de Hollandche en Deensche natie ter Kuste van Guinea en wel aan Accra, voor zo verre sulx bij representant en bewind hebben was ingekomen, en dat wij niet souden nalaten zodra ons eenige nadere berichten dien aangaande souden sijn toegesonden, deselve ten kennisse van Uw Hoogelovende te brengen, waarinne wij met leedwesen zolanghe hebben moeten tergraverseeren, doordien wij niet dan in de maand Ynly deses jaars eenig nader bericht en elucidatie vande voorsz. differenten hebben bekomen. —

Het lang agterblijven Hoogelovende leeren der door ons gerequireerde berichten omtrent het voorsz. subject is voornamelijk veroorzaakt door het verongelukken van het schip Onverwagt, gevoert door schipper Christiaan Hart, waarmede de origineele kustpapieren vanden jare 1776 sijn overgesonden. — In de duplicaten van deselve, gelyk ook verdere papieren en documenten tot de voorsz. onlusten rebatē bij ons sijnde ontvangen, geven wij ons de Eere Uw Hoogelovende te informereen, dat het ons is voorgekomen, den oorsprong dier onlusten daarinne te sijn gelegen, dat die van de Deensche natie de negotianten aan en beneden ctingo door directe en indirecte wegen beletten haare reijse te vervorderen, om met 's comp^{te} onderhorige negotie te doen, zoo als in 's breede te sien is uitene missive vanden oppercommiss en raad van der Reijse geschreven aan Accra den 2 deij 1776, en geaddressēend aan den directeur generaal ter kuste van Guinea Pieter Voortman, waar uit teffens blijkt, het geene doordenselven oppercommiss en raad in desen is verrijgt, ende gevolgen tgeen sulx heeft gelad. —

Wij neemen de vrijheijd Hoogelovende leeren copije der voorsz. missive hier bij te voegen, met bede het ons geoorlooft zij ter praeise informatie van Uw Hoogelovende daar aan te refereeren. —

De verdere missives vande regering ter kuste bekeben alleenlyk den voortgang dier geschillen, en hoedanig door den fiscaal Suljard van Leefdael

de oppercommies en raaden van der Peuje en Gallé, en commies ter negotie Stadlander als daartoe door directeur Generaal en raden ter kuste van Guinea speciaal gequalificeerd een bestand met de Deensche opperhoofden ter kuste is gesloten voor den tijd van twee jaeren, ingaonde den 10 Februarij 1778 en eyndigende met den 10 Februarij 1780; welke tijd zolang is bepaald, op dat de nedersijdsche kosen in Europa de nodige informatie omtrent den staat der quaestie souden kunnen hebben, en daardoor gelegenheid bekomen dese geschillen zo nadeelig voor beyde de natien inder minne te vereffenen, zo als znlc blykt ruyt de copije van 't bestand, 't geen ruy ons de Eere geven ten desen onder het oog van Uw Hoogdelgende te brengen, zodra ruy nu alle de voorschreevene documenten hadden bekomen, hebben ruy getragt den staat der quaestie ab origine na te gaan, en waerop die van de Deensche natie kunne praetensie fundeeren, en beoonderd aller noodzakelykst te zyn onse recherches te beginnen in de boeken der oude compagnie, waarvan alleen een volledig exemplaar, zo ruy geïnformeeert zyn, ter camer Zeeland is bevestende, 't geen ons dan ook heeft doen resolveeren de voorz. boeken of notulen der oude compagnie van welgemelde Camer te versoeken, welke ruy dan ook verlangete tegemoet sien, en waar door ruy hopen in staat gestelt te sullen worden het poinet in quaestie met alle naauwkeurigheyt te onderzoeken en na behoeren te deduceeren.

Dat met het een en ander veel tyd sllende verlopen en de wapenschorsing tusen de beyde natien in de maand Februarij 1780 staande te experieren, en ruy ook geïnformeeerd sijnde, dat van de reede van Coppenhagen was gesejlt het Koninglyke Deensch oorlogschip Holsteyn, voerende 60 stukken canon, geegrupeerd met 550 man en voorsien van allerley ammunitie van oorlog, zo men meende na Guinea, ten eynde de Deensche bezittingen aldaar in beter staat te stellen en mogelijk het onlangt aldaar met de Nederlanders gepasseerde te weeten; zouden ruy de vrijheyt nemen, ten

eynde

10
eijnde de ~~Deensche~~ bezittingen aldaar zaken met buij-
ten hun geheel werden gebracht, Uw Hoog Mogende veel
vermogende protectie te imploreeren, ten eijnde door
hoogstderzelver Minister van het Hof van Denemarken
wiende beverkt, dat het voorsz. provisioneel gesloten
bestand tusen de Deensche en Nederlandsche regeerin-
gen ten kuste nog voor den tijd van twee jaaren wiende
verlengt en daar van zo wel door het Deensche hof
als van hier aanschrijvinge gedaen, omme sig daar-
aom stiptelijk te gedragen, om intussen aan beide
de natien betere gelegenheid te geoen dese differenten
op eene vriendelijke wijze te terminereen; en dat
ook nijders door het Deensche Hof mochten worden
buiten effect gestelt zodanige ordres als gegist wor-
den met het Koninklijke Deensche oorlogschip Hol-
steijn ten daadelijke soutein van het gepasseerd
regt van die van de Deensche statie te sijn afgeaar-
digt; ofte wel, dat door Uw Hoog Mogende des-
aangaande zodanige andere voorsieninge moege
worden gedaen, als deselve na haare looge wys-
heijd sullen vermeenen te behooen. Waarmede
Amsterdam 14 sept. 1779 (get.) P. C. Textart
A^d Hope

Naarop gedelibereert en welgemelde heeren voor de
genomene moeite, en den heere Berewout voor het
gedaen rapport sijnde bedankt, is goedgevonden
en verstaan voorsz. heeren te versoeken, omme sig
met en benevens den advocaat deser compagnie op
aanstaande maandag den 21 deser maand na
's Hage te willen begeven, ten eijnde aldaar met be-
trekking tot de toestand der geschillen met die van
de Deensche natie 's compagnies interest verder te
willen waarnemen op zodanige wijze als haav Ed.
het beste sullen vermeenen te behoeren. -

Waarna den heere Berewout heeft versogt, dat de-
wijl het soude kunnen gebeuen, dat sijn Ed. verhin-
dert wiende in de aanstaande week de reijse na
's Hage te doen, nog een der leden deser tafel mogte
worden versogt die commissie mede op sig te willen
nemen, zo heeft den heere Geelvinck op versock deser
ver-

31

vergadering de commissie mede op sig genomen, omme met en benevens de voorsz. heeren ten lijnde voornoemt de reijse na s'Hage aan te nemen, en aldaar 's compaignies belangen in de zake voorsz. te helpen bevorderen. —

Chartis 28 September 1779. —

Den heer schepen gelwinck heeft ter vergadering gerapporteert, doot zijn Ed. ter voldoening aan de resolutie commissoriaal vanden 14 deser maand sig met en benevens de heeren Lampsius en den advocaat der generale compaignie (den heere Berewout verhinderd zijnde geweest mede te gaan) op maandag daarna volgende na s'Hage hadden begeven. — Dat haer Ed. des anderen daags sig hadden verweegt bij den heere raadpensionaris, en van denselven vernomen dat zijn Hoog Ed. gestr. het beruste provisioneel berigt aan haer Ed. geelg. omtrent den toestand der geschillen met die van de Deensehe natie ter kuste van Guinea, in de notulen vanden 14 deser maand breder vermeld den volgenden dag ter eerster sessie van de vergadering van Holland soude inleveren. — Dat gemelde heer Raadpensionaris teffens van oordell was, dat het geformeerde berigt aan Haar Hoog elogende omtrent voorsz. zaken thans mede ter hoogst derzelven vergadering beloarde te werden ingebragt, terwijl zijn Hoog Ed. gestr. aannam het intrest der compaignie so veel mogelijk te sullen behartigen. — Dat haer Ed. vervolgens sig bij den heere Griffier Tagel hadden begeven, en aan denselven den toestand der beruste differenten in 't breede voorgedragen, met oersoek van derselvs appui omtrent de belangen der compaignie. — Dat haer Ed. daarna varen geweest bij den heere Pieck, gedeputeerde vegens de provincie van gelderland ter vergadering van Haar Hoog elogende en president der week, en aan denselven hadden oovergegeven dese vergaderings missie aan Haar Hoog elogende omtrent de differenten met die van de Deensehe natie, in de notulen van den 14 deser maand geinsereerd, met versoek deselven

ter

57
Ter hoogstgemelde vergadering te willen inbrengen en 't
daar bij vermelde met deszelfs goede officien te willen
secundeeren. - Dat haar Ed. daarna waren ge-
weest bij sijne Doorlugtige Hoogheijd den Heere Prinses
Erftstadhouder, en aan hoogstdezelven een ampel ver-
slag hadden gedaan van al het geene ter kuste van
guinea was voorgevallen omtrent de hier voorgemelde
differenten met die van de Deensche Natie, met welke
voor den tijd van twee jaaren een provisioneel be-
stand was gesloten, 't welk in de maand February
1780 stond te expireeren, volgens welk aan de
respectieve souverainen in Europa was overgelaten
de zaak ten principaale na examinatie der weder-
zijdsche documenten te termineeren. -

Dog welke documenten en bescheyden zo door 't veron-
gelukken van 't schip, waar mede deselve in originali
waren overgesonden, als andere oorzaken, tot hier
toe niet in die ordre sijnde overgekomen, als wel
hadde behoort, en 't bestand eerlange staande te ex-
pireeren, het te vreesen was, dat van de zijde der
Deenen eenige hostiliteiten souden werden begonnen,
die van de aller nadeeligste gevolgen souden kunnen
sijn, door dien door de grootte sterfte, die sedert eeni-
gen tijd zo onder 's compagnies politicque als mili-
taire bediendens hadde plaats gehad, de magt der
compagnie merkelyk was vermindert. -

Waaromme haar Ed. aan sijne Doorlugtigste Hoogheijd
ter voorkoming van alle onverhoopte toevallen, had-
den aangetoont de noodzakelykheid, dat het voor-
schreven bestand nog voor eenigen tijd, en was het
mogelyk ten minsten voor den tijd van twee jaaren
viende verlengt, opdat representant en bevindheb-
beren in die tussentijd bequaame gelegenheid mog-
ten hebben zo mit de boeken der oude compagnie
als andere chartres bij deselve berustende, te kun-
nen nagaan, wat er zij van de wettighejd der
praetensien der Deenen, ten eynde by eene te forme-
riene conoentie met deselve daarvan na behoren
gebruik te kunnen maken; met byoeging, dat re-
presentant en bevindhebers waren geïnformeert,
dat

dat onlangs een Deensch schip van oorlog van 60
 stukken canon, en eene meer dan gemene equipage, na
 Guinea was vertrokken, en het te vreesen was, dat met
 deselve eenige ordres waren afgesonden, die veellicht
 nadeelig voor 's compagnies belangen zouden kun-
 nen zijn, waaromme Repraesentant en berind heb-
 beren sijne Doorlugtigste Hoogheids veel vermoegend
 appui imploreerden, ten eynde het daerkeenen te
 willen dwingelen, dat een of meerder schepen van
 oorlog van desen staat na Guinea hoe eerder zo
 beter mochten werden afgesonden, om 's compagnies
 bezittingen en gerechtigheden tegens een iegelijk, die
 deselve zouden willen verkorten kragtloos te be-
 veiligigen.

Dat Haer Ed. mede aan sijne
 Doorlugtige Hoogheid tot hoogst desselvs informatie
 hadden geexhibeert copijen der missives aan Haer
 Hoog Mogende, en aan Haer Ed. de Hog. als ook van
 het provisioneel bestand ter Kuste van Guinea ge-
 sloten met de Nederlandische regering aldaar, en
 de opperhoofden der Deensche natie, en van verdere
 bijlagen daartoe relatief. - Dat daarop sijne
 Doorlugtige Hoogheid gunstig hadde gerepliceert al-
 les te sullen aanwenden, wat tot bloey der com-
 mercie en maintien van 's compagnies bezittingen
 en gerechtigheden zouden kunnen strekken.

Dat Haer Ed. daarna ook waren geweest bij de hee-
 ren sieses stads gedeputeerden ter dagvaart, en
 het appui van deselve voor de compagnie hadden
 versogt. - Dat Haer Ed. vervolgens op donderdag
 den 23 deser waren geretouneerd.

Naarop gedelibereert en welgemelde heeren voor de
 genomene maeyte en den heere Geelvinck voor het ge-
 daan rapport zijnde bedant en derselver verig-
 tingen geapprobeert, is goedgevonden en ver-
 staan Haer Ed. te versoeken sig verder met de
 behandeling deser zaken te willen chargeeren, en 's
 compagnies ynterest omtrent deselve zodanig te
 willen waarnemen, als Haer Ed. meest onbaar
 sullen agten. -

24 Februarij 1770.

Secret letter from P. Woortman
and van Leeftael to Ch^o Amsterdam.

W^o Ed. G^o d^o g^o b^o h^o informatie wegens de gesteldheid van haer fort St. Sebastiaan tot Chama, zijn maar al te vaar, en de nuttigheid van het belouden eener vastigheid in dat gedeelte van de bezittingen van de Edele Maatschappij leyd geene teegenspraak, waarom wij niet zouden hebben nagelaeten op den ontfangst van W^o Ed. G^o d^o g^o b^o h^o eenders Missive van den 10° October laatstleden den Ingenieur Ver- speijk na dervwaarts te zenden, waare het niet, dat hij door successie attacques van colicq, pynen, aen welke kwael hij reeds in het vaderland heeft gela- boreert, buiten staat was gesteld, om er na toe te reizen; egter kunnen W^o Ed. G^o d^o g^o b^o h^o verzeekert zijn, dat zodra zijne gezondheid zulke zal toelaaten, hij ten fine om aen de intentie van W^o Ed. G^o d^o g^o b^o h^o te voldoen, na Chama zal vertrekken.

Wij hebben de Eere W^o Ed. G^o d^o g^o b^o h^o te berigten dat de Batterijen van haer fort aldaer wel het eom, dog geenzints de mond van de rivier commandeerd, waarom het noodzakelyk zal zijn, om meester van die mond te blyven, dat er een klein pedout tot defensie van dezelve word opgeworpen het welke egter, om van eenige dienst te zijn, een onder officier en zes man requireerd en kunnende dan half of een ponders zo wel als dubbelkaaten met succes gebruikt worden.

Wij hebben op onder- scheidene tijden aen W^o Ed. G^o d^o g^o b^o h^o blyken gegeven, in onze brieven, hoe zeer ons de noodzaakelykheid van de conservatie van de canoa kandel voorkwam.

De eerste onder teekenaer heeft niet versuijmt, om de zweevende geschillen onder de Ylanders wijt den weg te ruimen en heeft daerin geslaagd, zullende ook niet nalaaaten, geduurende zijne regeering de commandanten in der tijd te noodzaeken, alle knevelarijen agter weegen te laaten, de verkopers van de canoas te geeven, het geene haer van rechts weegen toe- komt, en letterlijc in het verk te stellen in geolge de beveelen van W^o Ed. G^o d^o g^o b^o h^o, wat zo tot conservatie

van

van die vriendschap van die geene, die voorz. negotie met ons drijven, als onderzints zal kunnen dienen.

Wied gr. clgt. bk. kunnen zig verzekert houden, dat alle mogelijke spoed tot de herstelling en versterking van Chama zal worden in het werk gesteld, ende zaaken zo secreet zullen worden belandeld, als de omstandig leeden van dezelve eenigzints zullen toelaaten, egter kunnen zij beyden de ere hebben.

Wied gr. clgt. bk. op ons woord van eer te verzekeren, dat wij de Engelsche natie wel als zo eene aanmerken, die op eene indirecte wijze op onze rechten trachten te empieteeren, dog niet om opeen directe wijze geweldigerhand ons van onze bezittingen te ontrooven, schoon sommige leeden van den Raed, door eene blinde voor ingenoment leyd, die onder verbetering op geene gronde steund, van een teegengesteld denkbeeld zijn. —

29 May 1771. —

Extract from resolutions of States Generaal. —

Ontfangen een clissive vanden keere Graave von Nederlanden, haer Hoogheg. extraordinaaris Envoije en plenipotentiaaris aan het Hof van Groot Brittanien, geschreeven te Londen den 21 dezer, geaddressseerd aan den Griffier & Fagel, houdende dat des octents te voren zijne opdragtinge makende bij Lord Rocheford, denzelve hem gecommuniceerd hadde, dat de board of trade een brief aan J. Halifax geschreeven had, makende de klagen die gedaan waren tegens den gouverneur van de Clina, laastelyk gedaan bij memorie door den keere Yorke, den 16 May 1770, bij welke brief geinsteent werd, dat zijn lardschap zodanige maatregelen wilde nemen, dat de Engelschen klagte loos gestelt werden, dat hij geduurende de ziekte van Lord Halifax de zaaken van beide departementen waarneemende, die brief tenzelveen dage zoude zenden aan voorn. keere Yorke, met order, om zeer sterk te insteeren, dat aan de gedaane verzoeken gedefereerd mochte worden, om voor te koomen de

onaangenaame gevolgen, die deese zaak anders na
zig zoude konnen sleepen. —

Maar op gedelibereerd zijnde, is goedgevonden en
verstaan, dat aan den Representant en bewind-
hebber van de West Indische Compagnie ter Pre-
sidiale Kamer Amsterdam zal werden aange-
schreeven, dat haer Hoogmogende op den 16deij
des voorleeden jaars, en dus ruim een jaar ge-
leeden aan de Presidiale Kamer hebben toege-
zonden copije van een Memorie (met de bylage,
van den heere Ridder Yorke, extra ordinariis am-
bassadeur en plenipotentiaris van sijne Majesteit
den koning van groot Brittanien, rakende de be-
lemmering door de bedienden van de West Indische Compagnie
aan den Landel der Portugeesen met de onderdaanen
van hoogstgedachte sijne Majesteit op de kust van Guinea
toegebragt, sonder dat haer Hoogmog. tot nog toe derselver
berigt en consideratien daarop gerequieert, hebben beto-
men.

Dat zij als nog ten spoedigsten en zonder enig
uitsstel aan haer Ho. Mog. resolutie van den 16deij des
voorleeden jaars zullen voldoen, en derselver berigt en
consideratien op de voorsz. Memorie van haer Hoogmog.
laten toe komen, en daar bij speciaalijk haer Hoogmog.
informeeren, om wat reederen de conventien tuschen de
Engelsche gouverneurs en directeurs van Cabo Corso, ende
Nederlandsche gouverneurs en directeurs van S^t. D. Elmina
in de jaaren 1708, 1713 en 1728 tot voorkoming van ver-
schillen aangegaan, waar van in de bylage, nevens
de voorsz. Memorie gevoegd mentie word gemaakt,
met zijn agtervolgt, en nagekomen, als meede welke ordres
tot deese zaak betrekkelijk, van tyd tot tyd, en laaste-
lijk geedert het presenteren van de voorsz. Memorie,
door den Representant en bewindhebber van de West-
Indische Compagnie aanden Directeur Generaal op de
kust van Africa zijn gegeven, om zulks gezien zijnde,
daarop met kennis van zaken, en na bevooren te kon-
nen worden gedisponeert. —

D. v. Hoytema.

1 December 1773. —

Extract from resolutions of States
Generaal. —

Ontfangen een missie van J. Boreel Jansz., raadt en ad-
 v^{is} fiscaal van het collegie ter admiraliteit te Amsterdam
 geschreeven aldaar den 24de voorleeden maand, gead-
 dresseert aan den griffie Fagel, houdende dat door den
 captⁿ Braak was genoomen een Portugeesch snaauw-
 schip in het welke eenige rollen tabaeg, en andere goede-
 ken van weynig importantie waren ingeladen. - Dat
 den schipper van voorsz. snaauwschip hadden konnen
 gedwinden verhooden handel te drijeen op de kust van
 Africa bevoorens zyn lading op het Hoofcomp^e van
 Elmina had aangegeeven, stuydig teegens de ordres
 van haer Ho. Ho. uyt wysens de commissie, de welke sij
 aande slaafhaalders en andere scheepen op die kust
 handelende, gewoon sijn te geeven. - Dat de gouverneur
 en raden van Elmina hadden goedgevonden bij haare
 sententie schip en lading voor een goede prijs te verklaa-
 ren, zijnde 't schip ende de ladinge verkocht vooreen som-
 ma van f. 49761 : 7 : 8. - Dat de helfte van die
 somma was gemiltent aan bevindhebbers van
 de West Indische comp^e voor rekening van den neemer,
 ende weder helft aan voorn. comp^e geadjudicent. -
 Dat alsoo een soortgelijk geval in den jaere 1768 was ge-
 beurt, ten tyde den captⁿ May eens lands fregat com-
 mandeerende en haer Hoogchog. bij derselue secrete
 resolutie van den 27 july 1769 het collegie ter admiraliteit
 te Amsterdam, hadden gelieven te qualificeeren
 om van de West Ind. comp^e ter kamer aldaar overte-
 nemen de helft van 't provenue van die voorsz. prijs,
 het gemelde collegie versogt met een diergelijke resolu-
 tie te mogen werden gehonoreerd; te meeten om van
 de compagnie te kunnen ontfangen een somma
 van f. 24880 : 18 : 12, uyt wysens de verkoops-
 rekening nevens de voorsz. missie gevoegt, en vorders om
 de voorsz. penningen uyt te deelen aan die geene,
 denelke volgens ordre van den lande daar toe sijn
 gerechtig. - Naarop getdelibereert sijnde, is
 goetgevonden en verstaen dat het collegie ter admi-
 raliteit te Amsterdam sal worden aangeschreeven
 en gequalificeert, zo als hetselve gequalificeert word
 mits deesen tot het overneemen van de voorsz. som-

me van f. 24880:18:12 onder beoorlyke quitantie,
en dat deselve volgens ordre van den lande, aan die
geene die daartoe gerechtigd zijn, zullen worden gede-
manueert. - get. g. v. d. Gallandt

2 December 1773. - Extract from resolutions of
Staten Generaal. -
Deesen Rade by laar Ho. Mo. secreete resolutie vom den 1^{de}
deeser gequalificeert synde, om van de West Ind. comp^{te}
over te neemen de helft van 't provenu van het verkogte
smauw schip Nona Senhora del Conceicao da Ponte e
Sante Antonio et Almas, geassert by Manoel Jose de Syl-
vera, en lading, doerden captⁿ Braak in den jaere
1772 op de kust van Africa genomen, en by gouverneur
en Raden van Elmina voor goede prijs verklaart, om
deselve aan diegeene die daartoe na ordre van
den landen sijn gerechtigd te demanueeren. -
(Naarop gedelibereert synde, geedgoonden is, deesen
sante neemen, om te dienen na behooren, enden
vriende meester deses collegie, Jan Abraham Dedel
te authoriseeren, om van de West Ind. comp^{te} ter kamer
alhier, onder de hier neevensgaande indemnificatie
en quitantie over te nemen de summa van 26.839
guldens, vijf stuivers en aegt penningen, uyt makende
het provenu der verkoop van het smauw schip en
lading hier bovengemelt, benevens de aegt op Surin-
name verkogte slaven. - get. g^d Beldhuijden

27 December 1773. - Extract from resolutions of Staten
Generaal. -
Ontfangen een missive van de Heeren J. Graafland Pieterij.
en Paul Ribaut, commissarissen tot bijlegging van
de differenten ontstaen tuschen de Engelsche affri-
caanische en de Nederlandsche West Ind. comp^{te}, gezojt.
te Londen den 21 dezer, geaddressert aan den grif-
fier Fagel, houdende, dat afschoon diverse aan-
neemelyke propositien aan lords commissarissen
tot de zaken van de commercie gedaen hadden, de-
zelve niet te permoueeren waren op andere condi-
tien sene conventie aan te gaen, dan waarby ten

opzigte van den handel met de Portugeesen de Neder-landsche West Ind. compagnie de vrije en onbepaalde handel der Engelschen met alle vreemde schepen op de kust van Africa, erkende, en naar bij het niet ge-ven van protectie aan de Portugeesen door de En-gelschen bepaald werd tot goddamege gevallen, welke zelden kwamen te exteeren; waardoor de Lords-commissarissen deden zien, dat in alle andere ge-vallen, waaronder tegen het verpligten der Portu-geesen, om aan het Hoofdeasteel St. George d'Elmina ten anker te komen, en de verschuldigde rechten te betalen, de protectie niet zouden weigeren; en dat ten opzigte van Laap Appolonia de Lordscommis-sarissen niets begeerden toe te geven, maar te condi-tioneeren, dat ieder zoude behouden, hetgeen hij thans bezit. -

Dat op goddamege onreedelijke voorwaarden geen overeenkomst kunnende aan-gaan, zij commissarissen die onderhandelingen, oek eenkomstig sumer instructie, zoude kunnen af-breeken, dog dat gemeend hadden beter te zijn, op de gedane propositien te declareeren, dat zij hun naar Holland zouden begeeven, om rapport te doen, aan hunne committenten, en derzelve goedvinden vernomen hebbende, op dezelve zoude antwoorden.

Dat niet twijfelden, of zoude Lords-commis-sarissen kunnen doen gouteeren, dat de verdere onderhandelingen bij overtezendene memorien wierden gelouden. - Dat het van kunnen pligt geacht hadden, alwoorens te vertrekken, het goedvin-den van haer Hoog ellog. af te wagten; verzoekende derhalven met haer Hoog ellog. beaeelen te mogen worden vereert. -

Naerop gedelibereent syn-de hebben de keeren gedeputeerden vande Provinciën van Holland en Westvriesland en van Zeeland de voorsj. Missive copieeljk overgenomen, om in den haren breder gecommuniceent te worden; en is dien-onoerminderd goedgevoonden en verstaan, dat copie vande voorsj. Missive gesteld sal worden in handen vande keeren Brantzen en andere haer Hoog ellog. gedeputeerden tot de zaken vande West-

Indische compagnie om te visiteeren, examineeren en van alles hier ter vergaderinge rapport te doen. -

Dat voorts aan gem^e heeren Graafland en Pi-
bault sal worden aangeschreeven, een keer her-
waarts te doen, om van dergeloev onderhandeling
en van den staat hunner negotiatie mondeling
rapport te doen. -

14 November 1781. -

Extract uit een Minnie van
den D. g. ^{9^e} Volkmar en Raaden,
in d^e d'Elumia den 14. Nov. 1781. -

Wij hebben in gemelde onse Minnie van 16^{den} Julij N Ed-
delth^e versogt, dat deselve bij het maaken van
een vreedem met Engeland, het daar teenen beliefde,
te derigeeren, dat de conventie die den heer Ridder
York in naam van den Koning van Engeland met
haar Hoogchog. gemaakt heeft, ten opsigte van de
Portugeesche scheepen, die hier op de kust navigeeren,
moet blyven in statu, tot dat wij N Eddeh^e zouden
gededuceert hebben, hoe ruineus die conventie is,
voor de Nederlandsche West Ind. comp^e, om aan 'twelke
te voldoen, wij de Eere hebben N Eddeh^e onder
het oog te brengen, dat de onderwinding geleerd
heeft, dat een bepaald getal rollen taback genoeg
is, om de goud kust, mits gaders de Rijken en
Staaten, die agter deselve landwaerts in leggen,
te voeden, en dat over zulke eene meerdere aen-
voer of ontlaadinge de prijs van de rollen doen
daalen; of hun in de pakhuysen moet leggen laaten
ten bederven, 't welk N Eddeh^e bewaarheid zullen
vinden, als deselve de goedheid gelieven te hebben
om in de groot boeken, welke van hier zijn verge-
sonden na te laaten zien, hoedanig de prijs van
de Bahia tabak tellens gedaald is, als hier een
meer als ordinaire aanvoer is geweest, of als men
geklaagt heeft, dat de Engelsche of Deensche Matien
negotie met de Portugeesche gedreeven hebben; ook
stellen wij vast, dat om 't madeel, dat men van alle
oude tijden her begreepen heeft, dat de Neder-
landsche West Ind. comp^e zoude lijden in 't debiet
van

van kunne recognitie tabak voor te koomen, de eigent-
 lijke reden is, waarom de capiteins van de Portu-
 gesche scheepen in 't paspoort dat ze gewoonlyc hier
 aan Elmina te krijgen geene vrijheid vergund word
 eenige negotie te doen, als verre beneeden Rio
 Volta, en vel distinctelyc aan Popo, Fida, Jaguin
 of Appa; hier rijt volgt van zelven, dat de vrij-
 heid, die de Engelsche fort en handel scheepen
 hier ten kuste bij de bovenstaonde conventie gekree-
 gen hebben, ruineus is voor de Nederl. West Ind. comp^{te}
 en voor een groot gedeelte illusoir maakt 't effect
 van 't vorderen van de recognitie van de Portu-
 gesche scheepen, omdat de Engelsche met deseloe, 't
 zij met, of tegen wil handelen van Cabo Appolonia
 en vandaar binnens lands door tot aan de rivier
 van Clama, den inlander van tabak voorsien,
 eer de Portugesche scheepen nog aan Elmina zijn,
 derelke in een dag ses, agt à thien de recognitie
 betaald en een paspoort gekreegen hebben, zonder
 een nacht vertrekken en aan Cabors en Anne-
 mabae met blanken en zwarten en uydelyk
 aan Deensch deera een ongestoorde handel drij-
 ven, en dus de boven- en beneedenkust aan weder-
 zijde van het hoofdcasteel op een distantie van
 drie, vier mijlen van een geneegsaame quantiteit
 tabak voorsien. —

Vermits wij segten zeer
 wel begiypen, dat zonder de Engelsche natie eenig ge-
 not of aandeel te geeven, in den tabakhandel het
 niet vel lukken zal, aan de eene kant om met En-
 geland dien aangaande eenig accoord te treffen,
 en om aan de andere zijde voor te koomen, dat de
 fort en scheepen met de Portugesche handelen, zo
 gebriyken wij de vrijheid N Edolcht Bk² als een mid-
 del, dat wij (onder verbetering) sustineeren, dat
 indien de Engelsche Natie eenige pedelykheid
 plaats geeven, en gebriyken wil, even zo vel voor
 ker als voor de Hollandsche natie zoude heilzaam
 zijn, aan de land te geeven namentlyk dat de
 Nederl. West Ind. comp^{te} sig verbond, om teegens de
 somma van 10 ofte 12 E lig, goud of goede coop-

42
manschappen per vol, aan het Engelsche hoofdcasteel
alhier free à drie daagen na het ontvangen van
de recognitie ruyt deselve over te doen, een derde
van 't geheel (den gouwemeer van Labo Corso opte-
geeven door 't opperhoofd van d'Elmina op zijn
woord van Eer), mits dat zij ze voor kunne kee-
kening afhaalde, en indien die dat begeerde, voor
gelijke somme overlieten aan de landelscheepen,
die van kunne matien op de kust vaaren. —

Naartegen de Engelsche Matie ten van kunne zijde
diende te verbieden, dat geen van kunne facten,
scheepen, kleine vaartuygen, nog wijlieden eenige
negotie laegenamt van Serualiones aff tot
Rio Volta toe met eenige Portugeesch goude drij-
ven, op poene van . . . . ; indien dit Wel Ed-
delte. Heeren kan tot effect gebracht worden, dan
is 't zeker, zo voordeelig voor de Engelsche Matie mit
generaal, als voor de Hollandsche mit 't bijzonder,
omdat de overgrootste loesinge van tabak voor-
koomen en verevolgens beleden zal, de daaling
in de prijs derselver en 't leggen bederven, bij gebrek
van debiet etc.

12 October 1782. — Letter from A^d Thierens 's Hage. —
clan de Wel Ed delte. Heeren, de Heeren Representant
van Zijn Doorlugtigste Hoogheid, en Bewind-
-hebber van d'Ed. Generale Geoct. Nederl.

West Ind. comp^z ter Kamere Amsterdam etc.

Wel Ed ele deltebare Heeren, yk heb ingevolge de
aenschuyvens van de heer ad^t Roel geexamineert
het Extract ruyt de Missive van Directeur generaal
en Raeden op d'Elmina in dato 16 November 1781
betrekkelyk de handel met de Portugeezen die de
Engelzen ten custe van Guinea pretendeeren, waar-
omtrent Directeur generaal en Raeden MW Ed delte.
ouder het oog brengen het nadeel, dat daaruyt
sal voortalbeijen voor d'Ed. Maatschappij, en ten
andere voorstellen een middel, dat haer bedenkens
geschikt goude kunnen weeren, om de Engelsche te-
vreden te stellen, en haer te doen afzien, om
eenige

eenige handel met de Portugeeze Natie ter custe te doen. - Het zal nodig zijn dat ik Wed- elgtb. eerst onder 't oog brenge het belang, dat de Engelsen hebben, waarom zij op deze zaak zoo sterk staan, en zulks is, omdat zij de Portugeeze Tabak hoognodig ondeelen te hebben ter inhandeling van slaaven, welke handel zij ongelijks sterker doen, als onze natie, als hebbende een veel grooter getal slaaven voor haare uijtgebreyde colonien nodig, en dat het haar moijelijk valt, sonder tabak deslaaven te bekoomen op onke tijden, wanneer de neegers de tabak verlangen, om welke reeden zij dan van tijd tot tijd, het zij met geweld of door andere middelen de Portugeeze schippers hebben gedwongen aanzienelijke parthijen Tabak aan haar over te doen, sonder dat wij in staatt zijn geweest hem onke te kunnen beletten, niet tegenstaande wij van onse kant so veel mogelijk alle beletzels daarin toegebragt hebben, het zij door straffoeffening omtrend de Portugeeze schippers of door waqten op de schepen te plaatzen, ook door de Portugeeze schepen bij nacht van Elmina bujten het gezigt der Engelse fort en schepen diep in zee te doen zeilen. - Alle deze beletzels hebben de Engelse bevoogen des neegers klagten te doen, en onke om reedenen, dat zij sustineeren, dat de Hollandse compagnie zig dubbeld bekoode voldaan te aqten met de ontvangst der aanzienelijke recognitie, die zij van de Portugeeze schepen ontfangen, en dat het haar niet toekomt, om de Portugeeze natie den handel met de Engelse te beletten onder haare eijgene fort en in vrije zee, want de Engelse erkennen, ons recht van possessie ter custe van Guinea niet verder, als op zulke plaatzen, daar wij g'establisveerd zijn, en fort en of factorien hebben; hieruijt volgt dan, dat zij sustineeren, dat de Portugeeze (natie) vrij met haare mogen en moeten handelen, coen als zij met ons doen, en dat wij niet bevoegd zijn eenig beletzel van onse kant aan haare daarin toe te brengen. - Hoe het nu met deze zaak

gelegens is, en of wij een volkomen recht ten opzichte van de Portugeeze Natie bezitten, om hun van de cust van guinea af te houden, ofte niet, moeten de tractaaten uijt wijzen, in 't eerste geval dan zoude wij recht hebben de Portugeeze niet alleen de recognitie te doen betaalen, maar ook aan hun de plaatsen aan te wijzen en te bepaalen, om te mogen handelen met verbod elders anders te gaan, in welk geval de Portugeeze met de Engelsche ook geen handel vermogen te doen, als ter plaatse daar snelks aan hun is vergund geworden, te veeten aan Popo, Fida, Jaguin of Appa. - En is dit zoo, dan vordert het recht en de belangens van de Edele Maatschappij buiten teegenspraak, dat de Engelsche van hunne eijsschen en handel met de Portugeeze moeten afzien, en dat wij ons recht hierin moeten doen gelden bij gelegentheid het sluyten eener vrede met Engeland, als vanneer alle beswaarmisen en geschillen dienen te werden te berde gebracht en beslist. -

Maar is het anders, want zoo het mij voorkomt, en ik mij herinnere, is de inhoud van de tractaaten bij het sluyten der vrede met Spanjen en Portugal op dit stuk gantsch onvoldende en duyster en beslist geenzints of wij de eenige en volkomen eijgenars van de geheele cust van guinea zijn, ofte niet, in zodanig geval is ons recht twijffelagtig, want indien de cust voor alle volkeren vrij en open is, dan hebben wij geen recht eenig beletsel aan de Engelsche in haare handel met de Portugeeze schepen toe te brengen, volgens mijn gedagten kunnen de Engelsche dan onder haare vorten en in vrije zee met de Portugeezen en andere Natien die zij ontmoeten, handelen zoo veel zij goed vinden. -

Ghet is mij voorgekomen ten tijde mijner commissie na de Portugeeze Eijlanden St Thomé en Isle de Prince, dat mij door de regering dier Eijlanden is voorgehouden, dat de Portugeeze schepen de recognitie der lading buiten kennis en voorveeten van zijne Portugeeze Majesteit betaalen, en die aan de Hollandse gouverneur

aan

aan Amina alleen geëen, om door dien wege enige handel met de Hollandse forten en schepen te kunnen doen en zig van de nodige goederen te voorzien, en bijzonder om de vrijheid te hebben zig aldaar te voorzien van een vaartuijg of grote canoa, en remadoors of reeger matroosen, zonder dewelke zij haar Tabak aan Popo en Tida niet aan land kunnen voeren, door de zware gebranding, die daar aan de kust is, dog dat de Koning van Portugaal onbewust is, dat daarvoor zodanige recognitie betaald word; wat hier van zij, is mij onbekend, dog ik voege dit hier alleen bij, om NWel Edelg. te doen zien, dat de Portugeeze zelfs enigzints de vorderingen van d'Ed. Maatschappij schijnen in twijffel te stellen. -

Nijthet voorenstaande zullen Word edgtb. genoeg bespeuen, welke de swaigheeden zijn, die zig zullen opdoen, vanmeer deeze zaak op 't tapijt gebracht werd, om daar over met het loff van Engeland te conuenieeren. -

'Tis zeeker mi veel opzigte nadeelig voor de belangen van d'Ed. Maatschappij, vanmeer zij enig gedeelte van die handel ten bekoere van de Ingelcke goude moeten missen, want ofchoon de Ed. Maatschappij geen handel met de Portugeese schepen doet, en dezelve heeft gepermittieerd van den Directeur generaal ter custe, zo is tegter notoir, dat die handel aan de comp^e blijft toebedooren, en dat de comp^e, vanmeer zij het geeldivind de verleende permissie daartoe aanden Directeur generaal gegeven weder goude kunnen mitrekken, hetwelk ook zekerlijk geschieden zou moeten, in gevalle de compagnie bij tyd of wyle eens kwam goed te vinden het octroy der vrye vaart van de cooplieden in Holland en Zeeland te verrietigen, en zelfs de colomien in de West indien van de benoedigde slaaven te voorzien; in mlkeen geval goude de compagnie genoodsaakt zijn zelfs de tabak van de Portugeese schepen in te handelen, endan zou 't nadeel dat d'Ed. Maatschappij door den handel

den

der Engelse met de Portugese genoot, zigtbaarder
weesen. - Ook staande de vergunning aan
den Directeur generaal en gegualificeerde com-
missien ter slaavenland, geeft het zekerlijk enige
bepaling en nadeel aan alle deese inlaare
slaaven negotie, het welk ten gevolge heeft, dat de
quantiteit der slaaven, die anders nighandelt
zoude kunnen werden, door middel der tabak
enigzints minder is, endat d' Ed. Maatschappij
daar door minder recognitie ofte slavegeld ont-
fangt. - Ten aanzien van de recognitie
tabak ben ik van gedagten, dat daaromtrent geen
svaargheid beloofd te werden gemaakt; het grootste
gedeelte, ja veel tijds al de tabak, zo de aanvoer
niet al te groot is, gaat gheetig weg ten veldoning
van de comp^e onkosten en kostgelden aan 't quar-
soen en slaaven, en zoo anders te groote quanti-
teit in comp^e pakhuizen is, meer als er in onkosten
en kostgelden kan werden gedebiteerd, is dit mid-
del aan de hand te geeven, indien W^{ed} Agt^b. daar-
van goetdoend gebruik te maaken, namelijk om
den Directeur generaal en Raeden te qualificeeren,
om tegens 10 £ goud of L. 25 in comp^e cassa te
brengen, van tijd tot tijd zo veel tabak uijt comp^e
pakhuys te mogen neemen, als sal kunnen werden
gemist van 't geene berekend zal werden gemist
~~van 't geene~~ ten veldoning van de comp^e onkosten
en kostgelden noelig te zijn; dit middel zal het
bederf voorkoomen, en de Maatschappij voordeel
aanbrengen, en de schade prevenieeren, wijl de
tabak dan bij tijds vanmeer nog goed is, kan ver-
den gedebiteerd, daar zij anders in de pakhuizen
blijft leggen droog verd en verstift tot merkelijk
nadeel van de comp^e; indien nu op deese wijze
werd gehandelt met de comp^e recognitie tabak,
soo kan ik niet vinden, dat de handel der En-
gelsen met de Portugeezen enig nadeel op dit
subject veroorsaaken kan. -
Het middel dat den heer Directeur generaal Volk-
mar en Raeden voerslaan, om de Engelse te-
-preede

-reede te stellen, en haar te doen afzien, om zelfs
 met de Portugese scheepen te handelen, vinde in
 dit voorstel zo veel swaargheid, en kwade gevolgen,
 dat volgens mijn gedagten het voorzigtigste zal
 zijn, dat (W^{el} Ed. c^{og}tb. daar niet in treden, ook
 geloov ik niet, dat de Engelse, wanneer haar ooit
 een propositie gedaen vend, daar mede te reeden
 gesteld zoude kunnen werden en zij zig daar mede
 zoude vergenoegen en van haer gepretendeerde
 handel met de Portugese snllen afzien, of zoo
 zij het al deden, dan gelove het van een korte
 duur vesen zal, want wat zal de geringe quanti-
 teit van een sende der recogmitie tabak, die ik
 bepaale op 600. rollen, in een geheel jaar de En-
 gelse in haer slavehandel kunnen baaten, en
 snlks voor alle de Engelse forten en scheepen, daar
 een enkelde rijkhandel schip dikwils alleen 200.
 rollen tabak nodig heeft, en van een Portuges
 schip rihandelt; ten anderen hoe zoude die ver-
 deeling geschieden van evengemelde derde recog-
 mitie tabak of 600. rollen onder negen Engelse
 forten en ten minsten dertig Engelse handel-schee-
 pen, die ik reekene jaarlijks aan Chinneraboe
 koomen; dan zoude ieder fort en ieder schip's
 jaars niet meer kunnen ontfangen als 15 rollen
 tabak; ik geef aan't oordeel van W^{el} Ed. c^{og}tb. of
 de Engelse zig op den duur hier mede snllen
 vergenoegen of niet, en of zij zig hierbij bepaalen
 snllen. — En zo de Engelse scheepen, ge-
 lijk het zeer waarschijnlijk, ja zeker is, dan egter
 voortgaan met hunne smokkelhandel even als
 zij nu doen, wat val het dan kunnen baaten, dat de
 Hollandse compagnie een gedeelte van hare recog-
 mitie heeft afgestaan ten voordeele van de Engelse.
 mij denkt dan is 't voor de comp^g en voor hare be-
 diendens veel erger gesteld als te voren. —
 Ook snllen er bij de afleesering der tabak gedurige
 fristen en oneerigheeden over de caliber en in-
 deugd der tabak ontstaen, so mede over de betaa-
 ling, het welk somtijds onaangename gevolgen

kan veroorzaken. - Eindelijk hoe, en waarmede
sullen de Engelschen de Tabak voldoen; goud kunnen
zij niet fourneeren, dit is onmogelijk, aangezien zij
haare goud inden slaavehandel zelfs loog benodigt
zijn, en daar aan steeds gebrek hebben; dus volgt,
dat zij de Tabak met koopmanschappen sullen be-
taalen, en waarschijnlijk met de slegtste goederen,
daar zij geen slaaven voor kunnen koopen; hiermede
sal het comp^{te} magazijn dan werden opgevuld en
comp^{te} bediendens sullen die hi haer koestgeld moe-
ten werden opgedrongen of de goederen sullen moe-
ten blyven leggen verstitken tot merkelijke slaa-
de van de compagnie. -

Gelyk het zekerlyk ook slaade voor de comp^{te} moet
genoemd werden, wanneer enige koopmanschappen
in comp^{te} pakhuizen op de kust moeten werden in-
geslaagen, die niet door de comp^{te} uit het vader-
land zijn gevonden, aangemerkt de compagnie op
haare verzendingen avanceerd. -

Hiermede denke ik genoeg aangetoond te hebben,
welke gevolgen er te voorzien zijn, en over zulks zijn
mijn gedagten op dit stul, dat het beter voor de
Ed. Maatschappij is, van het voorgestelde middel
geen gebruik te maaken, maar bij het sluyten
eener vrede met Engeland te ondersoeken, of wij
het recht hebben de Portugeese den landel met de
Engelsche te beletten, en dit zoo zynde, alsdan de
Engelsche te persuadeeren of disponeeren van haare
smokkelhandel met die materie af te zien, en de
hollandse compagnie hi haer recht op de Portugeese
ter euste niet te hinderen. -

Doz bij aldien ons recht hier omtrend twyffelagtig
beoonden werd, dan oordeel ik, het beste zal zijn
voor de belangens van d' Ed. Maatschappij, om de
gantsche zaak onaangeroerd te laaten, en daar-
mede bij het sluyten eener vrede met Engeland
niet te voorschijn te koomen, of te zoo het de En-
gelsche doen, alsdan van onze zijde toegesand-
heid te gebruiken. -

Voorts dat aan
Directeur Generaal en Raaden ter euste uytdukkelyk
werde

wende gelast, om voortaan geen wagten op de Portugeese schepen te stellen, en zig alleen te vergenoegen met de ontvangst der recognitie tabak als na gewoonte, en verders den handel der Engelschen met de Portugeezen bij coghuiking toe te laten. -

Ook sal het dan nodig zijn, dat de instructien vande oorlog- en andere schepen ten deese opzigten werden geroyeerd, en dat in dezelve een ander articul werd gevoegd, namelijk om de Portugeese schepen, die zij aan de bossen- en beneede kust moeten ontmoeten, haar paspoort van den Directeur Generaal op D'Elmina af te vraagen, en in gevalle zij daarvan niet voorzien zijn, hun dan na Elmina te doen zeilen, ten eynde zij aldaar de recognitie voldoen, en een paspoort van den Directeur Generaal ontvangen kunnen. -

Verkoope hier mede aan het requisit van Uw Edelghebare te sullen hebben voldaan, ik beveele mijn persoon in Uw Edelghebare aankoudende gunste en noeme mij eerhiedig
 5 Flage, den 12 october 1782. J. L. Thierens

Guineabour1772Clusia Agreement2nd April 1772.Anta Agreement
(King Eussou Coffie)1st April 1772.
31 MarchSepoem Island16 Mar 1772Jamba (Munfred) Agreement2nd October 1772Ashanti & Fantyia ^{Written opinions} S.O. / June - Aug 1772.

Pr Nootman, dd: St George d'Elmina, 2 April 1772. -

Agreement with Elmina Chiefs -

Archief n° 9305.

Nij Pieter Nootman, Directeur Generael over de N. en Z. custe van Africa, voor ontboden hebbende de landsgrootten, caboccers, neevens de vaendrijs der quartieren van de chameeos of jonge manschap van het Elminasche landschap, en hem hebbende verklaerd, hoe wij om reedenen ons daertoe moverende, afschoon wij na het aenvaerden van de regering op den 22^{en} September 1769 een Sen of Reglement met hun hadden gemaakt en solemneel doen bekrachtigen, goedgevonden op heeden met hun overeen te komen, te statuieren en vast te stellen, zodanige reglementen als wij tot meesten dienste van de edelchtaatschappij zullen vermeenen te behooren, en wijl opgemelde landsgrootten etc. zig geneegen toonden tot het meedewerken van zulk een nutte en heilzame zaak, zijn zij eerstelijk met ons voereengekomen en hebben in alle haere deelen goedgekeurt, en aengenomen te observeren, zodanige Reglement of Senne na 's lands wijze als wijlen onze voorgaet, den Directeur generael vander Hoop de Gierere op den 11^{en} October 1755 met haer hadde gemaakt, waerby wij nog hebben gevraagd deze volgende articulen, aen welken inhoud zij belooft hebben, te zullen voldoen.

Eerstelijk: Zo iemand zig ondervind, hetzij wijze neger, hetzij wijze negerin, hetzij lage slaef of lage slavinn, opeen schimpende en koonende wijze te spreken of te zingen, en op die wijze onlusten te verwekken en de Publique rust te stooren, zodanig dat 'er moeyelijckheden sijt gebooren worden, zal den aenlegger van dezelve, zonder onderscheijd van personen, hij zij ook wie hij wil, binnen dit Hoofdcasteel worden binnen gebracht, of op onze eorde verden binnen gehaald, om door ons van het land te verden verzonden, zonder dat hij zal kunnen gelost worden, als met de betaling van een mans slaef, of de waarde van dien, alles ten behoeven van de landsgrootten. -

Ten Tweeden. Wijl 's lands gebruik hier meede brengt, dat vel de meeste Europeanen, tot bijzitten neemen neegerinnen of Tapaejinnen, onder deze landstreek behoorende, en het dikwerf gebeurd, dat die vrouwlieden zig vermengen met haere landsgenoten, nadat zij zig aen de Europeanen tot bijzitten hebben verbonden, zijn opgemelde landsgrootten etc. met ons voereengekomen, ten einde soortgelijke onbehoorlyke handelwijze voor te komen, dat zodanige negerin of Tapaejinn,

na dat zij de costume zal hebben ontfangen, en na'slands wijze met een blanke zal wezen gealchaert, zo zij bevonden word eenige vleeshelyke conversatie, het zij met een neger, hetzij met een tapoeijen, ja het zij zeloe met een blanke, gehad te hebben, zal verbeuren haer lichaem, hetwelk niet zal kunnen werden gelost, als met de betaeling van een fyne vrouwe slaavin of vier bendos koopmanschappen, zullende de neger, tapoeijen of blank, die met haer zal hebben te doen gehad, insgelijks dezelve boete betaalen, alles ten behoeven van de beleedigde parthij, namentlijk de blank, die met zodanig een negerin of tapoeijerin zal wezen gealchaert; en opdat de evenreedigheid van straf, zowel teegens neegers als blanken zoude stand quijzen, zal zodanig een blank, die zig met een gealchaerde negerin of tapoejerin, hetzij, zij aen een blank, hetzij, zij aen een neger of tapoeijen behoort, hetzelfde als heer boven sende beleedigde parthij betalen; waervan egter de militaire onderofficieren en soldaeten, zowel als de compagnies slaaven uytgezondert blijven, zullende die met een boete van een kol tabak, een stuk panegoed en een kelder à 6 stoop volgens oud gebruik worden gestraft.

Wijders, om aen alle onze onderhoorige in onze qualiteit als Directeur Generael en opper gebieders vuer deeze landen en volken, op hun verzoek opening te geeven, hoe en op wat wijze zij zig bij voorkomende mweijelijk heeden, het zij die het algemeen, hetzij die bijzondere personen betreffen, zullen hebben te gedragen, stellen wij vast, en statueeren, geduurende onze Regeering, dat alle delicten, als moorden, doodslaen, brandstigten, huysbraek, huysdieverij, vrouwe schenden, steelen, smokkelen, mishandeling van 's Heeren dienaers of 's comp^z slaaven, schending van boomten en publicque weegen, vee dieverij, mishandeling of kuetzing van ketzelve, onmiddelyk van het Departement vanden Fiscaal zijn, die de yulke, die zig daeraen zullen hebben schuldig gemaakt, na ons aluorens daervan te hebben kennis gegeeven, volgens recht en billijkheid zal doen straffen, zonder onderscheid van personen, het zij, dat zij Europeanen en comp^z dienaers zijn, hetzij, zij inboorelingen deezer Lands zijn, wylt hij Fiscaal om die reeden doorde Edele ehaatschappij hervaerds is gezonden.

Tenwyl voor het overige alles wat tot de politicque en bijzondere huyshouding van het Elminasche land eenigzints be-

behoord, den ons blijft gereserveert, om tot staeving van de gemeene
rust, en in de schikking van 's lands zaken zodanige maere-
gulen te neemen, als wij ten meesten nutte van de Edelle chaat-
schappij, en van Haere onderdanen, zullen vermeenren te be-
hooren, in welke hoedanigheid wij willen, en vast stellen, dat
geene nieuwe wetten, Penen of Reglementen door onze onder-
hoorige zullen werden gemaakt, als met onze voorkennis en
speciale permissie, op poene, dat teegens de zulke, die zigzelve
zouden onderwinden, zal worden geprocedeert, als teegens
ongehoorsame, verkleerende wij bij deeze, alle zodanige Pen-
nen, Reglementen of statuten, die tot hier toe, buiten onze
kennis, voorveeten en permissie gemaakt zijn, mel en ^{van} onwaer-
de, vernieuwende wij nog het Reglement bij onze voorzaeten
gemaakt, dat 'er des avonds na half neegen uuen, als
het waegtschot zal gedaen zijn, op het pleijn voor dit Hoofd-
casteel, niet zal werden gebrinkaerd, geschoten, getrommeld
of gepijpt, als bij een ongevooen Toeval, van het maken van
costume als anderzints, en dan nog niet als met onze speci-
ale permissie, op poene van ongehoorsaemheid. -

En ten eynde nu zekere straffen te bepaelen, teegens de zulke,
die onderscheidene misdaden begaen, zijn wij, met onze
landsgrooten etc. overeengekomen:

Eerstelyk: Dat de Jimadoors, die voortaan onder het
voer voeren van 's comp^s of particuliere goederen zullen
steelen en kisten, kisten, pakken of kelders open maken, zal
zijn lichaam verbeuren, ten behooven van de landsgrooten,
hetwelk hij zal kunnen laegeren, met de waerde van een
mans slaef, zijnde vijf bendas coopmanschappen. -

Ten Tweeden: Dat de zodanige die binnen of buiten dit
Hoofdcasteel, een comp^s bediende met woorden of daden zul-
len loonen, de handen aen hem slaen, en hem stooten, slaen
of mishandelen zullen afgestraft worden met honderd
slaegen en zes maanden binnen het Fort in dubbelde toe-
rijens. -

Ten Darden: Dat zodanige Jimadoors, die niet
behoorelyk haere schuldige vis tol, volgens het oud gebruik,
hetwelk bij deeze vernieuwd is, van haere vangst betalen, en
die haere koffen met vis, voorzien van een boey en op de hoogte
van het booven com laeten zinken, zullen verbeuren de
lof of coffen met vis, en daer en boven een baeten van
acht Engels goud verbeuren, alles ten behooven van den

aen -

aenbrenger, zijnde van de Tol der vis vrij verklaard de Fetische paep,
endes zondags de opper vaendrig van alle de rimadoors. -

Ten vierden: Dat godanige neegers, die binnen dit Hoofd-
casteel als jongens dienen, wanneer zij hunne meesters iets zullen
hebben ontruemd of bestolen, zullen als huysdieven werden
gestraft. - Ten vijfden: Dat de zodanige, die aen de
hier ter reede leggende schepen slaeven zullen aen boord bren-
gen, om te verkopen, hetzij, dat die slaaven aen de brengrs,
hetzij aen anderen toebehooren, zullen als comp^s dieven ge-
strakt worden, ten ware dat zij alsookers in handen van ons
Directeur generael de agt Engels goud voor recognitie van
ieder slaef voor de edele maatschappij zullen hebben betaeld.

Als twee leijden van een different quartier met elkan-
der moeylijkheeden krijgen, zal zulx niet als een quartier
Palabber maar als een bijzondere zaak worden aengemerk, en
beyde de parthijen in 't fort worden gebragt. -

Den geenen, die de moeylijkheid zal geopperd hebben, of zijn
vriend van een ander quartier, of het quartier gelve zal hebben
geinsulteed, zal zonder aenzien van persoon van 't land ver-
zonden werden. -

Die, die over schuld moeylijk-
heeden zal aenvangen, of zijn debiteur voor een dasje wil
geeven of een bepaling van prijs maeken voor het reytstelde van
zijn betaling, hetzij van een anker branderijn, een koebeest,
cabriet of een varken, zal van het land gezonden worden; maar
een schuld hebbende, zal hij verplicht zijn zig bij de grooten aen
te melden, om zijn debiteur om betaling te noodzaken, en verplicht
weezen, genoeg te neemen met haere reytpraak. -

En madien het gebeurd is, dat eenige Annemaboese neegers
alhier aenwezend geweest zijn, bij zig hebbende een trom, op
deselke zij een nieuwe dans hadde ingevoerd, die de quartierren
van Cneobia en Clladie hebben nagevolgd, word zulks bij
vervolg, doorden Directeur generael en alle de grooten vaen-
drigs etc. op het strengste verboden op poene, dat die van Cn-
eobia en van Clladie, die op nieuws dien dans zouden willen
invoeren, als verstoorders van de gemeene rust in dit Hoofd-
casteel zullen werden binnen gebragt, om vervolgens zonder
genade of zonder aenzien van persoon van 't land zullen
worden gezonden. -

Dat bij vervolg, als er een zaak
word aengediend aen de Veregentes en zij ontbieden bij zig,
die, die de zaak pakt, hetzij man, hetzij vrouw, en weijgrig

is om te komen, zal dezelve van stonden af een als ongehoorsaem werden aengemerkt, in 't fort gebracht en van 't land gevonden.

So bij uwevolz een van de Terregentes ofte de groote vaen- draager eenige zwaarigheid mogte te opperen hebben, zal hij zig bij het geleele lichaem van de Terregentes en bij de comp^s makelaer aenmelden, om zijne zaak voort te dragen; waerna dezelve door hun zal voorgedragen werden aen den Directeur Generael, die kennis van de zaak zal neemen, en zo het geen landyaek is, ze aen hun overlaten, dog een landyaek zijnde, gezamentlijk methun over dezelve zitten, endegeene, die zig aen deeze schikking niet onderwerpen, zullen aengemerkt worden als de Pen te hebben gebroken. -

De geene, die deeze Pen op de een of andere wijze hebben gebroken of traagten te breeken, zo hij een kimadood is, zal niet mogen vissen, zo hij een landbouwer is, zal niet mogen rosaeren of hout kappen, en in geenen deelen eenigzints in zijn eijge onderhoud mogen voorzien, voor dat hij met goud of met zijn lichaem de straf, die hem zal wezen opgelegd zal hebben betaeld. -

Aldeus gedaen en gesbooten bij ons Directeur Generael, en tot bekragtinge deezes, neevens de landsgroten, caboceers en de vaendrijs van de Elminasche quarterien onder teekend, en bij Haer Lieden meteen Eedzweering op den bijbel bekragtigd. -

In 't Hoofdcasteel St. George

D'Elmina, deezen 2^e april 1772. -

P. Vootman

Dit merk is x gesteld bij den koning van Elmina ctkin

Dit merk is x gesteld bij ctpree, tweede koning van Elmina

Dit merk is x gesteld door Badoe Tomabin, derde koning van Elmina

Dit merk is x gesteld door Entiem, vaendrij van ctkin

Dit merk is x gesteld door de vaendrij van cncobia, gen^t Jim

Dit merk is x gesteld door de vaendrij van Encodjo, gen^t Quasje Juani

Dit merk is x gesteld door de vaendrij van 't quartier Benja, Quacoe,

Dit merk is x gesteld van 't quartier Secce, gen^t Oredoe Patou^{ti}toe ^{Jiamini}

Dit merk is x gesteld door de vaendrij van 't quartier cbadie, genaemt Quamena Usson Sante de ckingo

Dit merk is x gesteld door de vaendrij van 't quartier t'Enjampa, genaemt Quacoe Edoem.

Op leeden den 2 april 1772 hebben de ondergeschreevne perzoonen, elk in 't bijzonder, tot nakoming van den inhoud deezes, met den hand op de bijbel, daerop den Eed gedaen, en aengenomen alomme Kondschap van 't zelve in 't Elminasche Crom te laeten doen, ten eynde niemand ignorantie kan pretendeeren. -

Aldeus

Aldus gedaen ter presentie van de Wel Ed G. Clgtb. Heer
Directeur generaal Pieter Voortman, en ten overstaen van den
Wel Ed Gesta. Heer Raed Fiscael N. Sulyard van Leeftaal
In kennisse van mij A. van Buuren Buman
commies ter secretarij

Reglement op de Tol der Vis aen t' Hoofdcasteel
St. George D'Elmina.

Van een vis is geen Tol, maer den zelue goed zijnde, en men meende,
dat die dag geen vis gevangen zoude werden, dan mag men
die voor betaling uijt de canoa neemen voor de generaels tafel.

Twee vissen is de Tol een halve visch. -

Drie d^o is de Tol de geheele romp van een der drie vissen,
en de kop, beneffens de twee andere vissen aenden visser we-
-der gegeesen. -

Vier d^o is de Tol een heele visch. -

Vijf d^o is de Tol ook een heele visch. -

Ses d^o is de Tol een en een halve visch. -

Seven d^o is de Tol een heele visch en de romp van een
andere, wendende de kop, beneffens de overige vijf vischen
den visser weder ter hand gesteld. -

Acht d^o is de Tol twee vissen. -

Negen d^o is de Tol twee vissen. -

Tien d^o is de Tol twee en een halve visch, en alzo verders
naer even reedigheid. -

Verders vend in t' geheel voor de generaels Tafel gesteld en ge-
-noomen alle de Bot, Tong, Brasile Cabellauw, Kreeften en
Van alle verdere klyne soorten van vischen, als Krabben,
Abboijen, en Sardinjen, told mende geregte viende part. -

Vande Slaaijen, yst men geen tol. -

Van de Schilpadden, yst men meede geen tol, dog werden aen-
-gehaelt, en voor de grootste in betaling gegeven volgens oud
gebruik: Een groot slaeplaeken, een stooftles Brandenijnd,
een half of een heele vaem Portugeesche Tabak en een half
douzijnd ordinaire pijpen. -

St. George D'Elmina den 2° April 1773. -

A. van Buuren Buman
commies ter secretarij.

v. d. Prujs and G. S. Gallé, dd^e Saeconde p^mo April 1772. -

Agreement with Hanta Chiefs. -

Archief n° 9. 305.

NEget. Heer! NHed^{ds} zeer gekonoreerde van 28e passato hebben wij d' Eere gehad te ontvangen; aengenaam was het ons daaruut te zien NHed^d tot dus verre over onze commissie voldaan was, wij hopen zoo gelukkig zullen mogen wezen de volbrenging derselver de goedkeuring van NHed^d zal mogen verdragen wanneer NHed^d zal op slaan inleggende Instrument der capitulatie aengegaan met de koning en grooten van het Hantasche land, door de present geweest zijnde en ons geteekent, en door hem met het sweren op den bybel bekrachtigt, maar aan het gebruiken van jurament daarbij hebben zij niet gewilt, met tegenstaande wij ons gevoeld hadden zij daar tegen niets zouden hebben, wij zij zeggen het sweren op den bybel ende tekening hunner hand genoeg en geen gebruik is, ze alle drie tegelijk doen, en dat wanneer ze niet bereijdsvillig waren om te gaen, zij nog kaan hand sou hebben onder het Instrument gestelt, nog daar bij op den bybel gezwoeren, en ten anderen, dat ten tijde de Generaal Huydecoper zaligerde Hantache negers wegens de onkosten na elxim heeft doen optrekken, zij de capitulatie alleen hebben onder teekent en daar bij jurament gebruikt en waren wij niet bevreest geweest, gemelde koning en grooten de zaak weder in de hobbel zouden gooijen, souden wij hetzelfde hebben verschreven en dat articel uytgelaten. - Egter twifelen wij niet of het tekenen van de capitulatie en het sweren op den bybel daarbij, zal van zoo een effect zijn, alsof zij het jurament daarbij mede hadden genuttigt. / Verder hebben wij na het sluyten dezes de koning en verdere Hantase grooten zoo voor hem als de vijf kwartieren, het geen NHed^d ons heeft gelieven te ordonneeren, ten land gestelt, en voorgehouden, waren zeer te vreden en zijn sel vergenoegt weder na hien plaatsen gestouneert. - Od hebben wij de commandanten van Caccorarij, Boutrij, Mecoda en Poguesoe aengegaande het geen wij met de Hantase koning en grooten hebben aengegaan en gesloten, kennis gegeaen, om zig in den tyd hier na te kunnen regneeren. - En alsof d' eerste onder teekenaar niet kan zien dat meer hieromtrent te verrigten heeft, zal hij zig morgen weder na sijn post begeaen. - Hiermede aenden Intentie van NHed^d vermeenen te hebben voldaan, blijen wij, na NHed. gode bevolen te hebben, met alle veneratie ...

v.d. Peuije, g. S. Gallé enzo. dd^e Fort Oranjo, Saconde 31 March 1772.
Agreement with Hamta Chiefs d'archief N° 9 305.

Heden den 31e Maart 1772 compareerden voor ons Jacobus vander Peuije, commiss en Raad en Gillis Serraus Gallé, commiss ten re-
 gotie, beyde in dienst der Ed. Gen. Geoct. Oedeel. West Ind. Compagnie, deze
 volgende negers Esson Coffie, Koning van het gantsche Hamtarske lant,
 Ansaucoc, Jauw en Diabende, compaay en caboceers tot Saconde,
 Quaeoe Anamol, Enketja, Okom en Jantje, makelaars en caboceers
 Tot Boutrij en Taccorarij en verdere Boutrijse, Taccorarij en Sacon-
 dese landsgroeten, welke door ons, als daartoe gecommilleert door
 den Negt. Heer Pieter Noortman, Directeur Generaal over de Noord
 en Zuidkust van Africa etc. etc. zamen geroepen zijnde, om van
 hun een hulphende van eenig kondeit man, ten assistentie en be-
 scherming van Okim en de forten beneden Okim en ten dienste van
 d'Edele Maatschappij te petitioneeren, met ons hebben aengegaan
 deze volgende capitulatie. - :

Eerstelijc, dat wijl aen Saconde' een Engels fort legt, aldaar alle
 de onderhoorige niet gemist kunnen werden, als ook niet al het
 volk van andere compagnies forten hier op de boventkust, die ook
 beraart mogten werden, se niet in staat zijn, alle op te trekken, van
 haer zoo spoedig als zulc zal vereijst werden, na Okim of an-
 dere plaatsen hier op de boventkust beneden Okim zonder tijdver-
 zuijn met een goed aental scherpe patroonen zullen marcheren
 vijf groote quartieren volkeren, als twee van Boutrij, een van Tac-
 corarij, een van Accoda en een van Hollandia of Joqueuse, om
 zig aldaar ten dienste van d'Edele Maatschappij te laten gebruij-
 ken, zoo lange de compagnie haer in dezelve nodig zal hebben.

Tweede, dat wanneer deze quartieren na verloop van eenige
 tijd zullen willen terugkeeren, vande plaats, waar na toe zij mog-
 ten zeyonden zijn, niet zullen gaan, vook en al eer se door een
 gelijk getal zullen werden afgelost.

Derde, dat wanneer een of andere fort of forten en vastig-
 heden van d'Edele Maatschappij hier op de boventkust moegt geattrac-
 queert en aengevallen werden, alle de resterende Hamtarske vol-
 keren tot hulpen assistentie van d'Edele Maatschappij zonder eenig
 uijststel na die plaats of plaatsen zullen op trekken.

Vierde, dat zij getrouwelijc alles zullen nakomen, wat hun
 door degenen, waaronder zij gestelt zijn, zal gelast werden, com-
 pagnies forten en vastigheden hier op de boventkust tegens buij-
 telandsche magten hulpen beschermen en bewaren, en voorts

zig

zig in alles gedragen als brave onderhoorige negers van 's compagnies forten verplicht zijn en betaamt.

En ten vijfde, dat opchoon de grooten van Eleoda en Poguesoe niet present zijn, voor het optrekken der quartieren van beide deze plaatzen, de Flantasehe Koning Eusson Coffie instaat.

Waaren tegen wij als gecommiteerden met hun voer- een gekomen en geaccondeert zijn, dat se van d' Edele chaat- schappij hiervoor zullen gemieten zestig oncen coopmanschappen een panegoederen, polver, maphanen en brandewijn, waar- van hun, voor dat deze quartieren zullen optrekken, zal betaalt werden dertig oncen coopmanschappen nevens een bende maphanen, een once polver en twee baren loodt een ieder dezer vijf quartieren, dat is aan ieder quartier, en ge- duurende dat se tot bescherming van 's comp^s forten of vastig- heden hier op de boenkust geemployeert werden met levens- middelen te werden onderhouden en voorzien, en nadat den oorlog een eynde zal hebben genomen de resterende dertig oncen coopmanschappen een haer zal werden betaalt en tijt- gekeert.

Tot nakoming van welke vijf eerste articu- len hebben gemelde grooten znlx niet alleen met het gebruyken van jurament na 's lands wijze bevestigt, maar ock met het sweren op den bybel en met hun hand teekening hier onder be- kraegtigd, en omtrent het laatste onze hand teekening en cachet hier nevens gestelt.

aldus gedaan en gepasseert binnen 's Ed. comp^s fortres Orangie tot saconde' desen ultimo chaart 1772, ter presentie van onze opperdienaren Coffie Ket- tapo en Quacoe Kuboe, als tolken. -

- dit is het handmerk vanden
 neger Eusson Coffie x Koning
 van het Flantasehe land
- x Annaucoc, ceompaaij tot saconde'
  - x Jauuw, caboccer tot saconde'
  - x Diabende, caboccer tot saconde'
  - x Quacoe Annamal, makelaar tot Goutrij
  - x Coffie Kallapo, alstolk en getuyge } opper-
  - x Quacoe Kuboe, alstolk en getuyge } dinaar
- v. d. Perrijs
 Jillis Louwaas Galle'
- x Erketja, makelaar tot 's accorarij
  - x Pantje, lands groot of caboccer op den berg tot Goutrij
  - x Jauuw Apransan, lands groot tot saconde'
  - x Cltgo, bezitter der steel vanden Caboccer Mannams tot Goutrij
  - x Echiema, bezitter vanden caboccer Dabo sijn steel en lands groot tot Goutrij
  - x Cltom, caboccer of onderling tot 's accorarij.

N. Inlijand van Leefdael, Chama 18 May 1772. -

Sepaen Island.

Archiefn^o: 9305.

WEGot. Heer! Ongevolge WEGot. bevelen versaat in Haere veel
geerbiedigde cliënie vanden 1° dezer, hebbe ik mij daegs daer
aen naer Chama begeeven, en als gecommitteerde en gequalifi-
ceerde van WEGot. buiten eenige onkosten voor de Ed. Maet-
schappij, Haere ordres letterlijk volbragt; en de bevreemde en
na de grenzen van Nassa gevluchte Effina niet alleen weder in
dienst der Ed. Maetschappij aengenomen, uelof gegeeven, om
sig op het Chamase Yland (Chipon) met kennis voorweeten, toe-
stemming en goedkeuring van Cobbenalpo en Jan Tin, needer
te zetten, maer daer en boven hem doen betalen alle de gemaekte
ontkosten ter gelegenheid van zijne Evasie, mitogaders een
mans slaep voor WEGot. en een onse goud voor 'scomp^o ma-
kelaer aen Elmina tot vergoeding van de loon, die hij WEGot.
clgtb. in Haere vaerdigheid als opperbeieder over deeze lan-
den door het laeten doen van een ongepaste boodschap hadde
aengedaen, als meede de makelaer, die ik bij het afmaeken
van de zaak hebbe aengemerkt als een van 'i Ed. comp^o eerste
Diensers onder de neegers hier ter custen, en dewelke ruit dien
hoorden ook vergoeding wegens geleedene loon en smaet toekvam.

Ik heb Effina op nieuws hulde en trouwe doen zweeren
aen de Ed. Maetschappij, zo vel als Cobbenalpo en Jan Tin.

Ik heb de drie boovengenoemde caboceers met den anderen
verzoend, alle sude palabbers, die tuschen hun plaets vinden, of
gevonden hadden, doen afsweeren, en hun op nieuws vriend-
schap met elkander doen maken, eeven als of er nimmer geschil-
len hadde plaetse gehad. -

Ik hebbe hun verbonden,
om de Ed. Maetschappij te maintineeren en te handhaven
bij haer privative recht tot de canoa handel, en znlks alle
drie tezamen, en een ijder van hun in het bijzonder. - Zij
hebben aengenomen, geene canoa's te zullen leveren, als aen
den gouverneur van Chama indertijd; en zo zij eenige aen-
zoek mochten krijgen tot het verkopen van dezelve, hetzij door
blanken, hetzij door neegers, zij het zelve zullen van de land
wijzen. -

Dog hebben zij zig verbonden, zo hun
eenige voorslagen vierden gedaen, onder het geeven van giften
of het betalen van hoogere prijzen, als na gewoonte voor de
canoas, ofte wel onder belofte van meerdere betaeling, zij
znlks niet alleen zullen van de land wijzen, maer daerenbo-

- ren zom

zonder uijtstel daer van kennis geuen aen de gouerneur van Chama in der tijd. - Zij hebben beloofd, zo zij alle drie, ofte een van hun in het bijzonder iets mogten ontwaaren, hetwelke eenigzints schadelijk ofte nadeelig konde wezen aende belangens van de Edele Maatschappij, hetzelve meede te doen en znelc ten eersten aen den gouerneur van Chama.

Zij hebben aengenomen bij het ontstaen van eenige onlusten in de Matten, in het Nassasche, in het Tjiffersche, in het Santynsche ofte bij eenige van hunne nabuurcn, zij nimmer te zullen bemoeijen met eenige moeyelijckheden, veel min in dezelve deel neemen, en ingevalle zodanige onlusten ontstonden, en zij weesden daerin betrokken te zullen worden, of door dezelve schade te zullen kunnen lijden, zij zonder tijdverzuimen zig bij het opperhoofd van Chama zullen vervoegen, van haere vreesse kennise geuen, en haere consideratiën meede deelen; waerna zij zig zullen houden aen zijne uijtspraek, hoe zij zig zullen hebben te gedragen; en zo de zaek van groot aenbelang is, en van zwaere gevolgen kan wezen, zal de commandant van Chama in der tijd zig in zo een geval aenmelden bij het opperhoofd dezer landen, zijne beuelen inwagten, en dezelve veruolgens aen hun mededeelen, waer na zij zig doen zullen moeten gedragen en houden aen de uijtspraek en beslissing van opgemelde opperhoofd. -

De broeder van Effina, bekend onder de naem van de Kleine Effina, hebbe ik te vergeefs na heruaends onthoorden: De Soubrisoesche, grenzende aen Wassa, en onder de bescherming van demelke hij beneuens de groote Effina zig begeuen hadden, hebben hem geen verlof willen geuen na heruaends te komen, om te assisteeren, en deelgenoot te worden, bij, en in het afmaken van de zaek, ten zij men hun ter zijner largceering toestond, vijftien oncen en twaelf Engels coopsmanschappen. -

Die voorslag hebbe ik finael van de hand gewezen, dog in aenmerking neemende, zo zijn hart goed was, het voor hem hard zoude wezen, geen deel te hebben in het afmaken van de zaek zelve, en zo hij kwalijk gezind was, en de Eijsch van de Soubrisoesche slegts een vooruendsel was, om onder die schijn zig afweezend te houden, hebbe ik lobben aen spoen van hem en zijne broeder de groote Effina voorgelagen, of zij conditioneel hem wilden afweeren, en ophouden, hem te erkennen voor haer vriend, vooreen van haer quantien; voor

des

des grooten Effina's moeders zoon, en voor zijn broeder, met de-
zen verstaende, in gevalle hij binnen zes maanden na dato
dezer, zig van goeder herten onder de gehoorsaemheid van de
Edele Maatschappij wilde geuen, en alle de gemaakte voorwaer-
den met Jurament bekrachtigen, de Edele Chij. kulle doen, en
niemand als haer voor zijne meester erkennen, hij dan zoude
worden aangemerkt, als of hij bij en tegenwoordig was geweest
bij het afmaken van de zaak, en deel hebben in alle de voor-
deelen, die uit de beslissing van deselve bij veruolq zoude
gehooren worden; dog zo hij binnen opgemelde tijd zig
niet vrijwillig en van goeder herten bij de gouerneur van Cha-
ma of bij den Directeur generael in zijne Residentie aenmeld,
hij voor eeuwig zal veezen gebannen, en afgesneeden als een
veruot lid. - Deze verslag hebben zij goedgekeurd en het

namaken van deselve zo vel, als alle de bovenstaende arti-
culen met Jurament bekrachtigd, ten overstaen van de Wed.
Heer Yaacobs van der Feuije, den commiss en commandant Gillis
Seraes Gallé, de cabocier Faba, alle de Texregentes van Cha-
ma, NWEgot. opperdienaer dhir, en de mijne, Jauw; naoma
ik vijf schooten van het fort hebbe laeten doen, om de afdoe-
ning van de zaak aen den volken bekend te maken; vervol-
gens hebbe ik hun allen, en een yden van hun in het bijzonder,
in naem van de Representant van sijne Doorlugtigste Hoog-
heid, van Bewind hebben van de Vest Ind. Maatschappij, van
NWEgot. en van mijzelue, als gequalificeerde en geuvmag-
tigde, plechtig en heylig beloort, zij zo lange zij hun woord
houden, zonder oplouder in de bescherming van alle opge-
melde zullen staen en bliuen; Dat hun in alle gevallen
promptelijk recht zal geschieden; Dat zij ten allen tijde tee-
gens hunne vijanden kraegt dardiglijk zullen worden beschermt
en in allen opzigten gehandelt worden, zo als getrouwe en
beminde onderdanen billijk behooren gehandelt te worden,
door billijke en rechtuaerdige meesters; zij zijn hiermeede
ten hoogsten in haer schik geweest, hebben mij ernstig be-
donkt ouer het afmaken van de zaak, en op nieuus de sterkste
uerzeeking gegeuen van gehoorsaemheid, yver en trouwe.

Zie daer NWEgot. Heer. een waer verslag van
mijne veruigtingen, deuelke ik vyeriglijk hoore, de hoge goed-
keuring van NWEgot. zullen verdraegen, terwijl ik met al-
le schuldig ontzag, eerbied en respect de lere hebbe mij

Aa

te noemen

Chama, 18^e May 1772.

NEGOT Heer! mijn Heer!
Nwegot. ootmoedigste en gehoorsaemste
Dienaer N. Snyjard van Leefdael

R. A. Klerck, Opam da^e 2 October 1772. -

Agreement with Jumba (Elmford). [Mumford]. Chrelief^e § 305.

Op Heden den Tweeden October 1772, compareerden voor mij Rynhold Antoni Klerck, ondercommies in dienst der Ed. Gen. Geocte. Ned. West Ind. Oij., en commandant van 's Ed. comp^e Fortres Lydsraamkeijde te Opam, de Grandes, onderlingen, vaandrijs, en alle die eenig gezag of magt hebben, in en over het dorp Jumba, mij te kennen gevende, hoe zij van ouds her zig erkend hadden, en ook waerlijk geweest waeren, onderdaanen van de Generaale geocte. Nederl. West Ind. Oij. en zig gerekend hadden te behooren onder Opam, en uijt dien hoofde ook altoost hulpen adсистен- tie, wanneer zij in nood mochten geraaken, vanden comman- dant aldaer in der tijd verwacht hadden, en nog verwachteden.

Dat zij erkenden, dat zedert enige jaaren herwaards, vel cooplieden van andere Natien zig tot kunnen hadden opgehou- den, en zelfs kunne vlag hadden doen waeyen als een sein, oever- kenning voor de schepen en Natien, van welke die cooplieden waeren, ja zelfs, dat het gebeurt is, dat zij om goederen verlegen zijnde, bij die van een vreemde Natie credit gevonden, en de- zelve bekomen hebben, dog dat die gemaakte schuld reeds voor lange is afbetaalt, zonder dat zij, staande dezelve, enig- zints ciensbaar zijn geworden aan enige Natie, hoe ook ge- maamd, maar altoost geweest en gebleeven zijn onderhoorig van opgemelde Nederlandse West Ind. Oij., dewelke zij ook, zoo de nood zulx vereijst hadde, zouden hebben geholpen, bij- gesprongen, en hun goed en leven voor opgeoffert; Dat zij thans in nood zijn en door moeyelijheden, die zij gekregen heb- ben met de elatte negers, zig in de noodsaaklykheijde bevin- den, zig bij haare vetige grondheer, de Ed. Maatschappij voor- noemd, onderdaanig aan te melden, ootmoedig verscekende, dat het dezelve bekaege, haer te beschermen, te ondersteunen, en van het nodige te voorsien, op dat zij in staat gesteld werden, haere rijanden het hoofd te bieden en voor alle overrompe- ling, mislandeling en overkeering gedekt te weesen. Dat zij gewillig en bereijde zijn, het benodigde contant te betalen ofte vel tot zeekenleijde van de betaaling bij vervolg, te zullen geuen kaendige Impias in handen van den commandant van Opam, ondoor denzelven naar 's comp^e Hoofd casteel St George D'Elmina te venden opgezonden, en in gevulle opge- melde Impias kwamen te sterven, of weg te loopen, zonder

uijstotel

uystotel andere in hune plaats te zullen bezorgen. Dat zij ten
overvloedige geneegen zijn hulde en manschap aan de Ed. chaat-
schappij te doen, dezelve trouwe te zweeren, haar, de nood-
znelx vereischende, met goed en bloed bij te staan en tot hun-
nent niemand te dulden tot het drijven van eenige negotie
hoe genaamd, onder wat pretext znelx zoude wezen, als alleen
die, die hun door het opperhoofd dezer landen of door den com-
mandant van clpam in der tijd zullen werden toegezonden;

Dat zij instantelijk teffens versoecken een Hollands coopman van
stonden aan te moogen hebben in hun crom, die aldaar ook de
Hollands vlag laat waeijen, ten bewijze, dat zij Jumbaasche on-
der dezelve behooren, en dienvolgens onderkorige van de Ed. chij-
zijn; het welke zij aanneemen op de solemneelste wijze met
jurament te bewaertigen, en daar en boven eigenhandig een
Instrument te ondertekenen van zoodaanigen inhoud als ik zal
opgeduinden, om hun voor te leggen tot stoving en nakoming
van hunne beloften onder deeze spetiaele, mits en in die bel-
lijke verwagting, dat zij bij vervolg zullen sengemerkt zijn en
blijuen als trouwe en velmeenende onderdaanen van de edele
chaatschappij, en alle hulpe en assistentie van dezelve vermag-
ten; en waerdien ik Rynholt Antoni Klerck, in het Flooft de-
zer gemeld, op het plechtigste gegualificeerd ben door de Wel-
Edele Gecogt. Heer Pieter Noortman, Directeur Generael dezer
landen etc. etc., om met die van Jumba een verbond te sluy-
ten, en hun een vrijwillige en ongedwongen acte van sub-
missie, onderwerping en geloorszaamheid te laeten teekenen,
heb ik hun distinctetijk afgevracht:

Eerstetijk: Of zij vaarlijk zig van oudster erkenden, geneest te
hebben onderkorige en onderdaanen der Ed. Ned. West Ind. chij-

Of zij of haare voorzaaten zig immer met eenige
natie hebben ingelaeten, ofte dezelve meen meender of min-
der graed voor haere meesters of beschermers erkend.

Of zommige van hun of iemand onder hun oorijt
senig kostgelt of jaer vedde van eenre vreemde natie getrok-
ken of genooten heeft.

En eijndetijk, of zij buiten
senig eigen belang, vyl zij thans in nood zijn, nootans de
bescherming van de Ed. chij. bij anhoudentheid verlangjen,
en begeeren; welke die eerste vraag poincten en daarnevens
de laatste in het affirmative, als ook de tweede en derde
in het negative pondborstig, en voor de vuyt hebbende beant-

-woord, hebbe ik hem in naam, en van wegens Haare Hoog-
-eloggende, de heeren Staaten Generael der Vereenigde Oeder-
-landen en derselver Generaale goetv. Oederl. West. Ind. Maat-
-schappij op bekoorlijk order en qualificatie vanden Heer
Directeur Generael dezer landen onder hoogstderzelver besche-
-ming aangenomen, en alle hulpen bystand belooft, zoo
lange zij zig als trouwe onderdaanen van dezelve zullen
gedragen, en alleen verveeender, en niet aanvallender
wijze met en tegens hunne nabuur en vijanden zullen
handelen, hem toegezeft, een Hollands koopman, die bij haer
zal handel drijven, en zijn vlag doen waeyen, ten fine voor-
-schreeven, en eyndelyk veelligt bij vervolg het bouwen van
een Fort of logie tot bescherming van haer, van haer wij-
-ven en kinderen, alles onder dese uitdrukkelijke voor-
-waarden, dat zij alle gesamentelyk, en een ieder van hem
in het byzondere op dit ogenblik de Edele Elij. zullen zweeren,
trouwe en aankleevendheid; dat zij tot sunnent geen
negotie koegenaamd, of onder welke pretext het ook, zoude
moogen wezen, zullen dulden, als alleen die door een bediende
van de Ed. Elij. aldaar zal worden gedreuen; Dat zij zig met
geen handel drijvende Natien hier ten kuste eenigzints zullen
inlaaten, als alleen met de onse, en eyndelyk, zoo zij enige
aansoek moigte krijgen, om afvallig te werden, of van onder
onse gehoorsaamheid verleidert, zij zonder tijdverzuijm
daarvan zullen kennise geuen aan den commandant van
Opam in der tijd; zij provisioneel naar zijn raad gedra-
-gen, en vervolgens gehoorsaam aande beueelen, die hij hem
van wegens het opperhoofd of de hooge regering dezer lan-
-den zal mede deelen; nyders dat zij zig in allen opzichte
zullen gedragen, zoo als het goede en getrouwe onderdaa-
-nen past. — alle het bovenstaande zij na's lands
wijze met jurament bekrachtigt hebben, en tot meerder zeker-
-heid eygenhandig ondertekent.

x Dit merk is van Amo, braeder van de compay, wiens vader
voorheen een Hollands vlag heeft gehad.

Dit x merk is van Kooij, secretaris

" x " is van Okain, teregrande

" † " is van Clequette, oppervlaandrig

" x " is van Groute, Domine

" † " is van Debiampan, grootste cabesier tot Jumba

Alders

aldus gepasseerd m's Edele comp^s Fortres Lydaambeijd
tot epam, dd^o ut supra, ten overstaan van mij ondergeschre-
ven en Ludolph Cuik, assistent, en Pieter Franken, chjux.
gyn als getuigen. R. A. Klerck

Ludolph Cuik } als getuigen
Pieter Franken }

Dit x is 't merk van Esjacon, croom paaij van epam
" x " " " Cobbera Edjeri, opperste vaandrig van epam
" x " " " Coffij Dadebo, vaandrig van Pakefou tot epam

N° 175.

R. A. Klerck, epom dd^o 3 October 1772. -

Jumba (~~Cherfanek~~) [Mumford] diebief n^o: 9305.

Wel Edgeste Heer! chjyn Heer! Tegelijk met de comp^s brief
vanden 29^e passato had ik de eer te ontfangen MWegeste. veel ge-
respecteende van dien gelieven datum, en heb m' alles zoo veel moge-
lijk van MWeg^s raad gebruik gemaakt, gelijk MWeg. uijt de
door mij geschreevene comp^s brief sult kunnen beoogen. -
Edog de Impias, waarvan MWeg. hebt gelieven te spreken, heb ik
ten eersten wel gedacht, zoo als het uijt gevallen is, want MWeg.
gelieve eerst te considereeren, dat zij doodarm zijn en inden
beginne alles hebben opgezet, om hun croom te defendeeren, en
nu moet er veer alles wezen, om de palabber af te maken, de
Abbrache grande terresche plukken van weers kanton, m' 't Jumba-
sche dorp is niets hun have en veer is weg, de wijven en kinderen
zijn noot meest aan simpa en elders, goud hebben zij niet,
Impias zouden ze kunnen geeven, indien al hun volk, namelijk
wijven en kinderen en slaaven bij elkanderen waeren. -

Ik heb het egter getendeert, en wel op zoo een wijs als beslegt
was, Debiampar nevens Cooy de secretaris en Amo met de
opper vaandrig vielen mij toe en gaven mij volkomen gelijk
en wel met betuyging, dat zij het milden doen, dog dat het
niet m' hun moeft was, wijs zij 't niet en hadden, maar dat
zij kunne persoonen en hun keele croom als Impia aan de
Ed. chjij. gaaven, dat ik moest begrijpen, zij een landschap
waren en wel de grooten van het zelve, dat niemand buijten
hun iets aldaar, te weeten aan Jumba, te zeggen had, dat
zij zig aan de Ed. chjij. hadden onderworpen, dat die daar een
vlag kon laten waeyen en iemand zenden, om de beste plaats,
die er m' 't croom was, voor zijn wooning uijt te kieser, of zoo

hij

hij er een bouwen wilde, zij zouden behulpzaam zijn en zouden nooit iemand als de Ed. Clij. meer dienen, waarvoor zij alle gezworen en getekend hadden, echter dat zoo zij in vervolg konden ze velden Impias geeven, en alle verzekering wat in hun vermogen was.

Omtrent het zenden van twee Cromgrootten, om hunne dank te betuygen en met een present zal geschieden, en vel eerst daags, edog zij moeten nog eerst zien, waar dat zij iets magtig worden, dog halen waar halen, t zal er wezen. -

Ik heb Debiampan aan zijn Hoog Edelheid voorgelagen als comp^s makelaar, nyl t geen Crompaay kan wezen, alzoodie reeds oud is, en vel zoodat hij niet in staat was hier te verschijnen dog zijn broeder Cmo, dewelke bij zijn overlijden in zijn plaats succedeert, heeft daarom getekend. - Deze Debiampan komt

mij voor als een gekhikte neger en heeft gezag in t crom, ijden hoort na hem, en hij is die het crom heeft doen defendeeren, anders was alles gevlugt; het was dezelfde, die de clatten negers eyschte, om de kop af te slaan, eer zij wilden palabber maken met Jumba, nyl zij wisten, dat zedan baas van t crom waren, edog hij heeft alles zoo gestieert, dat zij moedig gevoogten hebben en de malte negers op de vlugt gejaagd; hij is t, die t meest te zeggen heeft, waarop Cmo en Cooy met de oppervandrig volgen. -

Ik denk niet misdaan te hebben, dat ik hun een handvlagge gegeven heb, om reden zij hier met een Princerlag zijn verscheenen, en de meeste reden, daarvan ik niets in de comp^s brief hebbe gerept, is eigentlijk, om dat die jongen van den voerleden Quaman, die laatst nevens de jongen van Coetjo van caap Cors een anker brandenijn, als in een voorige comp^s brief gemeld, na Simpa genceest zijnde, aldaar was teruggekomen, en op zijn vaders huys, alwaar een vlaggestok staat, de Engelsche vlag had geheessen, edog het Jumbasche quartier wilde ze direct van boven neerhalen, dog ettelijke oude wilde niet met geweld, maar de jongen noodsaaken te strijken, gelijk zij hem eerst wat uijt de beurs geklopt hebben, ik zag's morgens na t ontfangen van de comp^s brief van den 30^e October een vlaggetje waarijn, want ik kan van de bovenkamer niet in t crom zien, zoo riep ik Esjacon de elpamus crompaay met de vaandrig Coffe Dadebo en vroeg wat het was, of Jumba nu dubbelhartig was geworden, edog voor dit was ik reeds onderriigt, water te Jumba omging; zij zeijden niet te veeten, dog geloofde hij niet lang zou waarijn, zij zouden er eens
natoe

natoe zenden, om te verneemen de reden van dien. —
Zij zonden, en een korten tijd na dato retourneerde dan de
afgesonden en zijden, dat die jongen van Quaman, Edoe-
kema genaamt, waarom ik laatst in comp^s brief het bericht
had gedaan, die had geheesen, dog dat het quartier er veel
leven oer maakte en ze pro fors wilde weg hebben, dog dat de
ouden zijde 't was nog geen tijd, se zou wel weg komen en 't was
geen Engelsche vlag, maar een vlaggetje, dat ze gemaakt had-
den als Quamans negerin Brinkaarde, edog op gisteren is ze
niet meer geheesen. —

Deen zij hier kwamen vroeg
ik hun hetzelfde en kreeg insgelijks het antwoord, dat ik znelis
niet moest tellen, zij waren niet anders gesind als de Hol-
landers te dienen en die vlag zou wegkomen, dog hun palabber
moest eerst gemaakt zijn, en al woey die vlag, 't was niemand
als Edoekema, die ze had geheesen, en zij waren dog baas van
hun crom etc.

Ik toonde mij endog ouerogenoegt
ouer, wyl ik overdagt de voorwendsels, die de Engelschen
zouden gebruiken, maar ik dagt teffens dat de keele Jumba-
sche gemeente eens was, om zig aan de Hollanders te onder-
werpen, gelijk ze het ook alle eens zijn, en zouden de vlag al
hebben weggedaan, was hun palabber met de Matnegers
afgemaakt. —

Heden circa 10 uren is die vlag
weer aldaar geheesen, vanneer ik een jongen derwaerts
heb gezonden, om hun te vragen de Impia, welke zij aan
Tantum quereij hebben gegeven gehad en die à 10 fl coosman-
schappen staat, waarvan zij gisteren kennis hebben gegeven,
waarvoor of waarmede zij die moeten lossen. Gisteren heb
ik hun ook omtrent dat Impia gevraagd en of zij daardoor
zig ook verbonden hadden, zij vroegen mij na znelis met neen.
Beantwoord te hebben, of ik meende als ik een Impia van een
Matte neger kreeg, of ik dan recht op dat crom had etc.

Mijn dienaar is nog niet terug, maar terwijl ik dit heb ge-
schreeven, is de Jumbasche opper vaandrig met eenige af-
gesondene verscheenen, mij nijt naam van 't gesamentlijke
crom komende bedanken en verhalen, dat doe het Aquam-
fousche quartier van Clpam gister avond met de vlag in 't
Jumbasche crom kwamen, Edoekema znelis direct aan Tan-
tumquereij en Simpa heeft laten bekend maken, dog dat
znelis niets was, dat zij met de Engelsche niets te doen had-
den; ik vroeg weer na de vlag, die er woey en kreeg tot

anti-

antwoord, dat die zou weglomen als de palabber, die zij met de
malte regers hadden, afgemaakt was. -

Ik denk dat de reden, dat zij die vlag niet met geweld weg-
goijen, is, omdat de Lagouche, behorende onder Tentumguer-
rij en met wie zij eens zijn geweest en door wie zij die palab-
ber gekreegen hebben, hun in de zaak mogelijk zouden dwars-
boomen, dog als de palabber gedaan is, zal de vlag wel weg-
koomen. -

De opperwaandrig versooft mij ook teffens
aan Oesej Clppetoe Coffi en Edou, de strandkoning te laten be-
kend maken, dat zij zig aan de Ed. Maatschappij hadden
onderworpen; dus staan de affaires thans in die termen,
dat zij zig agten als onderhoorigen van de Ed. Elij., waarop
zij Jurament hebben gebruikt en zij meenen het wezent-
lijk en zijn 't alle eens, alleen die Edoukema, die met zijn
vlag gascornades maakt; dog ze zullen 't hem beletten als
de zaken afgedaan zijn, indien zijn Edelheid nu desselvs
gezag wilde te verkstellen of door mij dat de zaak afge-
maakt word met de malte regers, zoo zal zig alles schikken,
intussen ben ik verzekert, dat er geen Engelsche zullen komen,
en die in 't zoutrom is reeds al beweerd, dat hij zijn fortuin
er haast gemaakt zal hebben, dat is, dat hij zal moeten op-
kruamen, nyl zijn negotie gedaan zal zijn, kimadoers zal hij
van Yumba niet krijgen en 't zoutrom zijn malte regers. -

Ik heb dit al nodig geaagt, om aan N.W. Edgeste. te moe-
ten mededeelen, nyl zulks in geen comp^s brief gevoeglijk
is, egter beloofde de zaken in zijn vollen doggeneeten, om
maatregelen na te neemen. -

Er is tot nog geen Hollandsche vlag geheeven, de regers hebben
hun onderworpen en Jurament gebruikt, ze zijn met een Hol-
landsche vlag gelomen, (naar zij ze gehaalt hebben is te gis-
sen, van de Clpamse), en zijn meteen Hollandsche vlag gere-
tourneert, dog ik schrijve dit alles aan N.W. Edgeste., omdat
dit alles behoort geneeten te worden. - Ik loop N.W. Edg.
mijn slegt kladdig en slordig schuift zult excuseeren, want
ik moet schrijven en praaten en alles aanhooren, van 't
zaal kom ik hier zelden gaan, voornamelijk voormiddags
niet en dan is 't vol regers met boesjes en om brandenijn,
daar nog blykomt den een en ander, die wat te zeggen heeft,
de chirurgijn moet mi 't pakhuip zitten en d' assistent co-
pieert papieren, soo dat dit de redens zijn, dat ik het

zoo alles in effenheid niet kan doen, als ik wel verlangde,
de brieven moeten ook weg, of het de wind per cansal toe-
laten, twijffel ik en dus zal ze per expresse over land gaan.

Ik bid Uw Egeste. mij de Eer gelieft doen te melden
of ik ook ergens niet wel in gedaan heb, en hoe 't bekoorde
gedaan te zijn, wijl ik mij altoos na Uw E. raad wel ge-
dragen en daar 't niet wel moegt zijn gnelo traigten te ver-
beeteren, dit weet ik en ik durf mij versekert te houden,
dat Yumba alles wat ik daarom trent geschreeven heb, op-
recht meent. - Ik verzoek verschooning over soo een

lange brief 't kon weynig korter, wijlen veel dingen mij zijn,
die Uw E. moet meeten. - Om eyndig ik en blijve,
na mij in Uw E. protectie bevolen te hebben, met alle
Eerbied

W Ed geste Heer! elijn Heer!

Uw Egeste. zeer ootmoedige en gehoorsame

apam 3^e October 1772. - Dienaen R. dt. Klerck

P. S. Ik zou zijn Edelheid wel alles in een particuliere
brief eluijen, dog de tijd is er niet, de brieven moeten
weg en wijl ik den Uw E. met zijn Edelheid het omex in
deze zaak communicatif handelt, zoo hoop ik Uw E. te ge-
melde ook aan zijn Edelheid in 't particulier zult meede-
deelen. -

Ik twijffel niet of Yumba sal morgen,
gynde zondag, hem sonndags branderijn, tabak en pijpen
laten halen als onderhouwige, wanneer ik ook Tafelvisch
aldaar zal laten halen, niet omdat ik ze hier niet krijgen
kan, maar ten bewijse van recht der Ed. elij, want ze heb-
ben zig waarlijk onderworpen met genegenheid en zijn
gister avond met de grootste vergenoeying vertrukken. -

P. Woorlman, Circulaire aan den Raad, dd^o d'Alina 15 Junij 1772.

Chante and Fante.

Publiek N° 305.

Wél Edele Heeren! De omstandigheden, waarin thans de onlusten Tusschen de Oedgiantijnen en Fantijnen zijn, doen ons met reede duchten, dat zelfs tusschen hen tot een openbaere oorlog zal uitbarsten, en waardien de gevolgen van dien van de alleruijterste aengelegentheid voorde belangens van de Ed. Staat 3 kunnen zijn, zoo is deeze ingerigt, om N.W. te verzoeken, dat zij ons desweegens met deszelfs goeden Raad, en advies gelieven te assisteeren, hoe en op welk eene wijze wij ons in deeze zullen hebben te gedraegen, terwijl wij teffens aan N.W. wel willen kennis geeven, dat wij, benevens den N.E. gest. Heer Raad Finsael van gedaughten zijn, dat door ons in deeze tijd de stipste Neutraliteit dient te werden geobserveert, dat wij wanneer er wederom afgesanten van de Fantijnen zij bij ons mogten aanmelden, aan hen zullen bekend maken, dat wij in goede vriendschap met hen, en ook met de Oedgiantijnen zijn, dat wij hen dus geene assistentie kunnen verleenen, alsoo de verschillen, die zij onder hen hebben, geheel buiten ons zijn, en wij dus ook geen partij zullen kiezen; dat wij hen egter belooven, dat, zo het mogte gebeuren, dat zij door de Oedgiantijnen geslaagen vienden, en onder de farten van de Ed. Staatschappij, en dus op haer grondgebied kwamen te vlegten, wij hen in zoo een geval zullen behermen, en alsdan affeganten naer den overwinnaer zenden, ten einde zoo mogelijk hen met den andere te bearedigen; dat wij onder tusschen met bijde eeaen als voorheen zullen blyven negotieeren, waerdien wij hen bijde als vrienden aanmerken, alles ingeolge den inhoud van het 7° artikel der Instructie voor Directeur Gen^o en Raden. - Zie daar! Wél Heeren! onze gedaughten aan haer mede gedeelt, en zo als wij in gemaede denken, dat tot meesten nutte en voordeel van de Ed. Staatschappij sal strekken, waerop wij haere rescriptien inwagtonde zijn. Waermede ....

C. Klok, dd^o Conmanij 17 Junij 1772. -

Chante and Fante

Publiek N° 305.

W.E. gest. Heer! Wél Edelhydt gelende circulaire d'Alina van den 15° en 16° deesen, de eer gehad hebbende wel te ondrvangen, is in neederig andwoord op de eerste dienende:

Ik meede van geocelen hen, wij waer als nog geen partij moete

Kiezen

kiesgen, maer een stipte neutraliteit omtrent beide de Staten ob-
-serveeren, en keure ingevolge van dien goed, het antwoord dat
NW Edelheid aen de Fantijnen (indien zij weder affgeantten senden)
voorneemens zeijt te geeven; Edog zoo in het vervolg kunne on-
-eenigheeden grooter werden en tot daedelykheeden uijtbarsten, ver-
-soeke ik neederig een omstandigen bericht van de zaake in questi
te moogen ondrvangen, op dat mij in staed bevinde NW Edelheid daer-
-omtrent duydelyker te kunnen adviseeren.

Wat het commandement van Hollandia betreft, keure ik vollome
goed het zelue ad interim aenden aldaer in garnison leggende
Sergeant werd gegeeven tot tijd en riyle de besluyte uijt de
Gluustere vergaedering van Chiene zijn ingekoomen, om reedene
indien het nu vield begeeven endoor opgemelde schikkinge daer
weder verandering in koomende, ynlex dubbelde onkoste voor
de Ed. Maetschappij zoude veroorsaeken. NW Ed. ....

N° 128

v. d. Peuije, dd^e Chama 20^e Junij 1772.

Chante and Fante

Archief n° 9305.

Wegol. Heer! NW Edelheids gehonoreerde circulaire van medio
c^t. aen de leden van den Raad geschreeven, heb d'ere gehad te
ontvangen en daar uijt becoogt de Fantijnen bij NW Ed^e om as-
-sistentie hebben aengemeld, zijn mijne gedagten mede, kum die
miet kan werden verleent, nademaal de onlusten tuschen kum
en d'Aniantynen geeven, die ik insgelijks dughte tot een open-
-bare oorlog uijtbarsten zullen, geheel bujten ons zijn en wij
miet d'Aniantynen even als met kum in viendschap altijd
hebben geleeft, kum daar voor nog aen merken, wij nog de zijde
van d'eene nog de zijde van den andere mogen kiesgen, maer
absolut neutraal moeten blyoen, en dus voortgegaen kan worden
miet beide partijen te negotieeren; Edog in gevalle de Fantijnen
door d'Aniantynen gelaegen mogten werden en zogten kunne
bescherming onder 's Ed. compagnies forten, zal kum ynlex seker
dan moeten werden verleent en geen moeite gespaart om
de Fantijnen met d'Aniantynen met elkanderen, is het mo-
-gelyk, verzoent te kuygen, en deer haloen NW Ed^e de Fantijnen,
wanneer se bij NW Ed^e kum weder mogten aen melden, geuwt
het aen ons gemelde kum ten antwoord kunt laten geeven, waar-
-mede ik vermeene aenden intentie van NW Ed^e in deze te heb-
-ben voldaan, zoo heb d'ere ....

Fennekol, dd^e cxim 23 Junij 1772. -

Afzante and Fante

Archief N° 9305.

NEGOT. Heer,   Rijt de christice circulaire vanden 15^e deesen jee ik met leedweesen, dat het tuschen de Auiantynen en Fantynen al weder ter reptuur is gekomen, en dat NWEd^d niet zonder reede bedugt was, dit tot een openbaaren oorlog zoude rijt barsten. - Ik ben het met NWEd^d eens, om de onzijdigheid mi dat geval te kiezen, maar vermits ook in het laaste van het 7^e articuel der ynstruckte staat, dat men alle oorlogen zal helpen voorkomen en afweeren, zoo geeue ik NWEd^d in overweeginge, of deseloe niet zoude kunnen goedvinden, om beyde partijen daervan af te raaden, opdat zij zig niet den andere versoenden; en dit niet willende helpen, heeft men de pligt daarom trent voldoen en kan men hun dan verzeeken, dat wij geene partij zullen kiezen, maar onzijdig blijven, als meede, dat als de Fantynen mochten werden geslaagen, en zij onder onse fanten komen te retireeren, men hun zal protecteeren. Onder tuschen dienen de com mandanten op de beneeden kust fanten of in t^e Fantynse landschap, zo lang die troubles dueren, wel op hun haede te zijn, door dien seeze Natien grote schrecken zijn, gelijk nog in 1766 is gebleeken, doen zij geld getrokken hadden, voor de onzijdigheid, en des niet teegenstaande zoveel christians gepanjaart hebben als zij konden magtig werden. - NWEd^d....

v. d. Feuje, dd^e Chama den 25^e Julij 1772. -

Afzante.

Archief N° 9305.

NEGOT. Heer,   Alhier is geweest onder protex van negotie, die hij als hebbende meer male negotie met mij gedaen voor mij had afgebragt: te drijaen een Auiantynse neger Esterfie, bevriend met den Auiantynse Caboccer Essan Tentiffer, gepaen teerd aen den Auiantynse Koning Zaaj en voorachtig in een dorp Begue genaamt in Auiantyn gelegen, afgezonden met een andere Auiantynse neger en ten vertrouweling of kleene vaandraig van gemelde Koning, door deze Essan Tentiffer op oetere van deze Zaaj tot de Nassase Koning Endemer, om van leen Emiener te vorduen hondert en vijftig bendas goud voor het hoofd van de moeder der Nassase Koning; welke zaak afgemaakt is geworden voor seson dertig bendas goud tot voldoening van het sveren bij Zaaj door deze negerin, of koningin en tot gellenken aen Tentiffer, en verdere Zaaj, vrienden drie bendas goud,

goud aan Esterfie en de neger, die met hem in de afmaking dezer zaak
gedient heeft, ses bendos goud en aan de kleene vaandrig of ver-
trouweling van Zaaij twee bendos goud, welke elfackani bendos,
goud Eniemer reeds betaalt heeft en in de aenstaande Donnedie
de sesen dertig bendos goud betalen zou aan deze Esterfie voor
Zaaij: 1) als ook bij mij met deze geheime commissie, dat den
Assiantynse Koning Zaaij, Mr Hoog Edelheid nevens mij liet groeten
met betuyging zijner opregte vriendschap, die zijne voorgaten
en hij altijd met de Hollanders hebben gehad en niet beter
weet, of nog hebben. —

Dat het niet goed is, wanneer men iets tragt te ondernemen, zijne vrienden
niet kent, maar billijk men van zijn voornemen hun kennis geeft, be-
staande in het volgende: Dat N.H. Ed^d niet kwalijk moogt nemen
hij niemand thans bij haer kon zenden, maar zulx nu alleen bij mij
kand gedaan, en bij vervolg doen zou, om zijne boodschappen aan N.H. Ed^d
door mij schriftelijk te laten berigten, alsoo zijn volk verboden had
eenige negotie te drijven beneden de rivier van Chama wegens de
omstandigheden van zaken, waarin de Fantynen hem gebragt had-
den. —

Dat wanneer het mogelijk ware geweest
iemand van zijn volk meer in naam dan deze Esterfie, mij te kunnen
zenden, zulx gedaen had, maar geen andere gat gezien, als om degen
Esterfie onder pretext van negotie drijven, te zenden, om geen oog-
schyn aan de Nassase negers te geven. —

Dat het de Nassase, Tjufferse, Sinkiase, Assinnise, Akimse, Aldemoe,
Akkamise, Seufise en Montise zijn, die de wegen hebben gesloten

Dat thans alle deze landschappen haer onder zijne gehoor-
zaamheid hadden begeven en waren, op Wassa na, dat een land
was, welkers volkeren hij nijzig telde en in passant maar in zijn
zakken steken en welkers Koning Esterfie order heeft, nochtan hem
de sesen dertig ackani bendos goud zal zijn, het zij geheel, het zij
ten deele, hem toegewogen, te gelasten op staande voet met al zijn la-
boeers en volk na zijn oude land te trekken en zijne medemakker
tot nader order in Wassa te laten, dat wanneer Eniemer en zijn
volk niet ten eersten verbrokken, maar retourneeren endan zien
zou, naar de Nassase een schuyfplaats zouden vinden, aenge-
zien het hem nijzig differeeren kon, of zij zig bij de Fantynen
dan bij hem begeven. —

Dat ten tyde hij, Zaaij, Akim
wilde bevegten en vernomen had, die wanneer se door hem
geslagen vrienden, onder protectie der Fantynen hun zouden be-
geven, aan de Fantynen gezonden heeft een lesendige pan-

deling, zijnde een vrijneger van geboorte en londerd bendes gouc
het eerste al een securiteit, hij niet tegen hem had, en het laatste
tot een geschenk, zoo om zig stil te houden, alsoom de Alkimmern, van
meer hij die quam te verslaan, en zij namen tot haar een toelief
aan hem uijt te keeren en dan met haar die buijt te deelen, maar
Alkim hem verslanende, se dan die levendige pandeling maar
haar weigeren zouden, en hij zulx aen merken, als iets dat ver-
loren was.

Dat hij het geluk gehad heeft de
Alkimmern te verslaan, de Fantynen niet alleen de Alkimmern, die
hem toegamen en van zints was met haar te deelen, zijn negers,
die negatie quam doen en vires koopen, nevens het gekogte en
betaalde, maar ook die, welke hij bij Haar ter opeijssing der Alkim-
mern gezonden had en meer ander volk van hem nevens kunne
goederen gestolen hebben, zulx hem het hoofd heeft doen omloopen
en hem baloorig gemaakt en hij een koning zijnde, die geen mid-
delen ontbreekt, dit niet langer dulden kan, nu vast besloten en
gesworen heeft, de Fantynen den oorlog aen te doen, en is het mo-
gelijk verslaan, en tot dien eynde zijn volkeren reeds klaar
heeft gemaakt en zijne daze van op te zullen staan, bijna ten
eynde geloopt zijn.

Dat hij van ter zijde gehooft heeft,
dat zodra hij opgestaan is, de Nasiatse Koning Eniemen N^wH^{ed}^d
en de strand volkeren zal laten zeggen, of voorgeven, hij Zaai niet
alleen tegen de Fantynen maar ook tegen alle de strand volke-
ren is opgestaan, om die te beoorlogen.

Dat hij N^wH^{ed}^d bidt van geen geloof haar aan te slaan, al-
zoo hij N^wH^{ed}^d verzekert zulx vals is, een intieme vriend even
als zijne voorzaten van de Hollanders te zijn, en geende minste
gechil met ons Hollanders, of onze onderhoorigen heeft, dat hij on-
der onze forten niet zal komen vegten, of die ataqueeren
en zorg dragen geen van zijn volk ons, of onze onderhoorige
beledigen of eenige moeyelijkheden aen regten.

Dat hij vollomen bereyd is, zoo N^wH^{oog} Edelheid aen zijn
verzekering moegt twijfelen een zijner vrijnegers van N^wH^{ed}^d,
of mij hierop jurament te laten nuttigen, of een vrijneger
tot pand te geven, want dat hij niet over ons, of onze onderhoori-
ge maar op Fantyn het gemeunt heeft, om hem te verre gaande
stoutheid Haar af te leeren en wat goeter te maken.

Dat hij geen assistentie van N^wH^{ed}^d of de Hollanders
verlangt, maar begeert vij de Fantynen ook geen hulpe en bij-
-stant benijen, en vij en onze onderhoorige ons stil houden.

Dat

Dat hij weet de Hollanders altijd traagten hun geschillen bij te leggen, maar dat het vast bij hem gestelt is eerst de Fantynen te kloppen. -

Dat hij verlangt zijn volk door onze onderkooigen hier boven geen molest aengedaan, of gestolen werden, maar vrij en vrang voor betaling dat gerne mogen koop, dat se van doen hebben en kunne negotie verrigten, zonder iet het minste, het zij in hun komat, het zij bij haar retour, aengenomen of ontweemt te werden, ook niet onder oog luyking toelaten eg. vreemde negers hier op de bovenkust op onze territorien zijn volk kinderlagen leggen, of kinderlijk in de negotie zijn. -

Dat hij iets zoude gezonden hebben voor de Caboceers hier op de bovenkust, zoo hij zeker van de goede gesteltheid hier op de bovenkust ware geweest en ik hem door Esterfie zou laten weten hoe veel caboceers van hier tot aen cxim waren. -

Esterfie heb ik verzogt deze boodschap van Zaaij zelfs in perzoon bij NW^HEd^d af te leggen, maar heeft niet willen na Elmina gaan, voor eerst uijt vrees voor de Fantynen, en ten anderen, omdat Zaaij begeert deze boodschap geheim te houden werd, heb ik daarop hem verzogt te vertoeven, tot NW^HEd^d geschreeven had, maar heeft zijn boodschap een mij niet voordat zijn negotie verrigt had, geopenbaart, en absoluut niet willen vertoeven, als zeggende se in Cluiantijn hem al te rug verwagtede, ende tijd haast verstreken was hem in Wassa de sesen dertig delami bendos goud van de Wassase Koning Ememer voor syne Koning moet werden tegenogen. -

chaardat binnen korte van Zaaij wegen weder komen zal, waarschynelyk met geschenken voor de negers hier boven, als bij de Generaal Huydecoper zaliger zijn tyd. - Ook heeft Esterfie zig gewijt, dat er geen drie bonnedies zullen gepasseert zijn, te weten een groote en een kleene, voor een heele gereekent (dat na mijn uijt rekening moet zijn tusschen den 13^e en 27^e September) of Zaaij zal zig hebben begeven na zijn oorlogs dorps Dentie Moisie genaamt om aldaar zijn troepen bijeen te vergaderen, alwaar zijn voorjaat Pooe, wanneer hij te velde trok, zijn volk bijeen verzamelde en de negotie weg hier boven de rivier een Chama open maken, zoodat mij vleye de negotie hier boven haast levendiger zal werden. -

Wydere heeft den Cluiantijnsche Koning Zaaij door dezer Esterfie mij laten verzoeken, NW^HEd^d te schrijven, deze syne boodschap en kennisgeving geheim te houden, en te zorgen zulk niet uijtlekt, nog bij Hare dienaars, nog bij de Elminase negers, nog bij de Fantynen, nog bij de

Nassare Koning, als alleen aen Uw^hEd^{de} grooten (dat de heeren vanden Raad zijn) tot hij Esterfie nog een of meer malen bij mij zal hebben gezonden, en het tijd is zijn boodschappen openbaar mogen werden, welke hij zoo lange als hij geen effen rekening met de Fantijnen gemaakt heeft, nu voortaan aen mij, om Uw^h Hoog^hEd^{de} te kunnen berichten, zal doen. —

Den neger Esterfie heb ik verzekert deze boodschap door Uw^hEd^{de} secreet zal gehouden werden, en de Hollanders nog dezelfde lieden zijn als in zijn voorjaat Socostyden, de wegen van de Chama-se rivier af tot aen cxim toe vrijlig waren, zij lieden maar datgene hier boesen gerust kunnen komen koop, datse van doen hebben en hare negotie af brengen, want dat onze pakhuizen voor een ieder open stonden, hun geschillen buijten ons, en met hun ende Fantijnen een goede vrienden waren. —

Toen den neger Esterfie uit Nassa hier arriveerde, bevond zig bij hem een sabeldrager van de Nassare Koning Eni-mea, die Eniema ter sijner geleyde hem na hier had medegegeven, om te zien, of hij het een, of het ander voor Zaaij bij mij verrichtede.

Wanneer Esterfie nu nog eens vanden Chiantijne Koning Zaaij (vege bij mij komt, geloove ik sal zijn boodschap onder andere ook behelsen, dat Zaaij opgestaan is, om de Zuffense na haer land te begeleiden, om daar als voren weder possessie van te nemen, onder tusschen zal het maar voor vinding wegen, om zijn opstaan voor de Fantijnen bedekt te houden. —

Onder d' Chiantijne negotianten met Esterfie hier geweest, heeft zig beoonden een Fantijne neger, die zig nevens meer andere Fantijnen zedert een geruyme tijd in Chiantijn hebben opgehouden en aldaar vrouwen en kinderen hebben, en mijn opperdienaar mi het geheim heeft verhaalt, dat de Koning Zaaij hun allen gevraagd heeft, wat se van zints waren, met hem of de Fantijnen te houden, voor of tegen hem te vegten, en zij het eerste gekozen en daarop jurament genuttigt hebben, Zaaij een pen gemaakt, of een verbod laten uytgaan heeft, dat zodra hij opgestaan is, geen van zijn volk een drop brande wijn moet drinken tot dat se Fantijnen verslagen hebben, want de Fantijnen groote liefhebbers vanden drank waren, na waarvan se zig op die tijd ongetwijffelt hun zullen bedienen, en om zijn oorlog uittevoeren zeer veel landschappen tot zijn assistentie heeft, daartoe drie duizent kendas goud, dat deze Fantijne neger zelfs had
zien

zien negen, had klaar leggen en Zaaij gezegt had met meer dan drie dagen nodig had, om de Fantijnen te verslaan, en langer duurende onoverrigter zaken na elusiantijn retourneeren zou, en dat hij verzekert was Fantijn zoo vast verslagen zou warden, als tweemaal twee, vier is. -

Al dit bovenstaande heb ik niet kunnen afzijn, om NW^HEd^{dt} te melden met bede mij met Haair antwoord daarop geliese te vereeren, alsoo waarschijnlijk den neger Esterfie met lang zal weg blijven, of zal weder hier met een boodschap van Zaaij i'vege voor NW^HEd^{dt} en mij wezen, om mij daar na te kunnen inrigten, ondertusschen kunt NW^HEd^{dt} zig verzekert houden Haair van niets dies aangaende onkundig zal laten, terwijl na tevensing van Jelova's zegeningen met sincere hoogagting d'Eere heb te zijn

P. S. Esterfie heeft mij ook gezegt gehad, dat toen hij in Wassa was gelegen, verzogt heeft, om den neger Apeefa bij hem te laten poepen, maar geen kans daer toe gezien of alles zou rugbaar zijn geworden. -

N° 145

Pr Nootman, dd^e d'linea 27 Julij 1772. -

alskante.

archiefⁿ 9 305.

W^HEd. Heer, NW^HEd. Minnie van den 25 deser hebben wij gisteren na-demiddag ontfangen, en uit deselve met veel genoegen geseen de geheime boodschap, de welke de Oedziantynschen Koning Zaaij aan ons en Raden heeft laeten doen, wij hebben den inhoud derzelve aanden W^HEd. Heer Raad en Fiscaal medegedeelt, en is met ons van gedagte, dat NW^HEd. uit onzer naam, endie van de regeringe dezer landen, aanden gemelde Oedziantynschen afgerant hoofdzakelyk dient te antwoorden: Dat wij het door hem medegedeelde, zoo met betrekking tot de Wassanke als tot de Fantijnse volkeren voor kennisgeving aanneemen.

Dat het ons egter ten hoogsten aangenaem zoude zijn, indien er een middel konde gevonden werden, om de verschillen inder minne by te leggen, en 'er zonder bloedstorting en verdoef van landen en volkeren een einde konde gemaakt worden vande oneenigheeden, die er tusschen Hem Zaaij, en de verdere Natuurlen dezer lands plaetje hebben. - Dat wij ondertusschen met zonderling genoegen zijne welmeenendheid omtrend onze statie hebben vernoomen, en hem verzekeren, dat de Hollanders

ten

ten allen tijden goede vrienden van zijne voorzaaten geweest zijn, het ook nog van hem zijn, en zulks steeds zullen traagten te blijven.

Dat de Hollanders, hetzij hij de Warrasche traagt te dwingen, ofte de Santijnen te slaan, ten eenemaal onpartijdig zullen blijven. De bezittingen van de Ed. Maatschappij zullen bewaeren en voorstaan, en geene van de in on-eenigheid zijnde partijen geene hulpe ofte assistentie zullen bewijzen ofte toebrengen.

Dat ingevalle den Koning Laaij zijn voornemen verkatellig maakt, en het geluk heeft over zijne vijanden te triumpheren, en op die wijze zig een weg baand naer het strand, en op 's comp^s grondgebied ver-scheijnt, wij op zijne gegevene beloften zullen staet maken, en vertrouwen, dat hij niemand van 's comp^s onderdanen zal ontruisten of poniaaren, maer al het benodigde, dat voor-handen is, met gereed goud betalen; in welk geval hij, en de zijne ook als vrienden zullen werden aangemerkt, en ver-den behandelt.

Dat wij ten bewijze van zijne welmeenende vriendschap van hem verwagten en vorderen: dat hij aan ons tellens zal kennis geeven van zijn voornemen en van zijne bewegingen, opdat wij daerdoor bij aankou-dentheid meeren meer overtuigd mogen werden van de op-rechttheid en wegendijkheid van zijne goede wil en vertrouwen voor en in de Hollanders, omme aen hem, als het te pas moeste koomen ook bliken te kunnen geeven van onze welmeenende vriendschap.

Dat den Koning Laaij in 's middels staet kan maken, dat geene van 's comp^s onderhorige enig-sints zijne onderdanen of kooplieden aen de bouen zijde van de rivier van Clama zullen aen vallen, steelen, stooren of ontruisten, zoolange zij zig als vrienden zullen gedraegen en tegens 's comp^s onderdanen geene hostiliteiten zullen ple-gen.

Dat wij volkome staet maken op zijn gegeve woord, en uit dien hoofde ten bewijze van ons goed vertrouwen nog het nuttigen van jurament, nog het geeven van een of meer pandelingen begeeren. Terwijl wij ten een-maal onzijdig zijnde, en meenende te bliuen door het doen gebruiken van jurament, ofte het nemen van pandelingen bij zijne vijanden zouden schijnen partijdig te wesen, hetwelk wij niet zijn, en ook bij vervolg niet zullen worden.

Dat den Eldrijantynschen Koning Laaij volkome staet kan maken op onze secretessen, en dat zijne gedaene boodschap,

zoo wel

zoo wel als die, dewelke hij bij vervolg aan ons zal laeten doen, geheim zullen gehouden worden voor de Naturellen, en alleen aan de regering deser lande werden medegedeelt.

Dat wij volkomenlyk goedkeuren de weg, die hij ingelagen heeft, van zig bij NW'ed. aante melden en let ons zeer aangenaam zal wesen, wanneer hij daer mede voortvoert, en hoe eer hoe beter aen ons van zyne nadere voornemens en verrigtingen kennis geeft. -

Eijndelyk dat wij hem doen bedanken voor de gedaene boodschap en den inhoud van deselve, als een beuys van zyn vertrouwen en vriendschap aan merken. -

Ziedaar NW'ed Heer! hoofdzakelyk het antwoord, hetgeene wij met toestemming van den Heer Raad Fiscael oordeelen, dat in de tegenwoordige omstandigheden van tyden aanden afgezant vanden edzyantynschen koning van wegen de Regering deser lande dient gegeven te worden, en vertrouwen, dat NW'ed. in deeze met ons van een gedagte zullen zyn, en het zal ons zeer aangenaam zyn, wanneer eijndelyk de langgewenste doorkomst der edzyantynen, de voordeele der Ed. chaatschappij, die van haere bediendens eens zal mogen gelukken. -

Ondertuschen zal NW'ed. uit deze zoo wel als uit de algemene circulaire beoogen, dat wij de stipste neutraliteit zullen observeeren, en des ook aan niemand van deeze boodschap eenig kennis zal werden gegeven, dan aan de verdere respectieve leden van den Raad Klok en Fennekol. - Ondertuschen approbeeren wij alle het door Haer verriegtene ten vollen. - Wij zien NW'ed. rescriptie tegemoedt, beoel Haer aan gode en zyn etc. . . .

N° 146.

Fr. Noortman, dd^e China 27 July 1772. -

Chante.

Aukief N° 9. 305.

Circulaire aan d'Ed Heeren Klok en Fennekol. -

Nel Ed. Heeren, gisteren avond hebben wij ontvangen eene missive vanden commies en Raad vander Peuje, en maer dien deselve behelst eene geheyme boodschap vanden edzyantynsche koning Zaaj aen ons en Raeden, zoo bekomt NW'ed. van deselve copia authentieg hier nevens. - Wij hebben met advies en toestemming vande Heere Raad Fiscael aen opgemelde commies en Raed vander Peuje hoofdzakelyk

ge-

geantwoord: Dat wij het gemelde met betrekking tot de Nassache en Fantijsche volkeren voor kennisgeving hebben aangecommen in onzen naam en in die van de Regeering deser landen. -

Dat het ons egter ten hoogsten aangenaam zoude wesen, wanneer er middel was te vinden, om de oneenigheden in der minne te beslissen en dus het verderf van land en volk konde werden voorkoomen.

Dat . . . . . (zie stuk n° 145)

Wij vertrouwen dat W^{el}Ed. met ons in deze zullen overeenkomen en vernagten van W^{el}Ed. in antwoord deses derseloe advies en consideratein, wat wij ondeelen het voorsigtigste en voordeeligste voor de belangens van de Ed. Maatschappij zal dienen te werden gedaen en in het werk gesteld. Ondertusken kunnen W^{el}Ed. verzekert zijn, dat wij nog aan niemand eenige inoesture van dese ontfangene boodschap gedaen hebben, nog ook niet doen zullen; waerom wij aan Haer de geheimhouding dergelwe ernstig aanbeveelen. -

W^{el}Ed. zullen wijders uit onze algemeene circulaire beoogen, dat wij aan alle de bediendens van de Ed. Maatschappij kennis hebben gegeven dat wij eene strijpe Neutraliteit zullen observeeren in de geschillen, die er tuschen de Eldsiantijnsche Koning ende volkeren deser lands zouden mogen ontstaan en hun gelast hebben ons voorbeeld hierin na te volgen. - Wij zien Haere rescriptie te gemoedt en beveele Haer aan Gode en zijn etc. . . . .

n° 148

C^o Klok, dd^o Commanij 30 Julij 1772. -

Askante.

Archief n° 9305

W^{egot}. Heer, W^{el}Ed^{de} gelode circulaire vanden 29de deesen is mij met deulus bylaeg wel geworden, dienende daerop eerbiedelijk: Ik het antwoord door W^{el}Edelheid aen de commiejen Raed van der Peuje gegeven, ten vollen Approbeere, kunnende ik niet sien, en voor eerst iets anders omtrend die saeke te doen is, nyl het zeekerlyk noodsaekelyk is, nyl als nog een strijpe neutraliteit omtrend de geschillen tuschen de Eldsiantijnsche en Fantijsche volkeren observeeren en onse gevoelens aen geen van beyde openbaeren, maer aen weerskanten hun vertrouwen soeken te sinnen tot tyd en nylde sij handgemeen gevonden synde ende seege begint over te hebben, het den overwinnaer is, voor men nyl ons alsdan, ten minste

in

in sijn, om 's Ed. comp^s belangens te behartigen, moeten ver-
klaeren; egter dunkt mij de Edele Maetschappij meer belange
heeft bij de overwinning in selvaend der Odsiantijne dan
Fantijne volkeren, reedene het de eerstgenoemde zijn, van wien
de negotie komt waerin de laeste (om so te spreken) maer als
maekelaers ageeren en de Odsiantijne kooplieden mislyden
en bedriegen, die indien de Fantijne verslaege warden gelus
met ons konde handelen, jae door soo een geval soude occasie
kunne koomen, om de Fantijnen kunne teegens de Hollandse
commandanten so dikwils gepleegde schelmstukken betaeld
te setten, daer in teegendeel wanneer de Odsiantijne de reeder-
laeg kreegen, de Fantijne brutaliteyten en bedriegerijen
van dag tot dag zouden verergeren en ons eyndelyk in 't ge-
heel zoeken de wet te stellen. - Heb mi gevolge sijn
Edelheids ordre mi de 2 circulaire bevat mijn eom grandes
gemaerschaunt, die mij ten and woord gaeve, sij niets buyten
mijn ordre soude onderneemen. - Wensebe MWEd^d's Heeren
zeege en heb de Eer met alle Eerbied te sijn . . .

N° 149

Fennekol, dd^o cxm 4 Augusti 1772.

Chante.

Archief N° 7 305.

WEd^d Heer, MWEd^d respectie circulaire schryven van
den 27° passato, is mij met den daarbij gevoegde brief van den
commies en raad van der Peijje op gisteren wel genorden,
als meede de algemeene circulaire brief van selven dato.

Op de eerste dient, dat ik daar niets by te voegen weet,
maar met MWEd^d van eene gedagten ben, om de onzijdigheid
te onderhouden, en met beyde partijen in vriendschap te leeven,
denijle tog den Odsiantijnen Koning van geene bemiddeling
wil hooren, maar absoluut wraak neemen over de behan-
delinge der Fantijnen en deesen ook wel eens een goed pal
verdiene voor haare valscheit en dieverij, aan de eerste
gepleegt. - Chleen is te vreesen, dat dit opstaan van
den Koning Zaaij wat op de lange bank zal geschooven
werden, dat dan groot naedeel voor den handel zoude
zijn. - En vermits gelijk bekend is, de oorlogen
voeral onder andere rampen ook schaarsheid en duerte van
leevens middelen naer zig sleepten, zoo geeve MWEd^d mi be-
denkinge, of zij niet zoude kunnen goedvinden, om aan

Sae.

Sacconde, Taccoraxij en Boutrij zo veel Milhio te laten op-
-kopen, als maar mogelijk, zo het niet al reets geschied is, ja
zelfs in 't Fantijnse, ten eynde geene hongersnood te onder-
-gaan, want zodra dese Watte moet tevelde trekken, zal
ook den landbouw stil staen. — clangaande de
fonten in het Fantijns landschap leggende, dienden voor-
-al de commandanten op hunne hoede te zijn, en voorsien
worden van 't nodige, gelijk ik reets aangehaelt heb in
mijn brief van 20 Junij deeses jaars. — De beveelen
in de algemeene circulaire zullen obedieert werden.
WEdelheid in Godes dienbaare protexie beveelende, heb
ik de Eere met alle Eerbied te zijn. —

N° 150

van der Peuije, dd^e Chama den 6^e Augustij 1772. —

Chante. —

Ortelief N° 9 305.

NEget. Heer,

WEd^e ge Eerde van 27^e covant heb de

Eere gehad te ontvangen; aengenaam was het mij daaruyt
te beoogen al het door mij verriqte omtrent de geheyme
boodschap, welke den Chiantijnsen Koning Zaaj door zijn af-
-gesant aen mij had laten doen, om verders aen Haer en
Raden te dienen, Haer goedkeuring mocht bevrachten enden
inhoud deser geheyme boodschap aenden Wel Ed. Gestr. Heer Raad
Fiscaal mondelings en aen de verdere leden van den Raad
koken Tennekol schriftelijk had mede gedeelt, danke ik
WEd^e hier voor. —

De hoofdzakelijke bood-
-schap, welke WEd^e enden Wel Ed Gestr. Heer Raad Fiscaal
oordeeld, uyt naam van Haaren regering deser landenaem
den afgesant vanden Chiantijnsen Koning Zaaj diend ge-
-geven te werden, approbeere ik volkomen en bin met Haer
en sijn Wel Ed Gestr. mede van gevoelen, dat men door het
laten geven van jurament of het nemen van pandelingen,
het zij een of meer, als partijdig zouden werden aenge-
-merkt, het de beste weg is, die men ingeslagen heeft van
neutrael te zijn en blyven endies in dese tegenwoordige
omstandigheden van tijden geen ander antwoord aen
den afgesant vanden Chiantijnsen Koning Zaaj kan ge-
-geven worden, welke ik niet in gebreken zal blyven ten
uytvoer te brengen, zodra dese afgesant van Zaaj twege
terug komt, zullende het mij niet minder aengenaam

wegen

wegen de doorkomst der Chiantijnen, waarna zoo lange
met reden gehaakt is, eijndelijk eens zal mogen gelukken,
ende negotie als voorheen mogen herleven zoo tot voor-
deel van d' Ed. Maatschappij als die van Flaar bedienders.

De Nassare negers die nu en dan te gelijk
met en zonder Chiantijnen komen, verklaren allen uit
een mond, er geen twyfel omtrent het opstaan van Yaaij
en zulk na by is, en voorspellen niets goeds van de Fan-
tijnen, waaromme zij in groote verlegentheid zijn, metre-
tende, wat weg in te slaan, aengezien hun Koning onder
jurament met den Chiantijne Koning Yaaij en de Fan-
tijnen staat en wel weten, wanneer se weder na haar
oude land trekken, er voor haar aen het strand vijnig
te blikken zal vallen. - 's Hemels bescherming, zijn
over Mw Hoog Edelheids dierbare persoon onophoudentlijk,
terwijl de vrijheids neme met sincere loogaagting mij te
teekenen.

Miscellaneous

1781 - 1785

Papers re Anglo-Dutch War

<u>Agreement Elanua</u>	<u>28 Decr 1781</u>
" <u>Elanua & Aquifo</u>	<u>16 March 1782.</u>
<u>Commons Fort.</u>	<u>March ... June 1782.</u>
<u>Port. ship at Elanua</u>	<u>July 1782</u>
<u>Elanua & Fautya</u>	<u>10 Augt 1782.</u>
<u>Proc: George III</u>	<u>30 June 1784</u>
<u>Tessie, Temua & Pomy</u>	<u>5 Augt 1785</u>
<u>Return of Forts to Dutch</u>	<u>13 Augt 1785</u>
<u>Hollandia Chief</u>	<u>30 Augt 1785</u>
<u>Return of Forts to Dutch</u>	<u>Augt - Oct 1785</u>
<u>Tessie, Temua, & Pomy</u>	<u>13 Oct 1785</u>

28 December 1781.

Archief N^o: 9315.

Schikkinge gemaakt met den koning, de Grandes, de Makelaars en de zeven quartieren omtrent de wijze hoe de Minasche quartieren als het Hoofstasteel, en het fort Vredenburg tot Commarnij of een van bejden door vijandelyken schepen moegt geattaqueerdt worden, zullen ageeren. -

Het fort aan Commarnij alleen geattaqueerdt wordende, door zo vyrige schepen, dat men hier aan d'Elmina geen ataque te wagten heeft, dan zal het quartier Aneobia het eerste zyn, dat daar na toe gaat, en naar agt daagen afgelost en vervangen worden door het quartier Akim, vervolgens t quartier Akim na agt daagen aan Commarnij geweest te zyn door Enkoetjo, Enkoetjo op dezelve wijze door Apinjafoe, Apinjafoe door Abee, Abee door Alledi, en eijndelyk Alledi door Gjampa, t welke weer zal afgelost worden door Ankobia, en dat vervolgens door andere quartieren, zo als het bovenstaande Reglement dieteert. - Aneobia alleenig aan Commarnij niet bestand zynde, zal door Akim geholpen worden, en door Enkoetjo zo het nodig is, en dan zullen die 2 of 3 quartieren door andere 2 of 3 quartieren om de agt daagen worden afgelost naar bovengemelde rangschikking. -

D'Elmina alleen geattaqueerd wordende, zal t quartier Alkobia en Akim agter t casteel aan strandt de wagt hebben, om de landinge te beletten; Enkoetjo in t vissers crom, Gjampa en Alledi agter t crom, en Abee en Apinjafoe in ruste blyoen, in t midden van t crom, zo om een oog te houden, als het crom in brand geschoten moegt worden, op het steelen, als om te verplaeeren off te hulpe te komen de quartieren, die afgemat zyn of het te quade krijgen mochten, zullende het makelaars-quartier altoos aan Commarnij moeten zyn, t zy dat geattaqueerdt word door een ofte meerdere schepen; off niet, en zelve al vierd d'Elmina maar alleen geattaqueerd om reeden, dat Commarnij vyrig onderdanen heeft, en dat quartier beletten kan, dat er niets tegens het fort Vredenburg ondernomen wordtt, op die tyd dat hier aan d'Elmina alles in actie is. -

datum 28 December 1781.

P. Voltmar

dy present: Dr A^d Versche maker, secretaris

Hoofdstaeteel St George d'Elmina, den 26 Februarij 1782.

Archief nr. 9 315.

Omme staande schikking in de actie tegens de Engelse Cabo Corse en Fantijnen, op den 20sten dezer, niet zodanig opgevolgt zijnde door de quartieren Abesse, Cladie en Gampow als wel beloofde, heeft den heer Directeur Generaal op reden ten overstaan van de heeren Raden Heykoop en vander Gijp, den Koning, de Grandes, de Makelaers en de hoofden van de quartieren doen binnen roepen, en hen daarvoor aangesproken. - Dat ten gevolge heeft gehaet dat de zeven waandrijs op den bijbel hebben geworen, dat ze voortaan deeze schikkinge door hunne quartieren heylig zullen doen volgen en observeeren, ten waren den heer Directeur Generaal in tijden van actie of anderzints moogt nodig oordeelen hen anderzints te ondonneeren, endat zij waandrijs van de quartieren zo lange zij ende zij eenig vijand hebben, die zullen bestrijden, met agterlating van wat ongenwegen, disput, offte palabber, dat er tussem keteen off ander van de zeven quartieren moogten plaats hebben. - En daar niet van spreken, vel min iets onaangenaams makenderen voeren weer aan doen, maar te wagten tot het vrede is of tot den vijand is van de eust vertrokken, endan zodanige palabber te zullen brengen voorde heer Directeur Generaal opdat dezelve door zijn Edele worde beslist en afgemaakt.

Aetum in 't Hoofdstaeteel St George d'Elmina, den 26 Februarij 1782.

In kennisse van mij J^h A. Tielmaker, secretaris

Hoofdstaeteel St George d'Elmina, den 16^e Maart 1782. -

Archief nr. 9 315.

Tractaat van vriendschap en alliantie, geslooten tus-
schen den heer Directeur Generaal Pieter Volkman en den
Koning, de Homme Grandes, de Hoofde van alle de quartieren
met hun oppervaendraeger, mitgaders comp^s makelaers van
d'Elmina ter eenre Eysseffie Koning van Agua-
ffoe offte Groot-en Klein Commanij ende Homme Grandes, en
Hoofde van zijn quartieren ter andre zijde. -

Articel 1. Den heer Directeur Generaal, mitgaders de
Koning, Homme Grandes, makelaers en Hoofde van de zeven
quartieren, beneffens hun oppervaendrig verbindenzig bij dee-
sen, de vriendschap en gaede mitelligentein, die er altoos
geweest zijn, tusseken hen, en de Koning van Aguaffoe, voort-
aan

-aen keijliglijk te blijven onderhouden, zodanig dat die geene, die
sich tot vijanden van groot Commanij zullen verklaren, zij zullen
houden voor hun vijand, en op de eerste reet. Dat 's konings land
of volk geattaqueerd werd, hen zullen helpen met gewapend volk
van D'Elmina en blijven helpen, tot hunne vijanden verslaegen
of tot het maeken van een eerlijke vrede gedwongen zijn. -

Articel 2. De koning van Agouaffoe offte groot en klein Com-
manij, beneffens zijn Komme Grandes en hoorde vande quartie-
ren verbinden sich van hunne zijde, dat zij de vijanden vande
West Indische compagnie offte van D'Elmina en hun onderhoorige
Districten zullen houden voor hunnen vijanden, en op 't eerst opont-
bod met gewapend krijgsvolk, 's comp^s fortrese ende stad en 't
volk van D'Elmina, mitgaders 's comp^s fortrese Vredenburg tot
Commanij en derselus onderhoorigen helpen defendeeren tot de
vijanden verslaegen off tot het maeken van een eerlijke vrede
gedwongen zijn. -

Articel 3. - En aangesien die van Cabo Cors, van Fantijn
en eenige andere volkeren, de accoorden van vriendschap en
eenigheid, zo met de koning en Grandes van D'Elmina, als hem koning
van Agouaffoe, voor leenen geslooten, en met het drinken van jua-
ment bevestigd, hebben gebroken door vijandelijke attacques, zo
op beide de casteelen aan D'Elmina, als op 't chinase volk zeloe,
zo verklaren de weederzijdsche contractanten in deze, gemelde
Cabo Cors, Fantijnsche en andere volkeren voor hunnen algeme-
nen vijanden, en beloven sij koning van Agouaffoe en de
zijne buiten reeten vanden heer Directeur generael desselus suc-
cesseuren offte opvolgers, nimmer eenige vrede of vriendschaps
Alliantien te zullen aangaan, maar met jaam vereenigde
magten te keer te gaan, zodrae den heer Directeur generael des-
selus successeuren offte opvolgers 't zullen nodig oordeelen.

Aldus gedaen en gecontracteerd in 's Ed. comp^s Hoofd ca-
steel St George D'Elmina, dezer 16 chaart 1782. -

De marks of:

Elminase koning Quittje
Koning Eijserkie van groot Commanij
Secretaris van gr. Commanij Guamene Gbbona
Eere gents van gr. Commanij Quassie Etuie
Saffoe

P. Valkman

Abumboese Caboese Figuaj,
opvolger vande koning
Abumbalse vriendig Aljen
Elminase terregente Abio
" " " Akoe

Eerste groote van Simbio gen^t Teckie
Caboese Quaje Apo van Simbio
vriendig van Simbio Coffi Aotje

oppermakelaer Quouochijang
2^e makelaer Guamena
oppervriendig chijang

Vaandragers van Aneobia gen^t Siem
 de vaandrig van Altim Gudjo Apredoe
 — " — Encaedjo Coffij Apropo
 — " — Apinjafoe Quasje Enewew
 — " — Abeci Ooredoe
 — " — Aladie gen^t Coesie
 — " — Enjampa Gudjo
 Witness: J^h A. T^h Tschemaker, secretaris

Toen dit voorestaande contract geteekent en beledigt werd, quam
 men hiei de hoorden van Simbis en een affgesant van Albrimboe,
 beide te kennen geveende, dat zij en hun volkeren gaarne in 't
 contract wilde deelneemen, vaaromme de Simbische het ook
 dienzelue dag geteekent en beledigt hebben. — Ende Albrim-
 boese (welker koning ziek te bedde legt, en daarom zijn opvolger
 en vaandragers herwaerts heeft gesonden) 10 daegen daar-
 nae, en wel den 26^{en} deeses maand akaart 1782. —

Quod auctor J. A. Tschemaker, secretaris

Declaration by J. H. (H.) Ebell of what happened at Commamij.
China 24 May 1782. —

Dat ik op den 27 akaart des namiddaegs op de batterij leggende nae
 de Engelsman, komende eenige van de vrijwilligers Hollandse ma-
 throose en Engelse deserteurs bij mij, zeggende zij lieden aldaer
 gekomen waaren, om te vegten, maar niet om te eten, en niet
 dragten om needer zoo lang te blijven aan Commamij als 't voorige
 maal, maar dat zij zeer geneegen waaren, om een storm op 't
 Engelse fortres te doen, in dien de Edele heer Fleijdecoop het haar
 lieden wilde toelaeten, mij versoekende, om znlx de Edele heer
 te willen voordragen, het welk ik ook op haer lieden versook
 dienzelfde avond de Edele heer in de slaapkamer nog te kennen
 heb gegeven; waerop de Edele heer haer lieden des morgens
 daerover heeft onderhouden, en haer heeft voorgesteld om znlx
 te onderneemen, zij wat te vijnig waaren, seften zoo zij bleeven
 bij haer voorige gesejdens, zijn Edelheijd wel gaarne jaq, om
 het Engelse fort magtig te worden. — Waerop des namiddags
 door de Edele heer (ende geboomene vrijwillige assistenten
 Fleijdecooper, Charquin en Rovers en sergeant Schiebel) ons,
 alle te saemen op de batterij gecepert hebbende, daerop door de
 Edele heer ons het vooreneemen van de matthroose en Engelse de-

deserteurs voorgeslaagen zijnde, en aen ieder zijne meening ge-
seggt hebbende, van zulke goed te vinden. Waerop de Edele
Heer de gem^e matroose en Engelse deserteurs ook liet boosen op
de batterij koomen, en haer lieden te kennen gaff, indien zij bij
haer voorigen voorneemen bleesen, om zulke dan op morgen te
wägen, maar waerop de meeste weder van 't voorige gesejdens
terug traaden, zeggende zulke zoo niet te meenen, maar dat
wanneer 'er eerst een seer sterke cannonaade op het Engelse fort
gedaen was en zig alsdan eene goede occasie opdeed, zij het
alsdan wel wilde vaagen, waerop haer lieden geantwoord is,
door de Edele heer, zulke ook zijne meening zijnde, maar niet haer
lieden ter slagbank te brengen; waar bij het is gebleeven, endes
morgens vroeg circa $\frac{1}{2}$ 7 uur werd er aengevangen met te
cannonneeren op 't Engelse fort, maar kreegen van 't zeloe koeg-
naamd geen antwoord, zijnde bij de Engelsman op de batterij
aldaer alles stil, waerop de Edele heer het fort dien dag liet
op eyselen, maar kreeg weigerend antwoord van dezelve al-
daer, tot des anderen daegs, wanneer er weder begonnen werd
te cannonneeren en hetzeloe insgelijcx door de Engelse doen ook
geschiede, maar egter werd 'er niets meer van de matroose van
het storm loopen gehoord; tot in April wanneer 'er meerder En-
gelse deserteurs zijn bijgekoomen, werd het weder door de vrij-
willigers en de Engelse deserteurs voorgeslaagen, om het te
vaagen (: zijnde onder andere een Engelse deserteur, genaemt
Leedeboer bij mij op de batterij, zeggende mi het best zoude zijn,
om het te vaagen, dat hij 'al over legd hadde, wien dat men
het eerst de ladders zoude doen op klimmen, want wanneer die
ook de nek braaven, dat daer niet veel aen verbooren was,
want dat dezelve al dubbeld de galg en raad verdiend
hadde, waerop door gem. Leedeboer ook een plaan gemaakt
was, hoe het zoude geschieden :) het welk ook op den 23 April
des morgens circa $\frac{1}{2}$ 3 uur is geschied, wanneer door de vrij-
willigers en Engelse deserteurs alles was daertoe gereed ge-
maakt, wanneer zij te saamen ruyt 't fort gingen met de 2
ladders daertoe gemaakt en voor de poort zig volgens de
gemaakte plaan vom Leedeboer 2 à 2 stelde; egter werd
mij gevraagd, waar dat de officiers waeren, die gereed had-
de, meede te zullen gaan; ik haer antwoorde, dezelve in
het fort waeren en niet meede gingen als alleen ik ende heer
Rothens bilba, dat ik mijn vaard een maal had gegeven, en
dat

dat een braaf en eerlyk man zijn woord hield, wanneer hij het
eenmaal had gegeven, gelyk zij zagen, waerop mijn geant-
woord is, dat wanneer zij het kreegen, zij mij het zoude over-
geeven, en geen mensch anders; waerop ik met dezelve ten
voortgetrokken tot aende rivier, zedende een neeger over, om
te zien, off er wagt was beneeden het fort, en om de weg door
de rivier te wijzen, brengende tyding geen mensch te zien, waer-
op ik met dezelve (vooren agter loopende off er ook wel eenige
terug bleeven;) gelyk een braaf en eerlyk man doet, die zijn
Een liever heeft als het leuen, om t'voor t' vaderland te
laeten, in eene zeer goede ordre met het volk door de rivier,
en t'bosch getrokken tot voor het Engelse fort, wanneer de-
geene, die de eerste ladder hadde gedraagen, direct hebben vaen
de muur gesteld, maer geen een mensch van de voorste, zoo
Engelse nog vrijwilligers, die er bij hebben gestaen, dezelve hebben
dueren opklimmen door lafheitigheid, waerop de 2de zoude
volgen, maer opeen erkeld schot van t' Engelse fort direct een
opstand onder de voorste ontstond, mij door dien opstand en
duyfternis vande nacht agter over om verkiepen, en verscheide
over mijn keenen; daerop mij ook wegverwoegde, wyl ik niet
zien konde door de duyfternis, wat er gaende was, als alleen mij
weeder verwoegende nae het Hollandse fort, alwaar ik be-
hoorde, en ook ten allen tyden berijde ben, om mijn leuen
daervoor op te offeren, gelyk een eerlyk en braaf man ver-
plicht is te doen. - Waerop ik agter het Hollandse fort komende,
mij iets gevraagd is, dog niet weet wat gesegd heb, de kans is ver-
keken, en daerop binnen ten gegaan met de eene ladder, wyl
de ander door den opstand was gebleuen, waerop eene vande
Hollandse matroose, zijnde een Duytcher, boven op de zaal
komende, aengaende als een raasend mensch, staande op de
tafel, scheldende en vloekkende op de Engelse deserteurs, zeggende
dat t' dezelve haer schuld was, aen den opstand zoo er was voor-
gevallen, endat het die maer was om t' suijsen en vreeten te
doen etc. en diergelyke meer. - Waerop de edele heer
beveest zijnde, dat 'er nog onder de Hollandse en Engelse de-
serteurs een opstand mogte ontstaen, de geweeen van dezelve
liet boven brengen. - Egter waeren de Engelse buyten ge-
bleuen, duerende niet binnen in t' fort komen, waerop de
koning binnen komende, zeggende als dat de Engelse deserteurs
nog buyten waeren, en niet duerende binnen komen, wyl
zij

ij bevestiget waaren, waerop de Edelste heer de kapoeyen Willem de
Heer nae kuyfen vond, om dezelvde binnen te roepen, gelyk ij
doen ook kwamen alle te saamen. —
China den 24 daag 1782. — 7. H. Ebell.

27. — 28 daag 1782.

daag 4te 5 315.

daardag, den 27 daag der middag om 2 uuru bragten de Engelsche
een stutje canon na de canoa logie, dog men vend selgelvde te
laet gewaar, om er op te kunnen wuuen, de baltuyge van den vyand
waeren in'tuuren vol blanken, alle goeed staende by de stek-
ken, en de neegus begonnen daerop palliaden te maken, be-
ginnende van t fort aff tot by de canoa logie. — Om half 5
bragten ij weder een stutje canon na de make open fueselge
aften het Engelsche com geleggen. — Wij wuineerde evet, dat

het een bomstel was, dog men is nader land gewaar geworden,
dat het maer een vierponden stek canon geweest is, want alles
door haer in order gebracht sijnde. Het wel geduurd heeft tot
half ja uuru, liepen alle de Engelsche neegus na haer fort, waer
op de vier ponden ten geuand sijnde, het Engelsche fort begon
te wuuen, geuande 7 maal de volle laag van ijn baltuyge
haeren 4 à 5 roeten, welke telkens gedaen wuuden. — De
bomstueyinge fueselen de 2 baltuiken na de kant van den vyand
ijn door naer sijna van loeren neder gestoten, als oot enijge
roeten wijt de wuuen van de twee kamers agter de poel.

Wij wuuden twee bomben na het Engelsche fort geworpen, waer-
van een op de baltuyge na de tandkant is gevallen, hebben de
wij den andere door den waere rook van het Engelsche fort
niet kunnen sien. — Daer ijn van onse kant geene gebueend-
aluden Nidelle leer slypoo, die een groote steen op ijn stou-
der blad heeft gekeegen, en den vengant Ebert, wuiken onder-
de lip door een steen is geploeten. — Om 7 uuru, namme
de cannonade opgelouden was, gaff de Edelste heer slypoo order,
dat de skade door de cany's draaen zoo veel mogelijk wat
jude vanden geparacent, waermeede direct een begin werd
gemaakt, dog men was genoodyaest jux selijg te staeken,
want om 8 uuru begon het fort weder te cannonneuen, en
haeft de gevee naht doorgesloten tot 1 morgens 5 uuru. —
Dinsdag, den 28 daag om 2 uuru begon het Engelsche fort we-
der te cannonneuen, wuinnende jels staken als gisteren wij
maekte, dat de neegus reeds bevestiget waeren, tegeen ij ook niet

onduidelijk te kennen hebben gegeven, alzo de groote 's morgens
zich hadden uitgelaten, dat de Engelsche gepaneerde nagt an-
dermaal 2 stukken aen haer canoalogie hadden gebracht, om
haer te beletten bij de mond van de rivier teegenstand te kunnen
bieden, wanneer zij daer langs kwamen, om een storm te wagen,
dat cleera op dusdanige wijze was genoodzaekt geworden, zig te
moeten overgeven, en dat het haer onmogelijk was, om 't teegen-
schroot te kunnen staen, dat zij derhalven verzogten, dat de
Edele heer insgelijks aen zijn Edelheijd om 3 à 4 stukjes canon moe-
sten verzoeken, om haer daerdoor in staet te stellen teegen de
Engelsche te kunnen in vueren; het welk ook door de Edele heer
direct is mi 't werk gesteld.

Om 4 uuren was het pleijn
vol steenen, als ook op zael, zoodat men zig nergens meer konde
berigen, alzo het even was als off het steenen en kogels regende.

Een weinig voer 4 uuren werd men gewaer, dat 3 à 4
Engelsche negers reeds over de rivier vaeren en alzo de neegers
zig niet in 't crom konde houden door de canonschooten met
schroot, die de Engelsche op hun losten, zoo hadde ze occasie, om
't Hollandsche crom in den brand te schieten, en niet teegen-
staende vruijt het zwaer geschut op de neegers geouwd werd,
zoo marcheerde zij intuschen daarop in, en vaeren reeds bij
de oude poort, als wanneer de Amniasche neegers de vlucht na-
men, onderwijl vuurde het Engelsche fort veel heviger als te-
vooren, en onder dat zwaer vueren deden een menigte En-
gelsche blanken een ruytval, en kwamen met haer stormlad-
ders door de rivier aen de andere kant van 't crom, voorree-
mens zijnde, om het fort te bestormen, terwijl de neegers van
weerskanten aan 't vegten, en wij van onze neegers verlaeten
zijnde, vaeren niet in staet, om het te kunnen uithouden
teegen de groote magt van de Engelsche, en geen tijd hebbende,
om de stukken etc. te vernagelen, werd besloten, het fort te
verlaeten, en ons leven zoo veel mogelijk te salveeren, waertoe
wij gelukkig occasie kreegen, doordien de Commanijche bejiden
de poort na de zee komt met de Engelsche mit gevegt vaeren,
het schip maakte zeijl en hield het na de wal. De Edele heer
is naderhand weder in 't fort geweest, dog geen mensch als
nog 3 à 4 blanken mit 't fort zijnde, vond zijn Wel Edele zig ver-
plicht meede te retireeren, terwijl de beide crom in den brand,
en het fort dus midden in den brand stond. — Het was
bij 5 uuren, wanneer wij het fort hebben moeten verlaeten. —

W. J. C. C. Heijdecooper, Rosiersz, J. C. Marquin, Th. Rottenbinklev.

8^e George d'Elminia 28^e Junij 1782.

Archief n° 315.

Op reeden den 28^e Junij 1782. — compareerde voor ons ondergeschreevene commissarissen, Mr Lieve van Bergen van der Grijp, Raad dezer kusten, en Johan Fredrik Trents, Ingenieur, door den W^{eg}et. heer Directeur Generaal Pieter Valkman, geommittieerd, omme ten overstaen vanden secretaris Doniel demand Teschemaker, te hooren de volgende personen, over het geene zij weeten mochten van hetgeene voorgevallen is ten tijde de retraite, toen Engelsch Commanij door de onse op den 23^e April 's morgens tussen 3 en 4 uren geattaqueerd is geworden, is geschied, — als den matroos Jan de Lange, dewelke verklaarde, dat ten tijde de attacke geschieden zouden, hij op een afstand van circa 30 voeten van het Engelsche fort is geweest, en door den Engelschen deserter John Moor heeft hooren roepen, staa! staa!, waerop hij, de Lange, den ondersecretaris Ebell heeft zien voorbij hem passeeren, terugkeerende naar het Hollandsche fort, — voorts niets vaders te kunnen zeggen noch getuigen. —

Den matroos Jan Marinus getuigt, dat hij niet nabij het Engelsche fort geweest is, maar wel gezien heeft, dat nadat er een snaphaen schot vande batterij van 't Engelsch fort gevallen was, den ondersecretaris hem zodanig is tegemoet gekomen, in 't terug keeren naar het Hollandsche fort, dat hij, wilde hij blijven staen, uit de weg moest wijken. —

Den matroos Dirk van Charlois verklaard niets maar waerheid te kunnen getuigen, alzo het duister was. —

Den matroos Jurien Ruijen verklaard, dat hij een goede afstand van 't Engelsche fort was, toen er een snaphaen schot vande batterij van 't Engelsch Fort viel, en de klok geluid viend! hem teegen kwam den ondersecretaris Ebell, die op zij in een boschje viel, hebbende geen hoed noch snaphaen meer bij zich, schoon hij daar mede uit het Hollandsche fort was gegaen, doch enkel een pistool; echter kan hij Jurien Ruijen na waerheid niet verklaren of hij ondersecretaris het eerste is gaen loopen ofte niet.

Den matroos Jan Lalis verklaard niets te hebben kunnen zien door de duisternis, maar toen de eerste trap terug keerde in hem voorbij ging, hoorde hij zeggen, "dat is overvallen", dog weet niet, wie zulks gezegt heeft.

Den matroos Christoffel Winkel verklaard, dat hij niets met waerheid kan zeggen, om reederson het duister was, schoon hij de zesde man van vooren was, en bij de ladder stond, dat

bij

bij het reytzetten van de ladder twee snaphaen schoten van 't En-
gelsche fort zijn gevallen, naaop een yder het oopen loopen
stelde, schoon hij is blijven staan, kunnende door den duister
niet zien, wie het eerst is gaan loopen, denkt echter 't den eerste
clereg, Ebell is geweest.

Den matroos Carsten Claasen verklaard, dat hij bij de eerste ladder is
geweest, en dat toen een snaphaen schot van het Engelsche fort viel,
een generael tumult ontstond, doch weet niet, wie den eersten aan-
vaender daarvan is geweest. -

Den matroos Jacob Terselhoff verklaard, als dat hij toen er een
algemeene oloop kwam, met de groote hoop is meede oegaan. -

Den matroos Philip Dissel verklaard, dat hij benevens den assistent
Fredrik Rotherbühler en noch drie blanke, zo Hollandsche als Engelsche,
en de kleine neger Gomba tot in de thuin vanden Engelman zijn
geweest, en ziende van de batterij van 't Engelsche fort sterk viend
uitgekeeken, zij zig op raad van den Gomba aldaar hadden
verschoolen, doch dat kort daarop den assistent Rotherbühler,
tegens hun zeide, daar passeeren zij al met de ladder, wanneer
zij zich direct klaar maakte, om na 't Engelsche fort te marcheeren,
doch gereedt zijnde en zulks willende doen, jagen zij de voor-
sten terug komen; verllarende echter niet te weten, wie het
eerste is geweest, die is gaan loopen. -

Den matroos Jan Willem Penningraad verklaard, niet te weten,
als dat de eerste ladder aan het Engelsche fort gestaen heeft en
dat toen 'er een snaphaen schot van de Engelsche batterij viel,
de voorste troep is gaan loopen en dat de Engelschen deserteeren
hem omverre hebben geloopt in het retireeren. -

Den assistent Fredrik Rotherbühler verklaard, dat toen de
eerste ladder gesteld was, en dezelve om recht te stellen, opge-
schooven viend, eenig geraas verwekte; een snaphaen schot
viel van het fort en de kled geluid viend, de agterste troep re-
tixeende zich het eerste, waarna de geheele bael volgde, en dat de
heer Ebell bij de agterste hoede is geweest. -

Den Engelschman John Moor verklaard, dat toen alles klaar was,
om de ladder opte gaen, er toen een snaphaen schot van 't En-
gelsche fort in 't wilde viend gedaen, waerop de agterhoede zich
retixeende, en hij dat ziende, riep Stae! stae!, doch de overige
zijn alle weggehoopen, waerop hij met den matroos Jacob Dies, is
gevolgt, van wien hij heeft gehoord, dat de heer met scheele oogren
't eerste was gaan loopen, doch verklaard hij Moor, zulks niet
te

te hebben gezien. - Den sergeant Tobias Schiebel ver-
klaard, dat toen de ladder teegens het Engelse fort aanstond,
hy sergeant met zyn volk gereed stond, om den aanval te doen,
doch daartoe gereed zijnde, zag hy voorby passeeren den eer-
sten clereg, Ebell, die ziel spoede om te retireeren, en waarna
eenige matroosen volgde, verklaarende hy sergeant wijders,
de heer Ebell in het marcheeren van het Hollandsche na het
Engelsche fort, naast hem gemarcheert heeft, doch verneemende
dat de eene ladder teegen het Engelsche fort stond, is ge-
melde heer Ebell vooruit gegaan. -

Geveende zij comparanten voor reedenen van wetenschap
als dat (zyder voor haar zelue) er bij praesent zyn geweest,
zijnde berijdt, het verklaarde, des gerequireerd werdende, met
Eeden solemneel te bevestigen. -

Aetum in 's Edele compagnies Hoofdcasteel St George d'Elmina
dezesen 28de Junij 1782. -

Signatures and marks of above named sailors. - te.

St George d'Elmina 15 Julij 1782. -

Archief nr. 5315.

Wij Pieter Voelmar, Directeur generaal over de Koorden en Luyd-
-custen van Africa. - Allen dengeene, die dezesen zullen
zien ofte hooren lezen, doen kond en kennelyk, dat den Col. heer
Francisco Antonio da Conceica e Aragao, gouverneur te Fida, met
de Portugese corvette N° 8^a de Boa Viagem e tres Reis, gevoert by
capt^m Francisco Pereira Libras, hier is gearriveert en ons versagt
heeft, hem te geeven enig bericht van de reeden, waarom de En-
gelsen in den nacht van den 3 April laest leeden, van de scheede
van dit Hoofdcasteel genoomen aen Cabo Corso gebragt, en ver-
volgens schip en lading geconfisqueert hebben van het smals-
-schip N° 8^a da Quumpeao St Antonio e Almas, gevoert by capt.
Manoel Pereira da Fonseca, dat ve zyn Ed. daerom geen
ander bericht hebben kunnen geeven als dit: naementlyk dat gem.
smalschip N° 8^a da Quumpeao op den avond van den eerste
April 1782 hier voordit Hoofdcasteel ten anker is gekoomen;
dat den capt^m M. P. da Fonseca den anderen dag aen wal en
by ons zig heeft begeeven, ons overhandigende zyne paspoor-
-ten en ladingspapieren, die ny goed en in orde bevonden
hebben; dat gemelde capitain da Fonseca dien dag van
2 April aen land is gebleeven, om met ons te spreken over

de betaaling van de recognitie, en om te hebben ballast en andere
noodreundigheden. - In dat in dien volgende nacht van 2 tot
3 April gemelde smalschip N° 5^a da Assumpcao St Antonio e Almas
hier van de Rhee genoomen, en met het aenbreken vanden dag
naer Cabo Corso gevoert is; dat captⁿ Manoel Pereira da Fonecca
het neemen van zijn schip gewaar wordende voor het openen van de
poort van dit casteel in der lijf naer 't selve is toegevaaren, achter
laastende zijne paspoorte en ladingspapieren, mitogaders zijn
deegen, welke hem nu kortelings is toegesonden p^r captⁿ Joao
Anastatius Turtam. - Dat gemelde Ed. Heer Francisco Antonio
da Fonecca e Aragao wijders van ons versooft heeft voor een dag
off twee te hebben het paspoort en de andere ladingspapieren van
het voorschreeve genoome smalschip N° 5^a da Assumpcao S^t An-
tonio e Almas, vermits zijn Ed. gemunieert met die echte bezijgen
in persoon naar het Engel. Hoofd casteel tot Cabo Corso daer te
gaan, om daer te verneemen naar de reeden en motieven, die
off het gouvernement aldaer, ofte eenig ander van de Engelse
natie mogte bevoegen, ofte gehad hebben, om het boven gemelde
smalschip van de Rhee van dit Hoofdcasteel te neemen, aen
Cabo Corso te brengen, en vervolgens met lading en al te con-
figueeren. - Dat wij dat versooft niet hebben willen weigeren,
aen zijn Ed. ter hand hebben gesteld meergesemde paspoorten
en ladingspapieren; dat zijn Ed. daerop den 14 deesen
naer Cabo Corso vertrokken en van daer hier terug getou-
neert is, den anderen dag, ons weder brengende voorschreeve
papieren, die ter secretarje van dit Hoofd casteel geprotocol-
leerd zijn, en ons vertoonende een geschrift in de Engelse taal
geschreeven, zonder dag off plaats teekening, en rijt 't velk niet
kan vanden gesien, off het is een copie offte extract van eene
volledige acte off resolutie door gouverneur en raaden van
Cabo Corso bekoorlijk geteeckent, zijnde hetzelfde geschrift eeniglijk
ouder teekent door eene Willem Gulding secretaris, en ten zijde
gezeegelt met het zeegel van de commitee in rood lak. -
En aengesien de heere Francisco Antonio da Fonecca e Ara-
gao, gouverneur te Fida zeer geinsteent heeft, dat we zijn
Ed. van het bove geallegeerde zonden geveen een bekoorlijk
certificaat, zoo hebben wij dat vel willen doen, en zijn Ed.
ter hand gesteld dit geschrift, door ons eijgenhandig getee-
kent gecontrasigneert door onsen secretaris en gezeegelt met
het groot zeegel, ten eynde het strekke daer 't behoort. -
Letum in 't Hoofd Casteel St George d'Ilmina deesen 15 Julij 1782. J. Volkman.

3^e gevraagd, waarom dat niet zoo wel kon geschieden, voor als na het drinken van 't Jurament.² Hierop wisten zij niet te antwoorden.

4^e gevraagd, off er gedurende den oorlog eenig gebrek aan levensmiddelen aan Delmina is geweest, zoodanig datze iemand konnen noemen, die uijt hongersnood gestorven, off eenig ongemak heeft gekreegen.² Antwoord, dat er altoos levensmiddelen op de markt te koop zijn geweest, en niet gehoord te hebben, dat eenig mensch wegens honger gestorven off leed gekreegen heeft.

5^e off de chinase dit jaar niet meender grotsaard, ofte gezaaid hebben dan voorige jaaren.² Off het saissen 't gewas niet voordelig is geweest, en off den oogst niet al geint is.²

Antwoord, dat den oogst wel geslaagt, en grooter is geweest dan andere jaaren; ook al in is.

N.B. Toen hun de 3^e vraag, die ze niet wisten te beantwoorden, gedaan was bij herhaalingen, zijde de makelaar, datze met de Fantijnen jurament slinkende, die naar hun land terug keeren, doch met eenige Grandes uijt de kunne aan Foutoe zouwen koomen, daar dan eenige chinase hen insgelijks zouwen verwoegen. En dat dom de Fantijnen de laab lorse daer roepen zouwen, en vandie onse forten terug eischen, off bij weigering, deseloe met geweld neemen, en ons weer ten hand off in bezitting zouwen stellen.

6^e Waarom de Fantijnen niet eerst na Foutoe konnen gaan, om met de labo lorse te spreken, en dan na de wederomgave van de fortessen, met de chinase vriendschap konnen maeken, dat wij van onsen kant er dan in zullen stemmen, doch anders niet.² Dat voorts de Fantijnen gezamentlijk teegens ons, ende chinase gestreeden hebben; dat we toen de chinase niet verlaaten hebben, maar geholpen. - Dus dat indien zij thans teegens onze wil en zin, met onze vijanden vreedden maakten, zij de comp^e verzaakte.

Hierop verleege zijnde, vat te antwoorden, proponeerde den heer Directeur generaal, om 2 off 3 van de opperste van de Fantijnen, welke thans hier zijn, te laten binnen roepen. - En die ten overstaen van de chinase te zeggen: Dat het drinken van jurament, om vreedde en vriendschap met de chinase te hebben, niet geschieden kon, in dien maniere als zij Fantijnen begeenden. - Dat de chinase zelfs niet vermogten te doen zonder hen grootelyk teegens de compagnie te bezondigen. - Dat eelter hij, Directeur generaal, noch eenig ander Hollandse blanken niet zoodanig verbittert waaren op de Fantijnen, datse met hen geen vreedde zouwen willen

willen maeken, ter contraarie, dat se met hen vel wilde doen, mits zij Fantiynen eerst en alwoorens weerom bezorgden de verkogte fortessen, en dat ze de zodanige onderken, die d'er de meeste oorzaake en schuld in hadden, straffen, ten bewijzen dat ze het gedaane disapprobeerde. - Dat ze dan aan Del Minas konden koomen, en zoo wel met de blanken als met de ellinase vreedden maaken, dat hij Directeur generaal d'er gaarne in toestemmen en 't zynen overstaam het jurament ter bevestiging zouw drinken laaten. -

De Fantiynen binnen geloomen, en hen het bovenstaande gezegt zijnde, naamen in 't selve volkoomen geneegen, doch beklaagde zich, dat de ellinase hen niet eerder bij den heer Directeur generaal hadde gebracht, op dat ze van die het gezegde hadden konnen hooren, dat ze dan al lange naar hun land waaren terug gekeert, om die boodschap daar te doen.

Waarop den heer Directeur generaal hen verder voeg, off wel eenig bijzonder dorp off caboccer in 't Fantiynse vrijheid had, om afzonderlijk vrede te maaken met een land, daar geheel Fantiyn teegens in oorlog was? Het welke door hen met neen beantwoord zijnde, zij den heer Directeur generaal hen vervolgens, dat ook alzo min de delclinase afzonderlijk met hen vermogten jurament van vreedden drinken. -

Dat noch de Hollandse blanken noch de ellinase, met wien zij Fantiynen in verbond en jurament stonden, hen eenige de minste reeden hadden gegeven, om ten gevallen van de Engelsche ons te koomen bevalogen. -

Dat als de Fantiynen die zaak wilden bijleggen, zij dan de verkogte fortessen weerom bezorgen en straffen moesten den geene, die de eerste aanleiding tot de vijandelijkheeden teegens de West Ind^e comp^e en de ellinase hadden gegeven, op dat andere zich daar aan spiegelen mochten. En dat als ze dat gedaane hadden, zij en hen grandes hier konden koomen, om de vreedden met ons te sluyten, dat se daardan toe geneegen waaren. -

De Fantiynen zijden verder, dat ze meermaalen al ondervonden hadden de vaarheid en 't gevolg van de boodschap, die se hen (in den brieu van 1 Junij 1781 in de Comantijnse correspondentie te vinden) hebben laeten doen. - En ood van het geene den Ed. heer vander Grijs hen had laaten weten, vermits de Ingelsen vooreen jonge fijne mans slaav meer wilden geeven 4 fl en vooreen vrouw slaavin 2 fl cooppanschappen; maar dat ze duydelyk zagen, dat se bedroogen waaren, dewyl ze ook geen voordeel toe

genoamt trokken vande de landeale porten, die Frans in der In-
gele landen zijn, doek dat we extlang) gevonden kooren, koek
de buitens gestraft hadden. - Naarop den keer Duieteur
generaal ten ende Chinese met branderijn, pijpen en tabak
besonten kelderde, hij verneegte zijn verbroeken. -
eldus gepareert in t' Hoofdstadtel 1st George del China, datum
ut supra. G. Beckman, d. v. 8 vander Grijs, 3de Edele,
erote cleng,

hij ondergeloofese verklaren mito degen, dat we eeren na-
den eten bij den keer Duieteur generaal zijn geoepon enge-
kooren, en dat wij van beide de comp² makelaars kellen.
kooren geggen, dat de koopden vande Chinese negerecompagnien
off quanteeren hadden verlaert, dat je absolet juament
met de Santynien wilden drinken keeden deesen dag, voo-
dat de Santynien veruolken; endat het jonge wolt julo ook
kegeerde. - Dat den keer Duieteur generaal de makelaars
geantwoord heeft, dat de jaat dan jouw werten bedooren,
vermits de Santynien dan wel vergeten, endoor het gonieter
van nieuwe propenten vande Engelske gestekouneest juunden
wonden ons 'somp² fotheuen verom te begogen. - Dat door
het drinken van t' juament de Chinese de landen juunden
opkonen veegen, om ons bij de komote van eledelandote oorlog-
veleepen te kelpen tot het kerneemen vande porten, die in het
Santyniels land leegen. - Off indien je dat wel deedem,
dat dan het veigon off gelijk, dat we Frans van onje gijde
kellen, omdat de Santynien het juament met de Chinese kel-
den gebroeten, jouw waeggen tot de Santynien, die niet jouw-
den makelaars neevdgen te parjaeren off geoungen te nee-
men alle Chinese neegens, die je maar kunnen kuygen. -
Dat hij keer Duieteur generaal de koopden vande Chinese gna-
teoren en het jonge wolt jouw binnen kelpen en waeggen wot
je te geggen hadden teegens de delkking, joo als zijn edele
deeleae ten onnen bijveepen en met gneeggen vande makelaars
vanden koving en komme grandts, en vande Santynienjelae,
met de kaadgnoemde eeren voor den eten gemaakt on geabo-
ten jaat. - Het welke door deeleae goed zijnde geteurt, heeft
gemelde keer Duieteur generaal een zijnen jongens met zijn
stok naar buijten geponden, om voornemde koopden vande
Chinese quanteeren en godomige van t' jonge wolt, die ook teegens
de gemaakte delkking iets hadden, kunnen te koepen. -

En dat die jonge terug zijnde gekomen, gerapporteert heeft,
 dat de hoofden van de quartieren, noch het jonge volk, niet
 in 't fort wilden koomen, maar gezegt hadden, dat se absoluut
 jurament met de Fontijnen zouden drinken. -
 Actum in 't Hoofdcasteel St George del clina, datum als
 vooren. -

P. Valkmaar,
 L. v. B. vander Grijp
 G. H. Ebell, eerste cleurg.

---

31 Cape Coast Castle, 30 June 1784. -

1
Archief N° 9 318.

George R.

Whereas a definitive treaty of peace between us and the States General of the United Provinces was signed at Paris, on the twentieth day of May last, the ratifications of which were exchanged by our plenipotentiary, and those of the said United States, on the nineteenth day of this month; and whereas it is stipulated by the fifth article of the said treaty "that the King of Great-Britain shall restore to the States General of the United Provinces, Trinquemale, as also all the towns, forts, harbours and settlements" (except what is ceded to us by the said United States by the preceding article:) "which in the course of the war have been conquered in any part of the world, whatever by the arms of His Britannick Majesty, or by those of the English East India Company, and of which He might be in possession, the whole in the condition in which they shall be found". And it being also stipulated by the ninth article of the said treaty "That the King of Great Britain shall cause all the towns, forts and territories which have been taken by His arms, and of which he may be in possession" (except what is ceded to us by the said treaty:) "to be evacuated at the same periods, as the restitutions and evacuations shall be made between Great Britain and France, and that the States General shall restore at the same period the towns and territories which their arms may have taken from the English in the East Indies."

Our will and pleasure therefore is, that you do pursuant to the stipulations before recited deliver or cause to be delivered up, to such commissary or commissaries, as shall be named and appointed by the said United States, the several forts, towns and settlements on the coast of Africa, which in the course of the late war have been conquered by our arms, in the same condition in which they shall be found agreeably to the said treaty of peace. - And for so doing this shall be your warrant.

Given at our court at St James's the thirtieth day of June 1784, in the twenty-fourth year of our Reign.

By His Majesty's command

(signed) Sidney

Vera copia

Wm Feilde, secretary

to the governor and council

at Cape Coast Castle.

A. de Vries, 5 Augustus 1785.

Archief A = G 318.

F: 18

Rapport aan den Wel Edelen Heer W. L. v. d. B. v. der Grijp, en J. W. Volkmar, commissarissen aan Ciera, van hetgeene gepaueerd is in mijn reis na Tessie, Temma en Ponny. —

Den 5ten Augustus heeft den Wel Ed. Heer mij gelast van de vlaggen aan Tessie, Temma en Ponny te brengen, waarop per langmat ben vertrokken. — Het Deensche loontfoort Christiaansburg passerende hebbe door mijn jonge, den heer Major Kidge het compliment laten doen, en laate zeggen van geen tijd had, binnen te koomen, maar bij mijn terugkomst, ik de heer Major zelue zoude koomen zien, waarop de dienaar vande Major weder met een stok bij mij is gekoomen, en mij het compliment van de heer Major gedaan, zeggende bij mijn retour ik de heer Major zoude plaisieren van s Ed. te koomen zien, gelijk ik ook keeden morgen gedaan heb. — Waerop mijn reis vervolgde, tot voor Tessie, alwaar mij een Deensche tapoeijen militaire tegemoed kwam, zeggende van niet verder te gaan, terwijl hij ordres van de Major Kidge had, van geen Hollandsche vlag daar in t crom te laten koomen, en waarop verscheijde neegers toeschooten, die de vlag en langmat tegenhouden, waarop wijt de langmat ben gegaan, en die militair laten vraagen, off dit land Hollandsch off Deensch was, waarop ten antwoord kreeg van Deensch, en ik dat wel aan de vlag, die er waayde, konde zien, waarop nog eens liet vraagen, off er dan geen een Hollandse onderdaan meer hier was, en off hier geen comp² logie stond (zo reer) het dan wel gepermitteerd was mijn reis te vervolgen na Temma, zeggende Ja, ik wel mijn reis konde vervolgen, maar niet in t crom te koomen. — Op dit gezegde kwamen een partij Hollandsch gezinde neegers, die de vlag ontzette, en mij per langmat voorde comp² logie bragten, ende langmat vlag voorde logie plante. — Waarna ik de Terregrandes en quarteieren liet koomen, en aan haer het compliment van generaal en Raaden gedaan, met te zeggen als dat de onlusten tuschen de Engelsche en Hollandsche Natie te niete vaeren en het vrede was, en nu gezonden was hier weder de Hollandsche vlag te zetten, en in korten tijd aan Ciera een gouwerneur zoude koomen, en hen van alles voorien, gelijk zij te voeren gehad hebben, en ik zo lang aan Ciera zoude blijen, en van hen alles koopen gelijk van te voeren geweest was, als zout, brandhout, schulpen et^{ca}, en zij iets nodig hebbende bij mij konde koopen; ten vaere zij het beeter en goedkooper bij een ander konde krijgen, het dan

aan

aan hem eigen stond, waar zij wilden gaan, waarop zij lieden mij eenparig dankten, zeggende zo zij iets te zeggen hadden, het bij mijn retour van Tommy zoude doen, waarop ik aan de Terregrandes 4 E² goud heb gegeven, en aan de quartieren ook 4 E² voor branderijn te koop, om aquise te drinken, welk goud den Wel Ed. heer mij tot dien eynde had mede gegeven, en het welk zeer na hem genoegeen was, waarop de langmat vlag liet strijken, ende de vlag voor Temie bij liet maaken, die gewaaijt heeft tot 's avonds na ses uren, terwijl de Deensche vlag zo lang in het crom waaijde, waarna hem liet strijken, ende soldaat Wölff gelast van hem deze morgen weder bij te maaken, terwijl van sints was, deze morgen voor het dag werd na Temma te vertrekken, om daer insgelijks de vlag te zetten. —

Dog gisteren avond circa 9 uren, is de heer Kipnase met een partij neegers, voorzien van snaphaans en sabels, in het cromgekoomen, en made Deensche logie gegaan en kwaamen van tijd tot tijd nog meer neegers met snaphaanen in het crom, waaraan ik niets konde doen, wijl van voornemens was deze morgen na Temma te vertrekken. —

Maar deze morgen na giuing 2 à 3 uren, een groot geraas voor de logie hoorde, en waarop 3 à 4 jongens van de heer Kipnase met verscheijde sabeldraegers binnen kwaamen, raagende aan mij, wat de reden was, dat ik de heer Kipnase niet verwelkomt had, waarop geantwoord heb, van niet te weten, dat die heer hier in 't crom was, want geen ander als een tapoeijer hier gesien heb, en zo S. Ed. van de nacht gekoomen was, S. Ed. mij, maar ik niet S. Ed. moeste laaten groeten, terwijl ik in mijn huys was en S. Ed. daar eerst was gekoomen; waarop die afgezanten vertrokken, en ik mijn jonge met mijn stol na d' heer Kipnase heb gevonden en mijn excuus laaten maaken, also niet geweeten had, dat S. Ed. in het crom was gekoomen. —

Enige tijd daarna kwaamen diezelvde dienaars weder, en zeyden, zo ik niet geweeten had, dat de heer Kipnase in 't crom was, waarom dandie tapoeijer van mijn komst geen kennis heb gegeven, waarop geantwoord heb, dat zulks onroedig was, want die tapoeijer mij tegenaet is gekoomen, en ik zelos met hem heb gesproken, niet teegenstaande hij zig met zijn koninglyke monteering aan, niet ontzien heeft, van de vlag, die voor de langmat was, met zijn eigen handen te

-rugte stooten, met welk boodschap die afgezanten zijn vertrokken.

Da verloop van circa $\frac{1}{2}$ uur kwaamen die dienaars weder binnen de logie, zeggende ik in persoon, als het dag viend, bij hen meester moeste koomen, hetwelk beantwoord heb, als dat mij niets aangenaamer zoude zijn als dat te doen. - Eenige tijd weder geleeden kwam de heer Kipnase gelus voor de logie (: hetwelk mij onbewust vaar, als dat dien heer daar onder die bende gewaapende neegers was :) en zond weder zijn dienaars, als dat ik voorts moest vertrekken, met al het geene tot de Hollandsche Natie behoorde, & welk beantwoord heb, als dat ik mij aan het voorrige boodschap houde, van haar meester, als het dag viend, te koomen spreken, met welk boodschap zij vertrokken. -

Waarop die dienaars weder om koomende, zeggende hun meester gelus voor de logie was, en hij mij vult konings naam gelaste te vertrekken eer het dag viend, en hij met mij niet meer wilde spreken, terwijl maaren een jonge was, en die geene die mij gezonden had, niet meer als hij waer. Waarop heb gevraagd off Temma en Ponny ook Deensch was, zo niet daarna toe begeerde te gaan. - Waarop ten antwoord heb bekoomen van maar ten aller spoedigsten te vertrekken naar de plaats, alwaar ik vandaan was gekoomen. -

Waarop buiten de logie ben gegaan, en met de heer Kipnase gelus gesproken, en gevraagd wat off de reedenen waeren, ik niet konde blijven tot het dag was, omdat ik dan de Hollandse vlag weder konde jellen, en zo het dan niet gepermitteerd was, als dat dan die geene, die het beletten, hem konde stryken, en mij ter hand stellen, also ik dan mijn commissie volbragt heb, en de geene die de vlag strykt, zig daar ook meede verantwoordten kon, dan hebben wij beide voldaan en ik mij dan van daar zoude begeeven. - Edog niets leeft willen helpen en moest vertrekken; ik vraagde weder off aan Temma en Ponny ook Deensche vlaggen waeren, en off die vlaggen ook op de forten waeren, en kreeg ten antwoord, dat die vlaggen in 't rom en niet op de forten waeren; ik wilde daar na toe gaan, maar werd mij belet, met te zeggen, ik maar direct moest terug keeren, en zo geen hangmat had, ik die van S. Ed. konde krijgen, voor welk aanbod ik S. Ed. bedankte, terwijl van een voorzien was. gelijk S. Ed. gisteren heeft gezien toen ik het Deensche

fort hen gepasseert met de Hollandsche vlag, waarom zij mij daar niet hebben aangehouden, zeggende omdat zij Deenen niet wisten, dat ik hier na toe ging, en de weg aan strand voor een ijder vrij was; maar deeze plaatsen als Tessie, Temma en Ponny reeds 3 1/2 jaar Deensch waren geweest. —

Ik versoegt nog dat den soldaat Wolff die geduurende den oorlog daar geweest was tot leeden, om op 's Ed. comp^s goed te pauzen tot het dag vierd mogte blijven, om het opzigt oer zijn goed te hebben, en na cleera te transporteeren, waarop ten antwoord kreeg, als dat die oude man alzo lang onder de Deensche protectie had geweest, en nu lijndelijk dog den schuk speelde, en hij nog gisteren met een sabel in de hand had geloopt. —

Ik antwoorde zijn Ed. daarop, dat die eene man immers zo een magt gelijk hier is niet konde verstaan, en zelfs de moeyte niet vaard was, om van te spreken; terwijl hier niet gekoomen was, om oorlog te voeren, maar alleen om de Hollandsche vlag te zetten voor die, die versleeten is, waarop ten antwoord kreeg, als dat S. Ed. ook niet was gekoomen te oorloogen, maar alleen deeze weg passeerde, om na zijn fort te gaan, en hem hier nu ten ooren was gekoomen, dat de respectieve Hollandsche vlag in een Koninglijk erom was gezet, en mij nogmaals raade van te vertrekken met de soldaat Wolff, en nog twee soldaaten, die gedistindeerd waeren voor Temma en Ponny, en het welk ik genoodzaakt wierd te doen, want stond reeds omringt van Deensche neegers en hoorde nog, dog geen die de partij kiesde gelijk de voorige dag. — In mijn terugkomst zijn mij meer als 50 Deensche neegers gepasseert, voorzien van sabels, smapkaanen en polaar, die na Tessie gingen. —

Bij het passeeren van het Deensche fort, ben ik binnen gegaan en mijn compliment gemaakt en direct vertoeken. —

Onder tusken kan ik niet voorbij gegaan hier bij tervegen, dat ik in Tessie een meernigte steenen hebbe zien leggen, welke zullen dienen, volgens neegers zeggen, om een Deensch fort aldaar te zetten. —

Aldus voorgevallen ten plaatze endaege hier boven vermeld.

J. de Vries

St George d'Elmoria, 13e August 1785

G. S. Gallé, H. Heijcoop

Archief nr° 9 318.

Rapport vanden uitslag der commissie aan ons ondergeteekende, door Directeur Generael en Raeden opgedragen, om met den Heer Edward Parke aen Cabo Cors te handelen over de overgave der Forten.

Van hier vertrokken zijnde, kwamen wij ten 11 uuren voormiddag aen Cabo Cors, alwaer wij door verscheiden keeren voor de poort van 't Casteel gereciperd en binnen geleid vierden; zijnde 't quarmissen in de wapenen, terwijl wij met 't geschut vierden gesaluceert.

Op de groote zaal komende, berichte ons de Luitenant Parke, dat den gouverneur James Bourque ziek was, 't welk de reden was, dat dezelve ons niet konde ontfangen, gelijk wij dan dien heer ook in 't geheel, gedurende ons verblijf aen 't Engelsche Hoofd fort niet gezien hebben. -

Nadat wij eenige verversching gebruikt en sene geruime tijd over onderschillige zaeken gediscoureeert hadden, kwam den Luitenant Parke bij ons, met betuyding dat hij hoopde, dat men nu de zaak zouw kunnen vereffenen en afdoen. -

Wij naemen deeze gelegenheid waer, om den commissaris Parke en den Engelsche raed, de heer Richard Smith, in 't particulier van onze komst en last te onderrigten, terwijl wij terzelfver tijd die keeren onder taste, hoe zij gedisponeerd waeren. - Als man neer wij gervaer vierden, dat de heer Parke, indien er voldoening voor de verkogte gevangenen beloofd viend, met weinig moeite zoude kunnen wender overgehaeld. -

Tervolgens vierden wij doorden secretaris Feilde versogt in een appart vertrek te gaen, daer wij beiden met den provisioneel secretaris Volkman en de keeren Parke en Smith met genoemde secretaris Feilde over de uitbeueving der gevangenen en de terug gaeue der fortten afzonderlijk zoude handelen. -

Wij overhandigde toen aen de heer Parke de copias der brieuen van Haer Hoog Mogende en de Edele Compagnie, mitgedes de copia-resolutie van welgemelde Haer Hoog Mogende, om hem Ed^e te doen zien, dat wij uit hoorde van die missiens door Directeur Generael en Raeden gemagtigd waeren, om met hem te handelen en aecoord te sluiten. -

Vertonende ons de heer Parke insgelijks de order van zijn Britannische Majesteit, aen hem gezonden, om de fortten terug te geeuen; wij versogten daer van te mogen hebben copia, 't geen ons viend gegeeuen; en welke wij d'eer hebben, hier neeuens aen NWC. get. gesti. en

Nel Ed. Entfester, te overhandigen; geveende mij van onze kant
aen de heer Parke de bovengemelde copia Minuens en resolutie
van Haer Hoog Mogende en d'Ed. Compagnie ook over. —

Hierop traden wij in onderhandeling, en na eenige vragen,
door de heer Parke gedaen, wegens d'Alcease gevangenen, die
verkoogt zijn geworden door onze Alcease makelaer Otto, zo boou-
den wij zijn Ed^e aen, om voor dezelve aen hunne familien
eene reedelijke voldoening te geeven, 't welke zo door de heer
Parke als de heer Smith, vriend geaccepteerd, verklarende de
heer Parke, dat wijl hij thans voldaan was, hij geene zwaarig-
heid maakte, om de facten aen onze Natie over te geeven, en
dat hij gaerne mi d' aenstaende week daermeede zoude begin-
nen; wij betuygde van onze zijde, daertoe al overlang ge-
reed geweest te zijn, en dat ons derhalve de spoedigste aenvoing
aengevaerst wezen zouw. — De heer Parke proponerde

toen, om wederzijds eene promeue te onderteekenen, om de
gevangenen aen beide zijden zo spoedig mogelijk uit te lee-
veren, en daerin voor de verkogte, voldoening te belooven, 't
geen wij toestemde en deeden, zo als Nw. Get. en Nel Ed. Ent-
fester hier nevens mi 't gedragte papier (door ons beiden aen de
eene, en door de heer Parke aen de andere zijde onderteekend)
zullen believen te beoogen. —

Nordende daerna bepaeld,
om met het fort Sacondée, door ons op de Engelsche verovend,
een begin met de wederzijdsche inruiming te maeken, en dan
vervolgens van Commanij, en verders naer beneden tot aen
Alcease te vervolgen en te eindigen. —

Gaerne hadden
wij de Elminaesche gevangenen, die noch aen Caep Cors zijn, ten
getalle van 5, mi vryleid willen hebben en met ons naer 't
Hoofd Casteel gebracht; daartoe niets onbezogt laetende;
en wij konden duidelijc bespeuren, dat de heer Parke geene
zwaarigheid zoude hebben gemaakt, om ons versoeck toe te staen,
en jouw geckerlijc die gevangene hebben laeten volgen. —

Doek den heer Smith, met leegenstaende hij mi 't begin van de
gehoudene bijeenkomst betuygd had, dat de zaak mi gwestie
alleenlijc afhong vanden heer Parke, en den gouverneur en
den Raed van Caep Cors niet betrof, deed van alles den gou-
verneur charge verwickigen, 't welk van dat gevolg was, dat
die aen den heer Parke liet versaecken, om bij hem te komen.
Ols vanmeer wij tot ons betweezen en verwondering bij zijne
weederkomst ontwaerden, dat hij door de gouverneur geheel

was omgezet en de gevangene niet zender wilde laten volgen nog uitleeveren, alvorens dat de Engelscheteerace neegers aen den gouverneur van James fort waeren ter hand gesteld en voldoen.

Hoe wij hier oock teegen mi bragten, dat daer wij onze hand geteekend en beloofd hadden, al't geen men van ons wegens meengemelde gevangenen had geveert, wij uit dien hoorden daagten, dat men ons diende geloof en vertrouwen te geeven, en dat, al vierden die 5 gevangene thans in vrijheid gesteld en aen ons uitgeleeverd, wij des niet teegenstaende ons verbonden hadden en instonden voor kunne gevangene aen cleera, en derhaluen vermeende, dat daer geene zwaarigheid mistak! zo moesten wij echter tot ons ongenaegeen onder vinden, dat it gezegde vanden gouverneur Chourque zedonige indruk en influentie op de heer Parke had gemaekt, dat hij niets daer in konden uitwerken nog verkrijgen, waerom wij liever besloten, dit te laten blyven en toe te geeven, als de groote zaak en't oogmerk onzer commissie daer door te verhinderen; wij wij klaerblikelyk konde zien, dat niet de heer Parke, maer wel den gouverneur ende Raed von Caep Cors de grootste hinderpaelen waeren, dat de fortien niet spaediger zijn uitgekeend geworden; blykende hier uit de dwaardrijvendheid van het Engelsche gouvernement hier ten eerste, om ons zo lang immer moogelyk de fortien te onthouden ende negotie voor hen alleen te hebben en te dwingen. -

Derhalve oordeelden wij maer t' best te zijn, deeze onderhandeling spoedig te moeten sluiten, om alle verdere obstacles af te snijden; zo als dan oock geschiede, wordende de terug-gave der fortien vastgesteld en voor goed aen veerszijde besloten, zo als NWEGct. Jesta. en VE. Entfesten uit de heer nevens gaende Missive vanden heer Parke kunnen ontwaeren.

Wij hopen hier mede aen onze commissie te hebben voldoen, terwijl wij na NWEGct. Jesta en VE. Entfesten mi Godes bescherming beuden te hebben, met alle hoogachting verblifft
St George d Elmina, dezesen 13de August 1785

(signed) G^d St Gallé
J. b. Heijcoop

30 Augustus 1785.

Archief = G 318.

Verklaaren wij ondergeteekenden makelaer, Terreguan-
 -des, vaendrijs en venders Grootte, alsmeede het jonge volk van
 Hollandia, onder ons niet langer te willen dulden den Cabocier
 Confoe Quassie, keedenen van dien zijn, hij meer als eens gesejt
 heeft, als hij brinkaerde, door hem off zijne gemaakte Titisie,
 waeren om kals gekoomen: deese vier perzoonen, Ecoeramon,
 Betja Eyjere, Tute Eson en Cabbena, drijgende ons verder te
 willen voort gaen, enden een voor, enden andere na, te willen
 capot maeken; Ten dien eynde is ons begeerte, hij Confoe Quassie
 niet langer onder ons woone, nog onder deese districten zig
 neezetten of ophouden zal, neen maar geheel en al verbannen
 zijn, villende deese zaak niet bijleggen, of zig laate te vee-
 -de stellen, al waere het ook, hij Confoe Quassie een koebest en
 vier bendens goud voor een praesent geoen wilde. -

Aldeus gedaen ter praesentie van den assistent H^l Baar, en
 den sergeant Jaard Heijlman, als getuygen. -

Hollandia tot Paqueskoe, den 30 Augustus 1785. -

Makelaer	Quamena	de Terreguande	Baer
de secretaris	Pentonee	- " -	Augewa
de Cabocier	Ejoe	- " -	Tjuwan
Doeme:	Tje Cabbena	- " -	Cherie
de groote vaendrij	Okeroe	den onderking	Kesje moe
de vaendrij	Okesje	de kleine vaendrij	Quamena
- " -	Channa	de vaendrij	Eson
oudste van 't jonge volk		- " -	Quouw
	Amma	de oudste van 't jonge volk	Quaer
oudste van 't jonge volk			
	Jantje	de oudste van 't jonge volk	Kutjo

Wij ondergeteekende bekenne deese merke in praesentie van
 ons door haer zelfs gesejt zijn

H^l Baar
 Jaard Heijlman sergeant

18 Augustus - 22 Augustus 1785.

cheef n° 9 318

F^o 138

Dag Register, gehouden op de reijze na de boven kust, ten geleegendheid van 't overneemen van 's comp^s forten, dewelke in den oorlog door de wapenen van zijn groot Brittaignische Majesteit zijn veroverd, uit handen van de Lieutenant Parke, commissaris van zijn groot Brittaignische Majesteit. -

Donderdag, den 18 Augusti 1785 De Edele heer J. C. Heycoqs, de secretaris Volkmar en de heer Parke vertrokken des morgens ten agt uur van Elmina per hangmat naar Commanij, wordende met vijftien schooten van 't Hoofcasteel gesalueerd. - Ten elf uur 's middags kwam men aan 't Engelsche fort Commanij, wordende bij onse Komst met vijftien schooten verwelkomt en na daar te hebben gegeten, vertrok men te drie uur agter middags naar Chama, wordende mogelijk met vijftien schooten gesalueerd, arriveerde aan Chama dienzelue avond te half zeven uren en bleesen dien nacht aldaar, wordende de anderdaags morgens, zijnde

Vrijdag, den 19^e dito van 't fort vijftien schooten gedaan, men bleef daar dien middag en vertrok ten drie uur naar Saconde, gesalueerd wordende met vijftien schooten, en kwam na eene moeyelijke overtocht (door het laag waater) dien avond om zeven uur aan Hollands Saconde. -

Zaterdag, den 20^e dito des morgens ten zes uur wierden er van 't fort Orange vijftien schooten gedaan tot salut, ten twaalff uur 's middags ging men naar het Engelsche fort aan Saconde, om hetzelve aan Engelsche commissaris Parke over te leveren, gaande derwaarts in de volgende ordre . . . . . In het Engelsche fort gekomen zijnde, wierd de Hollandsche vlag gestreeken, en de Engelsche opgehegen, terwijl er van 't fort Orange 21 schooten gedaan wierden, en hier meede het fort aan de Engelsche elatie overgegeesen zijnde ging men terug na 't Hollandsche Fort in de zelfde ordre als vooren, bleesen wij aan Saconde tot 's anderdaags zijnde

Zondag, den 21^e dito. Als vanmeer wij weder van daar vertrokken des morgens ten elf uur onder een salut van vijftien schooten, koomende ten een uur 's middags aan Chama, daar wij even als vooren met vijftien schooten wierden gesalueerd, blijvende dien nacht aldaar. -

Maandag den 22^e dito vertrok men naar Commanij 's morgens ten agt uur, wordende met vijftien schooten gesalueerd en kwamen 's morgens ten elf uren aan Engelsch Commanij, alwaar

sees

even als den 18ten dezer vijftien schooten vienden gedaan, wij naamen eenige verweering, en gingen ten 12 uur naar 't fort Vreedenburg, om 'tzelve van de commissaris Parke over- te neemen en geschiedende in de volgende ordre . . . . .

In 't gemelde fort gekoomen zijnde, wierd de Engelsche vlag daar afgenoomen en de Hollandsche vlag in deselvs plaats geplant, werdende toen eenentwintig schooten van het Engelsche fort gedaan. -

Vervolgens marcheerde de Engelsche militairien uit het fort met de Engelsche vlag, en menging in deselfde ordre als boven gezegt is, weder na 't Engelsche fort terug; wij vertoefde des middags bij de Engelsche commandant Roberts en vertrokken met ons beide (wijlde heer Parke aan commandij bleeff) 'sagten middaags terug naar Elmina, gesalueert wordende met vijftien schooten, en kwamen dien selven avond te half negen uur aan 't Hoofd- casteel. -

51 A

25 Augustus - 7 October 1785. -

Archief n° 9 318.

Dag Register, gehouden op de reijze na de beneeden kust, ten gelegentkeijde van 't overneemen van 's Comp^s forten, dewelke in den oorlogh door de wapenen van zyn groot Brittanische chajesteijt zijn veroverd, uijt handen van de Luitenant E. Parke, commissaris van zyn groot Brittanische chajesteijt. -

Donderdag, den 25 Augusti 1785. - Ten 3 uuren nade mid- dag vertrok d'Edelc heer vander Grijs, en de secretaris Völlmar, alsmeede de Engelse heeren Parke en Smith van Elmina, per hang- mat naer Caep Cors, zijnde 't garnisoen van 't Hoofdcasteel in de wapenen, en wij vienden bij ons vertrek met 17 schooten ge- salueert, en kwamen te half 6 uuren aan Caep Cors, alwaar wij insgelijks met 15 schooten vienden gesalueert, en bleeven er die nacht aldaar. -

26e dito. - Bleven wij aen Cabo Cors en maakte de papie- ren voor alle forten in gereedheijd. -

27e dito. - Ten half 8 uuren des ogtends vertrokken d'Ed. heer vander Grijs, de secretaris Völlmar, ende heer Parke van Caep Cors, onder 't salut van 15 schooten, en quamen ten half 10 uuren aan Clouée, vindende 't commando Hollandsche militairen aldaar; wij vienden bij onse komst met 15 schoten gesalueert, ende heer Parke deed de Engelse vlag, al voordat ze gestree- ken was met 21 schoten salueeren; werdende daar na de

Hollandsche

Hollandsche vlag opgeheesen, en mogelijk met 21 schoten gesalveert, de Verregentes van Mouree waren door de heer Parke binnen geroepen, en hij zeide hun wat zijn komst en bezigleijd alhier was, zij scheenen alle zeer stupefait, wisten niets te zeggen, en gaven hun brieven vande zondag Brandewijn, die ze van de Engelse hadden, koelzinnig over. - Wij vertrokken van Mouree voor half 11 uur, en deden 15 schieten, waarna 't Engelse quarnioen uytrok, en per canoa naar Annemaboe vertrok. Dan Croa komende vierden wij met alle een nige-kaald, onder 't afschieten van snaphanen, blijende aldaar eenige ogenblikken stil, om aan compaayen grandes te zeg- gen, de reeden van onze reys, endat ze voortaan geene Hol- landsche onderhorige, of hun brieven et^{ca} moesten aonhou- den, maar contrarie hun weg laten verworden. - Waarna wij voortrokken, en ten half 1 uuren aan Annemaboe aan- kwamen, vordende door de quartieren met hun vlaggen en 't afschieten van snaphanen nigekaald, en van 't fort met 15 schoten gesalveert. -

28^e dito. - Ten half 10 uuren vertrokken wij van Anne- maboe naar Cormantijn, vorden gesalveert met 15 schoten, en ten half 12 uuren kwamen wij aan Cormantijn, vordende door de Cormantijnse negers, door de quartieren nigekaald, en waren reeds eenige salutschoten gedaan, vanneer ongelukkig de constabel en een soldaet, die 't stiel laade, zijn arm versengde, 't welk oorzaak was, dat 't salut moest ge- staakt worden, gelijk dan ook d'Engelse vlag niend neerge- laten en de Hollandse opgeheesen, zonder salut. - Nadat de heer Parke aande Cormantijnse grandes had gesejd de oorzaak zijner komst endat 't fort weeder aan ons was terug- gegeven, zoo waren zij alle wel voldaan. - De Ed. heer gaf hun voor 2 ankers Brandewijn in goud, gelijk meede voor de Berge 2 anker in goud, en zond ze na boven. - De heer Parke zeide ons, dat voor eenige tijd aan Cormantijn een tapoeijer overleeden was, endat zijne bloedverwanten hem in 't fort hadden doen begraven, vragende ons of znlks gebruik was geweest voor deezen, vijf hem znlx door de Corman- tijnse was gesejt; wij antwoorde znlx niet te veeten, maar dat we bij onze terugkomst znlx aan Elmina in de boeken konde zien; zijn Ed^e verbaalde ons, dat de reeden waarom hij 't gaarne wilde veeten was, om dat toen gem. vijf tapoeijer

over-

overleeden was, de sergeant die in zijn absentie daar 't commando had, niet had willen permitteeren, dat 't lijk daar zou worden begraven, maar wilde eerst een brieff tot order deartoe van hem, heer Parke, hebben, waarover de negers zeer verstoord werden en hem geslagen hebben, en met gemeld meengem Tapoeijers op de kalteplaats begraven, voegende er bij, dat zoo men bij onze retour bevoord, dat 't gebruik was om tapoeijers daar te begraven, dat hij dan niets had te zeggen, maar dat zoo 't contrarie bleef, hij als dan over de hoor, aan 's konings soldaten gedaan, door de Cormantijnsse negers, klagtig zou vallen aan de commandant van 't oorlogspregat, die dan die zaak met de negers wel zou vinden.

Nij antwoorden hierop eenvoudig dat 't best was die zaak te laten in statu quo, tot dat we aan Elmina wederquam, en ze aldaar als dan te vereffenen, waarmee s. Ed. genoegen nam. - Nij retourneerde vervolgens weder naar elmemaboe, en kwamen om half 4 uren aldaar, en vienden weder met 15 schoten gesalueert.

29^e dito. - Ten 9 uren vertrokken wij per canoa van elmemaboe, wordende gesalueert met 15 schoten, en vienden mitvoor bij vaaren van Cormantijn door de negers met 't afschieten van hun maplaanen gesalueert, zo als insgelijks deden de Bergse, 't zout Comse, en meer andere Fantijnsse strandrom negers, komende zelfs eenige met canoa bij ons in zee, om ons te salueeren, en quamen in de agtermiddag aan Fantamquerie, alwaar wij met 13 schoten gesalueert vienden, en daar deezeg nacht bleeven.

30^e dito. - Ten half 11 uren vertrokken wij van Fantamquerie onder 't salut van 13 schoten, en reidden naar Opam, daar wij op de middag aankwamen, en 't fort overnamen, even als aan Cormantijn zonder salut, wijl er geen wissers, kraasers nog aangethers waren, om de stukken te laden. - Wij vonden hier 't bestemde quartrioen, alsook datvoor Bercoe en cleera, benevens d' heer de Vries, en de makelaar Otto, die wij gelasten, om ten spoedigsten naar cleera voort te trekken, na eenige branderijn in goud aan de negers gegeven te hebben, vertrokken wij van Opam, en kwamen te 1/2 5 uren aan 't fort Simpa, wordende met 13 schoten gesalueert, en bleeven aldaar.

31^e dito. - Een resoluende dezer dag hier te blyven, om ons ruyt te rusten, omdat wij voornemens zijn op morgen vroeg

vraag naar Bereese voorgenomen te hebben, direct naar Oeera te vertrekken, zoo 't mogelijk was. —

1^e September. — ½ morgens ten half 9 uuren vertrokken van Winnebak, onder 't saluut van 15 schoten, en quamen te 11 uure aan Bereese, vordende met 15 schoten gesalveert, wij namen vervolgens 't fort over, vordende de Engelse vlag bij 't strijken, ende Hollandse bij 't opheijzen, ieder met 16 schoten gesalveert, door 't laagge water ende de slegte baaij waren wij genoodtaakt hier te blijsen tot

2^e dito. — Vertrekkende Toendes morgens om ½ 8 uure van Bereese, terwijl van 't fort 15 schoten gedaen wierden, en arriveerde ten 1 uure aan 't Engelse fort aan Oeera, alwaar wij met 15 schoten wierden ontfangen, en lieten aan de Deense gouverneur ons compliment maken, en kennis geven van onze komst. —

3^e dito. — Om 12 uuren des middags namen wij het Oeeraanse Territoir over, geschiedende zulks als volgt: .... dan 't Hollands Territoir gekomen zijnde, werd de Engelse vlag van 't gewege Hollands fort afgenomen, en de onze in de plaats geplant, vordende van 't Engelse fort 21 schoten gedaen, waarna wij wederom terug na James fort gingen. —

4^e dito. — Gleede morgen gingen wij na 't Hollands Territoir, om met de makelaar Otto te spreeken, en vagten daar tot 12 uuren, zijnde hij niet gekomen, maar wel 2 afgezondenen, die ons zeijden, dat toen wij hun hadden laten roepen, zij binnen 't Deense fort waren geweest, om aan de Deenseke gouverneur daar van kennis te geeven, en dat dien heer daarop aan hem had gezegd, dat hij zeer geaffronteerd was, dat wij hem niet geschreeven hadden, dat hij hem (namentlijk onze negers) geprotecteerd, en wel bekendeld had, dat veele van hem aan hem schuldig waren, endat hij hem niet eerder zou laten gaan, alvorens dat hij wist, waar hij zijn betaling zou krijgen voor het geen hij hem had geborgt of voorgesloten. — Hierop zeijde wij aan die afgezondene, dat onze komst alleen was, om de genomene forten van d' Engelse over te neemen, ende de gevangene, die onze negers hebben aan d' Engelse ruyt te keeren, dat de makelaar Otto absoluut bij ons moest komen, om de gevangene, die hij heeft, over te leeveren, en om dan omtrent de overige eene schikking te maken, en om teffens met de Engelse Oeeraanse negers goede vriendschap en weede te maken. —

Waarop

Waarop zij beloofde ons deze middag finaal antwoord te zullen zenden, en vertrokken; zendende wij onze beide jongens met hen mede. - In den avond kwamen onze jongens terug en rapporteerde ons, dat de makelaar Otto, en de cleerare grooten morgen ogtend op 't Hollandse Territoir zoude komen, om met ons te spreken en de zaak te overleggen, verhalende ons teffens, dat zij gehoord hadden bij gerugt, dat de Deenen 't geschut aan Ponnij hadden laten vernagelen. -

5^e dito. - Gleede morgen zeer vroeg, kwamde tapoeijer Hans Wolf (van Tessie) ons berioften, dat de Deensche gouvern^t de meeste negers van Ponnij, Temma en Tessie had overgdaald, om de Hollandse af te vallen, en zijn vlag aan te neemen, en dat de gem. gouverneur reeds had gezonden naar Sabbadee, en andere plaatsen, om indien de overige negers wijgerde, hem die 3 plaatsen over te geuen, dan met geweld hem te noodzaken, en alsdan vervolgens gem. tapoeijer Hans Wolff van Tessie weg te jaagen. -

Dog dat de Hollandse partij, die aan Tessie zig ophielden, zulx niet willen gedoogen, zeggende, zoo zij de Hollandse vlag met de blanken daer niet wilde hebben, zij tegens hen zoude vegten, en bij onze vlag blijven. - Wij zeiden tegens Hans Wolff, dat hij weder terug moest keeren naar zijn post, endat wij de keer de Vries nog desen dag zouden zenden naar Tessie, Temma en Ponnij, om de Hollandse vlag daar te brengen, zoodra wij met de makelaar Otto zoude gesproken hebben. -

Ten Quur liet Otto ons veeten, dat hij op 't Hollandse territoir was gekomen, waerop wij ons direct derwaerts begaue. bij onze komst gauen wij Otto kennis, dat wij alle de Hollandse forten overgenomen hadden, zoo als hij konde zien, dat op de plaats daar 't fort Creesoeuw gestaan had, de Hollandse vlag stond, dat hij nu een tijd moest bepaalen, op welke hij de gevangene zouw wijtkeeren, en met de Engelsche negers vriendschap en vrede maken; nadat wij oer en weder met elkander gesproken hadden en sterk hadden aangedrongen, om de gevangene, antwoorde de makelaar ons, dat hij overmorgen, zijnde woensdag, hier weder zoude komen, met de gevangene, die hij konde bij den andere krijgen, en dat hij reeds een afgezant had gezonden, om dezelveen wijt zijn crom te halen, dat ver in de maken was, - onderrwijl dat wij hier bij elkander waren, deden de negers eenige fetieties maken, rondom 't gewese

fort

fort en crom, wyl het heeden de eerste keer, zedert den oorlog was, dat zij op 't Hollandse grondgebied waren gekomen; gaande vervolgens naar 't ruine van 't fort, om 't zelue te beziogtigen.

Terwijl wij nog bij den andere waren, gaf de makelaar Otto ons kennis, dat gepasseerde nacht hem ten ooren was gelomen, dat de Deense gouverneur de Temmae grandes in 't fort had geroepen, en hun gezegt, om 't fort aan Temma aftebreeken, en de Deense vlag aan te neemen. - Waarop zij lie-den bij Otto gekomen zijn, om hem dit te verhalen, hebbende hij hun toen gezegt, geen handen aan eenige Hollandse plaats te moeten slaan, om die afte breeken, maar zou ze niet tegensgeweld bestand waren, zij liever alsdan stil te houden, om afte wachten, wat van de geheele zaak worden zou.

Wij zeiden hem, dat hij alles moest aanwenden, ten eynde de Hollandse gezinde zo veel mogelijk aan te kreeken, en onder de hand opte beuren, zonder dat egter de Deense gouverneur zouw kunnen bemerken, dat hij in deeze zaak stookte; bij ons scheidten zijde wij nog aan de makelaar Otto, om ingeval de Deense gouverneur de Hollandse ekerase negers wilde puustreeren, om op woensdag aanstaande bij ons te koomen, volgens afspraak, dat hij makelaar alsdan zeggen moest, dat ze alle zouden en noodzakelyk moeste gaan, om de vrede met de Engelse te maken, en alle verschillen afte doen, 't geen Otto goedkeurde, en beloovde te zullen doen.

Ten 12 uur 's middags vertrok de heer de Vries per hangmat van hier met twee soldaten en de meergem. Hans Wolff, om de Hollandse vlag aan Temme, Temma en Ponnij te brengen, en op te zetten. - Wyl op morgen niets te doen hadden, zo zonden wij benevens de heer Parke onze jongens naar den Deenschen gouverneur, om voor morgen belet bij hem te vragen; dog kregen tot antwoord, dat hij ons morgen niet kon opwachten, eenige flauwe excuse voorwendende, en dat hij een boodschap zou terug verwagten, of wij over morgen beliefte te komen. - Maar onze jongens verhaalde ons, dat 't denkelyk was, om door onze komst niet gehinderd te zullen worden in 't uytvoeren van zijne voornemens omtrent de 3 meergem. Hollandse plaatsen, wyl den Deense gouverneur, alvorens antwoord aan hen te hebben gegeven, een gewijme tijd met zijn opperdienaar had geraadpleegd, in een apart vertrek, en ook direct eenige negers had ge-

zonden om de leer de Vries te volgen, en na te gaan. —

6^e dito. —

Gleden ogtend om 8 uur kwam de heer de

Vries weder alhier terug, met de 2 soldaten en Hans Wolff, en gaf ons schriftelijk rapport van zijn wedervaren, die wij aan zijn Edelheid hebben toegezonden. — Ook verhaalde omge-

dienaar Coffij Amoadoe, die om de voldoening van een quignatie op de heer Kiöge naar Christiaensburg gezonden was, bij zijn terugkomst, dat hij een geruime tijd op de zaal had gewagt, om de gouverneur te spreken, en dat hij de Tessische, Labbadeese en Deense Oecerase negers binnen in 't fort had gezien komen, welke toen met de gouverneur in een apart vertrek zeer lang bij elkander zijn geweest, en dat toen zij weder op de zaal kwamen, de gouverneur met een zekere hoogmoedige houding op zijn borst sloeg en vervolgens aan die gemelde negers 3 ankers brandewijn, wat pijpen, en tabak heeft laten geven, teffens met een nieuwe Deense vlag voor de Tessische negers. —

Inden ogtend hoorde wij van negers bij gerugten, dat gisteren de Hollandsch gezinde en de Deense negers aan Tessie met steenen tegens malkander hadden gezooid. Ten 4 uur in de agtermiddag kwam Otto en eenige Oecerase weder op 't Hollandse terrein, volgens onze afspraak. — Dog kreegen geen Krijgsgevangene overgeleverd, wij gingen met hem in 't Hollandse crom, en plante de Holl vlag op zijne wooning, waar over hij en al de Oecerase grooten zeer te vrede scheenen, vervolgens gaff Otto ons te kennen, dat hij gaarne zoude zien, dat de Engelse en de heer Parke beloofde, geene der Krijgsgevangene, die van tijd tot tijd zoude terug geleverd worden, zoude verkopen; waarop men na 't fort zond, om de heer Parke znelks voor te slaan, maar S. Ed. gaff ten antwoord, dat 't een zaak was, die hem niet raakte, maar dat hij de Krijgsgevangene in zijn handen moest hebben, en als die waren overgeleverd aan hun meesters, die daar meede konde handelen naar hun goedvinden. Eken bragt dit antwoord aan de omge over, en besloten dat Otto morgen ogtend met de Hollandse Oecerase Terregentes weder hier bij ons zouw komen, en dat wij na met malkander te hebben gesproken, gezamentlijk met de Engelse Oecerase deeze zaak zoude zien te vereffenen. — Deeze nacht ontrent 10 uren liet de Deense gouverneur ons tegens morgen bij hem versoeten, dog wij lieten S. Ed. bedanken, zeggende, dat wij nog eenige zaken met

de

de heer Parke moeste afdoen. -

8^e dito. - Deze morgen om 11 uur hadden wij wederom een conferentie met Otto regens de Krijgsgevangene, welke wij volgens afspraak van gisteren verwacht hadden, dat zoude hebben medegebracht, en dat de clecrase Texregentes insgelijks mede zouden hebben gekomen, om over die zaak met ons te spreken, en af te doen. - Maar Otto ende de andere regers geijde ons, dat de Deense gouverneur de weg had gestopt voor alle Hollandse clecrase behalven voorde makelaar Otto, Quasie Trins en Pappam, en dat dit de oorzaak was, dat nog de Texregentes nog de gevangene mede gekomen waren. -

Waarop wij aan Otto reom mandeende, om alles aan te wenden, wat mogelijk was, om te maken, dat zij lieden morgen medekwamen, tgeen hij beloofde te zullen doen, waarna wij scheidten.

Wij hoorden teeden, dat de Deense gouverneur poluer had gezonden naar Temma, omde Hollandse logie aldaar te laten springen, en gewapend volk der vaards laten vertrekken, omde geen die zig er tegens wilde verzetten, te beuegten.

Tegens 2 uuren op de middag ging de heer Parke per kangmat na Christiaansborg, en kwam in de avond weder terug.

9^e dito. - Gheede morgen rapporteerde onze jongens ons, dat van de Engelse jonge, die met de heer Parke mede had geweest, gehoord hadden t volgende: Dat de heer Parke aan Christiaansborg komende, door de gouverneur kioge omarmd, en met alle beleefdheid ontvangen was, en met t geschiet gesalueerd, dog dat de heer Parke na op zaal gekomen zijnde, had gezegt, hij niet in die manier was gekomen, nog ook om met geschiet te worden gesalueert, maar dat zijn ed. afuroeg, of hij niet had gehoord, dat de forten wederzijds, tuschen de Engelse en Hollandse statie waren teruggegeven, zooals hij ook had kunnen zien aan cleera, wat derhalven de reden was, dat toen wij de vlag op Ponny, Temma en Temie hadden willen zekken, den Deense gouverneur znel belet, ende vlag terug gesonden had, de gouverneur kioge zou hierop geantwoord hebben, dat hij t niet had willen beletten, om op die plaatse onze vlag te zekken, moar dat de Hollanders tem niet wel hadden behandelt, daar hij die geen was, die hun volk in den laasten oorlog geprotecteed en bewaard had;

hierop vielen van veerzijde sterke woordewisselingen, tgeen de heer kioge verpligte, om met de heer Parke in een apart vertrek

neutraal te gaan, als wanneer niemand weder iets van hem di-
-cours is gewaar geworden. - Voorts hadden wij leeden
op de middag weder op 't Holl. Territoir een bijeenkomst met
Otto en alle de Clecrase Terregentes en quartieren; wij vroegen
hun wat de reeden was, dat zij niet eerder gekomen waaren,
waarop zij zeiden, dat ze nu hadden kunnen komen, omdat
de Deeme gouverneur hun reede morgen zijn stok gezonden had, om
hun te zeggen, dat zij konde gaan, als wanneer wij van Otto 3 Krijg-
-vangenen ontvingen, dog de andere negers na lang over en weer
-discouwen, scheenen uijt vrees voor hun volk, dezelaen niet te willen
-uijtgeuen, alvorens wij met d' Engelse Clecrase hadden gesproken, om
bij den andere te komen, endan onder hun de zaken te regneleeren,
en te schikken, 't geen wij de heer Parke voor sloegen, en daarop vast-
-stelde, op morgen met de Engelse negers te spreken, zeggende de onze
vervolgens, dat zij op aamstaende donderdag, zijnde den 15de dezer
maand, weder zoude komen, om 't antwoord van d' Engelse te
-hooren, en dan vervolgens zoo veel af te doen, als mooglijk was. -
-zij vroegen ons vervolgens, dat ze hadden gehoord, dat de Comma-
-nische ende Appinise eenige voldoening hadden gekregen voor
-hunne canoas, die inden oorlogh verloren waren, en dat zij thom-
-inogelijks verzogten, dat de Generaal hun ook eenige vergoe-
-ding gaff voor hunne verloren canoas, teffens versogte de ko-
-ning, quartieren ^{et}, dat wij ook wilde indagtig weezen, dat
ze ook eenig kostgeld mogte krijgen van de comp^{te}, even als de
-Eliminache enderijl zij zig zoo wel als de Commanische inden
-oorlog gedragen hadden. -

Wij antwoorden, dat wij
-znlx aan zijn Edelheijd zoude voordragen, endat die znlx na
-zijn goed vinden moest doen, maer dat wij voor als nog hun
-daarin niet konden vast antwoord geuen. - Naarmede zij
-na nogmaal mistantelijk daarom verzogt genoeg namen. -
-Wij gauen hun vervolgens wat goud, om branderijn te koopen,
-zoo als op de andere plaatsen, en leede bij onse terugkomst in
-t Engelse fort de 3 gewangene van Otto aan de gouverneur Jo-
-seph Carles onder quitantie, om te bevaaren, tot dat de zaak
-afgedaan zoude weezen. -

10de dito. - Reeden ogtend kwamen de Engelse negers, wel-
-ke eigenaars der Krijgsgewangene zijn, in 't fort, en gauen ons
-aller derzeloer namen op, en ook illucidatie van eenige Im-
-pias en slaven, welke daar onder zijn, zeggende ons dat zij
-de onze zoo lang als vijanden zouden aamzien, tot dat alle de

gewangene

gevangene waren in 't Engelse fort geleverd, en ook niet eerder zoude
toestaan, dat 't Hollandse fort of oom weder vierd opgebouwd.

Wij zonden onze jongens na Otto, ende clecrase grooten,
om hun dit over te brengen, en teffens op 't sterkste aan te drin-
gen wegens de uijt levering van die gevangene; onze dienaars
kwamen in den avond eerst terug, en bragten tot antwoord,
dat ze alle de gevangene van hier en daar uijt de matten, crom-
men moesten laten halen, en dan dezelve op aanstaande don-
derdag zoude brengen. -

11^e dito. - De heer Parke gaf ons heeden te kennen, dat zijn
ziekte hem niet permitteend langer alhier te vertoeven, en dat hij
derhalven verzogt, dat wij d'omge catagories zoude laten wagen,
of zij de gevangene wilde uijt leveren ofte niet, en dat zo zij de-
zelve niet konden of wilden overgeeven, alsdan maar een gelijk
getal Impias te geven in de handen van d'heer Carless, om die bij
de levering van de gevangenen weder te kunnen krijgen; wij
zonden onze dienaars andermaal naar Otto, ende Verregentes
met deze boodschap en lieten er bijvoegen, dat wij niet tot
donderdag konde wagen, maar zoude vertrekken bij aldien zijn
Ed. ons nog langer op hielden en dupeerde. - In den avond
quamen de gem. dienaars terug met 2 van de clecrase, welke
verzogte, dat wij hun tot morgen ogtend uijtstel wilde vergun-
nen, zeggende zij dan de gevangene bij den anderen zouden
zien te krijgen, en die op Dingsdag bij de Deenen brengen tot
aanstaande donderdag, om dezelve dan zonder fout alhier
te brengen en aan ons over te leveren; wij zejden hun hier-
op, dat wij absolut morgen ogtend de gevangene of Impias
in derzelve plaats begeerde en wilde hebben et^e, dat zoo zij
ons morgen ogtend daarin niet voldeeden, wij als dan de com-
missie zoude laten aan d'heer de Vries, en op staande voet
vertrekken, voegende er bij, dat zij door hun falmen, zelasoor-
zaak zouden wezen, dat hun crom niet konde worden opge-
bouwd, en 't fort insgelijks niet zoude kunnen hersteld worden,
waarop zij vertrokken. - Hoorende wij van onze jongens, dat
de clecrase Manchevas hadden gezegd, dat als de grooten de
gevangenen niet wilde afleveren, zij uijt hun eygen zoo vele
Impias als vereijcht vierd, zoude stellen en in hun crom te-
rug komen, wyl zij de Deenen niet wilde dienen, endat de-
gene, die zulks wilde doen, alsdan terug konde blijven. -
Wij gaven den heer Parke kennis van ons bekomen antwoord, voor

zo verre wij daagten nodig te wezen, en zijn Ed. te raken. —

12^e dito. — Heeden morgen zonden de clecrase quartie-
ren ons 4 van de heerne, om ons te verzekeeren, dat zij vast op
aanstaande Donderdag zoude hier koomen, en dat bij aldiem
de grooten de gevangene niet overleevende, zij lieden dan een
gelijk getal Impias zoude stellen, om de zaak maar spoedig af-
te maken en weder in hun cróm te kunnen koomen, en dat die
bij de Deenen wilde blijven, zulx kon doen, maar dat zij daar
geenzins onder wilde dienen. — Hier ontvangen wij een brief

van zijn Edelheijd, waarin wij gelast vienden, om na Christi-
aamsborg te gaan, om de heer gouverneur Kioège de reede van
zijn handel wijze omtrent Tessie, Temma en Ponny af te vra-
gen; wij zonden derhalven een jonge derwaarts, om op mor-
gen belet te doen vragen, niyl wij heeden onmooglijk konde
gaan door dien reeds te laat was. —

En de Ed. heer v. der Grijp liet de Klyne makelaar onderlands
van kostgeld verzekeeren, en hem aansporen, om de zaak te
helpen afdoen, waarvoor hij geer liet bedanken, en ten hoog-
sten te vreden was, belovende zijn uijterste best tot alles te
zullen aanwenden. — Wij ontvingen met onze jongens t'com-
pliment van de heer Kioège, dat zijn Ed. ons op morgen zouw
opvragen. — Waarop wij beslooten met de heer de Vries der-
waarts te gaan. —

13e dito. — Ten half 9 uur 's morgens vertrocken d'Ed. heer van
der Grijp, d'heer Dolkmar en d'heer de Vries naar Christiaamsburg op
order van zijn Edelheijd, om de heer gouverneur Kioège over t'een er-
ander van Tessie, Temma en Ponny te onderhouden; wij kwamen al-
daar en vienden gesalueert, en door de heer gouverneur, en andere
heere voor de poort van t'kasteel ontfangen; nadat wij eenige tyd
over onverschillige zaken hadden gediscouweert, versogte wij om de
heer Kioège appart te mogen spreken, waarop zijn Ed. ons versogt in
een ander vertrek te treden. — Alwaar wij zijn Ed. de
reeden van onze komst te kennen gaen, en t'effens de reden afvroegen,
van t'geen omtrent Tessie el^{ca} gebeurt was; zijn Ed. verzogt, dat
wij hem over t'geene wij zijde, een brief zoudten schryven, endat hij
dan daarop schriftelyk zoude antwoorden, waarop wij na eenige
verwassing te hebben gebruikt, ten 1 uur op de middag vandaar
vertrocken.

14^e dito. — Heeden schreef men d'heer Deensche gouverneur vol-
gens zijn verzoek de brief, waarin wij ons over zijne behandeling be-

Klaagde et^{ea} en zijn Ed. liet ons weten, op morgen te zullen antwoor-
den, onderhands vernamen wij, dat d'heer Kippe zig had laten ont-
vallen, dat als de Hollandse negers weder na hun crom vertrokken,
zonder zijn kennis of toestem ming, hij als dan op hun zou schieten,
waerop de jonge manschap had laten zeggen, dat ze zouden gaan,
als ze wilden, en de Feenen niet wilden dienen, en dat hij heer
gouverneur wilden schieten, zij dan voor hun vertrek het Diense
crom eerst zoude ruineeren. —

15^e dito. — Diezen dag kwamen alle de Hollandse cleera-
se groten en alle de quartieren met hunne vlaggen en de regerinne
op ons territorie, wanneer wij hun lieten groeten, en vragen, of zij
nu gekomen waren, om ons de krijgsgevangene uijt te leveren;
zij lieten ons daarop verzoeken, dat wij hun wilde permitteeren, zij
zig voor ons vertoonde met 't afvuuren van hun geweeren, gelijk
geschieden; daarna hebben zij alle voor ons geschooten, en trouw aan
de Hollandse Natie gewooken, waarop wij de volgende brandewijn
onder hun uijtdeelde, als 4 ankers aan de 4 quartieren, 1 anker
aan de fetichpapen, 1 anker aan de g^t makelaar, 1 anker aan de ko-
ning en kleine d^e, 1 anker aan de kooplieden en groote vaandrig,
1/2 anker aan de regerinne. — Vervolgens spraken wij met
de groten, wijl 't reeds donker was, om op morgen bij den ander te
komen, om over onze zaken te handelen, wijl zij verzogten heden
geexcuseert te worden, omdat de jonge manschap door de brandewijn
wat dronken waren en te veel geraas maakte, zoo als wij
dan ook toestonden en scheidten. —

16^e dito. — In de avond om twee quamen de Holl-cleera-
se groote weder bij ons en leverde aan ons over 2 jongens tot Impias,
voor 2 krijgsgevangene, welke wij aan de heer Carles ter hand stelde
onder quitantie, en toen laat in den avond vanden anderen
scheidten. —

17^e dito. — Heeden kwamen de cleera-
se weder bij ons, en wij ont-
fingen van Pappam een Impia vooreen krijgsgevangene, die
op zijne naam stond, en zonden die Impia in 't Engelsche fort aan
de gouverneur, en wienden genaar, dat Otto 8 E^e en de kleine make-
laar 4 E^e als ook sommige andere eenige kostgelden nakato
trokken van de Feenen. — Daarna wij na veel moeyten en
praten zonder vrugt vanden andere scheidten. —

18^e dito. — Heeden zonden wij onze jongens naar Otto,
om hem sterk in presentie van alle de cleera-
se door te halen, over
zijn dubbel zinnig gedrag, en ook dat hij kostgeld met meer an-

deze van de Deenen ontfont, dat wij niet langer wilde te leue
gesteld, nog van dag tot dag opgehouden worden, dat de Engelse
absoluit de gevangene in persoon hebben wilden, opdat zij anders zou-
den panjaaren, en dus al 't volk en bij geoolg 't gantsche Holland-
sche crom verstrooijen, dat zelfs de Engelse negers hadden gezegd,
dat zij de helft van die geen, die zij zoude krijgen, aan de Fantijnen
voor present zoude geven, dat hij Otto dus door zijn draaijen
en onwillig heijd oorzaak zou veezen, van d' ondergang van Hol-
landsch. Cleera. —

Onze jongens eyschte venders de 2 Kettie-
jongens absoluit te moeten uijtgeleverd worden, dog zij kreegen
op 't een en ander zulke antwoorden, die ze bij kunne terugkomst
aan ons verklaude, niet te kunnen begrijpen, nog overeen te ben-
gen, ook zonde wij (ingevolge onze afspraak) met Otto, de comp^z
slaven, zeer vroeg in de morgen, om een Krijgsgevangene, genaamd
Quanie Caffoe, uijt de malen te halen, wyl hij gezegt had, dat
die ziek was. —

De Ed. heer sloeg voor aan d' heeren Parke
en Carless, om een eynde te maken vande zaak, dat hij berg
wilde zijn voor 20 slaven, om daar uijt te kunnen voldoen, 't geen
d' Engelse te vorderen had, van de Hollandsche negers, voor een
pandeling, die in de oorlog na onze zijde waren overgelopen,
en die zij als Krijgsgevangene aan merkte, dog wij konde niets
uijtvoeren, wyl kunne negers absoluit de gevangene in persoon
wilde hebben, en wel voornamentlijk de twee Kettes jongens. —

19° dito. — De comp^z slaven, welke wij om Quanie Caffoe
hebben gezonden, zijn heeden ogtend nog niet terug gekomen,
ook verneemen wij, dat gem. Caffoe niet ziel is, maar dat Otto
ons daarin had gedupeerd, en aan onze jongens zelfs gisteren
gezegt, dat die neger als hij weder volkomen beter was, zoude
koomen. — In den avond eyster quamen de comp^z slaven
weeder terug, ons berigtende, dat zij die neger aan Otto mit
Drense crom hadden overgegeven, tegelyk tydlig liet de make-
laar Otto ons ook kennis hiervan geven, en dat hij hen morgen
aan ons zouw brengen. —

20° dito. — Degen morgen kwamen d' Cleerae volgens belofte
bij ons, en bragten ons Quanie Caffoe mede, dog deeze wilde niet
na 't Engelsche fort gaan, zeggende, dat hij een Fantijn was, en
geen slaaf of Cibol van Coffie Cleerae, en hem enkel maar 1:8
E^z schuldig was voor eenig panagoed. — Hierop zonden
wij een van onze jongens, benevens 2 uijt de Cleerae grandes
naar de Engelse makelaar Coffij, om van hem 't rechte in dit geval
te

te verneemen, als wanneer bij hunne terugkomst bleek, dat meergem.
Caffoe wel deeglijk een zijner crullen was, zoo als zijne zuster
eene Tapoejerin, Betty genaamt, aan onze afgezondene negers
betuygd had. - Waerop deeze Quasie Caffoe bij ons scheidten
en weggaan der clecrase door onze comp^e slaven gepanjaard, en
mi t' Engelse fort onder quitantie niend overgeleverd. -

21^e dito. - Op de middag, ontvingen wij een boodschap van
de makelaar en groten, dat ze op morgen bij ons zoude komen, terwijl
zij gister door de regen moede waren geworden, endan de palabker
zouden afmaken, om ons gelegenheid te geven, om naer Elmina te
vertrekken. waerop wij tot antwoord zouden (met een jonge) dat
t' zij goed of kwaad, wij t' deesen dag wenschte te weten, om
dan ons gereed te kunnen maken, om te gaan. -

22^e dito. - Viel niets voor, als vergeefs vagten. -

23^e dito. - Heeden verneemen wij door negers verhalen, dat
de Deense gouverneur aan de Tesische grondes jurament ge-
geeven heeft, waarbij zij beloofde, nooit de Hollanders weder
te zullen dienen, insgelijks aan de grandes van Temma, dog het
jonge volk (clancheos) vandie plaats, hebben zulks niet willen
doen, en zijn ook niet gekomen, en ook de grandes van Ponny. -
En had gegeven 1 rok tabak, ankers brande wijn en pijpen. -

24^e dito. - Gisteren hadden wij weder een bijeenkomst met
d'clecrase, en zij beloofde ons na eenige over en weer praten, om
aanstaande maondag 3 Impias voor even zoo veel kuygsge-
vangene te zullen overleveren. - Bij onze terugkomst mi t'
Engelse fort zijde ons de heer Parke, dat hij had gedacht, dat wij
eenige Impias zoude hebben medegebragt, wijl den Deense
gouverneur kioge zulks had verhaald aen de (second) Cleland
van James fort, die heeden na Christiaamburg was geneest. -
De heer Parke voegde hier nog bij, dat wij daarrijt duydelyk konde
zien, dat er niets voorviel of de gouverneur kioge kader kennis
van, en dat ons volk in alles met hem ter rade gingen alles
rapporteerde. -

25^e dito. - Heeden hebben wij geloort, dat de Deense gou-
verneur de cklimse en de clquapimse negers had laten vragen,
om eenige presenten van hem aan te neemen, en jurament te
neemen, om de Deense by te staan, als de Holl.-clecrase zoude
opstaan, of tegens hunne regten. Dog geen dezer negers hebben
zulks willen doen. -

26^e dito. - Heeden kwamen d'clecrase weder bij ons, en
leevende.

leeverde ons een Impia voor een gevangene over, die wij na t'En-
gelse fort zonden. — Ook zijden zij ons nog een Impia
te zullen geven, maar dat die nog niet was gekomen; wij in-
steende vervolgens sterk, om de 2 Kettes jongens of Impias in
hun plaats te hebben, en gaven hun teffens te kennen. Enge-
noegen van zijn Edelheid negens hun gedrag, volgens de-
zelvs missie van den 2de deser. Na eenige discoursen over
de Kettes jongens zijde Quasie Prim wijt hun allen naam, dat
ze zoo veel krijgsgevangene mogelijk hadden uitgeleverd, dat
ze zulks enkel hadden gedaan, wijt respect voor de generaal,
want dat de Holl.-eccrae anders geen enkelde zoude hebben
uitgeleverd, en dat men hun niet moest dwingen, of moede
maken daarover, wijl de Engelse negers onder de pretext van
krijgsgevangene, van oude schulden hadden op de baen gebracht,
die wel is waar recht waaren, maar egter geen betrekking tot
den oorlog hadden, en dat zij geen schulden inzonderaars nog
slaven van de Engelse negers waren, dat derhalven niet ge-
drongen moesten vonden, wijl anders hun caser prendeeren en
tot de wapenen grijpen zou. — Waerop wij best oordeelden,
niet sterk aan te dringen, maar scheidde; ook te meer, wijl t'reeds
laat in den avond was. —

27de d^o. — De malelaar verzocht heeden, dat wij zoude
bemerken, dat hij verhoging van costgeld mocht erlangen, bij-
brengende, dat hij van tijd tot tijd veele wijt gaven in brande-
wijn moest doen, om na de malteerom men te zenden, en wij
ontvingen een meisje tot Impia voor een gevangene, die wij
in t' Engelse fort bragten, dog dezelve werd niet door den
Engelse com mandant geaccepteerd, als te klein zijnde; zonden
wij die wederom na de onze terug. — Heeden gaven wij
onse commissie over aan d'assistent de Vries, volgens order van
zijn Edelheid, en gaf hem kennis van alles, hoe hij zig gedragen
moeste, om de overige gevangene te behooven, en aan de heer
Carless over te geven, en wij gaven hier meede kennis van, aan
de malelaar Otto en grooten van eccra, en wij besloten ge-
zamenlijk, dat de voornaamste van eccra voor ons vertrek
de volgende dag op de grens scheidung van Holl.- en Engels-
eccra zoude komen, om accuse te drinken, om voor den
assistent de Vries deste gemakkelijker te maken, na ons ver-
trek ter bekoming van resterende gevangene, waarop wij
ons verlieten, en retourneerde in den avond na t' Engelse

fort

fort en binnen gekomen zijnde, kwamen de Engelse groote meede
mi t' fort, toonde hun ongenoege met razen en tiereu over onse
aanstaande vertrek, en wilde mi ons voorstel niet treden, om
den volgende dag accuse met de onze te drinken, villende
eerst de gevangene hebben, zoude anders met de Hollandse
negers met verzoenen, en na hevige debatten gingen zij t' fort
uijt. - 28^e dito. - Zond d' heer Parke een jonge met de
stol, ende heer de Vries insgelijks aan Otto, om hem uijt naam
vand' heer Parke aan te zeggen, dat d' Engelse niet zouden
permitteeren, dat 'er eene cage zou worden gebouwd, nog
aan gemekt wurd, voor dat alle de gevangene of hunne
Impias geleverd waren; wij bragten d' heer Parke onder toog,
dat indien dit zijn meening was, daar niet onder zoude be-
griepen worden de woninge der comp^s slaven, en de woningen
nodig voor 's comp^s militairien, en berging van goederen, t'
welk zijn Ed. ook begreep en avoueerde. - Onder tusschen
hadden wij onze negers laten weten, de intentie vand' Eng-
sche, en dewijl zij geen accuse wilde drinken, t'ook onnodig
was, dat zij op de grensscheiding quamen, en liet hun recom-
mandeeren, om verdere voortgang te maken, om de gevan-
gene aan de Vries over te geeven, en dat wij nu gedaan had-
den, op ons vertrek stonden. -

29^e dito. - Kwamen onze dienaars met t' aanbreken
van den dag mi t' Engelse fort, en gaf ons kennis, dat Otto en
andere grooten, om 5 uur uijt t' Deense crom zoude gaan,
om ons nog te spreken, en d' Ed. heer van der Griep ging daar-
op om half 7 uuren na t' Holl. crom, maar vond niemand
van d' clecrase, zodat hij retour neerde na t' Engelse fort, en na
ontbeeten te hebben zijn reijze aan nam na Surwe. - De heer
Parke bleef nog aan clecrase, voornemens zijnde, om venders
naar de beneden cust te reijzen, om dezelve te bezigtigen;
aan Gijnjand komende, kwamen de grooten en quartieren
met t' losbranden van hunne geweeren, hem tegemoed, en
na een uur vertoevens zijde de grooten, dat de clef van
Simpa, ende Deense gouverneur hun aansoek had gedaan,
om tot hun overtegaan, maar dat zij alle propositie hadden
van de hand geseegen, en gaf hun brande wijn mi goud
zoo voor de grooten als quartieren, waarmede zij zeer te ve-
den waren, en dat zij de Holl. vlag, weder op hun grond zag.
30^e dito. - Kwam de secretaris Volkman meede aan
Surwe

Beroe aan, reedsens hij niet van deera konde vertrekken per
canoa door de slegte zee. —

1^e October. — Vertrokken wij van Beroe over Simpa, al-
waar wij bij onze komst en vertrek gesalueert vienden, na
Apam, alwaar wij tegen den avond aangquamen, en bleven
aldaar wagten na de canoas, tot

den 4^e dito. — Wanneer wij van daar tegen den avond
over zee na Cormantijn vertrokken, en kwamen op

den 5^e dito. — 's morgens om buuen aldaar aan, bleven

den 6^e dito. — over Annemaboe, Chowee en Caap Cors, al-
waar wij op ieder plaats, bij onze komst en vertrek gesalueert
vienden, na 't hoofdeasteel St George d'Elmina, en wij qua-
men 's avonds om 7 uuen aan, en vienden de volgende
morgen, gijnde

den 7^e October. — met zonsopgang met 17 schooten gesalu-
eert. — Waarmede de commissie een eynde nam. —

St George d'Elmina, den 13 October 1785.

Chieft N° 9 318.

NWEGot. Geste. en Ed. Conffeste Heeren

Wij hebben ingevolge de commissie... en ingevolge 't tractaat
van weede, over te neemen de forten en territoien. beloovende
aan de Ned. generale Goete. Med. Ind. Comp^{ie}, denelke inden laaste
oorlog door de wapenen van zijn groot britannische Majesteijt
zijn verouert, uijt hande van de heere Luytenant Eduard
Parke, commissaris van wegens zijn groot britannische Majesteijt
en aan dezelve over te leeveren, zodanige krijgsgevangene als
in de hande van onze Natie zijn, en te reclamieren, en te ont-
vangen de krijgsgevangene, die in de laaste oorlog door de
Engeloeke zijn genoomen, en nog in hunne magt bevinden, de-
Eere te dienen —

Dat wij ons benevens de bovengem. heer E. Parke op keijs hebben
begeaen, en van dezelve hebben overgenomen alle de forten,
en territorie bosen voornoemt, zoo als NWEGot. Geste. in E. E.
't oog believen te slaan, op 't nevensgaande paquet Libera et,
wade in NWEGot. Geste. en E. E. zult vinden, hoe wij die van fort
tot fort hebben overgenomen, benevens de inventaris der goe-
den en ammunitie, denelke gevonden zijn in ieder fort. —

Daer alle voorspoedig overgenomen hebbende, blijkens
onze geloude daqregister, hier nevens gaande onder Libera

3 hebben wij veel moeilijkheden zoo ontmoet in 't bezit nemen van de logie Tessie, ende forten van Temma en Ponny, als ontmoet de Krijgsgevangene gehad.

De eerste ontmoeting, die wij hadden, was, dat de heer E. Parke ons te kennen gaf, dat hij de logie Tessie, en de forten Temma en Ponny, hier voren vernoemd, aan ons niet konden overgeeven, wijl hij nooit geïnformeerd was geworden, dat dezelve door de wapenen van zijn groot Britannische Majesteit waaren veroverd geworden, maar in rusten breeden gelaten, waarop wij van zijn Ed. verzogten, om een certificaat te mogen hebben tot onze verantwoording, en dat wij belomen hebben zoo als 't legt blijkens L^o C, waarop wij de assistend de Vries hebben gezonden na Tessie, Temma en Ponny, om dezelve te bezigtigen, en op ieder plaats de Hollandse vlag te laten waaijen; ons gehouden gedrag hier in, ende ontmoeting, die den gem. de Vries heeft gehad, hebben wij de Eere gehad, MW Ed Grotgth. Geste. te melden, in onze missie vanden 5 en 6 September, en teffens bij te zenden een rapport van gem. de Vries aan ons, wat hem is overgekomen, en waaraan wij ons refereren, op welke aangehaalde missie wij aanschrijvens van MW Ed Grotgth. Geste. hebben belomen, om ons na het Deense fort Christiaansburg te begeeven, en af te vragen van de Deense gouverneur, welke redenen hem hebben beweogen, om op zodanige wijs te werk te gaan, daar wij met zijne Natie in vriendschap leede, en wat recht hij heeft in 't bezit nemen van de Hollandse forten.

Wij draalde niet lang en begaven ons naar 't Deense fort Christiaansburg, gaven de gouverneur Kinge de redenen van onze komst te kennen; onze veruyting hierin hebben wij MW Ed Grotg. gemelt in onze missie van den 14^e September, dan nadien de Deense gouverneur ons verzogte, het geen voor te dragen wij voor te brengen hadden, schriftelijk geliefde te doen, hebben wij znlks na ons vertrek van Christiaansburg gedaan, de copia van onze missie aan de Deense gouverneur hebben wij te gelijk met onze missie vanden 14^e September en 't antwoord op dezelve aan ons met onze missie van den 22^e September aan MW Ed Grotg. toegezonden; wij hebben in geen verdere correspondentie met de Deense gouverneur willen treden, schoon wij hebben kunnen merken, dat dit 't zoeken was van de Deense gouvern^r; en dat wij zorgvuldig hebben gemeijdt; de tweede ontmoeting was de dagelyke uytvlugte en de teleurstelling van

van de clecrase, in 't uijtleveren, en aan ons ter handtestel-
len der krijgsgevangene, en die wij hadden gehoopt, dat wij die
gevangene terstond bij onze komst zouden hebben bekomen ter
voldoening van onze commissie, om dezelve aan de heer E. Parke
over te geeven, en van dezelve te ontvangen de krijgsgevan-
gene, die aan laap ons zig bevinden; de maaijte die wij
ons hebben gegeeven, zult NWEGETG. reeds hebben gezien uijt
onze missiue van NWEGETG. geschreeven vanden 5^e, 8^e, 14^e,
16^e en 17^e September. - Wij zagen geen spaedige eynde
in onze commissie, en wij kunnen niet onderscheppen, wie
ons tegenhouden in 't uijtvoeren onzer commissie, ter be-
koming van de Engelsche, waarom wij ons genoodzaakt von-
den, NWEGETG. te versoeken, in onze missiue van den 22^e
September om nadere orders, hoe wij ons venders moesten ge-
dragen. - Wij ontvingen NWEGETG. missiue van
den 23^e op den 25^e September en uijt inhoud van denzel-
ven hebben wij NWEGETG. ongenolgen te kennen gegeeven,
zoo en indier voegen, als onze missiue van den 27 Septem-
ber in 't breede is gedetailleert. - Wij hebben dan in-
gevolgen NWEGETG. beveelen, blyfens onze missiue van den
27 September onze commissie aan de assistend de Vries over-
gegeeven, en hem van alles behoerlyk onderrieyting gegee-
ven, en hij is zelfs bij alle gelegentheden present geweest,
om ooggetuygen te zijn van 't voorgevallene; wij hebben
hem teffens een lijst overgegeeven van de manqueerende
en die de Engelsche nog begeerende. -

Wij gauen kennis aan de luytenant Parke van de orders, die
wij van NWEGETG. hadden ontvangen, om onze commissie aan
de assistend de Vries over te geeven, en na vereytinge der-
zelve ons te begeeven na 't hoofdcasteel; hierna begaen
wij ons weder na 't Hollands grondgebied, om nog met de
makelaar otto en groote te spreken, en om hem aan te be-
veelen, dat zij een spaedige voortgang moeste maken, met de
overige te leveren aan den assistend de Vries, en denijl
het uijtleveren reeds begonnen was, ookeen eynde moeste
koomen. - Dan nadien wij hebben ondervonden, datt
onder de krijgsgevangene Hollandse clecrase regers zijn, de-
welke voor lange jaare bij de Engelsche clecrase regers zijn
verpand, en bij 't opkoomen vanden oorlogh bij de onze
en huerne familie zijn overgelopen, baard diten groote

vertraging, om ze te bekomen, en wel wist vees, dat zoo zij aan de Engelsche vierden overgelevert, van t land zouden werden verzonden. - Wij kunnen deeze negers zoo zeer niet aanmerken als gevangene als wel als overlopers, maar de Engelsche begeeren het zoo, en willen hun hebben, zoodat dit ons veel tegenstribbeling geeft mit spoedig uitvoeren, en ten eynde brengen van onze commissie, en daar veel tijd toe nodig zal zijn, eer het alles zal kunnen bereffend worden, en om het gemakkelijk te maken, oordeelde wij best te zijn, dat de Engelse en Hollandse grooten tezamen quamen, om over deeze zoogenaamde gevangene in onderhandeling te treden, dog dit konde niet geschieden, wyl zij nog in onmin, en in vijandschap leefde, en om dit weg te neemen, proponeerde wij onze negers, om tot de zaak te komen, en in der minne af te doen, dat zij den volgende dag (zijnde woensdag den 28^e Sept.) op de grens scheiding te komen, om met de Engelsche, zoo als men t hier zegt accuse te blinken, en met malkander te verzoenen, vanneer men dan gemakkelijk over de gevangene, en kunne pretertie konde handelen; en vanneer zij dit aannamen, dat wij dan onze reijs nog een dag zoude uijtstellen; onze negers namen daar genoege in, en zouden de volgende dag koomen, en gaven ons bij t scheiden nog een meise voor pandeling, die wij in den avond in t Engelse fort bragten; maar dezelve werd niet aangenomen, omdat zij te klein was. Kort na onze komst in t Engelse fort, kwamen de Engelse negers binnen, zeggende dat zij gehoord hadden, dat wij stonden te vertrekken, endat zij daar geen genoege in namen, voor en al eer dat wij alle de gevangene of panden daar voor hadden gelevert, wylende met de assistent de Vries niet te doen hebben; zij raadsden en tienden, sloegen op de tafel, en zeiden ons, zood de hangmatten klaar gemaakt wienden, of dat de canoa in t water werd gebracht, dat zij dan onze negers zoude pannaeren of vatten, en in ons gezigt tegens onze negers zoude vegten. - Zij wienden door hun commandant aangemoedigt met te zeggen, dat Otto zou zien, dat hij een man voor had, en geen jongens, en meer andere expression. -

De Luytenant Parke scheen zeer te onwrede te zijn over de drift vande heer Carless, en zijn onderhoorige, en wij zaven te kennen, dat wij met d heer Parke gekomen waren,

om de zaken in 't vriendelijk te schikken, maar niet om nieuwe onlusten te zoeken, en dat onze negers den volgende dag op de grensscheijding zoude komen, om met de Engelse accuse te drinken, en met hun vrede maken, en om weder alsvoorheen in vreden en vriendschap te leven. -

Dit kon niet baten, en d'Engelse gingen nog drieftiger voort zeggende, dat zij geen accuse wilde drinken, voor en al eer alles in 't fort was gebracht, dat geen zij begeerden, en dreigden, dat zij anders de Hollandse vlag van ons grondgebied zoude wegrukken, en de assistent de Vries, en andere negers wegjaagen, en niet zouden gedoogen, dat onze negers kunne woningen weder zouden opbouwen. - Bygaven d'heer Parke met korte woorden te kennen, dat wij slagten, dat de negers geen baas hier in waken, endat 't fort en territoir aom ons was overgegeven; wij oordeelde best ons hier niet veel rijt te laaten, mijl wij zagen, dat zij alle op dien dag 't glaasje te loog hadden geligt en met zulke lieden niets konden rijt rigten, en lieten hun maar in hun drift, tot dat zij van zelfs rijt 't fort gingen.

De heer Parker gaf ons dienzelfde avond onder ses ooggen, en in 't particuliere te kennen, dat 't gedrag van d'heer Carless hem speet, en verzogt, dat wij zijn drift niet wilde remarqueeren, endat veel, al de innerlijke spijt, die de Engelse hier hadden, dat de commissie alleen aan hem (Parker) was opgedragen, zonder dat zij daarin genoemd waren, moest vreden toegeschreven, maar hij verzogt, dat wij hem van ons vertrek schriftelijk kennis gelieven te geeven, wanneer wij dan niet behoefden beveest te zijn, dat kunne negers iets zoude doen; wij voldeede aan 't verzoek van d'heer Parker, en schreeven hem den volgende dag, zoo en in dien voegen, als de copia van dezelve hier nevens gaat onder L^{ra} D. - Wij oordeelde hierop nodig te zijn, om teffens vanden assistent de Vries een copia extract te geeven van NWE. missie vanden 23 sept. waarbij wij gebast zijn, onze commissie aan gem. de Vries over te geeven, om aan te toonen, dat wij op NWE get^e beveelen onze commissie aan hem hadden overgelaten, om de resterende zoogenoemde gevangene aan de heer Carless over te geeven. -

Den volgende dag zond d'heer Parke een jonge met zijn stok na Otto, en hij verzogt ons teffens

teffens, om er een jonge bij te zenden | met de volgende boodschap, dat de Engelsche niet zouden permitteeren, dat er een cage in 't Hollandsche crom zoude werden opgebouwt, nog aan gewerkt werd, voor en al eer alle de gevangene of Impias daar voor waaren geleverd; bij zijne terugkomst vernamen wij van de jonge van de assistend de Vries, die wij meede bijgezonden hadden, om te hooren, wat de Engelsche zoude boodschappen, niet zonder verwondering, hoe dat de Engelsche jonge de boodschap van zijn meester overgebracht, maar daaren boven zodanige expressien gebruikt heeft, die de gemaederen van onze negers zodanig gaande heeft gemaakt, dat zij alle hun volk uyt 't bosch hebben laten roepen, en zig klaar maakte, om de Engelsche zoo zij gezint waaren te vegten, af te wagten. -

Don nu onze commissie aan de assistend de Vries overgegeeven hebbende, hadden wij volbragt aan de orders, van Ulbel Ed. en maakten ons reijs vaardig, om te vertrekken; den eerste onder tekenaar op donderdag den 29^e September in den vroege morgen op 't punt staande, om te vertrekken over land na Bercoe, negers zijne indispositie kwamen onze oppendiaers ons nog zeggen en boodschappen, dat zij gehoord hadden, dat de groote in 't Engelse crom zeer beangstig waren, en dat zij berouw hadden gekreegen, over haer stout praten, en nu vel wenschte, dat zij voor ons vertrek accuse hadden gedeonken, en met onze negers versoend waren, en de makelaar Otto ons nog verlangde te spreken, en hij om 5 uren in de morgen zoude uyt 't Deense crom gaan, om bij ons te komen.

De eerste onder tekenaar ging terstond na 't Hollandsche crom in de woning van de assistend de Vries, maar vond niemand van de clecrase nog Otto, zoodat hij meeder na 't Engelse fort retourneerde, en na ontbeeten te hebben, om 8 uren na Bercoe vertrok. - Nadat de eerste onder tekenaar vertrokken was, kwam de makelaar Otto tegen de middag om 11 uren, en de overige clecrase groten om 2 uren met meer dan 100 gewapende negers, en na eenige woordenwisseling lieten de clecrase gezamentlijk zeggen, als dat zij nu zagen, dat alle de Impias en gevangene, die zij reeds geleverd hadden, in 't Engelse fort waren, en waarschijnlijk aan de Engelsche onderdanen zouden werden uytgegeeven, en dewyl de eerste onder tekenaar reeds vertrokken was, en de tweede ook stond te vertrekken, en alzo dat geheel niet over-

- een kwam, met 'tgeen hun beloofd was van Impias aan de comp^{te} te leveren, die kunne schulden zouden voldoen, en of die Impias daar zouden blijven, om voor d'Edele Staat-
schappij te werken, waarop de tweede ondertekenaar repli-
ceerde, dat het geen hun beloofd was, ook na zoude gekomen
worden, en den Engelsche gouverneur niet in staat was, een
van die negers zonder handschrift van de Vries uijt te keeren,
waerop zij uijt gaven eene jonge Impia, voor de 2 kettes jon-
gens, en daar meede niet te vrede zijnde, maar 2 daarvoor
begeerde, gaf de neger Dintjie nog een jonge voor Impia,
tot zoolang de Grandes een ander in deszelfs plaats hadden
gebracht; de laatste bleef zoolang bij de Vries, en d'eerste zond
men na binnen in 't Engelse fort, dog werd niet geaccep-
teerd, om reede hij te klein was. - Hierop kwam de

4 quartieren, die gewapend in 't vrom verscholen lagen, voor
den dag, en begeerde, dat men naden Engelse cabocier Coffij
zoude zenden, om hem af te vragen, of hij nog staande hield,
en waar was het geene hij haar daags te vooren had laten
weten, en zoo niet, dat zij dan die jonge wilde zien, die hun
de boodschap daags te vooren hadde gebracht, en dat zij nu
klaar waren, en hun afvragen zouden, men spande alle
moeijte aan, om de gemoederen te stillen, en dat zij op alles geen
geloof moeste slaan, en mogelijk, dat die jonge besopen zal
zijn geweest, en meer gesproken had, als hem belast was, en niet
door de cabocier Coffij, maar door de Luytenant Parke was
gezonden. -

Okadat de quartieren tot bedraeven
was gebracht, moeste men hun brandewijn geeven, en waarna
zij vertrokken, en zouden de volgende morgen in hun vrom
komen posaeren. -

Zie daar WEGEY heer, en Edele
Conteste, hoe voorspoedig onze verrigtinge ock geweest zijn,
in 't uijtvoeren van onze commissie, en 't overneemen der for-
ten, zoo veel tegenspoed wij daar tegen hebben gehad door
het tegenhouden van het Deense gouvernement in 't berellen
en onse vlag te brengen op 's comp^{te} logie Temie, ende fort
Temma en Pomij aande eene kant, en aande andere kant,
de moeijeligheden, die wij hebben gehad, omde zoogenaam-
de Krijgsgevangene aan de Engelse over te geeven, welke ge-
vangene beoonden zijn, gedeeltelijk nezentlijk Engelse, en
gedeeltelijk Hollandse negers, dewelke voor lange jaaren
door de Hollandse negers verpand zijn geweest, en die met

oorlog bij hunne natie zijn overgelopen, en die de Engelse aan-
merken als hunne slaaven en krijgsgevangene; een groot
onderscheid waarlijk, of men iemand in den krijg gevangen
neemt, of overlopers, die men onder de gevangene aan-
merkt.

Nij meeten onder verbeetering geen
ander middel, om de Engelse te vreedem te stellen, en een
eijnde te maken, als dat de Hollandse ende de Engelse negers
met malkander te samen spraken, ende laaste hunne
wezentlijke pretentie opgaven, en die door de onse geaou-
went moet worden, opdat een ieder hunne schuld konde
voldoen en lossen, of dat anders nij die voor hen zouden
doen, mits zij goede Impias gaven; ingevolge de belofte
vande Wel Edeltg. heer J. S. Galli, ende Wel Ed. heer Y. C. Heij-
coop, aan de makelaar Otto en de decrease groten op den
9^{en} Augustus L. L. alhier gedaan.

Nij vermeenen hier meede aan de Intentie van Wel Edele
Grootclgtbare Gestrenge en Edele Erentfeste te hebben voldaan,
en hebbe d'ere ons met diep ontzag te noemen . . . .

St. George d'Elmina den 13. October 1785. —

L. v. B. vander Grijp
Y. W. Volkman. —